

**ΤΟΜΟΣ
ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

**Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ**

**13-15 Ιουνίου
2024**

**ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΠΑ.Δ.Α.**

ΑΘΗΝΑ

Στόχος μας η ενίσχυση της εμπιστοσύνης στη Δημόσια Υγεία, την Έρευνα και την Επιστήμη

Η Ελληνική Εταιρεία Δημόσιας Υγείας έχει ως σκοπό τη μελέτη & έρευνα στη Δημόσια Υγεία, την πρόληψη, την προαγωγή της υγείας, την ποιότητα της περίθαλψης και της υγειονομικής φροντίδας, καθώς και τις κοινωνικές διαστάσεις των προβλημάτων της Δημόσιας Υγείας και των υγειονομικών υπηρεσιών και συναφών θεσμών και οργανισμών στην Ελλάδα και διεθνώς.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Εμμανουήλ Συμβουλάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Ιατρική Σχολή,
Πανεπιστήμιο Κρήτης – Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

Αναστασία Κανέλλου

Καθηγήτρια, Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων, Πανεπιστήμιο Δυτικής
Αττικής – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

Ιωάννης Κουμπούρος

Αναπληρωτής Καθηγητής, Διευθυντής Ερευνητικού Εργαστηρίου Ψηφιακών
Καινοτομιών στη Δημόσια Υγεία (DigInHealth), Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής
Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης
Περιλήψεων

Βασιλική Μπενέτου

Καθηγήτρια, Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής,
Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Μέλος της
Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

Ευαγγελία Νένα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Διευθύντρια Εργαστηρίου Κοινωνικής Ιατρικής,
Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης – Μέλος της Επιτροπής
Αξιολόγησης Περιλήψεων

Βενετία Νοταρά

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

Φίλιππος Ορφανός

Βιοστατιστικός-Επιδημιολόγος, Μέλος Ε.ΔΙ.Π., Εργαστήριο Υγιεινής,
Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και
Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης
Περιλήψεων

Δημήτρης Παπαγιάννης

Αναπληρωτής Καθηγητής Δημόσιας Υγείας, Διευθυντής Εργαστηρίου Δημόσιας
Υγείας & Ανοσοποίησης Ενηλίκων, Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

Ιωάννης Παπαδάς

Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής – Μέλος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

www.action4obesitycongress.gr

Αντιμετώπιση της Επιδημίας της Παχυσαρκίας Συνέδριο 2024

.....

**ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ
ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
21-23
Οκτωβρίου
2024**

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αγαπητοί σύνεδροι,

Με μεγάλη χαρά και ενθουσιασμό σας καλωσορίζουμε στο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας, το οποίο φέτος εστιάζει τις εργασίες του στη σύνδεση μεταξύ κλιματικής κρίσης και της υγείας του πληθυσμού.

Η κλιματική κρίση αποτελεί μία από τις πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα σήμερα και οι επιπτώσεις της στην υγεία των ανθρώπων είναι ορατές και εκτεταμένες. Από την αύξηση της θερμοκρασίας και των ακραίων καιρικών φαινομένων έως την ανάδυση ασθενειών που σχετίζονται με το κλίμα και τις διατροφικές ανισότητες, η κλιματική κρίση απειλεί σοβαρά την υγεία και την ευημερία του πληθυσμού.

Στο Συνέδριο, θα εξετάσουμε εκτενώς τις προκλήσεις που προκύπτουν από την κλιματική κρίση και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει την υγεία μας. Θα συζητήσουμε επίσης τις δυνατότητες δράσης και τις καινοτόμες προσεγγίσεις που μπορούμε να υιοθετήσουμε για να αντιμετωπίσουμε αυτές τις προκλήσεις και να προωθήσουμε τη δημόσια υγεία σε μια εποχή κλιματικής αβεβαιότητας.

Είμαστε βέβαιοι ότι η συζήτηση και η ανταλλαγή ιδεών που θα ακολουθήσει τις συνεδρίες μας θα ενθαρρύνει τη συνεργασία για την ολιστική αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, προκειμένου να προωθήσουμε μια υγιή και βιώσιμη μελλοντική πορεία.

Εκ μέρους της Οργανωτικής Επιτροπής,

Αναστασία Μπαρμπούνη

Καθηγήτρια Δημόσιας Υγείας, Υγιεινής και Πρόληψης Νόσων, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής – Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής

M I N D V I E W

Strategy & Research

www.mind-view.gr

Γνώση & Καινοτομία

ΕΝ ΑΡΧΗ ΗΝ Η ΓΝΩΣΗ

Η τεχνογνωσία, ο επαγγελματισμός και οι συνεργάτες μας είναι η δύναμή μας.

Η ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΑΝΟΙΧΤΟ ΜΥΑΛΟ

Κοιτάμε πέρα από τα στενά, τετράγωνα όρια της λογικής. Υποστηρίζουμε πρωτοποριακές λύσεις που με τη δύναμη της τεχνολογίας μετουσιώνονται σε πρωτότυπες εφαρμογές που ξεχωρίζουν.

Που εντυπωσιάζουν. Που αποδίδουν σημαντική προστιθέμενη αξία.

Και έχουν τη δύναμη να ανοίξουν νέους ορίζοντες στον τομέα της επικοινωνίας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Με ιδιαίτερη τιμή και ευθύνη, όλα τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης των Περιλήψεων του Πανελληνίου Συνεδρίου Δημόσιας Υγείας 2024 καλωσορίζουμε τις εργασίες συναδέλφων και νεότερων ερευνητών. Εστιάζοντας στη σύνδεση της κλιματικής αλλαγής με την υγεία του πληθυσμού, με τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες συνέπειες για τη Δημόσια Υγεία, η συζήτηση για την Υγεία της Κοινότητας και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη προκρίνεται ως επίκαιρη και απαραίτητη. Θεματικές ενότητες που κινούνται από την τεχνολογία και την ψηφιακή κουλτούρα έως την ευέλικτη αναδιάταξη υπηρεσιών υγείας έρχονται να πλαισιωθούν από προβληματισμούς σχετικά με μελλοντικές πανδημίες και την ετοιμότητα απόκρισης της Δημόσιας Υγείας στην επόμενη πρόκληση, καθώς και προτάσεις για την καλύτερη χρήση των πόρων και δυναμικών που διαθέτει ο τόπος μας. Στον διάλογο αυτό, η συνεισφορά των ιατρικών και κοινωνικών επιστημών, του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και ο πλουραλισμός επιχειρημάτων από επιστημονικές εταιρείες είναι απαραίτητα συστατικά με όρους ακαδημαϊκού και κοινωνικού ρεαλισμού.

Με αφετηρία τον καθορισμό μεθοδολογικών κριτηρίων, τη χρήση e-πλατφόρμας, τη διάθεση χρόνου και ενέργειας από όλα τα μέλη της Επιτροπής, επιχειρήθηκε η αξιολόγηση πολυάριθμων και ποικίλων εργασιών. Η αναζήτηση της τεκμηρίωσης, η γόνιμη κριτική με σταχυολόγηση προς τους συγγραφείς σχολίων και παρατηρήσεων για τη βελτίωση μορφής και περιεχομένου, ανέδειξαν την εφικτότητα συντονισμού και αναζήτησης της ποιότητας σε μια δράση που αποτελεί αναπόσπαστο οργανωσιακό στοιχείο ενός συνεδρίου αλλά όχι σπάνια προσεγγίζεται γραφειοκρατικά και στατικά. Η διαδικασία αξιολόγησης περιλήψεων, έχοντας όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά, από τη διάθεση της γνώσης και της απόπειρας τεκμηρίωσης της εμπειρίας έως την αντικειμενική κρίση μιας σύντομης αλλά μεστής συγγραφικής ενότητας, προϋποθέτει την κατανόηση και τον σεβασμό όλων μας.

Η συνειδητή αναφορά σε πρώτο πληθυντικό, ταπεινά περιγράφει τη δημιουργική διαβούλευση, την ανάγκη της σύνθεσης, αλλά και το συλλογικό πνεύμα που συνόδευσε την προσπάθεια αυτή.

Με τιμή,

Εμμανουήλ Συμβουλάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης - Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης Περιλήψεων

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ 2024

ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Από τη ρητορική στην υλοποίηση

3-5 Δεκεμβρίου 2024

Divani Caravel Hotel | Αθήνα

Πληροφορίες - εγγραφές:
www.healthpolicycongress.gr

i-hecon.
Ινστιτούτο Οικονομικών της Υγείας

ΕΞΕΟΠΥ

Ελληνική
Επιστημονική
Εταιρεία
Οικονομίας
& Πολιτικής
της Υγείας

13 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ - Αίθουσα Διδασκαλίας 1

- 14 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 10.30-11.30**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ I
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ [EA01-EA07]
- 21 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 12.00-13.00**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ II
ΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ [EA08]
ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ [EA09-EA15]
- 30 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 13.00-14.00**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ III
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ [EA16-EA21]
- 36 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 15.00-16.00**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ IV
ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ [EA22, EA25-EA27, EA29-EA30]
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ [EA23-EA24, EA28]
-
- 46 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 10.30-11.30**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ V
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ [EA31-EA32]
ΕΜΒΟΛΙΑ [EA33-EA36]
- 54 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 12.00-13.30**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ VI
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ [EA37-EA46]
- 64 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 15.00-16.00**
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ VII
ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ [EA47-EA52]

71 ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ - Αμφιθέατρο «Γ. Κυριόπουλος»

72 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 11.30-12.00

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ I

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ [AA01-AA10]

82 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 14.00-15.00

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ II

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ [AA11-AA27]

101 ΠΕΜΠΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 17.00-17.30

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ III

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ [AA28-AA35]

109 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 09.00-10.00

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ IV

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ [AA36-AA51]

125 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 11.30-12.00

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ V

ΔΙΑΤΡΟΦΗ – ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ [AA52]

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ [AA53, AA57]

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ [AA54-AA56]

132 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 14.00-15.00

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ VI

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ [AA58-AA72]

147 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - 17.00-17.30

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ VII

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ [AA73]

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ [AA74-AA77]

153 ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

7th Summit Tobacco Harm Reduction

Novel products, Research & Policy

by **S@HRE**

16-17 SEPTEMBER 2024 | VIRTUAL

#NoSmokeSummit24
www.nosmokesummit.org

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΑΝΟΙΑ Ή/ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ηλιάννα Σταυροπούλου, Ευανθία Σακελλάρη, Αναστασία Μπαρμπούνη, Βενετία Νοταρά

ΕΑ01

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η τεχνολογία της εικονικής πραγματικότητας έχει χρησιμοποιηθεί επιτυχώς για την αποκατάσταση ατόμων τρίτης ηλικίας με γνωστικά ελλείμματα. Πρόσφατες μελέτες έχουν επικεντρωθεί κυρίως στα γνωστικά και κινητικά οφέλη της εικονικής πραγματικότητας για άτομα με γνωστικές διαταραχές. Σκοπός της ανασκόπησης ήταν να διερευνηθεί η επίδραση των κοινοτικών παρεμβάσεων εικονικής πραγματικότητας σε άτομα τρίτης ηλικίας με άνοια ή/και γνωστική διαταραχή.

Υλικό-Μέθοδος: Διεξήχθη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, για την αναζήτηση παρεμβατικών μελετών, σύμφωνα με τις οδηγίες και το διάγραμμα ροής PRISMA. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων Google Scholar, PubMed, Science Direct και Scopus και αφορούσε μελέτες που είχαν δημοσιευθεί κατά την περίοδο 2010-2022. Από τα 245 άρθρα, που ανέκυψαν, τελικά 20 πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης και συμπεριλήφθηκαν στην τελική αξιολόγηση.

Αποτελέσματα: Στις περισσότερες μελέτες (n=16) συμμετείχαν άτομα τρίτης ηλικίας με γνωστική διαταραχή, σε τρεις μελέτες άτομα με άνοια και μόνο σε μία μελέτη ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας τόσο με άνοια όσο και με γνωστική διαταραχή. Οι παρεμβάσεις εικονικής πραγματικότητας βελτίωσαν τις γνωστικές (π.χ. μνήμη, εκτελεστικές λειτουργίες) και κινητικές (π.χ. ισορροπία, ταχύτητα βάρδισης) ικανότητες των ατόμων τρίτης ηλικίας και αύξησαν τα θετικά τους συναισθήματα (π.χ. ευχαρίστηση, ευημερία) ελαχιστοποιώντας, παράλληλα, τα αρνητικά (π.χ. κατάθλιψη, άγχος).

Συμπεράσματα: Η εικονική πραγματικότητα αποτελεί μια εξαιρετικά χρήσιμη μέθοδο στο πλαίσιο παρεμβάσεων προαγωγής υγείας στην πρόγνωση της άνοιας και της γνωστικής διαταραχής. Βοηθά τους ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας να ανακαλέσουν και να εκτελέσουν καθημερινές δραστηριότητες που έχουν ξεχάσει και να πλοηγηθούν σε μέρη που δεν έχουν πρόσβαση λόγω της κατάστασης της υγείας τους προάγοντας την κοινωνική τους συμμετοχή. Συνιστά μια οικονομική μέθοδο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμα και για την εξ αποστάσεως αποκατάσταση των ατόμων.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΙΓΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΟΝΙΟ ΠΟΝΟ

Αντώνιος Αρχοντής, Ιωάννης Κουμπούρος

ΕΑ02

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής
Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το κοινωνικό στίγμα που συνοδεύει τον χρόνιο πόνο οδηγεί συχνά σε κοινωνική απομόνωση και ενοχή για τους ασθενείς. Η ευαισθητοποίηση, η κατανόηση και η υποστήριξη είναι απαραίτητες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με χρόνιο πόνο. Η εργασία παρουσιάζει μια καινοτόμο εφαρμογή κινητής υγείας για την καταπολέμηση του στίγματος που σχετίζεται με τον χρόνιο πόνο.

Υλικό-Μέθοδος: Η StigmApp αξιοποιεί τις τελευταίες τεχνολογίες ακολουθώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση. Σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης συνεργάστηκαν ειδικοί πληροφορικής, ιατροί, επιστήμονες συμπεριφοράς, με την ενεργή συμμετοχή των τελικών χρηστών/ασθενών. Ακολουθήθηκε μια συν-σχεδιαστική προσέγγιση με επίκεντρο τον τελικό χρήστη, η οποία δίνει προτεραιότητα στις ανάγκες, τις προτιμήσεις και τις εμπειρίες των χρηστών καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού. Έξι βασικές αρχές καθοδήγησαν την όλη διαδικασία: (α) Συμπερίληψη, (β) Ενσυναίσθηση, (γ) Συνεργασία, (δ) Επανάληψη, (ε) Ευελιξία, (στ) Βιωσιμότητα. Κατά την πιλοτική εφαρμογή από 84 χρήστες, αξιολογήθηκαν 29 παράμετροι.

Αποτελέσματα: Η StigmApp καταπολεμά το στίγμα προτείνοντας μία σειρά λειτουργιών: εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού, παρότρυνση για συμμετοχή, διευκόλυνση συγκέντρωσης πόρων για δραστηριότητες μείωσης του στίγματος, δικτύωση ασθενών και γενικού πληθυσμού, διευκόλυνση ανταλλαγής εμπειριών, διαχείριση του χρόνιου πόνου και αξιοποίηση μεθόδων microlearning για την εκπαίδευση του σύγχρονου πολίτη. Η εφαρμογή αξιολογήθηκε εξαιρετικά υψηλά ως προς την ευκολία χρήσης της, ενώ οι υπηρεσίες που εφαρμόστηκαν βρέθηκαν ιδιαίτερα επαρκείς. Η StigmApp έλαβε το πρώτο ευρωπαϊκό βραβείο BMP 2020. Η κλίμακα αξιολόγησης εφαρμογών κινητής υγείας MUSAI που χρησιμοποιήθηκε για την υποκειμενική αξιολόγηση αποτελεί ίσως τη μοναδική κλίμακα σε παγκόσμιο επίπεδο με πολυεπίπεδη και εύχρηστη μορφή.

Συμπεράσματα: Η StigmApp αποτελεί μία καινοτόμο προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο ζωής του σύγχρονου πολίτη. Η αποδοχή της από τους τελικούς χρήστες ήταν εξαιρετικά υψηλή και θα την συνιστούσαν ανεπιφύλακτα ως μία πολύ χρήσιμη εφαρμογή. Η κλίμακα MUSAI αποτελεί μια αξιόπιστη και έγκυρη λύση για την αξιολόγηση εφαρμογών κινητής υγείας.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΟΥ ΠΟΝΟΥ

Αντώνιος Αρχοντής, Ιωάννης Κουμπούρος

ΕΑ03

Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής
Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η εργασία παρουσιάζει μια καινοτόμο εφαρμογή κινητής υγείας (mHealth) για την αποτελεσματική διαχείριση του χρόνιου πόνου. Στο πλαίσιο της εργασίας, χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης και αλγορίθμων μηχανικής μάθησης για την παραγωγή μοντέλων ταξινόμησης των ασθενών με σκοπό τη στοχευμένη, εξατομικευμένη ενημέρωσή τους.

Υλικό-Μέθοδος: Η ανάπτυξη της εφαρμογής βασίστηκε σε ασθενοκεντρικό σχεδιασμό, με συνεργασία ομάδας ασθενών, ιατρών και ειδικών κινητής υγείας. Συνεδρίες συν-σχεδιασμού με διαδραστικές και συμμετοχικές τεχνικές διασφάλισαν την υψηλή εξατομικευση και τη φιλικότητα στη χρήση. Η εφαρμογή συλλέγει δεδομένα μέσω κατάλληλης διεπαφής, όπως χαρακτηριστικά πόνου (σημεία εμφάνισης, ένταση, συχνότητα), συμπτώματα, φαρμακευτική αγωγή, δημογραφικά στοιχεία κ.ά. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε κατά τον σχεδιασμό ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από χρήστες μεγάλης ηλικίας ή/και με ελάχιστες γνώσεις ψηφιακού αλφαριθμητισμού. Υιοθετήθηκαν κατάλληλοι αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης (K-Means, Hierarchical Clustering) για την ανάλυση των δεδομένων, ώστε να προκύψει η ταξινόμηση των ασθενών και να ανιχνευθούν μοτίβα για την αυτοματοποιημένη παροχή εξατομικευμένης πληροφορίας. Η εφαρμογή αξιολογήθηκε πιλοτικά για έναν μήνα με ερωτηματολόγια για την αξιολόγηση της εμπειρίας, της χρηστικότητας και της αποτελεσματικότητας.

Αποτελέσματα: Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα είναι η ενδυνάμωση των ασθενών και η ενίσχυση της αυτο-διαχείρισής τους, με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση του πόνου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Η πιλοτική αξιολόγηση έδειξε ενθαρρυντικά αποτελέσματα, με θετικές ενδείξεις για φιλικότητα, ευχρηστία, αποτελεσματικότητα. Η αναγνώριση των παραμέτρων του πόνου και η συσχέτισή τους με διατεταγμένα σύνολα ασθενών βοηθά στη δημιουργία μοντέλων πρόβλεψης. Ένα επιπλέον σημαντικό όφελος είναι η αντικειμενικοποίηση της μέτρησης του πόνου και ο συσχετισμός της φαρμακευτικής αγωγής με την αποτελεσματικότητά της στη μείωση του πόνου.

Συμπεράσματα: Οι εφαρμογές κινητής υγείας αποτελούν πολύτιμο εργαλείο στα χέρια των ασθενών και επαγγελματιών υγείας. Αν και η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και των εφαρμογών κινητής υγείας έχουν θετικές πτυχές, θέματα ηθικής, δεοντολογίας και αξιοπιστίας των αποτελεσμάτων παραμένουν ανοιχτά για την ερευνητική και επιστημονική κοινότητα.

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΒΑΚΤΗΡΙΟΦΑΓΩΝ ΜΕ ΙΣΧΥΡΑ ΛΥΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΑΝΤΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ *ESCHERICHIA COLI*

Βασιλική Σούκου^{1,2}, Μάγδα Τσεπέρκα¹, Πολυξένη Παπάζογλου¹, Χρυσούλα Διολή², Εμμανουήλ Φλεμετάκης¹, Χρυσάνθη Βογιατζάκη², Δημήτριος Σκληρός¹

ΕΑ04

¹Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιοτεχνολογίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα
²Εργαστήριο Μοριακής Μικροβιολογίας και Ανοσολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η ολοένα αυξανόμενη ανάπτυξη ανθεκτικών στα αντιβιοτικά περιβαλλοντικών βακτηρίων αποτελεί μείζον θέμα δημόσιας υγείας παγκοσμίως, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα και της κλιματικής αλλαγής. Κάθε χρόνο καταγράφονται όλο και περισσότερα περιστατικά αντοχής, ιδιαίτερα στη χώρα μας, με τις προσπάθειες να επικεντρώνονται στην ανάπτυξη νέων μεθόδων βιολογικού ελέγχου δυνητικά παθογόνων βακτηρίων. Στην παρούσα εργασία διερευνήθηκε η δυνατότητα απομόνωσης από φυσικά ενδιαιτήματα λυτικών ιών έναντι περιβαλλοντικών στελεχών βακτηρίων του είδους *Escherichia coli*.

Υλικό-Μέθοδος: Αρχικά απομονώθηκαν από περιβαλλοντικά δείγματα έξι στελέχη *Escherichia coli* με διαφορετικά προφίλ αντοχής σε αντιβιοτικά, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την απομόνωση βακτηριοφάγων. Για την απομόνωση των βακτηριοφάγων συλλέχθηκαν εξήντα τέσσερα περιβαλλοντικά δείγματα από όλη την Ελλάδα. Ακολουθήθηκαν πρωτόκολλα εμπλουτισμού και πολλαπλασιασμού πιθανών βακτηριοφάγων και έλεγχος παρουσίας φαγικών χαρακτηριστικών έναντι περιβαλλοντικών βακτηρίων *Escherichia coli*. Συνολικά απομονώθηκαν έξι βακτηριοφάγοι με ισχυρά λυτικά χαρακτηριστικά, για τους οποίους ακολούθησε μικροβιολογικός χαρακτηρισμός, προσδιορίστηκε το εύρος ξενιστών τους και πραγματοποιήθηκε παρατήρηση σε ηλεκτρονικό μικροσκόπιο διέλευσης.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι πρόκειται για ιούς με κύκλο πολλαπλασιασμού μόλις 30 λεπτών, που ανήκουν στην τάξη *Caudoviricetes* με κύριο χαρακτηριστικό τους τον μορφότυπο myovirus. Ο προσδιορισμός του εύρους των ξενιστών έδειξε ότι η πλειονότητα των βακτηριοφάγων έχει στενό εύρος ξενιστών, με έναν από αυτούς να παρουσιάζει μεγαλύτερο φάσμα λυτικής δράσης, όντας ικανός να λύει πέρα από τον κύριο ξενιστή του και δύο ακόμα στελέχη *Escherichia coli*, ανάμεσα τους ένα στέλεχος ανθεκτικό σε 3 αντιβιοτικά και ένα πολυανθεκτικό στέλεχος.

Συμπεράσματα: Οι βακτηριοφάγοι που απομονώθηκαν φαίνεται να έχουν ισχυρά λυτικά χαρακτηριστικά έναντι βακτηρίων με αντοχές σε αντιβιοτικά. Ο προσδιορισμός των μοριακών τους χαρακτηριστικών θα αποκαλύψει τους λυτικούς βιοχημικούς μηχανισμούς που χρησιμοποιούν για να λύσουν τον ξενιστή τους και θα μας επιτρέψει να τους ταξινομήσουμε μοριακά, γεγονός που θα μας βοηθήσει να σχεδιάσουμε έξυπνα φαγικά κοκτέιλ για τον βιολογικό έλεγχο δυνητικά παθογόνων βακτηρίων.

HIGH-RESOLUTION MELTING CURVE DETECTION OF SARS-COV-2 GENE VARIATION IN POPULATION STUDIES: A METHOD ESTABLISHED IN A GREEK UNIVERSITY LABORATORY

Panagiotis Halvatsiotis¹, Eleni Routsis², Michail Papapanou², Argyris Siatelis³, Konstantinos Asonitis⁴, Ilias Liakopoulos⁵, Ekaterina Charvalos⁶, **Dimitra Houhoula⁵**

EA05

¹2nd Propaedeutic Department of Internal Medicine, Medical School, National and Kapodistrian University of Athens, «Attikon» University Hospital, Athens, Greece

²School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

³3rd Department of Urology, «Attikon» University Hospital, Athens, Greece

⁴Hôpital Cantonal Universitaire Vaudois (CHUV), Lausanne, Switzerland

⁵Department of Food Science and Technology, Department of Biomedical Sciences, University of West Attica, Athens, Greece

⁶European Health and Medical Consultants, Vilnius, LT

Objective: The aim of the study was to develop a rapid screening method using High - Resolution Melting Curve assay after RT PCR in clinical specimens from patients in Greece for the detection of the genetic variation of SARS-CoV-2.

Material & Methods: We tested sixty out of 620 clinical RNA isolates that were found positive by two methods, a commercial kit and our inhouse method developed at our Laboratory in the University of West Attica. We analyzed half of the positive specimens using RT PCR combined with a high-resolution melting (HRM) curve analysis for the simultaneous detection of variations in E, S2, N1 and RdRp genes of SARS-CoV-2.

Results: The tested samples comprised 1000 to 10000 copy numbers each, of E and RdRp amplicons with 60% and 66.7% for the S2 and N1 genes, respectively. It was shown that HRM assay of the positive samples classified with the highest variation the E gene (66.7%) within three clusters. N1 gene amplicons exhibited 2 clusters with a presence in 50% of the specimens in each cluster. S2 did not show any variation, forming thus, only one cluster. Similar results were shown for RdRp gene, where the 95% of amplicon belonged to the same cluster. Our method consistently shown agreement with the commercial kit.

Conclusions: HRM assay can be a useful tool for the rapid screening of large numbers of patients, providing an early warning for the emergence and spread of regional variants of SARS-CoV-2, which might be of clinical and epidemiological concern.

EMPOWERING TELEMEDICINE: ENHANCING CAPACITY AND EXTENDING REACH IN HEALTHCARE WITH THE eCAN APPROACH

Despoina Mantziari¹, Christina Plomariti¹, Dimitris Kyrou², Anastasia Karamanidou², Anastasia Mparmpoudi³, Katerina Nikitara⁴, Theofano Pampaka⁵, Maria Krini⁵, Eleni Papoui⁶, Efthvoulos Kyriakou⁶, Katharina Habimana⁷, Eleni Dafli¹, Debora Moreno-Alonso⁸, Antonis Billis¹, Stergiani Spyrou³, Tugce Schmitt⁹, Panagiotis Bamidis¹, Panagiotis Mpogiatzidis³

EA06

¹Lab of Medical Physics and Digital Innovation, Aristotle University of Thessaloniki, Greece

²Institute of Applied Biosciences, Centre for Research and Technology Hellas, Thessaloniki, Greece

³3rd Regional Health Care Authority, Thessaloniki, Greece

⁴Hellenic Cancer Federation - ELLOK, Greece

⁵Cyprus Association of Cancer Patients and Friends - PASYKAF, Cyprus

⁶Cyprus University of Technology, Lemesos, Cyprus

⁷Gesundheit Österreich GmbH, Austria

⁸Catalan Institute of Oncology (ICO), Catalonia, Spain

⁹Cancer Centre, Sciensano, Brussels, Belgium

Objective: The aim of the study is to underscore the vital importance of capacity-building initiatives in telemedicine, particularly during public health crises and pandemics. Despite the availability of technological resources, challenges persist in areas such patient empowerment and healthcare workforce upskilling towards the effective adoption and increased trust in telemedicine. Through the eCAN Joint Action initiative, focusing on telemonitoring/teleconsultation for cancer care, educational materials and training activities were developed to bridge gaps in telemedicine utilization and acceptance, benefiting both healthcare professionals and cancer patients.

Material & Methods: Stakeholder engagement and literature review informed the development of educational materials and training activities, extracting specifications for their design. Validation was conducted through dedicated workshops with cancer patients and healthcare experts. Training activities were delivered via an online platform and mobile application, including virtual patient scenarios for self-evaluation.

Results: Preliminary results, derived from the training workshops, underline the need for reinforcement of digital literacy, empowerment and trust of stakeholders and the importance of dedicated materials to assist everyday practice.

Conclusions: Capacity-building in telemedicine is essential, especially to effectively address public health crises and remote care. Continuous support and user-friendly resources are crucial for equitable access and optimal integration, fostering confidence in telemedicine utilization. Ongoing evaluation and refinement of training strategies will ensure continued relevance in evolving healthcare landscapes. Future work entails the replicability of the eCAN training program to wider audience, as well as to diverse telemedicine contexts beyond cancer care.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ: ΘΕΩΡΙΑ, ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Χρήστος Μάρκου, Νεφέλη Γιαννοπούλου-Μαρίνη, Ιωάννα Καρεφυλλάκη, Γεωργία Μερκουριάδη, Βασιλική-Αθηνά Τυρολόγου, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΕΑ07

Ειδική Ακαδημαϊκή Μονάδα Μελέτης Καπνισματικής Συμπεριφοράς, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η Πληροφοριακή Επιδημιολογία, αν και εμφανίσθηκε πρώτη φορά στη διεθνή βιβλιογραφία το 2002 υπό τον όρο «Infodemiology», γνώρισε ιδιαίτερη ανάπτυξη κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Οριζόμενη ως «επιστήμη της διάδοσης και των καθοριστών της πληροφορίας σε ένα ηλεκτρονικό μέσο, και ιδίως στο διαδίκτυο...», αποτελεί σημαντικό επιστημονικό τομέα αποτύπωσης, μελέτης και επιτήρησης των στάσεων και πεποιθήσεων του πληθυσμού για την υγεία, δρώντας συμπληρωματικά προς τις λειτουργίες και τους στόχους της Δημόσιας Υγείας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η θεωρητική προσέγγιση και αξιολόγηση της Πληροφοριακής Επιδημιολογίας, των εφαρμογών της και των προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει στην προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Υλικό της παρούσας εργασίας αποτέλεσαν πέντε μελέτες Πληροφοριακής Επιδημιολογίας που πραγματοποιήθηκαν από την ακαδημαϊκή εκπαιδευτική ομάδα ερευνητικού χαρακτήρα της Ειδικής Ακαδημαϊκής Μονάδας Μελέτης Καπνισματικής Συμπεριφοράς του Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας του Πα.Δ.Α.

Αποτελέσματα: Οι πέντε μελέτες αξιοποίησαν δεδομένα από το Χ (πρώην Twitter) για να μελετήσουν τις στάσεις και τις πεποιθήσεις των χρηστών σχετικά με το κάπνισμα και τις εναλλακτικές μορφές καπνίσματος (1^η μελέτη), τον παιδικό εμβολιασμό κατά της Covid-19 (2^η και 3^η μελέτη), τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία του πληθυσμού και την αλληλεπίδραση των χρηστών με συμβάντα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (4^η μελέτη), καθώς και τη χρήση προϊόντων κάνναβης (5^η μελέτη). Όλες οι μελέτες χρησιμοποίησαν ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους αποτύπωσης και συσχέτισης του πλήθους, των στατιστικών δημοφιλίας και του κειμένου των tweets. Προκλήσεις στην εφαρμογή των παραπάνω αποτελούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μέσων συλλογής των απαραίτητων δεδομένων και της χρήσης της ελληνικής γλώσσας.

Συμπεράσματα: Η περαιτέρω ανάπτυξη και υποστήριξη της Πληροφοριακής Επιδημιολογίας, καθώς και η διερεύνηση των αναλυτικών της μεθόδων, εκτιμάται ότι θα επιτρέψουν την ανάπτυξη ενός κλάδου που θα συνεισφέρει σημαντικά στην υποστήριξη της Δημόσιας Υγείας στη σύγχρονη διαδικτυακή εποχή, παρέχοντας στην τελευταία υψηλής αξίας δεδομένα πληθυσμιακών τάσεων υγείας σε πραγματικό χρόνο.

ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ, ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΟΞΕΙΔΩΤΙΚΟΥ ΣΤΡΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ: ΜΙΑ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σταματία Κόκκου¹, Αικατερίνη Κανελλοπούλου², Γεώργιος Αντωνογεώργος², Andrea-Paola Rojas-Gil³, Αικατερίνα Κορνηλάκη⁴, Δημοσθένης Παναγιωτάκος², Αρετή Λάγιου¹, Βενετία Νοταρά¹

EA08

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής, Σχολή Επιστημών Υγείας & Αγωγής, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, Ελλάδα

³Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Ελλάδα

⁴Τμήμα Προσχολικής Αγωγής, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ελλάδα

Σκοπός: Τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελούν την κύρια αιτία θανάτου παγκοσμίως και, λόγω της χρόνιας φύσης τους, η έγκαιρη πρόληψη αποτελεί βασικό σημείο για την προαγωγή της υγείας. Ένας πρώιμος παράγοντας για την ανάπτυξη και την πρόγνωση τους είναι η εμφάνιση αυξημένου σωματικού βάρους και παχυσαρκίας κατά την παιδική ηλικία. Από την άλλη πλευρά, οι διατροφικές συνήθειες μπορεί να επηρεάσουν το σωματικό βάρος, μέσω του μετριασμού του οξειδωτικού στρες. Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν να αξιολογήσει την επίδραση του Δείκτη διατροφικών αντιοξειδωτικών στην κατάσταση βάρους παιδιών στην πρώιμη εφηβεία.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε επιδημιολογική μελέτη με δείγμα 1580 μαθητών ηλικίας 10-12 ετών από 47 δημοτικά σχολεία της Ελλάδας. Μετρήθηκαν τα ανθρωπομετρικά τους χαρακτηριστικά και υπολογίστηκε ο Δείκτης Μάζας Σώματος (ΔΜΣ), μέσω του οποίου κατηγοριοποιήθηκαν οι μαθητές σε δύο ομάδες κατάστασης βάρους. Οι διατροφικές συνήθειες και η σωματική δραστηριότητα αξιολογήθηκαν μέσω της χρήσης ενός αυτο-συμπληρωμένου ερωτηματολογίου και ο Δείκτης υπολογίστηκε βάσει της πρόσληψης έξι αντιοξειδωτικών μικροθρεπτικών συστατικών.

Αποτελέσματα: Η μονοπαραγοντική ανάλυση έδειξε μια στατιστικά σημαντική αντίστροφη συσχέτιση μεταξύ του Δείκτη και της κατάστασης του σωματικού βάρους (OR: 0,719, 95% CI: 0,576, 0,897). Λαμβάνοντας υπ' όψιν την ηλικία, το φύλο, τη συνολική ενεργειακή πρόσληψη και τη σωματική δραστηριότητα, η συσχέτιση παρέμεινε σημαντική (OR: 0,662, 95% CI: 0,502, 0,873), ενώ στο τελικό μοντέλο παλινδρόμησης, επιπλέον προσαρμοσμένο για βιταμίνες A, E και C, καθώς και για ψευδάργυρο, μαγνήσιο και σελήνιο, η συσχέτιση εξακολουθούσε να ισχύει (OR: 0,666, 95% CI: 0,489, 0,907).

Συμπεράσματα: Ο Δείκτης διατροφικών αντιοξειδωτικών φαίνεται να διαδραματίζει προστατευτικό ρόλο έναντι του αυξημένου σωματικού βάρους στα παιδιά στην πρώιμη εφηβεία. Απαιτείται πρόσθετη έρευνα για να διαλευκανθεί η σχέση. Ωστόσο, ένα διατροφικό πρότυπο πλούσιο σε αντιοξειδωτικά είναι πάντα ωφέλιμο και πρέπει να προωθείται, προκειμένου να διευκολύνονται οι υγιεινές συνήθειες από νωρίς στη ζωή.

ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Μαρία Μπούρη¹, Αναστασία Μπαρμπούνη², Ευανθία Σακελλάρη^{1,3}, Αρετή Λάγιου^{1,3}

ΕΑ09

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
³Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Οι «κοινότητες συμπαράστασης» αποτελούν μια αναδυόμενη προσέγγιση της ανακουφιστικής φροντίδας στην κοινότητα στο πλαίσιο της δημόσιας υγείας, η οποία θεωρεί τη διαχείριση των χρόνιων/εξελικτικών παθήσεων υπό το μοντέλο της προαγωγής της υγείας, της μείωσης της βλάβης και της βελτιστοποίησης της ποιότητας ζωής, κινητοποιώντας για τους στόχους αυτούς το σύνολο της κοινότητας και την κοινωνία των πολιτών. Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν η ανασκόπηση και συζήτηση των δεδομένων από τη διεθνή εφαρμογή του μοντέλου των «κοινοτήτων συμπαράστασης».

Υλικό-Μέθοδος: Ανασκοπήθηκε η ερευνητική βιβλιογραφία των ετών 2003-2023, προκειμένου να εντοπισθούν μελέτες που περιέγραφαν τις παρεμβάσεις και αξιολογούσαν τα αποτελέσματα της εφαρμογής του μοντέλου των «κοινοτήτων συμπαράστασης» διεθνώς.

Αποτελέσματα: Εντοπίστηκαν 23 μελέτες που αναφέρονταν στην εφαρμογή των «κοινοτήτων συμπαράστασης» σε 13 διαφορετικές χώρες. Προγράμματα ευαισθητοποίησης των μελών της κοινότητας περιλάμβανε περίπου το ήμισυ των παρεμβάσεων, ακολουθούμενα από την άμεση παροχή φροντίδας υγείας, στήριξης και βοήθειας σε άτομα με χρόνια νοσήματα και τις οικογένειές τους, την κινητοποίηση των πόρων της κοινότητας και της διασύνδεσης, την οικοδόμηση συνεργειών μεταξύ δομών υγείας και φορέων της κοινότητας και την άσκηση συνηγορίας υπέρ των αναγκαίων πολιτικών υγείας. Η αξιολόγηση των παρεμβάσεων υποστηρίζει τη μείωση των νοσηλείων, της διάρκειας νοσηλείας και των επισκέψεων στα επείγοντα, με συνεπαγόμενη μείωση των δαπανών υγείας, καθώς και τη βελτίωση του εκ των προτέρων σχεδιασμού της φροντίδας, της διαχείρισης των συμπτωμάτων των ατόμων με χρόνιες παθήσεις και της προαγωγής της προσωποκεντρικής φροντίδας υγείας.

Συμπεράσματα: Το μοντέλο των «κοινοτήτων συμπαράστασης» καθιστά την ανακουφιστική φροντίδα ευθύνη όλης της κοινότητας και βασίζεται στην κοινοτική ανάπτυξη, την εκπαίδευση, δικτύωση και ενδυνάμωση των μελών της κοινότητας και τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην προαγωγή της υγείας και της ποιότητας ζωής των ατόμων και οικογενειών που αντιμετωπίζουν χρόνιες παθήσεις, συννοσηρότητα και τις προκλήσεις της γήρανσης.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΜΟΝΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Χρυσούλα Γρηγοροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνα Σκαναβή, Βενετία Νοταρά

EA10

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός γηράσκει, το πρόβλημα της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης φαίνεται να διευρύνεται, με σοβαρές συνέπειες τόσο στη σωματική όσο και στην ψυχική υγεία των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Οι παρεμβάσεις που βασίζονται στη θεραπεία μέσω τέχνης φαίνεται να έχουν θετικά αποτελέσματα σε διάφορους τομείς της υγείας των ηλικιωμένων και, παράλληλα, φαίνεται να μειώνουν το αίσθημα της μοναξιάς και να ενισχύουν την κοινωνική σύνδεση. Συνεπώς, σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η διερεύνηση των παρεμβάσεων θεραπείας βασισμένης στην τέχνη για την αντιμετώπιση της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Στην παρούσα συστηματική ανασκόπηση αξιολογήθηκαν συνολικά 10 μελέτες που εφάρμοσαν παρεμβάσεις θεραπείας μέσω τέχνης σε πληθυσμούς άνω των 65 ετών. Η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα Δεκέμβριος 2023 - Ιανουάριος 2024 στις ηλεκτρονικές επιστημονικές βάσεις δεδομένων PubMed/Medline, Cochrane, PsycINFO-ProQuest Research Library, Scopus και Google Scholar.

Αποτελέσματα: Η συντριπτική πλειονότητα των μελετών ανέδειξε σημαντικά οφέλη στη μείωση των επιπέδων μοναξιάς και στην αύξηση της κοινωνικής σύνδεσης για τους ηλικιωμένους συμμετέχοντες, ανεξάρτητα από το εάν οι παρεμβάσεις εφαρμόστηκαν στην κοινότητα (n=6) ή σε δομές μακροχρόνιας φροντίδας ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας (n=4). Παράλληλα, η εστίαση σε ένα ή περισσότερα είδη τέχνης, αλλά και η διάρκεια των παρεμβάσεων φάνηκαν να διαφοροποιούν την αποτελεσματικότητά τους.

Συμπεράσματα: Υπογραμμίζεται ο σημαντικός ρόλος των παρεμβάσεων θεραπείας με βάση τις τέχνες στη βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας των ηλικιωμένων, μέσω της αντιμετώπισης των ευρέως διαδεδομένων προβλημάτων της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης.

ΑΝΟΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΩΝ, ΜΕ ΕΙΔΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ελένη Κορωναίου, Κωνσταντία Βαβανού, Χρήστος Πράπας, Πηνελόπη Σωτηροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΕΑ11

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η φροντίδα των ασθενών με άνοια στο σπίτι αποτελεί μια μακροχρόνια διαδικασία, κατά την οποία η λειτουργικότητα του ασθενούς παρουσιάζει έκπτωση και το φορτίο των φροντιστών αυξάνεται. Η άνοια, επιπλέον, αντιπροσωπεύει μια κρίση δημόσιας υγείας που τείνει να επιδεινώνεται σε ένα μεταβαλλόμενο κλίμα. Σκοπό της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης αποτελεί η διερεύνηση του φορτίου του φροντιστή ηλικιωμένων ασθενών με άνοια, ενώ ειδική αναφορά γίνεται στη συσχέτιση της κλιματικής αλλαγής με την άνοια.

Υλικό-Μέθοδος: Οι βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι Cochrane, PubMed και Scopus. Ακολουθήθηκε το σύστημα PRISMA όσον αφορά στον καθορισμό των κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού των μελετών. Η γλώσσα αναζήτησης ήταν η αγγλική. Στην τελική βιβλιογραφία συμπεριλήφθηκαν μελέτες που είχαν δημοσιευθεί κατά το χρονικό διάστημα Ιανουαρίου 2017 - Φεβρουαρίου 2023. Οι όροι αναζήτησης ήταν οι εξής: dementia, caregiver burden, physical burden, psychological burden. Επτά μελέτες πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης, ενώ αναφορικά με την κλιματική αλλαγή και την άνοια, για τα οποία έγινε ξεχωριστή αναζήτηση, εντοπίστηκαν έξι μελέτες. Οι όροι αναζήτησης ήταν: climate change και dementia.

Αποτελέσματα: Οι παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με μεγαλύτερη επιβάρυνση των φροντιστών είναι η μείωση της λειτουργικότητας των ασθενών στη νόσο Alzheimer, τα συμπεριφορικά και νευροψυχιατρικά συμπτώματα, το φύλο, η ηλικία, η σωματική και ψυχική υγεία του φροντιστή, η συμβίωση, η συγγένεια και η κλιματική αλλαγή. Η υπερθέρμανση του πλανήτη φαίνεται ότι επιδεινώνει τα συμπτώματα νευροεκφυλιστικών διαταραχών και οι ατμοσφαιρικοί ρύποι αυξάνουν την κίνδυνο εμφάνισης άνοιας.

Συμπεράσματα: Η φροντίδα είναι μια δυναμική διαδικασία και το φορτίο του φροντιστή διαφοροποιείται ανάλογα με πολλές μεταβλητές. Η υπερθέρμανση του πλανήτη και η ατμοσφαιρική ρύπανση όχι μόνο συμβάλλουν στην αιτιολογία της άνοιας, αλλά επιπλέον την επιδεινώνουν. Τα ευρήματα υποδεικνύουν σημαντικές επιπτώσεις τόσο για τα συστήματα υγείας όσο και για τους φροντιστές.

Η ΚΑΠΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΗΘΕΙΑ ΣΕ ΛΗΠΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Γεωργία Παπαδοσηφάκη^{1,2}, Ευανθία Σακελλάρη¹, Αρετή Λάγιου¹, Αναστασία Μπαρμπούνη¹

ΕΑ12

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διεξαγωγή συγχρονικής μελέτης για τη διερεύνηση των γνώσεων, των στάσεων και των πεποιθήσεων των ατόμων με ψυχική διαταραχή ως προς τα καπνικά προϊόντα.

Υλικό-Μέθοδος: Χορηγήθηκε ερωτηματολόγιο με προσωπική συνέντευξη σε 1015 άτομα με ψυχική διαταραχή, νοσηλευόμενους σε Ψυχιατρικά Τμήματα Εισαγωγών του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής (Ψ.Ν.Α.), ενοίκους δομών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης του Ψ.Ν.Α, και λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας των Εξωτερικών Ιατρείων του Ψ.Ν.Α. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το SPSS 24.0.

Αποτελέσματα: Ο επιπολασμός του καπνίσματος ήταν 68,2% (n=692), ενώ 12,2% (n=124) ήταν πρώην καπνιστές. Η συντριπτική πλειονότητα των καπνιστών (85,3%) ανέφεραν ότι καπνίζουν το πρώτο τους τσιγάρο εντός 30 λεπτών από την πρωινή αφύπνιση και το 60,1% των καπνιστών ανέφερε ότι δυσκολεύεται να μην καπνίσει σε χώρους που απαγορεύεται το κάπνισμα. Το κύριο κίνητρο των πρώην καπνιστών να διακόψουν το κάπνισμα ήταν η υγεία (84,7%) και σχεδόν όλοι (97,6%) διέκοψαν το κάπνισμα μόνοι τους χωρίς να χρησιμοποιήσουν κάποιο βοήθημα για τη διακοπή του καπνίσματος. Μόνο το 11,4% των συμμετεχόντων θεωρεί ότι οι επαγγελματίες υγείας ενημερώνουν τους καπνιστές για προγράμματα διακοπής καπνίσματος και περίπου οι μισοί (53%) πιστεύουν ότι λαμβάνουν επαρκή ενημέρωση για τις βλαβερές επιπτώσεις του καπνού στην υγεία. Επιπροσθέτως, οι συμμετέχοντες με σχιζοφρένεια είχαν 2,39 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα να καπνίζουν, σε σύγκριση με τους συμμετέχοντες με συναισθηματικές διαταραχές.

Συμπεράσματα: Ο σταθερά υψηλός επιπολασμός του καπνίσματος στα άτομα με ψυχική διαταραχή καταδεικνύει την επιτακτική ανάγκη για δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης των επαγγελματιών ψυχικής υγείας στη διακοπή του καπνίσματος και την ενσωμάτωση προγραμμάτων διακοπής καπνίσματος στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Τέλος, η κατανόηση των γνώσεων, των πεποιθήσεων και των στάσεων των ατόμων με ψυχική διαταραχή ως προς τα καπνικά προϊόντα είναι ένα πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση αυτής της παραμελημένης επιδημίας.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΨΥΧΙΚΗ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ

Γεωργία Παπαδοσηφάκη^{1,2}, Ευανθία Σακελλάρη¹, Αρετή Λάγιου¹, Αναστασία Μπαρμπούνη¹

ΕΑ13

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να αξιολογήσει την αποδοχή και την αποτελεσματικότητα παρεμβάσεων διακοπής του καπνίσματος σε καπνιστές με Μείζονα Ψυχική Διαταραχή (ΜΨΔ).

Υλικό-Μέθοδος: Διεξήχθη μια πιλοτική τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη δοκιμή σε καπνιστές με ΜΨΔ (n= 43) για να αξιολογηθεί το ηλεκτρονικό τσιγάρο ως μέσο διακοπής - μείωσης της βλάβης από το κάπνισμα. Χρησιμοποιήθηκε μια απλή διαδικασία τυχαιοποίησης και οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν (1:1) στην ομάδα παρέμβασης ή στην ομάδα ελέγχου. Το πρωταρχικό καταληκτικό σημείο ήταν η αυτοαναφερόμενη διακοπή του καπνίσματος, αντικειμενικά επιβεβαιωμένη με μέτρηση του CO στον εκπνεόμενο αέρα (eCO<7 ppm). Δευτερεύοντα καταληκτικά σημεία ήταν η αλλαγή στον βαθμό εξάρτησης από τη νικοτίνη που εκτιμήθηκε με την Κλίμακα Εκτίμησης Βαθμού Εξάρτησης από τη Νικοτίνη Fagerström, αλλαγές στην ποιότητα ζωής που εκτιμήθηκαν με τη χορήγηση του WHOQOL BREF και αλλαγές στη σωματική και ψυχική υγεία που αξιολογήθηκαν με το SF-36. Η ομάδα ελέγχου (n=22) και η ομάδα παρέμβασης (n=21) έλαβαν την ίδια συμπεριφορική υποστήριξη σε εβδομαδιαία βάση για τουλάχιστον 3 μήνες. Επιπλέον, οι συμμετέχοντες στην ομάδα παρέμβασης έλαβαν ένα κιτ έναρξης (ηλεκτρονικό τσιγάρο και υγρό αναπλήρωσης) και δόθηκαν οδηγίες για τη χρήση αυτού ως εργαλείο διακοπής καπνίσματος.

Αποτελέσματα: Σημαντική μείωση της εξάρτησης από τη νικοτίνη παρατηρήθηκε στους 6 μήνες σε σύγκριση με την αρχική τιμή και στις δύο ομάδες. Η ομάδα παρέμβασης είχε σημαντικά υψηλότερο ποσοστό διακοπής στους 6 μήνες (33,3%) από την ομάδα ελέγχου (13,6%). Η συνολική ποιότητα ζωής και η γενική υγεία ήταν σημαντικά υψηλότερες στην ομάδα παρέμβασης στους 6 μήνες.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη καταδεικνύει ότι παρεμβάσεις διακοπής καπνίσματος είναι εφικτές, αποτελεσματικές και αποδεκτές από άτομα με ΜΨΔ.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Αρτεμης Μαργαρίτη^{1,2}, Αγάθη Σταθοπούλου^{1,2}, Αρετή-Δήμητρα Κουλουβάρη^{1,2}, Ευανθία Σακελλάρη^{1,2}, Αρετή Λάγιου^{1,2}

ΕΑ14

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η ψηφιακή προαγωγή υγείας (ΨΠΥ) αφορά στην αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην προαγωγή υγείας. Στόχος της μελέτης ήταν η καταγραφή παρεμβάσεων ΨΠΥ, ο προσδιορισμός των θεμάτων υγείας στα οποία εστιάζουν οι παρεμβάσεις αυτές, καθώς και το επίπεδο πρόληψης στο οποίο στοχεύουν.

Υλικό-Μέθοδος: Στο πλαίσιο μιας διερευνητικής ανασκόπησης, αξιοποιήθηκε η έγκριτη βάση δεδομένων PubMed. Με τη χρήση των λέξεων-κλειδιών «digital technology» AND «health promotion», αναζητήθηκαν συστηματικές ανασκοπήσεις που αφορούσαν σε ψηφιακές παρεμβάσεις προαγωγής υγείας και δημοσιεύθηκαν στην αγγλική γλώσσα από το 2012 έως το 2022.

Αποτελέσματα: Ο συνολικός αριθμός των άρθρων που συμπεριλήφθηκαν στην παρούσα μελέτη είναι 128. Οι έρευνες αφορούσαν παρεμβάσεις προαγωγής υγείας με επικέντρωση στην ψυχική υγεία (18,75%), στην πρόληψη χρόνιων νοσημάτων (17,98%), στη διατροφή (14,10%), στη σωματική δραστηριότητα (12,50%), στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία (7,80%), στη χρήση ουσιών (6,27%), στην ποιότητα του ύπνου (1,50%), στην κοινωνική απομόνωση (0,78%), στη στοματική υγεία (0,78%), στη συντροφική βία (0,78%), στην ανακουφιστική φροντίδα στο τέλος της ζωής (0,78%), στην πρόληψη των πτώσεων (0,78%). 17,20% εστίαζαν στην ανάπτυξη ειδικών ψηφιακών τεχνολογιών προαγωγής υγείας. Όσον αφορά στην κατανομή τους ανά επίπεδο πρόληψης, αυτή προσδιορίζεται ως εξής: 55,46% έρευνες εντάσσονται στην πρωτογενή πρόληψη, 17,20% στη δευτερογενή και 27,34% στην τριτογενή.

Συμπεράσματα: Η εργασία προσφέρει σημαντικές πληροφορίες σχετικά με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην υλοποίηση παρεμβάσεων προαγωγής υγείας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη της κατανομής των παρεμβάσεων ανάλογα με την επικέντρωσή τους σε διάφορα θέματα υγείας, αλλά και τα στάδια πρόληψης στα οποία στοχεύουν. Οι σημαντικές αυτές διαπιστώσεις καταδεικνύουν στοιχεία σχετικά με την καταλληλότητα, την αποτελεσματικότητα, αλλά και την αποδοτικότητα των ψηφιακών τεχνολογιών στη διαχείριση και αντιμετώπιση ποικίλων αναγκών υγείας. Οι ψηφιακές παρεμβάσεις προαγωγής υγείας συνιστούν μια εξελιγμένη μορφή παροχής υπηρεσιών προαγωγής υγείας με ευρεία εφαρμογή, που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης σχετικά με την τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ, ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μαργαρίτα Νάσση, Έλενα Ριζά

ΕΑ15

Τμήμα Ιατρικής, Εθνικό και
Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Ελλάδα

Σκοπός: Η διερεύνηση της ποιοτικής εφαρμογής του ελάχιστου προτύπου WA.S.H. (water supply, sanitation and hygiene) της παροχής νερού και των συνθηκών υγιεινής και καθαριότητας σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Sphere Project σε κέντρα υποδοχής ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και φιλοξενίας (ΚΦ) προσφύγων και μεταναστών στην Ελλάδα το 2019.

Υλικό-Μέθοδος: Ο σχεδιασμός της έρευνας βασίστηκε σε περιγραφική μελέτη με χρήση ερωτηματολογίου για τη συλλογή δεδομένων, το οποίο απεστάλη σε 40 συντονιστές και εργαζόμενους πεδίου των ΚΥΤ και ΚΦ προσφύγων και μεταναστών τον Νοέμβριο 2019. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν διαγραμματικά.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα ανέδειξαν την ανάγκη άμεσης βελτίωσης των συνθηκών που επικρατούν πρωτίστως στα ΚΥΤ της νησιωτικής Ελλάδας και δευτερευόντως σε ΚΦΠΜ της ηπειρωτικής Ελλάδας. Τα βασικότερα εμπόδια της υδροδότησης είναι ο μεγάλος χρόνος αναμονής λόγω των ελαχίστων διαθέσιμων κοινής χρήσεως πηγών νερού, εξαιτίας της υπερπληθυσμιακής κατάστασης των ΚΥΤ, η μη επαρκής διαθέσιμη ποσότητα νερού από τις κοινόχρηστες πηγές σε συνδυασμό με τη χαμηλή πίεση και ο ελλιπής χώρος αποθήκευσης διαθέσιμων συσκευασιών νερού. Στις εγκαταστάσεις αποχωρητηρίων και λουτρών εντοπίζονται εμπόδια πρόσβασης λόγω μη ασφαλούς προσέγγισης, ειδικά κατά τις βραδινές ώρες για τις γυναίκες και τα παιδιά, εξαιτίας της απουσίας συστημάτων κλειδώματος και μη επαρκούς φωτισμού, ελλείψεις σε προϊόντα ατομικής και γυναικείας υγιεινής, ενώ αναδεικνύεται ξανά το πρόβλημα της αναμονής για τη χρήση τους. Τέλος, καταγράφεται η απουσία ενεργών υπηρεσιών προαγωγής της υγιεινής και της καθαριότητας τόσο στα ΚΥΤ, όσο και στα ΚΦΠΜ.

Συμπεράσματα: Οι υπηρεσίες WA.S.H. στα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας προσφύγων μεταναστών δεν είναι επαρκείς και χρήζουν βελτίωσης για να διασφαλισθεί ότι οι πρόσφυγες έχουν πρόσβαση σε επαρκές και ασφαλές πόσιμο νερό, διαθεσιμότητα εξοπλισμένων αποχωρητηρίων, ανεμπόδιστη πρόσβαση και χρήση των εγκαταστάσεων υγιεινής και καθαριότητας και ευαισθητοποίηση σε θέματα για την ευρύτερη διατήρηση της ατομικής υγιεινής τους.

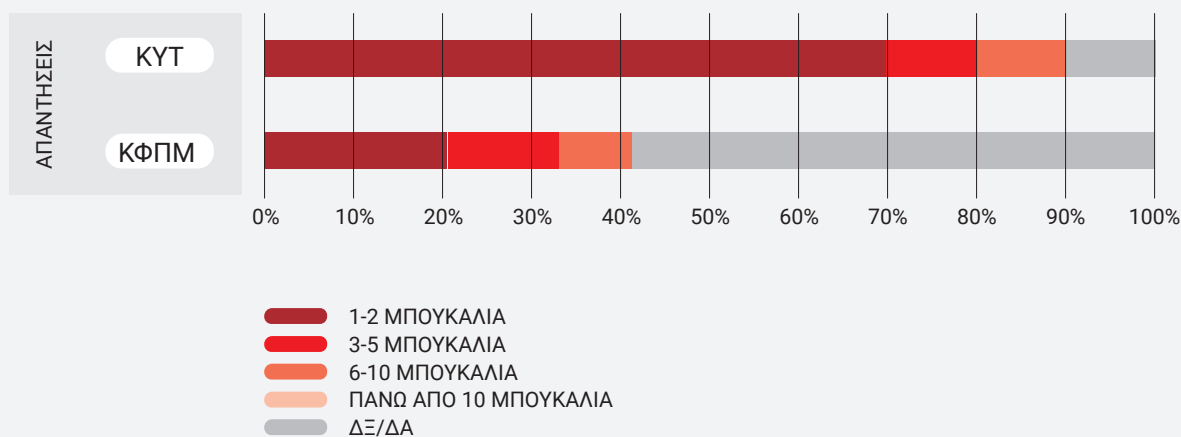
ΕΑ15

Σχήμα 1.

Ποσοστιαία καταγραφή της γνώσης των ερωτηθέντων στην έρευνα για την αποτύπωση της ημερήσιας ατομικής ποσότητας παρεχόμενου ή/και διανεμηθέντος νερού σε πρόσφυγες και μετανάστες σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και Κέντρα Φιλοξενίας Προσφύγων – Μεταναστών ξεχωριστά, στην Ελλάδα, τον Νοέμβριο 2019

Ατομική ημερήσια πρόσληψη/παροχή νερού σε διαμένοντες πρόσφυγες-μετανάστες σε ΚΥΤ και ΚΦΠΜ ξεχωριστά

(μέτρηση: 1 μπουκάλι = 1,5 λίτρο)

ΒΑΘΜΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ευανθία-Μαρία Καραβατσέλου¹, Ιωάννα Δαμικούκα², Γιώργος Ζέρβας², Λευκοθέα Εβρένογλου²

ΕΑ16

¹ΠΜΣ «Επαγγελματική & Περιβαλλοντική Υγεία», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση του βαθμού γνώσεων και αντιλήψεων πολιτών σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή (Κ.Α.), που συνιστά απαραίτητο στοιχείο για την εκπόνηση σχεδίων δράσης, μετριασμού και προσαρμογής των επιπτώσεών της.

Υλικό-Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν 211 υπάλληλοι της Περιφέρειας Αττικής (ηλικίας από 18 έως 60 ετών), απαντώντας ανώνυμα σε ένα ερωτηματολόγιο σχετικά με τη στάση τους απέναντι στην Κ.Α. και στον καθημερινό τρόπο συμπεριφοράς τους. Για την τήρηση της ανωνυμίας χρησιμοποιήθηκε η εφαρμογή Google Forms (μετατρέποντάς το σε ηλεκτρονική μορφή). Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύθηκαν με περιγραφική στατιστική. Έγιναν έλεγχοι ανεξαρτησίας μεταξύ των μεταβλητών με την εφαρμογή του κριτηρίου χ^2 και του Fisher's Exact Test όπου ήταν απαραίτητο. Για τη στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS v28 και το Excel.

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, η πλειονότητα των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν απόφοιτοι Α.Ε.Ι., με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό. Το 71,6% συμφωνεί ότι ο άνθρωπος ευθύνεται για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, 44,1% χαρακτηρίζουν ως μέτριας σημασίας το θέμα της ποιότητας και ποσότητας νερού και 59,7% βαθμολόγησαν την επάρκεια των γνώσεών τους ως «μέτρια». Ως προς τον μετριασμό των αερίων του θερμοκηπίου, η πλειονότητα των ερωτηθέντων συμφωνεί με πρακτικές ανακύκλωσης (75,3%) και τη χρήση Α.Π.Ε. (82%). Η σημαντικότερη πηγή πληροφόρησης για το περιβάλλον ήταν το διαδίκτυο (93,8%), στη συνέχεια η τηλεόραση (55,9%) και ως τρίτη πηγή εμφανίσθηκαν τα περιοδικά και οι εφημερίδες.

Συμπεράσματα: Από την έρευνα προκύπτει η ανάγκη εκπαίδευσης και ενημέρωσης των πολιτών (ανεξάρτητα από φύλο και ηλικία) έτσι ώστε ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050 (οικονομία με καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίων) να είναι εφικτός.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΣΤΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Μαρία-Άννα Μπικάκη, Όλγα Κάβουρα, Γεώργιος Ντουνιάς, Ιωάννα Δαμικούκα, Γεώργιος Ζέρβας, Λευκοθέα Εβρένογλου

EA17

Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι ένας σημαντικός παράγοντας που συμβάλλει στην κλιματική αλλαγή και προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού. Η ρύπανση του εσωτερικού αέρα των αιθουσών των σχολικών κτιρίων είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα που επιδρά δυσμενώς στην υγεία της ευαίσθητης ομάδας των παιδιών του σχολικού πληθυσμού. Σκοπός της μελέτης ήταν η ανεύρεση και καταγραφή αερίων ρύπων στο εσωτερικό των σχολικών αιθουσών σε σχολικά κτίρια του Κεντρικού Τομέα Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής.

Υλικό-Μέθοδος: Η έρευνα επικεντρώθηκε σε (12) σχολικά κτίρια αρμοδιότητας της Περιφερειακής Ενότητας Κεντρικού Τομέα Αθηνών. Η συλλογή των στοιχείων πραγματοποιήθηκε με τη διενέργεια μετρήσεων με τη χρήση κατάλληλων συσκευών σε (26) σχολικές αίθουσες διδασκαλίας των σχολικών κτιρίων του Κεντρικού Τομέα Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής το έτος 2022.

Αποτελέσματα: Στον εσωτερικό αέρα των σχολικών αιθουσών ανευρέθησαν και καταγράφηκαν οι εξής επιβλαβείς αέριοι ρύποι: α) Μονοξείδιο του άνθρακα (CO), β) Διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), γ) Διοξείδιο του αζώτου (NO₂), δ) Πτητικές οργανικές ενώσεις (VOCs) και ε) Αιωρούμενα σωματιδία PM₁₀ και PM_{2.5}.

Συμπεράσματα: Στο εσωτερικό των σχολικών αιθουσών καταγράφησαν αέριοι ρύποι, οι οποίοι σύμφωνα με επιδημιολογικές μελέτες έχουν συσχετισθεί με διάφορα προβλήματα υγείας που αφορούν κυρίως στο αναπνευστικό, καρδιαγγειακό και νευρικό σύστημα. Το πρόβλημα της ρύπανσης του αέρα των εσωτερικών χώρων των σχολικών κτιρίων είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς οι μαθητές παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα εντός των σχολικών αιθουσών. Κρίνεται αναγκαίος ο στρατηγικός σχεδιασμός αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης και η λήψη κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας του εσωτερικού αέρα των σχολικών κτιρίων με σκοπό την προστασία της υγείας των παιδιών του σχολικού πληθυσμού και της Δημόσιας Υγείας γενικότερα.

ΕΝΤΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΕΞΑΙΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2024

Αντώνιος Παπαδάκης^{1,2,3}, Γεώργιος Βλάχος⁴, Σπυρίδων Μουρελάτος⁴, Απόστολος Καμέκης¹, Γεώργιος Πιτσούλης¹, Άννα Ψαρουλάκη³, Αρετή Λάγιου²

EA18

¹Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα
²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
³Εργαστήριο Κλινικής Μικροβιολογίας και Μικροβιακής Παθογένεσης, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ελλάδα
⁴Οικοανάπτυξη ΑΕ, Ελλάδα

Σκοπός: Η κλιματική αλλαγή, με αυξημένες θερμοκρασίες τους χειμερινούς μήνες, μπορεί να επιταχύνει την ανάπτυξη των κουνουπιών, τα ποσοστά τσιμπήματος, την επώαση της νόσου στους διαβιβαστές και τους χρόνους μετανάστευσης των πτηνών. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν ο έλεγχος της παρουσίας κουνουπιών κατά τη χειμερινή περίοδο στην Περιφέρεια Κρήτης, μέσω συλλογής εντομολογικών δεδομένων από την καταγραφή και διακύμανση των ακμαίων κουνουπιών που συλλέχθηκαν για τον σκοπό αυτό.

Υλικό-Μέθοδος: Τοποθετήθηκαν 16 σταθερές παγίδες CO₂ – φωτός δειγματοληψίας ακμαίων κουνουπιών, με ιδιαίτερη έμφαση τον αστικό ιστό των μεγάλων πόλεων, πύλες εισόδου, αεροδρόμια, λιμάνια. Οι δειγματοληψίες πραγματοποιήθηκαν σε δεκαπενθήμερη βάση ανά σταθμό τους μήνες Ιανουάριος έως Μάρτιος 2024. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 96 δειγματοληψίες ακμαίων κουνουπιών. Η ταυτοποίησή τους έγινε σε επίπεδο είδους. Κατά τις ημέρες τοποθέτησης παγίδων, καταγράφηκαν μετεωρολογικά δεδομένα όπως ελάχιστη και μέγιστη θερμοκρασία, ταχύτητα και φορά ανέμου, βροχοπτώσεις κ.λπ.

Αποτελέσματα: Συλλέχθηκαν 360 κουνούπια, με τον μέσο όρο συλλήψεων ανά δειγματοληψία να είναι <3. Συνολικά καταγράφηκαν 5 γένη κουνουπιών, εκ των οποίων 343 (96,5%) *Culex*, 6 (0,5%) *Aedes*, 3 (1%) *Ochlerotatus*, 3 (1%) *Anopheles* & 6 (2%) *Culiseta*. Η ελάχιστη θερμοκρασία παρουσίασε τιμές 12,27°C (AVERAGE), 18,70°C (MAX), 3,20°C (MIN), 3,41°C (STDEV), ενώ η μέγιστη θερμοκρασία τιμές 21,82°C (AVERAGE), 33,40°C (MAX), 10,10°C (MIN), 4,37°C (STDEV). Από την περαιτέρω επεξεργασία των κλιματολογικών δεδομένων προέκυψε ότι η σύλληψη κουνουπιών δεν επηρεάστηκε από τις βροχοπτώσεις ή την παρουσία ισχυρών ανέμων ανεξαρτήτου κατεύθυνσης. Σε κανένα από τα παραπάνω δείγματα δεν ανιχνεύθηκε παρουσία παθογόνων.

Συμπεράσματα: Ο μέσος όρος συλλήψεων κουνουπιών υποδηλώνει μικρούς μεν αλλά υπαρκτούς πληθυσμούς κουνουπιών κατά τη χειμερινή περίοδο. Αυτό, σε συνδυασμό με τα αυξημένα παράπονα πολιτών που καταγράφηκαν το διάστημα της μελέτης και την παρουσία ειδών όπως *Aedes albopictus* και *Anopheles species*, χρήζει περαιτέρω μελέτης. Οι ιδιαίτερα υψηλές θερμοκρασίες και οι αυξημένες οχλήσεις πολιτών μπορεί να οδηγήσουν μελλοντικά στην εφαρμογή προγραμμάτων καταπολέμησης και τους χειμερινούς μήνες.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: ΚΙΝΔΥΝΟΣ Ή ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ;

Γερασιμίνα-Θεοδώρα Ζαπάντη, Κωνσταντίνα Σκαναβή

ΕΑ19

Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής
Υγείας, Σχολή Δημόσια Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση αποσκοπεί στην κατανόηση των υφιστάμενων στρατηγικών μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για τουριστικούς προορισμούς. Εξετάζεται η αποτελεσματικότητα αυτών των στρατηγικών στη μείωση των επιπτώσεων φυσικών καταστροφών και στην ενίσχυση της κοινωνικής ανθεκτικότητας.

Υλικό-Μέθοδος: Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε μέσω της συστηματικής ανασκόπησης περισσότερων από 50 δημοσιευμένων μελετών, άρθρων και εκθέσεων, καθώς και δεδομένων από διεθνείς οργανισμούς όπως το IPCC και το UNWTO. Οι πληροφορίες αναλύθηκαν με ποιοτικές και ποσοτικές μεθόδους για την αξιολόγηση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας των στρατηγικών.

Αποτελέσματα: Η ανάλυση κατέδειξε ότι οι πιο διαδεδομένες στρατηγικές περιλαμβάνουν την αναθεώρηση των πολιτικών χρήσης γης, την ενίσχυση των υποδομών και τη βελτίωση των συστημάτων προειδοποίησης και ετοιμότητας. Στρατηγικές όπως οι «πράσινες» κατασκευές και οι εκπαιδευτικές καμπάνιες για τους τοπικούς κατοίκους και τουρίστες έχουν επίσης αποδειχθεί αποτελεσματικές. Παρ' όλο που οι εφαρμοζόμενες πολιτικές έχουν συμβάλει στη μείωση των κινδύνων, ορισμένες περιοχές αντιμετωπίζουν ακόμα σοβαρά προβλήματα λόγω ελλείψεων στις χρηματοδοτήσεις και στην τεχνολογική υποδομή.

Συμπεράσματα: Οι υπάρχουσες στρατηγικές καταδεικνύουν μια σημαντική πρόοδο προς την κατεύθυνση μετριασμού των επιπτώσεων κλιματικών αλλαγών σε τουριστικούς προορισμούς. Ωστόσο, η αυξανόμενη συχνότητα και ένταση των φυσικών καταστροφών απαιτεί την ενίσχυση των εν λόγω στρατηγικών και τη δημιουργία νέων, πιο αποτελεσματικών μεθόδων. Προτείνεται η ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής και η διευρυμένη διεθνής συνεργασία για την ενίσχυση της κοινωνικής ανθεκτικότητας σε τουριστικά επίπεδα.

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑΑναστασία Σκούρα¹, Ερμιόνη Θεοδώρου¹, Μαργαρίτα Νάσση¹, Στυλιανή Κορούλη², Έλενα Ριζά^{1,2}

EA20

¹ΠΜΣ «Εκτίμηση και Διαχείριση Επαγγελματικού, Περιβαλλοντικού και Φαρμακευτικού Κινδύνου», Ιατρική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής, Ιατρική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η αποτύπωση των κυρίαρχων πρακτικών οικιακής απόρριψης φαρμάκων στην Ελλάδα και η καταγραφή των αντιλήψεων σε ομάδες καταναλωτών.

Υλικό-Μέθοδος: Συστηματική ανασκόπηση βιβλιογραφικών πηγών σε διεθνείς βάσεις δεδομένων με έμφαση σε μελέτες που έχουν διεξαχθεί στην Ελλάδα σχετικά με την επιβάρυνση του περιβάλλοντος από την απόρριψη οικιακών φαρμάκων. Συγχρονική μελέτη σε καταναλωτές με διαδικτυακή συμπλήρωση ερωτηματολογίων για την αποτύπωση πρακτικών και αντιλήψεων σχετικά με την οικιακή απόρριψη φαρμάκων κατά τους μήνες Απρίλιος – Μάιος 2024.

Αποτελέσματα: Δεδομένα μελετών στον Ελλαδικό χώρο δείχνουν ότι στον υδάτινο ορίζοντα και στα αστικά λύματα ανιχνεύονται φαρμακευτικές ουσίες όπως αναλγητικά, αντιφλεγμονώδη, αντιβιοτικά, στατίνες και ψυχοφάρμακα, που αποτελούν φαρμακευτική ρύπανση με επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην υγεία των καταναλωτών. Έχουν συμπληρωθεί 345 ερωτηματολόγια γενικού πληθυσμού και 83 εργαζομένων φαρμακευτικών εταιριών. Τα αποτελέσματα συμφωνούν με τα ευρήματα της συστηματικής ανασκόπησης σχετικά με την απόρριψη οικιακών φαρμάκων και τους κινδύνους στην ασφάλεια του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, η πλειονότητα των ερωτώμενων στον γενικό πληθυσμό δήλωσε ότι απορρίπτει φάρμακα στον οικιακό κάδο απορριμμάτων (61,9%) με τη συσκευασία (68,7%), ενώ δεν χρησιμοποιεί ποτέ τους κάδους ανακύκλωσης ούτε τα επιστρέφει στα φαρμακεία. Από τους εργαζόμενους στις φαρμακευτικές εταιρίες, 47% δήλωσε απόρριψη στον οικιακό κάδο και 50,6% επιστροφή των αχρησιμοποίητων στα φαρμακεία. Οι εργαζόμενοι διαβάζουν τις εσώκλειστες οδηγίες χρήσης του φαρμάκου (43,4%). Ποσοστό 43,4% των ερωτηθέντων ζήτησε οδηγίες σωστής απόρριψης από φαρμακοποιούς, με το 38,9% αυτών να είναι ενημερωμένοι σχετικά. 58,8% των ερωτηθέντων στον γενικό πληθυσμό δηλώνουν ότι φυλάσσουν στο οικιακό φαρμακείο συνταγογραφούμενα και μη φάρμακα, τα οποία δεν κρατούν μετά την πάροδο της ημερομηνίας λήξεως (52,8%).

Συμπεράσματα: Από την προκαταρκτική εξέταση των δεδομένων που έχουν συλλεγεί φαίνεται ότι υπάρχει έλλειψη ενημέρωσης ως προς τις διαθέσιμες μεθόδους ασφαλούς οικιακής απόρριψης φαρμάκων στους καταναλωτές, με συνέπεια να ανιχνεύονται ποσότητες φαρμάκων στο νερό και στο έδαφος σε περιοχές της Ελλάδας όπως φαίνεται από δημοσιευμένες μελέτες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Αμαλία Κουτσούκου³, Χρήστος-Κωνσταντίνος Κουτσούκος¹, Ειρήνη Κοντογιάννη², Καλλιόπη-Μαρία Κρασανού¹,
Χρήστος Μάρκου⁴, Κωνσταντία Βαβανού⁴

ΕΑ21

¹Οδοντιατρικό Τμήμα Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

²Ιατρικό Τμήμα Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

³Medical University of Sofia, Bulgaria

⁴Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η κλιματική κρίση αποτελεί, για τον 21^ο αι., ίσως έναν από τους μεγαλύτερους κινδύνους για την υγεία. Σκοπός μας ήταν να αποτυπώσουμε τις γνώσεις και τις στάσεις τελειόφοιτων φοιτητών ιατρικής και οδοντιατρικής της ημεδαπής και αλλοδαπής, καθώς και την ετοιμότητα με βάση την εκπαίδευσή τους για την αλλαγή του νοσολογικού προτύπου συνεπεία της κλιματικής κρίσης.

Υλικό-Μέθοδος: Το 2024, διακινήθηκε αυτοσχέδιο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο σε ομάδες κοινωνικής δικτύωσης φοιτητών του 12^{ου} εξαμήνου ιατρικής και του 8^{ου} εξαμήνου οδοντιατρικής που φοιτούν στο ΕΚΠΑ και το ΜΥΣ (Medical University of Sofia), το οποίο περιλάμβανε 20 ερωτήσεις σε πέντε πεδία: δημογραφικά στοιχεία, προσωπικές απόψεις, ετοιμότητα και συγκεκριμένες γνώσεις σχετικά με την κλιματική κρίση.

Αποτελέσματα: Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν, μετά από ενημερωμένη συναίνεση, 104 φοιτητές (ποσοστό απόκρισης 59% των εγγεγραμμένων στις ομάδες). Η προστασία του περιβάλλοντος και η βιωσιμότητα ήταν σημαντικές για όλους τους συμμετέχοντες (100%). Οι περισσότεροι αναγνώριζαν την κλιματική κρίση ως απειλή για τη δημόσια υγεία (88%). 60% των φοιτητών δηλώνουν ότι θα ήθελαν να κατανοούν και να εμπλέκονται στη διαχείριση και στην αντιμετώπιση των πολυδιάστατων συνεπειών της κλιματικής κρίσης και μόλις 55% των συμμετεχόντων απάντησαν ότι έχουν διδαχθεί ενότητες ειδικά προσανατολισμένες για την αλλαγή του νοσολογικού προφίλ συνεπεία της κλιματικής κρίσης. 70% των φοιτητών ανέφεραν ότι δεν γνώριζαν εάν το Τμήμα τους έχει αναπτύξει στρατηγικό σχέδιο για την κλιματική κρίση, ενώ οι περισσότεροι (85%) έχουν παρατηρήσει δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος κατά την καθημερινή ρουτίνα της εκπαίδευσής τους.

Συμπεράσματα: Τα ανωτέρω, με τον περιορισμό του μικρού δείγματος, υποδεικνύουν την ανάγκη ενός επικαιροποιημένου εκπαιδευτικού πλαισίου για την κλιματική κρίση και την υγεία για τους φοιτητές, βασισμένου σε τρεις πτυχές: (1) πώς η κλιματική κρίση επηρεάζει την υγεία, (2) την προσαρμογή του στην κλινική πρακτική και (3) πώς αναμένεται να τροποποιηθεί η παροχή υγειονομικής φροντίδας.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (GROWTH POTENTIAL) ΤΗΣ *LISTERIA MONOCYTOGENES* ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΑΛΑΚΟ ΤΥΡΙ «ΑΝΘΟΤΥΡΟ»Ντίνα Βασιλειάδη¹, Θεοφάνια Τσιρώνη², Γεωργία Μανδηλαρά¹

EA22

¹Μονάδα Περιβαλλοντικής Μικροβιολογίας, Εργαστήριο ΕΛΝΟ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Μηχανικής και Επεξεργασίας Τροφίμων, Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής του Ανθρώπου, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

Σκοπός: Η *Listeria monocytogenes* (*Lm*), ένα τροφιμογενές παθογόνο βακτήριο, προκαλεί τη νόσο λιστερίωση, με υψηλό ποσοστό νοσηλείας και θνητότητας παγκοσμίως. Η ικανότητά της να αναπτύσσεται σε θερμοκρασίες ψύξης, να πολλαπλασιάζεται - εξαπλώνεται και να παραμένει για μεγάλο χρονικό διάστημα στο περιβάλλον και στον εξοπλισμό επεξεργασίας τροφίμων (σχηματίζοντας biofilm), την καθιστά απειλή για την ασφάλεια των τροφίμων και ανησυχία για τη βιομηχανία τροφίμων. Βασική αιτία της λιστερίωσης στον άνθρωπο είναι η κατανάλωση έτοιμων προς κατανάλωση (Ready-to-eat, RTE) τροφίμων, όπως τα μαλακά τυριά, που μπορεί να καταστούν επικίνδυνα, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες καταναλωτών. Τα κριτήρια ασφαλείας για *Lm* στα RTE τρόφιμα πρέπει να συμμορφώνονται με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2073/2005 (<100 CFU/g, τέλος διάρκειας ζωής).

Υλικό-Μέθοδος: Η Δυναμική Ανάπτυξης (Growth Potential) της *Lm* σε 3 παρτίδες ελληνικού μαλακού τυριού «ανθότυρο», διάρκειας ζωής 25 ημερών, συσκευασμένου σε κενό αέρος, τεχνητά εμβολιασμένου με *Lm* 150 CFU/g, προσδιορίστηκε σύμφωνα με την τελευταία έκδοση του Τεχνικού Οδηγού EURL για την *Lm*, προσομοιάζοντας τις λογικά προβλεπόμενες συνθήκες διανομής, αποθήκευσης και χρήσης. Πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις μικροβιακής χλωρίδας και φυσικοχημικών παραμέτρων.

Αποτελέσματα: Η Δυναμική Ανάπτυξης της *Lm* είναι «Δ»=4,94 log₁₀ CFU/g, υποδεικνύοντας ότι το «ανθότυρο» είναι ικανό να υποστηρίξει ανάπτυξη της *Lm* και ταξινομείται στην κατηγορία 1.2 του Κανονισμού (ΕΚ) 2073/2005. Η φυσική όξυνση, λόγω της προοδευτικής ανάπτυξης της μικροβιακής χλωρίδας, δεν προκάλεσε ικανή μείωση του pH για να καταστείλει την ανάπτυξη της *Lm*. Η αυξημένη συγκέντρωση των «γαλακτοβακίλων», μέσω ανταγωνιστικής δράσης, δεν κατάφερε να περιορίσει τον πολλαπλασιασμό της *Lm*.

Συμπεράσματα: Οι αρχές δημόσιας υγείας πρέπει να αναδείξουν μία προσέγγιση μηδενικής ανοχής για την *Lm* κυρίως στα τρόφιμα RTE, προκειμένου να προστατεύσουν τον ευάλωτο πληθυσμό. Οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων πρέπει να διεξάγουν σχετική έρευνα προκειμένου να αποδείξουν ότι τα προϊόντα RTE που παράγουν δεν θα υπερβαίνουν το όριο των 100 CFU/g σε όλη τη διάρκεια ζωής τους και δεν θα αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΩΝ ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Αντώνιος Παπαδάκης^{1,2,3}, Μαρία Μωυσάκη⁴, Εύη Γαρεδάκη⁵, Απόστολος Καμέκης^{1,4}, Γεώργιος Πιτσούλης^{1,4}, Πέτρος Γκίκας⁶, Άννα Ψαρουλάκη²

EA23

¹Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

²Εργαστήριο Κλινικής Μικροβιολογίας και Μικροβιακής Παθογένεσης, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ελλάδα

³Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

⁴Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας, ΠΕ Λασιθίου, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

⁵Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, 7^η ΥΠΕ, Ελλάδα

⁶Εργαστήριο Σχεδιασμού Περιβαλλοντικών Διεργασιών, Σχολή Χημικών Μηχανικών & Μηχανικών Περιβάλλοντος, Πολυτεχνείο Κρήτης, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της έρευνας ήταν η μελέτη των παραγόντων κινδύνου και του αποικισμού από *Legionella spp.* νοσηλευτικού ιδρύματος, εξαιτίας του αυξημένου κινδύνου δευτερογενούς λοίμωξης ασθενών με Covid-19, της πλημμελούς συντήρησης για λόγους σχετιζόμενους με την Covid-19, καθώς και της προσωρινής διακοπής λειτουργίας τμημάτων των κτιρίων με συνέπεια τη δημιουργία συνθηκών στασιμότητας του νερού.

Υλικό-Μέθοδος: Υλικό μας αποτέλεσαν τα 165 δείγματα νερού που ελήφθησαν από Νοσοκομείο της Περιφέρειας Κρήτης τα έτη 2021-2024 και τα οποία αναλύθηκαν από το Περιφερειακό Εργαστήριο Δημόσιας Υγείας Κρήτης. Παράμετροι όπως η θερμοκρασία του νερού, το pH και το ελεύθερο χλώριο μετρήθηκαν ταυτόχρονα με τη λήψη 1 L νερού σε αποστειρωμένα δοχεία που περιείχαν θειοθειικό νάτριο (20 mg). Πραγματοποιήθηκαν 10 αυτοψίες και 121 μετρήσεις μέσω ηλεκτρονικών δελτίων ελέγχου, όπου καταγράφηκαν θερμοκρασίες, φυσικοχημικές ιδιότητες του νερού, πίεση και στασιμότητα νερού, παρατηρήσεις κ.λπ.

Αποτελέσματα: Από τα 165 δείγματα, τα 74 (65%) ήταν θετικά (≥ 50 cfu/L), με ετήσια θετικότητα 7/19 δείγματα το 2021 (37%), 20/55 δείγματα το 2022 (36%) 23/63 δείγματα το 2023 (37%) και 14/28 δείγματα το 2024 (50%). Απομονώθηκαν τα είδη *Legionella pneumophila serogroup 1* 65/165 (39%) max 10.000 cfu/L και *serogroup 3* 5/165 (3%) max 14.000 cfu/L. Από τις αυτοψίες διαπιστώθηκε έντονος περιοδικός χρωματισμός του νερού, χαμηλές θερμοκρασίες ζεστού νερού κατά την αναχώρηση από το boiler ($<60^\circ\text{C}$) και στα δωμάτια όπου 52 μετρήσεις βρέθηκαν μεταξύ 22,2-49°C. 115 μετρήσεις υπολειμματικού χλωρίου βρέθηκαν εκτός νομοθετικών ορίων ($<0,2$ mg/L).

Συμπεράσματα: Διαπιστώθηκε ότι, παρά τα αυξημένα προληπτικά μέτρα λόγω της πανδημίας, το νοσοκομείο δεν ανταποκρίθηκε σε αυτά, παρά τις τεχνικές παρεμβάσεις που έγιναν όπως η αντικατάσταση του boiler. Οι πεπαλαιωμένες σωληνώσεις του ιδρύματος αυξάνουν τον κίνδυνο αποικισμού και απαιτείται άμεση αντικατάστασή τους. Για τον έλεγχο του βακτηρίου απαιτούνται η εκτίμηση κινδύνου του δικτύου ύδρευσης, σε συνδυασμό με τη δημιουργία σχεδίου ασφάλειας νερού (WSP) και άλλες διαδικασίες εξυγίανσης, όπως χημική απολύμανση με συμπληρωματική της χλωρίωσης μέθοδο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Αντώνιος Παπαδάκης^{1,2}, Ειρήνη Ζερβάκη^{1,2}, Δημοσθένης Χοχλάκης¹, Άννα Ψαρουλάκη¹

ΕΑ24

¹Εργαστήριο Κλινικής Μικροβιολογίας και Μικροβιακής Παθογένεσης, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ελλάδα
²Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της έρευνας ήταν να αξιολογήσει τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των υγειονομικών πρωτοκόλλων έναντι της πανδημίας Covid-19 που απαιτήθηκαν νομοθετικά σε ξενοδοχειακές μονάδες, σε σχέση με την μικροβιολογική υγιεινή και τις φυσικοχημικές παραμέτρους του νερού κολυμβητικών δεξαμενών, συγκρίνοντας σχετικούς δείκτες προ και μετά την πανδημία.

Υλικό-Μέθοδος: Υλικό μας αποτέλεσαν 923 δείγματα νερού που ελήφθησαν από κολυμβητικές δεξαμενές από 23 ξενοδοχεία τα έτη 2017-2022 και τα οποία αναλύθηκαν από τη Μονάδα Μικροβιολογίας Τροφίμων, Υδάτων και Περιβάλλοντος του Εργαστηρίου Κλινικής Μικροβιολογίας και Μικροβιακής Παθογένεσης της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Παράμετροι όπως η θερμοκρασία του νερού, το pH και το ελεύθερο χλώριο μετρήθηκαν ταυτόχρονα με τη λήψη δύο δειγμάτων 500 ml νερού ανά κολυμβητική δεξαμενή. Οι αναλύσεις των δειγμάτων πραγματοποιήθηκαν, ανάλογα με την παράμετρο, κατά ΕΛΟΤ EN ISO 6222: 2000 & 9308-1:2014.

Αποτελέσματα: Τα έτη 2017-2019 βρέθηκαν θετικά δείγματα στις παραμέτρους: 23/367 (5,90%) ολικά κολ/δή, 39/351 (10%) κοινά αερόβια (36°C για 48h), 7/283 (1,79%) *E. Coli* και 70/390 (17,95%) *Pseudomonas aeruginosa*. Αντίστοιχα, στα έτη της πανδημίας βρέθηκαν θετικά δείγματα: 40/493 (7,00%) ολικά κολ/δή, 7/526 (1,31%) κοινά αερόβια (36°C για 48h), 7/526 (1,31%) *E. Coli* και 83/533 (15,57%) *P. aeruginosa*. Οι μη συμμορφώσεις σε σχέση με τις απαιτήσεις υπολειμματικού χλωρίου μειώθηκαν κατά την πανδημία κατά 6,4%. Ο σχετικός κίνδυνος από την παρουσία *P. aeruginosa* στο νερό των κολυμβητικών δεξαμενών βρέθηκε: για χλωρίωση <0,2 mg/L RR=1,4 (p value=0,0001), για θερμοκρασία του νερού >25°C RR=1,09 (p value=0,06) και για pH <7,2 & >8 RR=1 (p value=0,4).

Συμπεράσματα: Από τη μελέτη διαπιστώθηκε ότι, παρά τα αυξημένα προληπτικά μέτρα λόγω της πανδημίας, η μικροβιολογική υγιεινή του νερού των κολυμβητικών δεξαμενών των ξενοδοχείων που μελετήθηκαν δεν βελτιώθηκε. Βελτιώθηκε όμως η συμμόρφωση σε σχέση με την απολύμανση του ύδατος. Διαπιστώθηκε επίσης η σημασία της χλωρίωσης, του ανάλογου pH και της προβλεπόμενης θερμοκρασίας του νερού σε σχέση με την παρουσία παθογόνων στο νερό.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αθηνά Μπλουγουρά¹, Κυριακή Κλώνια¹, Αθηνά Μαυρίδου², Γεωργία Μανδηλαρά¹

ΕΑ25

¹Μονάδα Περιβαλλοντικής Μικροβιολογίας, Εργαστήριο ΕΛΝΟ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Ο έλεγχος και η παρακολούθηση των κινδύνων που συνδέονται με την ποιότητα των υδάτων κολυμβητικών δεξαμενών είναι ουσιαστικής σημασίας για την προστασία της υγείας των χρηστών. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την ποιότητα των υδάτων κολυμβητικών δεξαμενών με σκοπό την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου μοντέλου εκτίμησης επικινδυνότητας.

Υλικό-Μέθοδος: Το χρονικό διάστημα Μάρτιος 2023 - Μάρτιος 2024 πραγματοποιήθηκαν μικροβιολογικές αναλύσεις 445 δειγμάτων νερού από 16 κολυμβητικές δεξαμενές δημοσίας χρήσης (ολικά κολοβακτηριοειδή, *E.coli*, ολική μικροβιακή χλωρίδα, βάσει της ισχύουσας Ελληνικής Νομοθεσίας, και *Pseudomonas aeruginosa*, εντερόκοκκοι, βάσει των WHO Guidelines). Πραγματοποιήθηκαν, παράλληλα, επιτόπιες μετρήσεις φυσικοχημικών παραμέτρων (θερμοκρασία, pH, ολικό & ελεύθερο χλώριο, αλκαλικότητα, κυανουρικό οξύ) και καταγραφή δεδομένων που αφορούν στη χρήση, τον τρόπο ανακυκλοφορίας, διύλισης, απολύμανσης του νερού και των συνθηκών λειτουργίας κάθε δεξαμενής (υγειονομικοί όροι, συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, προσωπικό λειτουργίας κ.λπ.) μέσω βαθμονομημένου δελτίου ελέγχου (Inspection / Safety Plan Checklist).

Αποτελέσματα: Από την αξιολόγηση των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων προκύπτει ότι στο 13,9% (62/445) των δειγμάτων απομονώθηκε *Pseudomonas aeruginosa* και στο 10% (44/445) εντερόκοκκος. Στο 61,3% (38/62) των θετικών δειγμάτων *Pseudomonas aeruginosa* και στο 22,7% (10/44) των θετικών δειγμάτων εντερόκοκκου δεν διαπιστώθηκαν υπερβάσεις σε άλλες μικροβιολογικές παράμετρους βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας. Στο σύνολο των περιπτώσεων καταγράφηκαν προβλήματα κατά την απολύμανση και διύλιση του νερού. Το 81,34% των δειγμάτων νερού είχαν επίπεδα υπολειμματικού χλωρίου εκτός του ορίου 0,4 έως 0,7 mg/l της Ελληνικής Νομοθεσίας, (από 0,01 έως 8,6 mg/l και μέσο όρο 2,88 mg/l) και στο 30% των δειγμάτων καταγράφηκε pH εκτός των ορίων 7,2-7,8 όπου εξασφαλίζεται η μεγαλύτερη συγκέντρωση ελεύθερου ενεργού χλωρίου.

Συμπεράσματα: Ο εκσυγχρονισμός της Ελληνικής Νομοθεσίας αναφορικά με την αξιολόγηση κινδύνου συνιστά απαραίτητη συνθήκη για τη διασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας των λουόμενων και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των αναδυόμενων προκλήσεων της δημόσιας υγείας.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΠΡΩΤΟΖΩΩΝ ΣΕ ΝΩΠΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΟΡΙΖΟΜΕΝΑ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Αντωνία Κυρίτση, Λάζαρος Τσουκαλάς, Ιωάννης Παπαδάς, Κωνσταντίνος Ντελέζος, Ευδοκία Βασσάλου

ΕΑ26

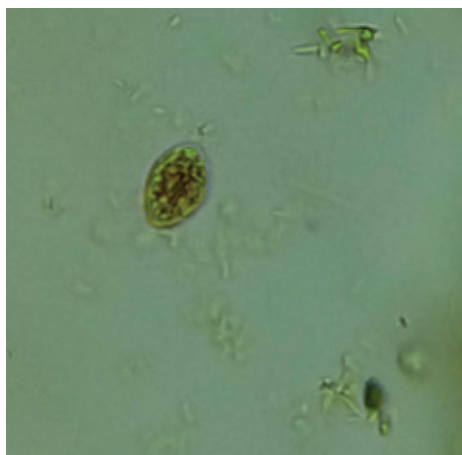
Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Τα ωμά λαχανικά θεωρούνται πιθανή πηγή βακτηριακών, ιογενών, αλλά και παρασιτικών λοιμώξεων που μεταδίδονται κοπρανοστοματικά. Κίνδυνοι μόλυνσής τους υπάρχουν σε διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής, της συλλογής, της μεταφοράς, της προετοιμασίας και της επεξεργασίας. Στόχος της παρούσας μελέτης ήταν η αναζήτηση παθογόνων παρασίτων σε ωμά λαχανικά από το νομό Αττικής που προορίζονταν για κατανάλωση χωρίς θερμική επεξεργασία.

Υλικό-Μέθοδος: Στα λεπτοκομμένα δείγματα έγινε αρχικά έκπλυση με διάλυμα καθαριστικού λαχανικών, ώστε να αποκολληθούν όλα τα παρασιτικά στοιχεία που ήταν πιθανώς κολλημένα στα λαχανικά. Το έκπλυμα υπέστη κατόπιν συμπύκνωση με φυγοκέντρηση στις 1500 rpm για 5 min. Στο συμπυκνωμένο υλικό γινόταν εμπλουτισμός κατά WHO με formalin 10% και ethyl-acetate και ακολουθούσε η μικροσκοπική αναζήτηση παρασίτων σε νωπό δείγμα με χρήση διαλύματος Lugol και σε μονιμοποιημένο επίχρισμα μετά από τροποποιημένη οξεάντοχη χρώση για κρυπτοσπορίδια.

Αποτελέσματα: Ελέχθηκαν 32 δείγματα από λαϊκές αγορές, λαχαναγορές και πολυκαταστήματα και σε τρία (9,4%) βρέθηκαν κύστει *Giardia duodenalis*. Οι κύστει βρέθηκαν στο σέλινο, το κοκκινόφυλλο μαρούλι και τη ρόκα, που υπάγονται στην κατηγορία των φυλλωδών λαχανικών (Εικόνα 1). Δεν βρέθηκαν κύστει ή ωκύστει άλλων παθογόνων πρωτοζώων, ούτε αυγά ή προνύμφες παρασιτικών ελμίνθων.

Συμπεράσματα: Τα ευρήματά μας υπογραμμίζουν ότι και σε ανεπτυγμένες χώρες, όπως η Ελλάδα, συνεχίζουν να υπάρχουν παράσιτα που μπορεί να μεταδοθούν μέσω μολυσμένων νωπών λαχανικών, που με τη σειρά τους μολύνθηκαν είτε με άμεσο χειρισμό από μολυσμένο άτομο είτε με πότισμα με μολυσμένο νερό. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει τα λαχανικά να υφίστανται υγιεινή επεξεργασία (καλό πλύσιμο, με νερό ή με νερό και ξύδι) πριν την κατανάλωση στο σπίτι, όπως και αντίστοιχη διαχείριση σε επίπεδο εστιατορίου ή χώρου μαζικής παραγωγής. Επειδή όμως υπάρχουν περιορισμένα δεδομένα για την Ελλάδα σχετικά με τη μόλυνση φρούτων και λαχανικών με πρωτόζωα, προτείνεται περαιτέρω έρευνα και μελέτες επιτήρησης για την αξιολόγηση ενδεχόμενης επίπτωσής της στην υγεία του πληθυσμού.

Εικόνα 1. Κύστη *G. lamblia* σε ωμό λαχανικό (κοκκινόφυλλο μαρούλι)

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΠΡΙΝ, ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΗΣ COVID-19

Αθηνά Μπλουγουρά¹, Κυριακή Κλώννα¹, Αθηνά Μαυρίδου², Γεωργία Μανδηλαρά¹

EA27

¹Μονάδα Περιβαλλοντικής Μικροβιολογίας, Εργαστήριο ΕΛΝΟ, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρακολούθηση της σωστής λειτουργίας των κολυμβητικών δεξαμενών είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της υγείας των χρηστών. Η πανδημία Covid-19 οδήγησε στην υιοθέτηση αυστηρών οριζόντιων κανονισμών για τη λειτουργία τους, αναφορικά με τον έλεγχο των κινδύνων, τη διασφάλιση της ποιότητας του νερού, της αποτελεσματικής απολύμανσης και αύξησης της επιτήρησης και των ελέγχων. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αξιολόγηση της λειτουργίας και του βαθμού συμμόρφωσης των κολυμβητηρίων δημόσιας χρήσης (εκτός ξενοδοχείων) κατά τη χρονική περίοδο της Covid-19 (έτος 2020) και η σύγκριση των δεδομένων αυτών με το προγενέστερο (έτη 2018-2019) και μεταγενέστερο (έτη 2021-2023) χρονικό διάστημα.

Υλικό-Μέθοδος: Στο Πρόγραμμα Κολυμβητικών Δεξαμενών αναλύθηκαν την περίοδο 2018-2023, 4430 δείγματα νερού από 35 κολυμβητικές δεξαμενές, στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτοελέγχου τους, για μικροβιολογικές και φυσικοχημικές παραμέτρους.

Αποτελέσματα: Από τη σύγκριση των δεδομένων των τριών διαφορετικών περιόδων, προκύπτει σημαντική μείωση των μη συμμορφώσεων με τις νομοθετικές απαιτήσεις τη χρονική περίοδο της Covid-19 (έτος 2020). Τα δείγματα με νομοθετική απόκλιση το 2020 μειώθηκαν κατά 84,38% για την *E.coli*, κατά 65% για τα ολικά κολοβακτηριοειδή και κατά 72,33% για την *Pseudomonas aeruginosa*. Το σύνολο των νομοθετικών αποκλίσεων για τις μετρηθείσες παραμέτρους παρουσίασε αύξηση την επόμενη χρονική περίοδο (Πίνακας 1). Αναφορικά με το υπολειμματικό χλώριο, δεν καταγράφηκε μείωση στις μη συμμορφώσεις, καθώς σε ποσοστό από 68,30% έως 83,50% ήταν εκτός ορίων κατά τα έτη 2018-2023. Από τη σύγκριση των δεδομένων των τριών διαφορετικών περιόδων τεκμηριώνεται συσχέτιση μεταξύ αναποτελεσματικής απολύμανσης και αύξησης του αριθμού των μη συμμορφώσεων των μικροβιολογικών παραμέτρων. Οι τιμές pH στις τρεις χρονικές περιόδους σημείωσαν μείωση 78,40% στις μη συμμορφώσεις το 2020 και αύξηση κατά 85,43% τα επόμενα έτη.

Συμπεράσματα: Οι επικαιροποιημένοι κανονισμοί σε συνδυασμό με την αυξημένη υγειονομική επιτήρηση οδήγησαν σε υψηλό βαθμό συμμόρφωσης κατά τη διάρκεια της Covid-19, συνθήκη που μεταβλήθηκε μεταγενέστερα, μειώνοντας τον έλεγχο των κινδύνων.

ΕΑ27

Πίνακας 1.

Αριθμός δειγμάτων με υπερβάσεις ορίων μικροβιολογικών παραμέτρων

	E.coli		Pseudomonas aeruginosa		Εντερόκοκκοι		Ολικά κολ/δή	
	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό
2018	18/665	2,7%	119/665	17,89%	31/665	4,66%	28/665	4,21%
2019	17/633	2,68%	98/633	15,48%	21/633	3,31%	24/633	3,79%
2020	3/714	0,42%	33/714	4,62%	11/714	1,54%	10/714	1,4%
2021	9/789	1,14%	68/789	8,61%	17/789	2,15%	16/789	2,02%
2022	19/944	2,01%	90/944	9,53%	28/944	2,96%	46/944	4,87%
2023	6/685	1,16%	116/685	16,93%	58/685	7,59%	38/685	5,54%

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ολυμπία Χατζημπύρου^{1,2*}, Ηλίας Χαϊδούτης^{1,2*}, **Πέτρος Παπαλέξης^{1,2}**, Δημήτριος Κεραμυδάς^{1,2}, Νικόλαος Θωμαΐδης³, Βασιλική Πιτυρίγκα⁴, Παναγιώτα Λάγγη³, Φωτεινή Κουτσιαρή⁵, Ιωάννης Δρίκος⁶, Ανδρέας Χρ. Λάζαρης^{1,2}, Αικατερίνη Χαρβάλου⁷, Νικόλαος Καβαντζάς^{1,2}

EA28

¹Α' Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρική Σχολή Αθηνών, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

²ΜΠΣ «Περιβάλλον και Υγεία. Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή Αθηνών, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

³Τμήμα Χημείας, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

⁴Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Αθηνών, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

⁵Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Περιβαλλοντικής Υγιεινής, Υπουργείο Υγείας, Αθήνα, Ελλάδα

⁶1^η Παιδιατρική Κλινική, Ιατρικό Κέντρο Αθηνών, Ελλάδα

⁷European Health and Medical Consultants, Vilnius, LT

*Ισότιμη συμμετοχή των αντίστοιχων συγγραφέων

Σκοπός: Η διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων αποτελεί θεμελιώδη προτεραιότητα για τη δημόσια υγεία. Η τήρηση των κατάλληλων πρακτικών υγιεινής των τροφίμων είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη των τροφιμογενών ασθενειών. Η παρούσα πιλοτική μελέτη έχει σκοπό να αξιολογήσει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων εστίασης της Αττικής με τα διεθνή πρότυπα υγιεινής τροφίμων (FAO/WHO Codex Alimentarius) και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Υλικό-Μέθοδος: Από τον Ιανουάριο έως τον Ιούλιο του 2023, εξετάστηκαν μέσω ελέγχων ως προς τη συμμόρφωση προς τα πρότυπα υγιεινής 74 τυχαία επιλεγμένα εστιατόρια μικρής, μεσαίας και μεγάλης δυναμικότητας στην Αττική. Οι έλεγχοι βασίστηκαν: α) στη συμπλήρωση λιστών ελέγχου και β) στη συλλογή δειγμάτων νερού και τροφίμων για εργαστηριακή μικροβιολογική ανάλυση. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν χρησιμοποιώντας μία προκαθορισμένη λίστα ελέγχου σχετικά με τα πρότυπα υγιεινής των τροφίμων. Επιπλέον, η αξιολόγηση περιλάμβανε τον εντοπισμό της μη ασφαλούς τοποθέτησης τροφίμων σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΚ/178/2002 για την ασφάλεια των τροφίμων.

Αποτελέσματα: Τα υψηλότερα ποσοστά μη συμμόρφωσης καταγράφονται στην «επάρκεια των εγκαταστάσεων» (14,12%), στη «συντήρηση και απολύμανση εξοπλισμού» (12,30%), στην «καταπολέμηση παρασίτων» (12,45%), στην «προσωπική υγιεινή» (7,58%) και στον «αποτελεσματικό διαχωρισμό των πρώτων υλών» (9,76%). Τα ποσοστά μη συμμόρφωσης για άλλες παραμέτρους υγιεινής των τροφίμων (μαγειρικές πρακτικές, κατανομή γευμάτων, αποθήκευση, μεταφορά, αναθέρμανση κ.λπ.) ήταν σημαντικά χαμηλότερα. Τα εστιατόρια παρουσιάζουν υψηλότερο ποσοστό μη συμμόρφωσης, σε σύγκριση με τα εστιατόρια γρήγορης εξυπηρέτησης, σχετικά με όλους τους τύπους μη συμμόρφωσης. Οι επιχειρήσεις εστιατορίων μεσαίας δυναμικότητας παρουσιάζουν την υψηλότερη συνολική μη συμμόρφωση, σε ποσοστό (56,41%), σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις (29,68%) και τις μικρές επιχειρήσεις (13,91%).

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη καταδεικνύει ότι οι επιχειρήσεις εστιατορίων τηρούν γενικά τα πρότυπα υγιεινής και ασφάλειας σε ικανοποιητικό επίπεδο. Υπάρχει ανάγκη για τους χειριστές εστιατορίων να δίνουν προτεραιότητα στην ενίσχυση της συμμόρφωσης, ιδιαίτερα στην αντιμετώπιση κρίσιμων ζητημάτων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν ως αποτέλεσμα την εκδήλωση τροφιμογενών ασθενειών.

ΕΠΙΠΟΛΑΣΜΟΣ ΣΕ ΤΡΟΦΙΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ *ESCHERICHIA COLI* ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΠΛΑΣΜΙΔΙΑΚΑ ΓΟΝΙΔΙΑ ΑΝΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ Γ' ΓΕΝΕΑΣ ΚΕΦΑΛΟΣΠΟΡΙΝΕΣ

Κατερίνα Δικαίου¹, Νικόλαος Τζιμοτούδης², Δανιήλ Σεργκελίδης³, Εμμανουήλ Παπαδογιαννάκης¹, Αλκιβιάδης Βατόπουλος¹, Παναγιώτα Γιακκούπη¹

EA29

¹Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Κέντρο Βιολογικών Ερευνών Στρατού (ΚΒΙΕΣ), Αθήνα, Ελλάδα

³Τμήμα Κτηνιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

Σκοπός: Η απομόνωση ανθεκτικών στις γ' γενεάς κεφαλοσπορίνες βακτηρίων σε ζώα και τρόφιμα ζωικής προέλευσης φθάνει στη Νότια Ευρώπη το 10% (EFSA 2020), με την αντοχή τους να οφείλεται κυρίως στα γονίδια CTX-M & SHV-12. Η παρουσία των γονιδίων πάνω σε κινητά πλασμίδια αυξάνει τον κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι ο προσδιορισμός του επιπολασμού σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης στελεχών *Escherichia coli* ανθεκτικών στις γ' γενεάς κεφαλοσπορίνες, η ταυτοποίηση των γονιδίων που παρέχουν αντοχή και ο έλεγχος της παρουσίας των γονιδίων αντοχής σε πλασμίδια.

Υλικό-Μέθοδος: Τρόφιμα ζωικής προέλευσης που ελέγχθηκαν στα μικροβιολογικά εργαστήρια του Κέντρου Βιολογικών Ερευνών του Στρατού (Σεπτέμβριος 2021 - Αύγουστος 2022). Τα δείγματα καλλιεργήθηκαν σε εκλεκτικά θρεπτικά υποστρώματα εμπλουτισμένα με κεφαλοσπορίνες τρίτης γενεάς και οι αποικίες που αναπτύχθηκαν ελέγχθηκαν με αντιβιογράμματα. Η ανίχνευση γονιδίων που παρέχουν αντοχή στις γ' γενεάς κεφαλοσπορίνες πραγματοποιήθηκε με PCR και sequencing. Επιπλέον, η παρουσία των γονιδίων πάνω σε πλασμίδια ελέγχθηκε με τη δοκιμασία της σύζευξης με στελέχη *E.coli* 1R716str^R και της γενετικής μεταμόρφωσης στελεχών *E.coli* DH5a.

Αποτελέσματα: Από 97 δείγματα απομονώθηκαν 24 στελέχη *E.coli*, τα 14 ανθεκτικά στις κεφαλοσπορίνες γ' γενεάς και την αζτρεονάμη και ευαίσθητα σε αμοξικιλίνη/κλαβουλανικό. Σε έντεκα από τα 14 στελέχη ανιχνεύθηκε το γονίδιο *bla*CTX-M ομάδας 1 (-1, -15 και -55), και σε τρία το *bla*SHV-12. Σε όλα τα στελέχη που παράγουν SHV-12, το γονίδιο αντοχής εδράζεται σε συζευκτικό πλασμίδιο, με μέση συχνότητα σύζευξης 10^{-4} . Από τα 11 στελέχη που παράγουν CTX-M ομάδας 1, στα τρία το γονίδιο αντοχής εδράζεται σε συζευκτικό πλασμίδιο, με μέση συχνότητα σύζευξης 10^{-6} , και στα δύο σε μη συζευκτικό πλασμίδιο. Στα υπόλοιπα έξι στελέχη, είτε εδράζονται στο χρωμόσωμα είτε σε μη κινητό πλασμίδιο.

Συμπεράσματα: Η ανίχνευση της παρουσίας των παραπάνω γονιδίων ανθεκτικότητας στα δείγματα της συγκεκριμένης μελέτης δεν έχει μελετηθεί επαρκώς στον ελληνικό χώρο και πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω γιατί είναι κρίσιμο για τη διασπορά τους.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΩΝ ΔΙΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΟ pH ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΑΧΟΣ ΤΗΣ ΟΝΥΧΙΑΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ ΧΕΡΙΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

Κωνσταντίνα Τρίμμη, Παναγιώτα Γιακκούπη, Κυριακούλα Μεράκου, Αλκιβιάδης Βατόπουλος

ΕΑ30

Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η μελέτη της επίδρασης των αλκοολούχων αντισηπτικών διαλυμάτων στο δερματικό pH και στο πάχος της ονυχιαίας πλάκας σε χέρια μαθητών Λυκείου, από την έναρξη των μέτρων περιορισμού (καραντίνα) που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα για την Covid-19 στις 23.03.2020 και έπειτα.

Υλικό-Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν 30 μαθητές Λυκείου που έκαναν τακτική χρήση αλκοολούχων αντισηπτικών διαλυμάτων και δεν είχαν εμφανή δερματολογικά προβλήματα. Πρόκειται για συγχρονική μελέτη, με μέσα συλλογής δεδομένων ψηφιακό όργανο μέτρησης pH και αναλογικό παχύμετρο για την μέτρηση του πάχους της ονυχιαίας πλάκας. Οι μετρήσεις πραγματοποιήθηκαν σε τρεις χρονικές περιόδους: την πρώτη ημέρα, σε έναν μήνα και σε δύο μήνες.

Αποτελέσματα: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 30 μαθητών, 8 άνδρες (26,7%) και 22 γυναίκες (73,3%), το οποίο ηλικιακά ανήκει κατά 3,3% στην κατηγορία των 16 ετών, 10% των 17 ετών και 86,7% των 15 ετών. Η ελάχιστη χρήση αντισηπτικού προσδιορίστηκε στη μία (1) επαλείψη και η μέγιστη στις 11 φορές την ημέρα. Η μέση χρήση διαλύματος ανά φύλο αξιολογήθηκε στις 2,875 ($\pm 1,959$) επαλείψεις για τους άνδρες και 3,863 ($\pm 2,294$) για τις γυναίκες και συνολικά στο δείγμα στις 3,6 επαλείψεις.

Συμπεράσματα: Όσον αφορά στις μετρήσεις στο pH της παλαμιαίας επιφάνειας του δεξιού χεριού κατά την αρχή και το τέλος της πρώτης ημέρας της έρευνας, αλλά και κατά την παρακολούθηση της 30^{ης} αλλά και της 60^{ης} ημέρας, προέκυψε ότι δεν υπάρχει επίδραση από τη χρήση αλκοολούχου αντισηπτικού διαλύματος. Αντίστοιχο αποτέλεσμα προέκυψε και για το πάχος της ονυχιαίας πλάκας του δεξιού αντίχειρα στην καταγραφή της 1^{ης} ημέρας, της 30^{ης} και της 60^{ης} ημέρας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΕΝΤΑΓΜΕΝΑ ΣΤΟ ΓΕΣΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σεραφεΐμ Κουφούδης¹, Πέτρος Γαλάνης², Νίκος Κοτσόπουλος³, Βασιλική Καπάκη⁴

ΕΑ31

¹Ιατρικό Κέντρο Ευαγγελίστρια
Λευκωσίας, Κύπρος, Κολλέγιο René
Descartes, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Νοσηλευτικής, Ε.Κ.Π.Α.,
Αθήνα, Ελλάδα

³Global Market Access Solutions,
Γενεύη, Ελβετία

⁴Ινστιτούτο Αγροδιατροφής και
Επιστημών Ζωής, Πανεπιστημιακό
Κέντρο Έρευνας & Καινοτομίας
H.M.U.R.I.C., Ελληνικό Μεσογειακό
Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο Κρήτης,
Ελλάδα

Σκοπός: Η αξιολόγηση των αξιών, των πεποιθήσεων και των κανόνων για τη μείωση της σπατάλης και τη βελτίωση της αξίας και της αποδοτικότητας της υγειονομικής περίθαλψης που παρέχεται σε 5 ιδιωτικά νοσοκομεία ενταγμένα στο ΓΕΣΥ της Κύπρου.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε μια ποσοτική συγχρονική έρευνα την περίοδο Σεπτέμβριος 2022 - Ιανουάριος 2023. Για την έρευνα χρησιμοποιήθηκε δείγμα ευκολίας 167 εργαζομένων σε 5 ιδιωτικά νοσοκομεία ενταγμένα στο ΓΕΣΥ της Κύπρου. Η έρευνα χρησιμοποίησε το ερωτηματολόγιο «SOPS Value and Efficiency Supplemental Item Set for hospitals» της AHRQ, μεταφρασμένο και σταθμισμένο στην ελληνική γλώσσα. Πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση, έλεγχος κανονικότητας Kolmogorov-Smirnov και ακολούθησαν στατιστικοί έλεγχοι και συσχετίσεις. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με χρήση του IBM SPSS 21.0.

Αποτελέσματα: Το ποσοστό ανταπόκρισης στην έρευνα είναι 60,0%. Το 68,9% είναι γυναίκες, με μέση ηλικία τα 35,6 έτη (Τ.Α.=9,1). Το 48,5% είναι νοσηλευτές ΠΕ/ΤΕ και το 20,4% διοικητικό προσωπικό. Οκτώ στους 10 δήλωσαν ότι εργάζονται για τη βελτίωση της ροής των ασθενών και λαμβάνουν μέτρα για τη μείωση του χρόνου αναμονής, καθώς επίσης και ότι ο προϊστάμενος της Μονάδας αναλαμβάνει δράση για την αντιμετώπιση προβλημάτων ροής εργασιών που του γνωστοποιούνται, δίδοντας προτεραιότητα στην εκτέλεση των εργασιών με αποδοτικό τρόπο χωρίς να διακυβεύεται η ασφάλεια των ασθενών. Έξι στους 10 δήλωσαν ότι ενθαρρύνονται να σκεφτούν πιο αποδοτικούς τρόπους κατά την εργασία τους προσπαθώντας να βρουν τρόπους μείωσης της σπατάλης κατά την εκτέλεσή της, χαρακτηρίζοντας τη Μονάδα τους από πολύ καλή έως άριστη στην παροχή υπηρεσιών υγείας με βάση την επιστημονική γνώση.

Συμπεράσματα: Τα υπό εξέταση ιδιωτικά νοσοκομεία, ενταγμένα στο ΓΕΣΥ της Κύπρου, αναπτύσσουν κουλτούρα αποδοτικότητας και μείωσης της σπατάλης, παρέχοντας ασθενοκεντρική και ποιοτική φροντίδα υγείας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ «ΣΙΩΠΗΡΗΣ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ» ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ (Κ.Η.Φ.Η.) ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Αργυρώ Δρουμπάκη^{1,2}, Πέτρος Γαλάνης³, Νίκος Κοτσόπουλος⁴, Βασιλική Καπάκη⁵

EA32

¹Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) Δήμου Χανίων, Χανιά Κρήτης, Ελλάδα

²Κολλέγιο René Descartes, Αθήνα, Ελλάδα

³Εργαστήριο Κλινικής Επιδημιολογίας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

⁴Global Market Access Solutions, Γενεύη, Ελβετία

⁵Ινστιτούτο Αγροδιατροφής και Επιστημών Ζωής, Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας & Καινοτομίας Η.Μ.Υ.Ρ.Ι.Σ., Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο Κρήτης, Ελλάδα

Σκοπός: Η διερεύνηση του φαινομένου της «σιωπηρής αποχώρησης από την εργασία» των εργαζομένων των Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) της Περιφέρειας Κρήτης.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε μία συγχρονική έρευνα την περίοδο 1-15 Οκτωβρίου 2023. Στην έρευνα συμμετείχαν 72 εργαζόμενοι από τα 16 Κ.Η.Φ.Η. της Περιφέρειας Κρήτης. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με χρήση της κλίμακας της «σιωπηρής αποχώρησης από την εργασία», σταθμισμένης στην ελληνική γλώσσα. Πραγματοποιήθηκε περιγραφική στατιστική ανάλυση των δεδομένων που συλλέχθηκαν, έλεγχος κανονικότητας Kolmogorov-Smirnov, παραμετρικοί και μη παραμετρικοί έλεγχοι υποθέσεων, καθώς και συσχετίσεις Pearson και Spearman. Επιπλέον, εφαρμόστηκε πολλαπλή γραμμική παλινδρόμηση στην περίπτωση όπου περισσότερες από δύο ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν στατιστικά σημαντικές στη διμεταβλητή ανάλυση. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το IBM SPSS 21.0.

Αποτελέσματα: Το ποσοστό ανταπόκρισης στην έρευνα είναι 100,0%. Το 88,9% είναι γυναίκες, με μέση ηλικία τα 48,4 έτη (Τ.Α.=8,5). Το 34,7% των συμμετεχόντων είναι κοινωνικοί φροντιστές και το 30,6% επαγγελματίες υγείας. Το 34,7% των εργαζομένων έχει αποχωρήσει σιωπηρά από την εργασία του. Η έλλειψη κινήτρων είναι ο σημαντικότερος παράγοντας που συμβάλλει στη σιωπηρή αποχώρηση από την εργασία (Μ.Τ.=2,15, Τ.Α.=0,70). Η μη λήψη πρωτοβουλιών στην εργασία (Μ.Τ.=2,28, Τ.Α.=0,99) είναι το επιμέρους στοιχείο της σιωπηρής αποχώρησης με την υψηλότερη μέση τιμή. Οι γυναίκες εκδηλώνουν υψηλότερο επίπεδο σιωπηρής αποχώρησης αναφορικά με την αποστασιοποίηση/αδιαφορία για την εργασία σε σχέση με τους άνδρες ($p=0,025$). Οι εργαζόμενοι με χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο εκδηλώνουν υψηλότερο επίπεδο σιωπηρής αποχώρησης ($p=0,042$) αναφορικά με την έλλειψη πρωτοβουλίας ($p=0,015$) και κινήτρων ($p=0,035$) στην εργασία σε σχέση με τους εργαζόμενους με υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο.

Συμπεράσματα: Στους εργαζόμενους των Κ.Η.Φ.Η. της Περιφέρειας Κρήτης παρατηρούνται μέτρια επίπεδα σιωπηρής αποχώρησης.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΘΗΛΩΜΑΤΩΝ (HPV), ΣΕ ΓΟΝΕΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ 11-18 ΕΤΩΝ, ΣΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ ΤΟΥΣ

Απόστολος Ευκαρπίδης^{1,2}, Γεώργιος Κουλιεράκης²

EA33

¹Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, Ελλάδα
²Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η αποτύπωση της επίδρασης εκπαιδευτικής παρέμβασης σε γονείς μαθητριών 11-18 ετών στην πρόθεση για εμβολιασμό των θυγατέρων τους έναντι του HPV.

Υλικό-Μέθοδος: Από τον Απρίλιο έως τον Μάιο του 2022, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτική παρέμβαση σε 41 γονείς μαθητριών 11 έως 18 ετών, με τη χρήση εκπαιδευτικού υλικού σχετικού με τη γνωριμία με τον ιό, τους παράγοντες κινδύνου μόλυνσης, τις πιθανές επιπλοκές, καθώς και τις διαθέσιμες μεθόδους πρωτογενούς και δευτερογενούς πρόληψης, μέσω της πλατφόρμας Moodle του Πα.Δ.Α. Από αυτούς, 29 δεν είχαν εμβολιάσει τις θυγατέρες τους. Οι γονείς προσεγγίστηκαν μετά από σχετική δήλωση συμμετοχής τους στην παρέμβαση, την οποία συμπλήρωσαν στο πλαίσιο συμμετοχής τους σε πανελλαδική μελέτη αποτύπωσης της εμβολιαστικής κάλυψης έναντι του HPV στην Ελλάδα σε κορίτσια 11-18 ετών. Οι γονείς ρωτήθηκαν για την πρόθεσή τους να εμβολιάσουν τις θυγατέρες τους πριν και μετά την εκπαιδευτική παρέμβαση, μέσω δομημένου ερωτηματολογίου. Για τη στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο t εξαρτημένων δειγμάτων.

Αποτελέσματα: Μετά την εκπαίδευση, υπήρξε μια στατιστικά σημαντική τροποποίηση υπέρ του εμβολίου της αρχικής πεποίθησης των γονέων ότι το εμβόλιο είναι περιττό [t (28)=5,73, p<0,001]. Επιπλέον, αυξήθηκε η πρόθεση εμβολιασμού τόσο της πρώτης [t (28)=5,83, p<0,001], όσο και της δεύτερης κόρης [t (7)=2,65, p=0,033], καθώς και η πρόθεση προγραμματισμού του άμεσου εμβολιασμού [t (27)=6,00, p<0,001] και του εμβολιασμού μέσα στο επόμενο διάστημα [t (26)=2,30, p=0,030].

Συμπεράσματα: Η εκπαιδευτική παρέμβαση για τον HPV σε γονείς με δομημένο και τεκμηριωμένο εκπαιδευτικό υλικό υπό την εποπτεία επιστημονικών φορέων επηρεάζει θετικά τη λήψη της απόφασης για εμβολιασμό των θυγατέρων τους, διαμορφώνοντας θετική πρόθεση. Η διαμόρφωση σχετικής πολιτικής δημόσιας υγείας εκπαίδευσης των γονέων φαίνεται να μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης έναντι του HPV.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ

Σταματία Γάτσιου¹, Ελένη Κορνάρου², Δημήτριος Παπαμιχαήλ²

ΕΑ34

¹2^η ΤΟΜΥ Κερατσινίου - Δραπετσώνας, Ελλάδα
²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση της πιθανής επίδρασης της πανδημίας Covid-19 στους παιδικούς εμβολιασμούς που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών (ΕΠΕ) της εκάστοτε χώρας.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας στη βάση PubMed για πρωτογενείς και δευτερογενείς μελέτες έως τον 6/2023 με βάση συνδυασμό των ακόλουθων λέξεων-κλειδιών: Covid-19, immunization programs, vaccination coverage, infant, child, adolescent.

Αποτελέσματα: Στην ανασκόπηση συμμετείχαν 53 πρωτογενείς μελέτες και 10 ανασκοπήσεις, από όλες τις ηπείρους, σε άτομα ηλικίας έως 22 ετών. Τα δεδομένα προέρχονταν είτε από ηλεκτρονικά μητρώα εμβολιαστικής κάλυψης είτε από διοικητικά στοιχεία κατανάλωσης εμβολίων ή επισκέψεων για εμβολιασμούς είτε τέλος από μελέτες γνώμης σε επαγγελματίες υγείας. Δεδομένα για μείωση των παιδικών εμβολιασμών βρέθηκαν για το εμβόλιο ιλαράς-ερυθράς-παρωτίτιδας, για το πενταπλό εμβόλιο (διφθερίτιδας, κοκκύτη, τετάνου, πολιομυελίτιδας, αιμόφιλου ινφλουέντσας), για το εμβόλιο του μηνιγγιτιδόκοκκου C, για το αντιγριπικό και για το εμβόλιο HPV. Ως επί το πλείστον, παρατηρείται αρνητική επίδραση της πανδημίας στους παιδικούς εμβολιασμούς τόσο στις αναπτυγμένες χώρες όσο και στις αναπτυσσόμενες χώρες, με μεγαλύτερη επίδραση στις αναπτυσσόμενες χώρες και μικρότερη μείωση στα εμβόλια της νεογνικής ηλικίας. Σε αρκετές μελέτες αποτυπώθηκε σημαντική καθυστέρηση στην πραγματοποίηση των παιδικών εμβολιασμών.

Συμπεράσματα: Τα συστήματα υγείας λόγω της πανδημίας Covid-19 απορρυθμίστηκαν σημαντικά, ενώ τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης και περιορισμού των μετακινήσεων, σε συνδυασμό με την αναζωπύρωση της επιστημονικής συζήτησης για την ασφάλεια των εμβολίων, επηρέασαν την εύρυθμη λειτουργία των ΕΠΕ διεθνώς. Το γεγονός αυτό ενδεχομένως να οδηγήσει σε επιδημίες λοιμωδών νοσημάτων και σε αυξημένη νοσηρότητα ή και θνησιμότητα από νοσήματα που προλαμβάνονται με εμβολιασμό. Απαιτούνται αναλυτικότερες επιδημιολογικές μελέτες για να τεκμηριωθεί αν η μείωση του επιπέδου εμβολιασμού είναι μόνιμη ή παρατηρείται αναπλήρωση των χαμένων δόσεων μετά τη λήξη της πανδημίας. Οι φορείς δημόσιας υγείας οφείλουν να προετοιμάσουν σχέδια αντιμετώπισης μελλοντικών πανδημιών με έμφαση στη διαχείριση της διστακτικότητας στους εμβολιασμούς.

ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΜΒΟΛΙΑ
ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΙΟΥ SARS-COV-2 ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΟΥ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ

Πέτρος Παπαλέξης¹, Βασιλική Γεωργακοπούλου², Δήμητρα Κοντονικολάου¹, Παναγιώτης Δρόσος¹, Δημήτρης Κεραμυδάς^{3,4}, Σοφία Ζαγαλιώτη⁵, Απόστολος Μπελούκας⁶, Γεώργιος Δρύλλης¹, Αικατερίνη Χαρβάλου⁷, Αναστάσιος Κριεμπάρδης¹

EA35

¹Εργαστήριο Αξιοπιστίας και Ποιοτικού Ελέγχου στην Εργαστηριακή Αιματολογία (HemQcR), Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Μονάδα COVID-19, Κλινική Παθολογικής Φυσιολογίας, Γενικό Νοσοκομείο «Αϊκό», Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

³ΜΠΣ «Περιβάλλον και Υγεία», Διαχείριση Περιβαλλοντικών Θεμάτων με Επιπτώσεις στην Υγεία», Ιατρική Σχολή Αθηνών, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

⁴Α' Εργαστήριο Παθολογικής Ανατομικής, Ιατρική Σχολή Αθηνών, Ε.Κ.Π.Α., Αθήνα, Ελλάδα

⁵Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο «ΑΧΕΠΑ», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

⁶Εργαστήριο Μοριακής Μικροβιολογίας, Ανοσολογίας - Ε.Μ.Μ.Α., Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

⁷European Health and Medical Consultants, Vilnius, LT

Σκοπός: Να διερευνηθούν οι γνώσεις και στάσεις των φοιτητών επιστημών υγείας (βιοϊατρικών επιστημών) ως προς τον εμβολιασμό τους έναντι του ιού SARS-CoV-2 και του ιού της γρίπης, ως αυριανών επαγγελματιών υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Δομημένα και τυποποιημένα ερωτηματολόγια, αποτελούμενα από συνολικά 8 ερωτήσεις, διανεμήθηκαν και απαντήθηκαν ηλεκτρονικά από φοιτητές επιστημών υγείας από τον Φεβρουάριο 2022 έως τον Φεβρουάριο 2023, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (e-class). Από τους 125 φοιτητές που συμμετείχαν, οι 23 ήταν άνδρες και οι 102 γυναίκες, ηλικίας 19-22 ετών, με μέσο όρο ηλικίας τα 20,5 έτη. Στη μελέτη τηρήθηκε η ανωνυμία των συμμετεχόντων. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με το πρόγραμμα: IBM SPSS Statistics version 29.0.

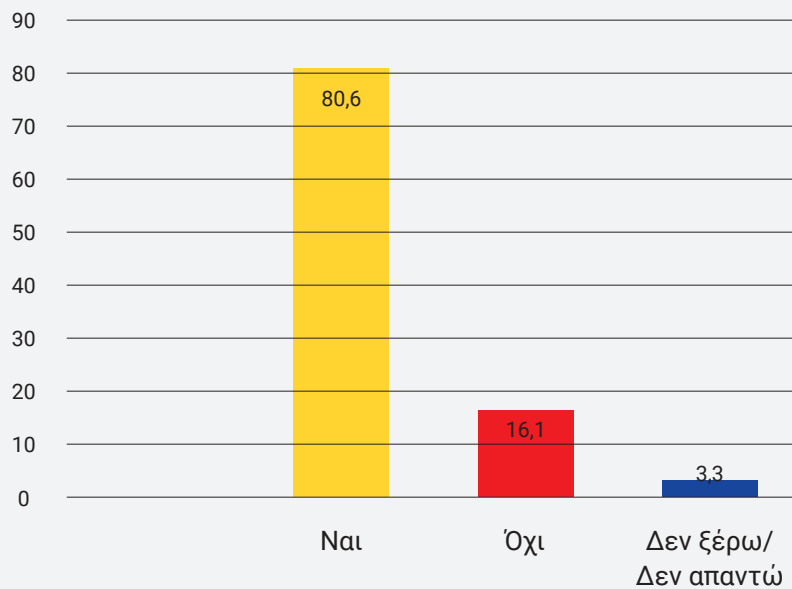
Αποτελέσματα: 119 φοιτητές είχαν εμβολιασθεί έναντι του SARS-CoV-2, εκ των οποίων το 76,6% με το εμβόλιο Pfizer-Biontech. Ο πόνος στο σημείο της ένεσης ήταν η συχνότερη ανεπιθύμητη ενέργεια (87,4%). Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά στο ποσοστό των ασθενών που νόσησαν από Covid-19 μεταξύ των φοιτητών που έλαβαν το εμβόλιο και εκείνων που δεν εμβολιάστηκαν. Συγκεκριμένα, 2 (40%) από τους μη εμβολιασμένους φοιτητές νόσησαν από Covid-19, 3 (60%) ανεμβολίαστοι φοιτητές δεν γνώριζαν αν είχαν νοσήσει και κανένας από αυτούς δεν ανέφερε μόλυνση από SARS-CoV-2, ενώ μεταξύ των εμβολιασμένων φοιτητών, 45 (37,8%) δεν ανέφεραν μόλυνση από SARS-CoV-2 ($p=0,027$). 88 (72,1%) από τους εμβολιασμένους φοιτητές θα εξέταζαν το ενδεχόμενο να κάνουν το αντιγριπικό εμβόλιο, ενώ κανένας από τους μη εμβολιασμένους μαθητές δεν θα εξέταζε το ενδεχόμενο αυτό ($p=0,001$).

Συμπεράσματα: Η έλλειψη επαρκούς και σωστής πληροφόρησης και επαρκούς ευαισθητοποίησης σχετικά με τις μεταδοτικές ιογενείς ασθένειες θέτει την ανάγκη για συνεχή και έγκυρη ενημέρωση των φοιτητών επιστημών υγείας όσον αφορά στην ανοσοποίηση και την αποτελεσματικότητα-ασφάλεια των εμβολίων που θα μπορούσαν να βελτιώσουν το ποσοστό ανοσοποίησής τους. Είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι το 80,6% των φοιτητών επιστημών υγείας αισθάνονται πιο ασφαλείς, όντας εμβολιασμένοι έναντι της νόσου Covid-19.

ΕΑ35

**Αισθάνεστε πιο ασφαλείς για την υγεία σας, έχοντας εμβολιασθεί
έναντι της νόσου Covid-19;**

Αποτελέσματα %

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΧΥΜΙΚΗΣ ΑΝΟΣΙΑΣ ΣΕ ΝΟΣΗΣΗ COVID-19 ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ SARS-COV-2

Ελένη Μακρή¹, Ελισάβετ Σταυροπούλου², Κωνσταντίνος Ασωνίτης³, Αικατερίνη Χαρβάλου⁴, Κωνσταντίνα Σκαναβή⁵, Αρετή Λάγιου⁵, Αναστασία Μπαρμπούνη⁵

EA36

¹In vitro labs, Περιστερί Αττικής, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήμα Ιατρικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα

³Τμήμα Ογκολογίας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λωζάνης (CHUV), Ελβετία

⁴European Health & Medical Consultants, Vilnius, LT

⁵Σχολή Δημόσιας Υγείας, Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (Πα.Δ.Α.), Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Ο εμβολιασμός έχει αναδειχθεί ως το πιο αποτελεσματικό εργαλείο στη μάχη κατά της Covid-19. Για τη βελτιστοποίηση των πρωτοκόλλων εμβολιασμού, είναι απαραίτητη η βαθύτερη κατανόηση της ανοσολογικής απόκρισης. Στόχος μας ήταν η αξιολόγηση της χυμικής απόκρισης σε εμβολιασμένα άτομα με ή χωρίς προηγούμενη λοίμωξη SARS-CoV-2.

Υλικό-Μέθοδος: Πρόκειται για προοπτική μελέτη που διενεργήθηκε σε 14 ιδιωτικές δομές υγείας στην Ελλάδα. Χρησιμοποιήθηκε ο ποσοτικός προσδιορισμός IgG αντισωμάτων έναντι του ιού SARS-CoV-2 (Abbott Diagnostics (τιμές αναφοράς <50 AU/mL). Μετρήθηκαν οι τίτλοι IgG αντισωμάτων κατά της πρωτεΐνης ακίδας (anti-S IgG) σε διαφορετικές φάσεις: α) μετά τον βασικό εμβολιασμό ή τη λοίμωξη Covid-19 (3 εβδομάδες, 3 μήνες, 6 μήνες, 9 μήνες) και β) μετά από αναμνηστική δόση (3, 6, 12 μήνες) με τα mRNA εμβόλια (BNT162b2, mRNA-1273) ή εμβόλια ιικού φορέα (ChAdOx1 nCoV-19, Ad26.COV2.S).

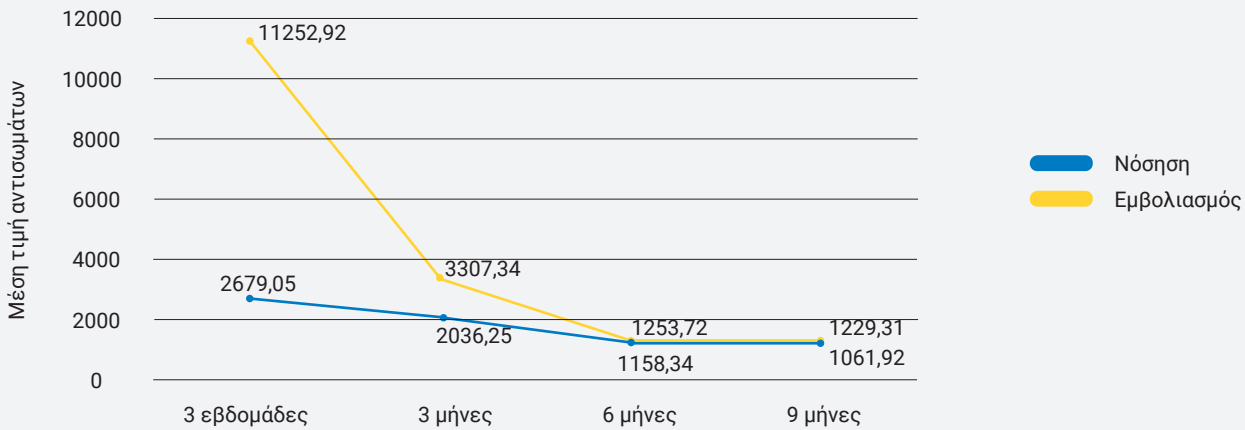
Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμπεριλήφθηκαν συνολικά 505 συμμετέχοντες (μέση ηλικία 51,7 έτη, 56,7% γυναίκες). Όλα τα εμβόλια προκάλεσαν αρχικά υψηλούς τίτλους αντι-S IgG, με μείωση τον 6^ο μήνα, που αντιστράφηκε με τον αναμνηστικό εμβολιασμό. Τα εμβόλια mRNA παρουσίασαν υψηλότερη αρχική απόκριση αντισωμάτων (Εικόνα 1, Panel A) σε σχέση με τη λοίμωξη, αλλά στους 9 μήνες η διαφορά ήταν ασήμαντη (Εικόνα 1, Panel A). Τα εμβόλια mRNA προκάλεσαν υψηλότερους τίτλους αντι-S IgG συγκριτικά με τα εμβόλια ιικού φορέα (Εικόνα 1, Panel B). Χαμηλότεροι τίτλοι αντισωμάτων παρατηρήθηκαν σε άνδρες, σε άτομα >51,5 ετών (Εικόνα 1, Panel C), καθώς και σε καπνιστές έως τους 6 μήνες, αλλά η διαφορά μηδενίζεται στους 9 μήνες. Η διαφορά απόκρισης ανδρών και γυναικών μετά το 6μηνο ελαχιστοποιείται. Η χυμική απόκριση διατηρήθηκε τουλάχιστον ένα έτος μετά τον αναμνηστικό εμβολιασμό.

Συμπεράσματα: Η μελέτη επιβεβαιώνει τη σημασία των αναμνηστικών δόσεων και την επίδραση της ηλικίας, του φύλου, των καπνιστικών συνηθειών και του τύπου εμβολίου στη χυμική ανοσία.

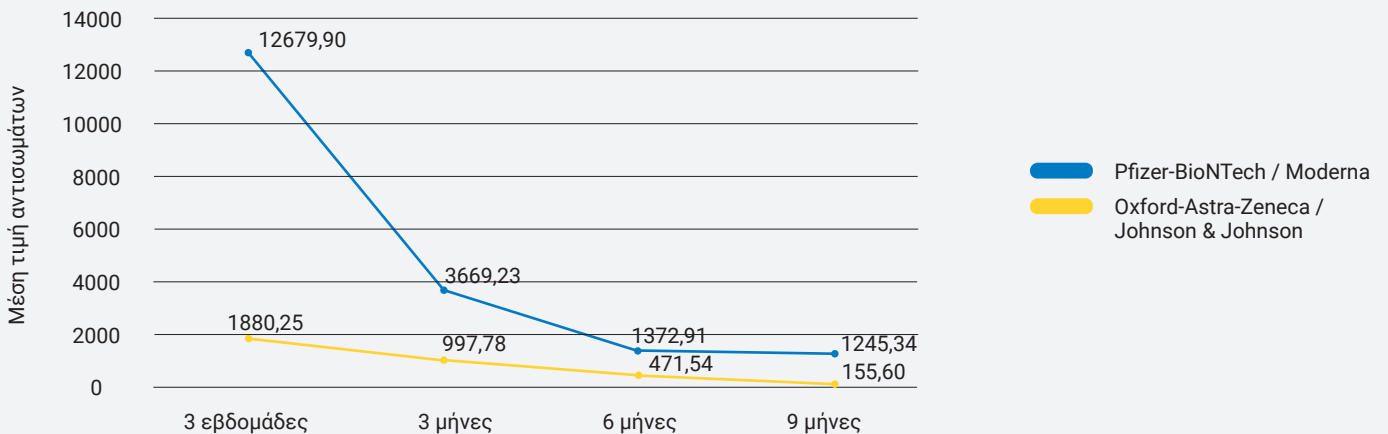
EA36

Εικόνα 1. Κινητική αντισωμάτων έναντι SARS-CoV -2. Οι τιμές αντισωμάτων είναι σε AU/ml (arbitrary units/ml)

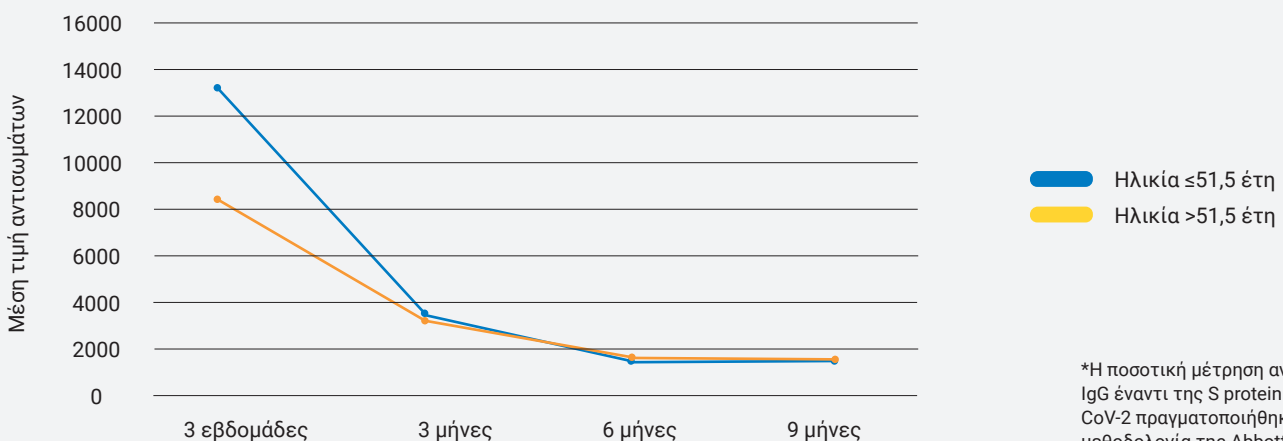
Panel A. Σύγκριση κινητικής αντισωμάτων μετά από εμβολιασμό ή νόσηση

Panel B. Σύγκριση κινητικής αντισωμάτων mRNA εμβολίων και ιικού φορέα

Panel C. Σύγκριση κινητικής αντισωμάτων μετά από εμβολιασμό σε σχέση με την ηλικία

*Η ποσοτική μέτρηση αντισωμάτων IgG έναντι της S protein ιού SARS-CoV-2 πραγματοποιήθηκε με μεθοδολογία της Abbott Diagnostics με cut-off <50 AU/mL

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΜΥΟΣΚΕΛΕΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΗΛΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Αρχόντω Κοτσάνη¹, Ελισάβετ Ανδρή², Αγάθη Σταθοπούλου², Αρετή Λάγιου²

EA37

¹ΠΜΣ «Επιδημιολογία και Προαγωγή Υγείας», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη είχε στόχο την αναζήτηση παρεμβάσεων για την πρόληψη των μυοσκελετικών παθήσεων που σχετίζονται με την τηλεργασία.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων Scopus, Cochrane Library και PubMed με βάση τη μεθοδολογία PRISMA, με τη χρήση των ακόλουθων λέξεων-κλειδιών: musculoskeletal pain, musculoskeletal disorders, musculoskeletal symptoms, ergonomics, telework, remote work, computer work, prevention programs. Αναζητήθηκαν άρθρα που είχαν δημοσιευθεί την τελευταία δεκαετία, στην αγγλική γλώσσα, ήταν ελεύθερα προσβάσιμα και περιλάμβαναν προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε ενήλικες ηλικίας 18-65 ετών.

Αποτελέσματα: Μετά την εφαρμογή κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού επιλέχθηκαν και αναλύθηκαν 5 άρθρα που ανέδειξαν δύο διαφορετικές κατηγορίες παρεμβάσεων: α) παρεμβάσεις που είχαν ως στόχο την ένταξη σύντομων προγραμμάτων σωματικής άσκησης στην καθημερινότητα των εργαζόμενων και β) παρεμβάσεις που στόχευαν στη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για τα επαγγελματικά καθήκοντα. Οι παρεμβάσεις της πρώτης κατηγορίας είχαν ως αποτέλεσμα σημαντική βελτίωση της υγείας των συμμετεχόντων, ειδικά στους τομείς της συχνότητας και της έντασης του μυοσκελετικού άλγους και των παραπόνων. Οι παρεμβάσεις που εστίασαν στη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας των τηλεεργαζόμενων δεν εμφάνισαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα.

Συμπεράσματα: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση έδειξε ότι μικρός αριθμός παρεμβάσεων έχει υλοποιηθεί με στόχο την πρόληψη ή την αντιμετώπιση των μυοσκελετικών προβλημάτων που σχετίζονται με την τηλεργασία. Κρίνεται απαραίτητη η ευαισθητοποίηση τόσο των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών για την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και προαγωγής της υγείας, με στόχο την επιτυχή αντιμετώπιση των μυοσκελετικών διαταραχών που σχετίζονται με την τηλεργασία.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΠΑ.Δ.Α. ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Κλεοπάτρα Ζάρκα, Μαρία Χρήστου, Μαρία Πικούνη, Κωνσταντίνα Σακελλάρη, Άννα Τζίντζιτς, Ασπασία Τσαμουργέλη, Κωνσταντίνος Ντελέζος

EA38

Εργαστήριο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η επιστροφή στους χώρους του Πα.Δ.Α. έπειτα από την έλευση του SARS-CoV-2 υπό ασφαλείς συνθήκες αποτέλεσε ζητούμενο για την πανεπιστημιακή κοινότητα. Η κακή ανανέωση και κυκλοφορία του αέρα οδηγεί στην ανακύκλωση αυτού μέσω των ατόμων εντός μιας αίθουσας, την επίδραση στα ποιοτικά χαρακτηριστικά και ακολούθως την εξάπλωση αναπνευστικών ασθενειών όπως της Covid-19. Τα βασικότερα υπό μελέτη ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι CO₂, θερμοκρασία (T) και σχετική υγρασία (RH), ενώ κατεγράφησαν τιμές και για O₂, NO, NO₂, CO. Γενικός σκοπός της μελέτης είναι η καταγραφή και η αξιολόγηση των τιμών των ποιοτικών χαρακτηριστικών του εσωτερικού αέρα στους χώρους του Πα.Δ.Α. Επιπρόσθετος σκοπός είναι η παρατήρηση της επίδρασης μεταξύ ορισμένων μεταβλητών και θερμοκρασίας, υγρασίας και CO₂.

Υλικό-Μέθοδος: Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν συνολικά 41 αίθουσες του Πα.Δ.Α., οι οποίες ήταν λειτουργικές κατά τη διάρκεια των μετρήσεων. Χρησιμοποιήθηκαν μετρητές αερίων, θερμοκρασίας και υγρασιόμετρο χώρου. Η καταγραφή των μεταβλητών έγινε μέσω ερωτηματολογίου.

Αποτελέσματα: Οι τιμές του CO₂ κυμάνθηκαν μεταξύ 300 και 1.200 ppm. Μέση τιμή T και RH είναι 20,99°C και 61,32% αντίστοιχα. Στα υπόλοιπα αέρια οι τιμές ήταν σε φυσιολογικά χαμηλά επίπεδα και το O₂ ήταν σταθερό στο 20,9%. Παρατηρήθηκαν στατιστικές συσχετίσεις μεταξύ CO₂ και αριθμού ατόμων (p<0,01), CO₂ και χρήσης και διάρκειας χρήσης παραθύρων (p<0,05), μεταξύ T και θέσης της αίθουσας στον όροφο (p<0,05), RH και όροφο (p<0,01), RH και θέση στον όροφο (p<0,01) και RH με εμβαδόν αίθουσας (p<0,05).

Συμπεράσματα: Οι τιμές των ποιοτικών χαρακτηριστικών στους χώρους του Πα.Δ.Α. μπορούν να προσομοιάσουν (με ανάλογες παρεμβάσεις) τις τιμές του εξωτερικού περιβάλλοντος, μειώνοντας την πιθανότητα μετάδοσης του SARS-CoV-2 και άλλων αναπνευστικών λοιμώξεων.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΕΡΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ SARS-COV-2. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (SPA)

Ασπασία-Μαρία Τσαμουργέλη, Μαριάννα-Φωτεινή Δαφνή, Άννα Τζίντζιτς, Πάολα Παϊά, Ζωή Σκουφούλα, Γιουστίνια Λάντιους, Κωνσταντίνος Ντελέζος

EA39

Εργαστήριο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η ποιότητα του αέρα στους εσωτερικούς χώρους εργασίας αποτελεί κρίσιμο παράγοντα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κινδύνου για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, καθώς και των παρευρισκομένων τρίτων. Ειδικά με την εμφάνιση του ιού SARS-CoV-2, η παρακολούθηση των χαρακτηριστικών του αέρα σε εσωτερικούς χώρους έχει γίνει ζωτικής σημασίας, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα μετάδοσης της Covid-19. Η παρούσα μελέτη διεξήχθη για την αξιολόγηση της ποιότητας του εσωτερικού αέρα σε χώρους εργασίας μέσω της ανάλυσης ποιοτικών και ποσοτικών παραμέτρων, με τη μέτρηση κυρίως των δευτερευόντων. Σκοπός είναι να συγκριθεί η ποιότητα του αέρα εντός των εργασιακών χώρων με αυτήν του εξωτερικού περιβάλλοντος. Είναι γνωστό ότι η σχετική προσομοίωση των δύο περιβαλλόντων συμβάλλει σημαντικά στην πρόληψη της αερογενούς μετάδοσης του ιού SARS-CoV-2.

Υλικό-Μέθοδος: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 28 ξενοδοχειακές μονάδες του Νομού Ηρακλείου Κρήτης, στις οποίες στεγάζονται οι χώροι υδροθεραπείας (spa). Οι μετρήσεις των ποιοτικών χαρακτηριστικών του αέρα έγιναν στους χώρους υποδοχής των κέντρων υδροθεραπείας, κατά την περίοδο της τουριστικής περιόδου, εν καιρώ πανδημίας του κορονοϊού.

Αποτελέσματα: Κατά τη σύγκριση της υγρασίας με τον υπάρχοντα αριθμό ατόμων κατά τη διάρκεια των μετρήσεων, η τιμή της p-value ήταν 0,281 και κατά τη σύγκριση των ορόφων με τη σύγκριση της υγρασίας η τιμή της p-value ήταν 0,221. Όσον αφορά στα υπόλοιπα ποιοτικά χαρακτηριστικά του αέρα που μετρήθηκαν, δηλαδή τη θερμοκρασία, το μονοξείδιο και το διοξείδιο του αζώτου, παρατηρήθηκε ότι οι τιμές τους ήταν επίσης μέσα στα επιτρεπτά όρια των εσωτερικών χώρων, γεγονός που αποδεικνύει ότι δεν υπήρχαν ζητήματα, βάσει έρευνας, με την αποδοτικότητα των εργαζομένων.

Συμπεράσματα: Η αποδεδειγμένη αερογενής μετάδοση του κορονοϊού SARS-CoV-2 φαίνεται να παρουσιάζει μειούμενη τάση εντός ενός εργασιακού χώρου, όταν η ποιότητα του αέρα προσομοιάζει με εκείνη του εξωτερικού περιβάλλοντος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΑΕΡΑ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ SARS-CoV-2

Μαριάννα-Φωτεινή Δαφνή, Κωνσταντίνα Σακελλάρη, Πάολα Παϊάι, Γιουστίνα Λάντιους, Ζωή Σκουφούλα, Μαρία Πικούνη, Κωνσταντίνος Ντελέζος

EA40

Εργαστήριο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Οι εργαζόμενοι και οι επισκέπτες, οι οποίοι έρχονται σε επαφή με το εργασιακό περιβάλλον κατά την περίοδο της πανδημίας, εκτίθενται καθημερινά στον κορονοϊό SARS-CoV-2, διότι το περιβάλλον αυτό αποτελεί δυνητική πηγή αερογενούς υπερ-μετάδοσης. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάλυση της ποιότητας του αέρα των εσωτερικών χώρων εργασίας, μέσω της αξιολόγησης ποσοτικών και ποιοτικών παραμέτρων, καθώς και της μέτρησης των πρώτων, σε σύγκριση με την ποιότητα του αέρα του εξωτερικού περιβάλλοντος, με δεδομένο ότι η σχετική προσομοίωση των δύο περιβαλλόντων εξασφαλίζει κατά μεγάλο ποσοστό την πρόληψη αερογενούς μετάδοσης του SARS-CoV-2.

Υλικό-Μέθοδος: Στο δείγμα της έρευνας συμπεριλήφθηκαν συνολικά 38 Κέντρα Ξένων Γλωσσών που βρίσκονται στην Αττική. Χρησιμοποιήθηκαν ειδικά όργανα για τη μέτρηση του μονοξειδίου του άνθρακα (CO), του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), της θερμοκρασίας (T), της σχετικής υγρασίας (RH) και των επιπέδων οξυγόνου (O₂) μέσα στις αίθουσες. Επιπλέον, μετρήθηκαν τα επίπεδα μονοξειδίου του αζώτου (NO) και διοξειδίου του αζώτου (NO₂) κατά τη διάρκεια της εργασίας. Ταυτόχρονα, αξιολογήθηκαν ποιοτικές πτυχές αυτών των χώρων εργασίας, συμπεριλαμβανομένου του ορόφου που στεγάζεται το Κέντρο Ξένων Γλωσσών, του αριθμού των παραθύρων, των αριθμών ατόμων εντός του χώρου μέτρησης και άλλων σχετικών παραγόντων.

Αποτελέσματα: Μετά από μετρήσεις που επικεντρώθηκαν στο διοξείδιο του άνθρακα και τη σχετική υγρασία, αποκαλύφθηκε ότι η πλειονότητα των αιθουσών του δείγματος διατήρησε επίπεδα CO₂ κάτω των 1000-1100 ppm, ενώ η σχετική υγρασία κυμαινόταν στο βέλτιστο εύρος 40-60%. Κατά τη σύγκριση τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών παραμέτρων, παρατηρήθηκε στατιστική σημαντικότητα ($\alpha=5\%$), συγκεκριμένα σε σχέση με τις πόρτες στο διάδρομο έξω από την αίθουσα με την υγρασία ($p\text{-value}=0,004$), τη θέση του δωματίου με την υγρασία ($p\text{-value}=0,023$), τον αριθμό των ατόμων που υπάρχουν στο δωμάτιο και τη συγκέντρωση του CO₂ ($p\text{-value}=0,000$), τον αριθμό των παραθύρων με την υγρασία ($p\text{-value}=0,047$) και τον αριθμό των ατόμων με την υγρασία ($p\text{-value}=0,006$).

Συμπεράσματα: Η αποδεδειγμένη αερογενής μετάδοση του κορονοϊού SARS-CoV-2 φαίνεται να παρουσιάζει μειούμενη τάση εντός ενός εργασιακού χώρου, όταν η ποιότητα του αέρα προσομοιάζει με εκείνη του εξωτερικού περιβάλλοντος.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΕΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥΣ

Χαρίκλεια Χατζηθανασίου¹, Ιωάννα Δαμικούκα², Όλγα Κάβουρα², Λευκοθέα Εβρένογλου²

ΕΑ41

¹ΠΜΣ «Επαγγελματική & Περιβαλλοντική Υγεία», Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Λόγω της πολυπλοκότητας της λειτουργίας ενός νοσοκομείου, της ανησυχίας για εκδηλώσεις συμπτωμάτων στο πλαίσιο του «συνδρόμου άρρωστου κτιρίου» από τους εργαζομένους και της ετερογένειας των αναγκών και των αντιλήψεών τους, κρίνεται απαραίτητη η καταγραφή και ερμηνεία των απόψεών τους σχετικά με την ποιότητα του αέρα του χώρου όπου εργάζονται. Κύριος σκοπός της μελέτης είναι να καταγραφούν τα πιο συχνά εμφανιζόμενα συμπτώματα του «συνδρόμου άρρωστου κτιρίου» και οι παράγοντες που τα επηρεάζουν, καθώς και να αποτυπωθούν οι απόψεις των εργαζομένων για την ποιότητα του αέρα που αναπνέουν και τα μέτρα βελτίωσής του που εκείνοι προτείνουν.

Υλικό-Μέθοδος: Πρόκειται για μία συγχρονική μελέτη που διεξήχθη από τον Δεκέμβριο του 2023 έως τον Φεβρουάριο του 2024 σε εργαζομένους συγκεκριμένων τμημάτων και κλινικών του νοσοκομείου, στους οποίους έγινε περαιτέρω έλεγχος της ποιότητας του αέρα. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν η διανομή ανώνυμου ερωτηματολογίου, που απαντήθηκε από 80 εργαζομένους.

Αποτελέσματα: Το πιο επικρατές σύμπτωμα που δηλώθηκε ήταν το stress, με το αίσθημα κούρασης, τον πονοκέφαλο, τα οφθαλμικά συμπτώματα, τη νωθρότητα και την έλλειψη συγκέντρωσης, την οσμηρή και αποπνικτική ατμόσφαιρα, τον ξηρό λαιμό και τη ρινική συμφόρηση να ακολουθούν κατά σειρά εμφάνισης. Θετική συσχέτιση βρέθηκε ανάμεσα στους παράγοντες «χρήση απολυμαντικών/καθαριστικών - ρινικά συμπτώματα» και «ώρες απασχόλησης - αίσθημα κούρασης/εξάντλησης». Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετεχόντων ζήτησε καλύτερη και συχνότερη συντήρηση του HVAC συστήματος και πιο συχνό άνοιγμα των παραθύρων.

Συμπεράσματα: Η ποιότητα του εργασιακού αέρα κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική από τους ίδιους τους εργαζομένους. Διαπιστώθηκαν διαφορές απόψεων ανάμεσα σε εργαζομένους διαφορετικών τμημάτων. Οι περισσότεροι πρότειναν πάνω από ένα μέτρο βελτίωσης της ποιότητας του αέρα.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ SARS-COV-2 (COVID-19) ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

Αικατερίνη Μπάκουλη¹, Ιωάννα Δαμικούκα², Όλγα Κάβουρα², Γιώργος Ζέρβας², Λευκοθέα Εβρένογλου²

EA42

¹ΠΜΣ «Επαγγελματική και Περιβαλλοντική Υγεία», Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διαχείριση των νοσοκομειακών αποβλήτων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο όπου οι υπηρεσίες ασφαλούς διαχείρισης λείπουν. Η πανδημία SARS-CoV-2 (Covid-19) λόγω της τεράστιας αύξησης των ποσοτήτων επέβαλε την αναγκαιότητα της κατάλληλης διαχείρισης προς αποφυγήν διασποράς του ιού στο κοινωνικό σύνολο με τεράστιες επιπτώσεις στο ευρύτερο περιβάλλον. Κύριος σκοπός της μελέτης είναι να καταγραφούν οι μέθοδοι διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στο δημόσιο νοσοκομείο πριν την έλευση και κατά τη διάρκεια της πανδημίας SARS-CoV-2 (Covid-19).

Υλικό-Μέθοδος: Πρόκειται για μια σύγχρονη μελέτη η οποία πραγματοποιήθηκε από τον Ιούλιο του 2022 έως και τον Σεπτέμβριο του 2022 στο προσωπικό του δημόσιου νοσοκομείου που διαχειρίζεται τα στερεά απόβλητα. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε ήταν η χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου, που μοιράσθηκε στο προσωπικό του νοσοκομείου. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 345 άτομα.

Αποτελέσματα: Στις 5 κοινές ερωτήσεις πριν και κατά τη διάρκεια της πανδημίας διαπιστώθηκε αυξητική τάση στην ακολουθία των οδηγιών από το Υπουργείο Υγείας, στην ενημέρωση και εκπαίδευση, στον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό, στην υγιεινή των χεριών και στον διαχωρισμό των αποβλήτων σε χρωματικούς περιέκτες. Διαπιστώθηκε ότι σε ποσοστό σχεδόν 50% των ερωτηθέντων ο διαχωρισμός των αποβλήτων προκαλεί επιβάρυνση στην εργασία τους. Σε σύγκριση με έρευνα σε άλλο δημόσιο νοσοκομείο, διαπιστώθηκε η αναγκαιότητα σωστού διαχωρισμού και χρήσης χρωματικού κώδικα στην πηγή.

Συμπεράσματα: Οι κλίνες στο συγκεκριμένο νοσοκομείο αυξήθηκαν από 710 το 2019 σε 760 το 2021. Διαπιστώθηκε ότι υπήρξε διαφορά στην αντιμετώπιση των ΑΣΑ από ασθενείς Covid-19. Στο εξεταζόμενο νοσοκομείο διαχειρίσθηκαν όπως τα ΕΑΑΜ. Η μείωση των ιατρικών αποβλήτων, η σωστή διαλογή τους και η μεταφορά τους σε εξειδικευμένους χώρους αποτελούν τα κατάλληλα μέτρα για τη σωστή διαχείρισή τους. Η προσπάθεια πρέπει να είναι συνεχής, σε ατομικό και οργανωτικό επίπεδο, με στόχο την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΣΤΡΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Κωνσταντίνα Βασιλάκη¹, Γεωργία-Μαρία Μαρκοπούλου², Κωνσταντίνος Ντελέζος¹

ΕΑ43

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Ασφάλειας στην Εργασία, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Κατεύθυνση Κοινωνικής Υγείας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η εργασιακή ασφάλεια, η ικανοποίηση, οι υγιείς συναδελφικές σχέσεις και τα κίνητρα προάγουν την ευημερία των εργαζομένων και έχουν θετικό αντίκτυπο στην υγεία τους. Στον αντίποδα, το στρες που προέρχεται από το εργασιακό περιβάλλον, η εργασιακή ανασφάλεια, η υπερεργασία και τα φαινόμενα βίας και παρενόχλησης μπορούν να αυξήσουν τη νοσηρότητα. Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι η συγκριτική καταγραφή της εμφάνισης εργασιακού στρες σε περιόδους εργασίας και κατά τη διάρκεια ανεργίας. Τέθηκαν δύο ερευνητικά ερωτήματα. Το πρώτο αφορά στην επίδραση των βασικών αγχωτικών παραγόντων στο ίδιο άτομο κατά την εποχή που εργαζόταν και κατά την τωρινή περίοδο που βρίσκεται υπό το καθεστώς ανεργίας. Το δεύτερο βασικό ερευνητικό ερώτημα που επιχειρήθηκε να απαντηθεί έγκειται στο αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ συμπεριφορών που εμφάνισαν οι συμμετέχοντες ως άνεργοι με παράγοντες ή καταστάσεις στις οποίες εκτέθηκαν κατά τη διάρκεια της εργασίας τους και πόσο τους επηρέασαν στο παρόν.

Υλικό-Μέθοδος: Διεξήχθη βιβλιογραφική ανασκόπηση σε έγκυρες βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων, όπως το Google Scholar και το PubMed, καταχωρώντας λέξεις-κλειδιά όπως: work stress, unemployment stress, mental health effects, working environment. Για τη συλλογή των δεδομένων διεξήχθη ποσοτική διαδικτυακή έρευνα η οποία δομήθηκε στο Google Forms, μέσω ερωτηματολογίου 90 ερωτήσεων ανοικτού, κλειστού τύπου και πολλαπλών επιλογών, ενώ η ανάλυση των δεδομένων έγινε μέσω του εργαλείου IBM SPSS-2019. Το δείγμα αποτελούνταν από 56 άνεργους συμμετέχοντες ηλικίας 18-64 ετών, που συμμετείχαν σε πρόγραμμα κατάρτισης ανέργων σε ΚΕΚ, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Αποτελέσματα: Τα βιώματα των συμμετεχόντων έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην εξαγωγή των αποτελεσμάτων. Συγκεκριμένα, προέκυψαν θετικές στατιστικές συσχετίσεις όσον αφορά παράγοντες όπως το κάπνισμα, η κατανάλωση αλκοόλ, τα συναισθήματα ύπνου ή οι ώρες ύπνου, ενώ άλλοι παράγοντες, όπως η υποστήριξη από συναδέλφους, οι ασύμβατες απαιτήσεις ή η μειωμένη όρεξη, εμφάνισαν εξίσου ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Προέκυψαν θετικές στατιστικές συσχετίσεις μεταξύ ασύμβατων απαιτήσεων εργασίας και κατανάλωσης αλκοόλ, φόρτου εργασίας και φαρμάκων αιπνίας. Σε κάθε περίπτωση, το καθεστώς ανεργίας επιβαρύνει την ποιότητα ζωής.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΧΥΤΑ, ΕΚΤΕΘΕΙΜΕΝΩΝ ΣΕ ΧΗΜΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Αργυρώ Καρελή¹, Θεόδωρος Κωνσταντινίδης¹, Χρήστος Κοντογιώργης¹, Ευαγγελία Νένα^{1,2}

ΕΑ44

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήμα Ιατρικής Δ.Π.Θ., Ελλάδα

²Εργαστήριο Κοινωνικής Ιατρικής, Τμήμα Ιατρικής Δ.Π.Θ., Ελλάδα

Σκοπός: Αξιολόγηση διαφόρων δεικτών υγείας εργαζομένων σε χώρους υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ), ανακύκλωσης και περιβαλλοντικών πάρκων (πρώην ΧΥΤΑ), λόγω έκθεσης σε βιολογικούς και χημικούς παράγοντες κινδύνου.

Υλικό-Μέθοδος: Το δείγμα αποτέλεσαν συνολικά 147 εργαζόμενοι: 76 εργαζόμενοι σε ΧΥΤΑ, 19 σε χώρο ανακύκλωσης, 33 στον περιβάλλοντα χώρο ανακύκλωσης (ανενεργός ΧΥΤΑ), 19 σε περιβαλλοντικά πάρκα. Καταγράφηκαν ανθρωπομετρικά στοιχεία, επαγγελματικό, ιατρικό ιστορικό, εμβολιασμοί και συνήθειες όπως κάπνισμα και κατανάλωση αλκοόλ. Επιπλέον, λήφθηκαν δείγματα αίματος με στόχο τον πλήρη αιματολογικό και βιοχημικό εργαστηριακό έλεγχο και τη μέτρηση επιπέδων βαρέων μετάλλων (Pb, Cd). Τέλος, οι συμμετέχοντες υποβλήθηκαν σε καρδιολογικό έλεγχο και κλινική εξέταση. Ακολούθως, έγινε περιγραφική στατιστική ανάλυση με χρήση του στατιστικού πακέτου IBMSPSS 24.0.

Αποτελέσματα: 78 εργαζόμενοι ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα 44-53 ετών και 32 ήταν μεγαλύτεροι των 54 ετών. Με βάση τον ΔΜΣ, ένα σημαντικό ποσοστό των εργαζομένων (26,5%) κατατάσσεται στην κατηγορία των παχύσαρκων και ένα μεγαλύτερο (44,2%) στην κατηγορία των υπέρβαρων. Ως προς την καπνιστική συνήθεια, ποσοστό 54,4% ήταν καπνιστές και μάλιστα 62,5% αυτών υπερέβαιναν τα 20 τσιγάρα ημερησίως. Η μέση τιμή κρεατινίνης και αιματοκρίτη παρουσίασε διαφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών. Αξιοσημείωτη ήταν η υψηλότερη μέση τιμή αιμοπεταλίων στις γυναίκες, καθώς και τρανσαμινασών στους άνδρες. Τα αποτελέσματα μετρήσεων επιπέδων Pb και Cd στο αίμα των εργαζομένων ήταν εντός αποδεκτών ορίων. Παρατηρήθηκαν προβλήματα από τα αναπνευστικό που συνάδουν με την καπνιστική συνήθεια. Άξιο προσοχής είναι το αυξημένο ποσοστό άγχους (63,3%), καθώς και τα αναφερόμενα καταθλιπτικά συμπτώματα (50,3%). Τέλος, καταγράφηκε εμβολιαστική κάλυψη του προσωπικού για Ηπατίτιδα Β στο 78,2%, ενώ για Ηπατίτιδα Α στο 90,5%.

Συμπεράσματα: Από τα αποτελέσματα των μετρήσεων, φαίνεται η συμβολή πρακτικών υγείας και ασφάλειας της εργασίας στην προστασία από έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες. Ωστόσο, απαιτείται να δοθεί έμφαση στην προαγωγή υγείας, με στόχο την πρόληψη της παχυσαρκίας και τη διακοπή του καπνίσματος.

ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΟΡΓΑΝΩΝ ΝΑΝΟΥΛΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΒΑΚΤΗΡΙΩΝ
ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΦΩΤΟΣ *VIBRIO FISCHERI*

Ευσταθία Χρηστιά, Ιωάννης Τ. Παπαδάς

EA45

Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής
Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η όλο και μεγαλύτερη χρήση των νανοσωματιδίων σε διάφορους τεχνολογικούς τομείς οφείλεται στις μοναδικές ηλεκτρικές, οπτικές και μαγνητικές τους ιδιότητες, σε αντίθεση με τα μακροσκοπικά ανάλογά τους. Ως εκ τούτου, έχει καταστεί ζωτικής σημασίας η κατανόηση της επίδρασης των νανοσωματιδίων στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον κυρίως λόγω της εκτεταμένης χρήσης και της μη ελεγχόμενης απόρριψής τους στο περιβάλλον. Σε αυτή την εργασία, στοχεύουμε να μελετήσουμε την τοξικότητα ανόργανων νανοϋλικών χρησιμοποιώντας το Microtox® test τοξικότητας.

Υλικό-Μέθοδος: Αρωγός στις μετρήσεις τοξικότητας ήταν το Microtox® test τοξικότητας, το οποίο είναι ένα in vitro σύστημα δοκιμών που βασίζεται σε αλλαγές στην εκπομπή φωτός των θαλάσσιων βιοφωταυγών βακτηρίων *Vibrio fischeri* για την ανίχνευση τοξικών ουσιών στο υδάτινο περιβάλλον. Όσο η συγκέντρωση του τοξικού αυξάνεται, τόσο οι εκπομπές βακτηριακού φωτός μειώνονται με έναν δοσοεξαρτώμενο τρόπο. Ακολούθως, χρησιμοποιήθηκε το φωτόμετρο για τη μέτρηση των επιπέδων φωτός, καθώς και το λογισμικό MicrotoxOmni® για τον προσδιορισμό του 50% της απώλειας φωτός στα βακτήρια δοκιμής (Effective Concentration - EC₅₀).

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με τις μετρήσεις τοξικότητας για τα υπό εξέταση νανοσωματίδια οξειδίων των μετάλλων με τη χρήση του Microtox® test, ιδιαιτέρως υψηλή τοξικότητα παρουσίασαν τα νανοϋλικά NiO (EC₅₀=0,16 mg/ml) και ZnO (EC₅₀=0,24 mg/ml), ενώ μέτρια και ίση τοξικότητα EC₅₀ παρουσίασαν τα νανοϋλικά Fe₂O₃ και CuO (EC₅₀=0,29 mg/ml).

Συμπεράσματα: Παρατηρήσαμε ότι τα νανοϋλικά εμφανίζουν υψηλότερη τοξικότητα σε σχέση με τα μακροσκοπικά ανάλογά τους, έως και τρεις τάξεις μεγέθους μεγαλύτερη (10³). Με κατάλληλες όμως προσμείξεις διάφορων ιόντων μετάλλων, όπως ιόντων αλουμινίου (Al³⁺) ή χαλκού (Cu²⁺) στα νανοϋλικά, μπορούμε να μειώσουμε την τοξικότητά τους σε σημαντικό βαθμό.

ΕΠΟΠΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΑ ΠΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ

Γεωργία Μερκουριάδη, Αναστασία Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος

ΕΑ46

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Στην προστασία της Δημόσιας Υγείας, λίγοι ρόλοι είναι τόσο κρίσιμοι και πολύπλοκοι όσο αυτός που κατέχει ο Επόπτης Δημόσιας Υγείας. Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να προσεγγίσει και να αποτυπώσει βιβλιογραφικά την υπάρχουσα επιστημονική γνώση γύρω από τους βιολογικούς κινδύνους με τους οποίους έρχονται αντιμέτωποι οι Επόπτες Δημόσιας Υγείας στα πεδία εργασίας τους κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους, επιδιώκοντας να τονίσει ένα μέρος των ιδιαίτερων προκλήσεων τις οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν αυτοί οι επαγγελματίες κατά τη διάρκεια των καθημερινών τους υποχρεώσεων.

Υλικό-Μέθοδος: Αναφορικά με τα πεδία εργασίας του Επόπτη Δημόσιας Υγείας, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στην ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, ενώ για την αποτύπωση των βιολογικών κινδύνων, σύμφωνα με τα υπάρχοντα επιστημονικά δεδομένα, χρησιμοποιήθηκαν οι βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων Science Direct, PubMed και Google Scholar.

Αποτελέσματα: Συνολικά συμπεριλήφθηκαν 52 βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τους βιολογικούς κινδύνους στα πεδία εργασίας ενδιαφέροντος, στις οποίες εντοπίστηκαν 427 διαφορετικοί βιολογικοί κίνδυνοι με ακρίβεια είδους. Τα βακτήρια εμφανίζονται ως οι κυρίαρχοι βιολογικοί κίνδυνοι, ενώ ιοί και παράσιτα κυριαρχούν σε συγκεκριμένα πεδία εργασίας. Ενδεικτικά, *Bacillus spp.*, *Mycobacterium spp.* και *Salmonella spp.* εμφανίζονται σε περισσότερες από τις μισές βιβλιογραφικές πηγές.

Συμπεράσματα: Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν παρέχουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη φύση και τη σημασία των βιολογικών κινδύνων στους διαφορετικούς χώρους εργασίας του Επόπτη Δημόσιας Υγείας, ενώ η ανάλυσή τους μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη αποτελεσματικών στρατηγικών διαχείρισης και πρόληψής τους. Επιπροσθέτως, τα αποτελέσματα υποδεικνύουν την αναγκαιότητα για περαιτέρω έρευνα και συνεχή παρακολούθηση των βιολογικών κινδύνων που ενδέχεται να αποτελέσουν κίνδυνο για τον Επόπτη. Ένα σημαντικό συμπέρασμα που προκύπτει από τη βιβλιογραφία είναι η αναγκαιότητα ενίσχυσης των ερευνητικών προσπαθειών για την αποτύπωση νέων βιολογικών κινδύνων, ενώ επιπλέον γίνεται σαφής η ανάγκη για διαρκή εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των Εποπτών σχετικά με τους βιολογικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Μαρία Κεβεντζίδου, Ελισάβετ Ανδρή, Αρετή Λάγιου

ΕΑ47

Εργαστήριο Υγιεινής και
Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και
Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη είχε στόχο την αναζήτηση παρεμβάσεων για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής γυναικών με καρκίνο του μαστού, μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας τους.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus για τα έτη 2018-2023 σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA. Χρησιμοποιήθηκαν οι λέξεις-κλειδιά: adult women, breast cancer και intervention program. Αναζητήθηκαν άρθρα δημοσιευμένα την τελευταία πενταετία, στην αγγλική γλώσσα, που ήταν ελεύθερα προσβάσιμα και περιλάμβαναν προγράμματα που εφαρμόστηκαν σε γυναίκες ηλικίας >18 ετών με καρκίνο του μαστού, μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας τους.

Αποτελέσματα: Συνολικά στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν 6 άρθρα, που ανέδειξαν παρεμβάσεις που είχαν στόχο τους εξής άξονες: α) διατροφή και άσκηση, β) φροντίδα για συμμόρφωση στη θεραπεία, γ) ψυχική ενδυνάμωση και δ) εκπαίδευση για τη διαχείριση του πόνου και της ψυχικής δυσφορίας, ε) συμβουλευτική για τη βελτίωση της σεξουαλικής ζωής. Οι παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν είτε με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (αποστολή sms μέσω κινητού τηλεφώνου, χρήση διαδικτυακής πλατφόρμας) είτε με δια ζώσης συνεδρίες και διαλέξεις. Οι παρεμβάσεις που εστίασαν στην εκπαίδευση, συμβουλευτική και φροντίδα, είχαν ως αποτέλεσμα σημαντική βελτίωση της ποιότητας ζωής των συμμετεχόντων. Επίσης, οι παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων εμφάνισαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα.

Συμπεράσματα: Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση έδειξε ότι έχει υλοποιηθεί μικρός αριθμός παρεμβάσεων με στόχο την ποιότητα ζωής γυναικών με καρκίνο του μαστού, μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας τους. Ο καρκίνος του μαστού παραμένει μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας. Κρίνεται απαραίτητη η ευαισθητοποίηση της επιστημονικής κοινότητας για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων φροντίδας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής γυναικών με καρκίνο του μαστού, μετά την ολοκλήρωση της θεραπείας τους, αξιοποιώντας τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Βασιλική Έγγελη¹, Σωτήριος Ρούσσος¹, Άγγελος Χατζάκης^{1,2}, Βάνα Σύψα¹

EA48

¹Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

²Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Έρευνας AIDS, Σεξουαλικά Μεταδιδόμενων και Αναδυόμενων Νοσημάτων, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Στη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 εφαρμόστηκαν πολλαπλά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης. Σκοπός της εργασίας ήταν να προσδιορισθούν παράγοντες που επηρέασαν τον αριθμό των κοινωνικών επαφών στη διάρκεια της πανδημίας στην Ελλάδα και να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης διαχρονικά.

Υλικό-Μέθοδος: Δεδομένα κοινωνικών επαφών συλλέχθηκαν μέσω συγχρονικών ερευνών σε 8 περιόδους, μία πριν (Ιανουάριος 2020) και επτά στη διάρκεια της πανδημίας (Μάρτιος 2020-Οκτώβριος 2021), και εκτιμήθηκε ο μέσος ημερήσιος αριθμός επαφών ανά άτομο. Τρεις περίοδοι (Μάρτιος-Απρίλιος 2020, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2020, Απρίλιος 2021) με πολλαπλά μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης χαρακτηρίστηκαν ως περίοδοι με lockdown. Εφαρμόστηκαν γενικευμένα γραμμικά μικτά μοντέλα αρνητικής διωνυμικής κατανομής και εκτιμήθηκαν οι λόγοι ρυθμών επίπτωσης (IRR).

Αποτελέσματα: Μετά τον πρώτο χρόνο της πανδημίας διαπιστώθηκε αυξητική τάση στον αριθμό των επαφών, ιδίως στα άτομα ηλικίας 18-64 ετών, που διατηρήθηκε ακόμα και στη διάρκεια του τρίτου lockdown. Ο αριθμός των επαφών των ενηλίκων στο δεύτερο και τρίτο lockdown ήταν υψηλότερος συγκριτικά με το πρώτο (IRR [95% διάστημα εμπιστοσύνης]: 1,50 [1,27-1,76] και 2,19 [1,86-2,58], αντίστοιχα). Οι γυναίκες και οι ενήλικες με μη ελληνική εθνικότητα είχαν λιγότερες επαφές συγκριτικά με τους άνδρες και τους ενήλικες με ελληνική εθνικότητα (0,93 [0,88-0,99] και 0,65 [0,53-0,79]), αντίστοιχα. Η εργασιακή απασχόληση, το μεγαλύτερο μέγεθος νοικοκυριού και το υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο σχετίζονταν με μεγαλύτερο αριθμό επαφών για τους ενήλικες. Στις περιόδους χωρίς lockdown, τα παιδιά και οι έφηβοι είχαν τον μεγαλύτερο αριθμό επαφών. Τα άτομα ηλικίας ≥ 65 ετών διατήρησαν τον χαμηλότερο αριθμό επαφών καθ' όλη τη μελετώμενη διάρκεια της πανδημίας (2,1-4,1 επαφές/ημέρα).

Συμπεράσματα: Προέκυψαν ενδείξεις για φθίνουσα επίδραση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης στις κοινωνικές επαφές στη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 στην Ελλάδα. Η αποτελεσματική επικοινωνία του κινδύνου σε ευάλωτους πληθυσμούς σε συνδυασμό με στοχευμένα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης μπορούν να αποτελέσουν μία εναλλακτική στρατηγική για την αντιμετώπιση επιδημιών από αναδυόμενα νοσήματα έναντι των παρατεταμένων/επαναλαμβανόμενων περιόδων με αυστηρά μέτρα.

WHOLE-GENOME SEQUENCING-BASED CHARACTERIZATION OF *SALMONELLA* ENTERITIDIS ISOLATED FROM CLINICAL SAMPLES & ANTIMICROBIAL RESISTANCE, GREECE, 2023

Michalis Polemis¹, Theologia Sideroglou², Anthi Chrysostomou², Georgia Mandilara³

EA49

¹Department of Computational Biology, Central Public Health Laboratory, National Public Health Organization, Athens, Greece

²Department of Foodborne and Waterborne Diseases, Directorate of Surveillance and Prevention of Infectious Diseases, National Public Health Organization, Athens, Greece

³National Reference Centre for Salmonella, Department of Public Health Policies, School of Public Health, University of West Attica, Athens, Greece

Objective: This study presents the preliminary results of the Whole Genome Sequencing-based characterization of *Salmonella* Enteritidis, the most common serotype in Greece, isolated from clinical samples in 2023.

Material & Methods: From January to December 2023, 514 laboratory-confirmed *Salmonella* isolates were serotyped (NRL for *Salmonella*) and tested for antimicrobial susceptibility (AST) (Kirby Bauer method-EUCAST guidelines). Whole-genome sequencing (WGS) was performed on 48 *S. Enteritidis* isolates, by Eurofins Genomics (Illumina NovaSeq 6000). The bioinformatic analysis was performed with the “*AMR” workflow ([//github.com/phac-nml/staramr](https://github.com/phac-nml/staramr)), which utilizes the MLST, ResFinder, PointFinder, and PlasmidFinder tools/databases ([//genomic-epidemiology.org/services/](https://genomic-epidemiology.org/services/)).

Results: The predominant serotype was *S. Enteritidis* (273/514, 53.1%), followed by *S. Typhimurium* (9.1%) and *S. Bovismorbificans* (5.4%). All sequenced *S. Enteritidis* isolates (n=48) were Sequence Type 11 (ST11). The AST performed for 191 *S. Enteritidis* isolates revealed resistance to the two (fluoro)quinolones of the antibiotic panel, Nalidixic acid and/or Pefloxacin, (129/191, 67.5%); WGS performed on 33 of those isolates revealed a common “gyrA (D87Y)” point mutation associated with resistance to quinolones.

Conclusions: This was the first step towards the WGS-based characterization of *Salmonella* in Greece. The goal is to establish and enrich a national genome database that will assist both in national and international outbreak investigations. All 48 sequenced *S. Enteritidis* isolates were ST11, the most common *S. Enteritidis* sequence type in Europe, characterized by high clonality. The observed high levels of quinolone resistance in human isolates is in agreement with both relevant data from other EU countries and with *S. Enteritidis* quinolone resistance levels reported for broilers, fattening turkeys, and laying hens in the EU, highlighting the necessity to approach antimicrobial resistance as an ONE-Health emergency.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ «ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ» ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ ΣΕ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ. ΜΙΑ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Δημήτρης Τσιλάκης¹, Ιωάννης Παρίσης², Ευτυχία Πολυζωγοπούλου², Αναστασία Μπαρμπούνη¹, Αρετή Λάγιου¹

EA50

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²Πανεπιστημιακή Κλινική Επειγόντων Περιστατικών, Π.Γ.Ν. «Αττικόν», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

Σκοπός: Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών (ΤΕΠ) παγκοσμίως είναι ο συνωστισμός (crowding). Μία από τις αιτίες του φαινομένου είναι οι «ακατάλληλες» επισκέψεις ασθενών στο ΤΕΠ. Η μελέτη μας έχει ως στόχο τον υπολογισμό του επιπολασμού των «ακατάλληλων» επισκέψεων σε Καρδιολογικό ΤΕΠ τριτοβάθμιου νοσοκομείου.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιείται μια συγχρονική (cross-sectional) μελέτη χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικά αρχεία προσερχομένων ασθενών στο Καρδιολογικό ΤΕΠ Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου κατά τη διάρκεια του έτους 2021. Ο υπολογισμός των «ακατάλληλων» επισκέψεων γίνεται βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων που περιλαμβάνουν τον τρόπο προσέλευσης, τις εξετάσεις που διενεργήθηκαν, τις θεραπείες που χορηγήθηκαν, τις παραπομπές από/προς άλλα ιατρεία ή νοσηλευτικά ιδρύματα, καθώς και την τελική απόφαση εισαγωγής.

Αποτελέσματα: Στο πλαίσιο της πιλοτικής μελέτης αναλύθηκαν τα δεδομένα 55 ασθενών (28 γυναίκες και 27 άνδρες), σε δύο ημέρες εφημερίας (μία αργία, μία καθημερινή), σε δύο διαφορετικές εποχές του έτους (καλοκαίρι, φθινόπωρο). Δεκαέξι (16) από τους ασθενείς προσήλθαν μέσω ΕΚΑΒ, ενώ οι υπόλοιποι με δικά τους μέσα. Δεκαοκτώ (18) χρειάστηκε να εκτιμηθούν και από δεύτερο ιατρείο του ΤΕΠ. Σε 6 ασθενείς χορηγήθηκε κάποια αγωγή εντός του ΤΕΠ, ενώ σε 9 ασθενείς τελικά συστήθηκε εισαγωγή. Συνολικά, 4 από τις 55 προσελεύσεις κρίθηκαν «ακατάλληλες», με βάση το σύνολο των προκαθορισμένων κριτηρίων. Σε 13 από τις υπόλοιπες 51 επισκέψεις, το μοναδικό κριτήριο «καταλληλότητας» ήταν η διενέργεια της εξέτασης D-dimers. Σε ανάλυση ευαισθησίας η οποία συμπεριέλαβε τις επισκέψεις αυτές στις «ακατάλληλες», το ποσοστό των τελευταίων ανήλθε σε 30,9%. Στην ανάλυση των χαρακτηριστικών τους, η ηλικία των ασθενών με «ακατάλληλες» επισκέψεις ήταν στατιστικά σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη των «κατάλληλων» επισκέψεων (43,3 έναντι 57,8 έτη, $p=0,008$).

Συμπεράσματα: Ένα σημαντικό ποσοστό επισκέψεων στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως «ακατάλληλες» και οι ασθενείς θα μπορούσαν δυνητικά να αντιμετωπισθούν σε δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ COVID-19 ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Ειρήνη Τσανίδου^{1,2}, Ευαγγελία Νένα^{2,3}, Θεόδωρος Κ. Κωνσταντινίδης²

ΕΑ51

¹Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Έβρου, Π.Α.Μ.Θ., Αλεξανδρούπολη, Ελλάδα
²Εργαστήριο Υγιεινής και Προστασίας Περιβάλλοντος, Τμήμα Ιατρικής, Δ.Π.Θ, Αλεξανδρούπολη, Ελλάδα
³Εργαστήριο Κοινωνικής Ιατρικής, Τμήμα Ιατρικής, Δ.Π.Θ, Αλεξανδρούπολη, Ελλάδα

Σκοπός: Η πανδημία Covid-19 υπήρξε μια πρωτοφανής υγειονομική κρίση, για τον περιορισμό της οποίας επιβλήθηκαν αυστηρά υγειονομικά μέτρα. Ωστόσο, η συμμόρφωση σε αυτά εμφανίζει διακυμάνσεις με την πάροδο του χρόνου, ειδικά όταν η αντίληψη κινδύνου υποχωρεί. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση και σύγκριση των αντιλήψεων/στάσεων των εργαζομένων του Δημοσίου απέναντι στην Covid-19, στον εμβολιασμό και τα μέτρα προφύλαξης κατά τη διάρκεια και μετά την παρέλευση της πανδημίας.

Υλικό-Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκε ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε δύο φορές, τον Δεκέμβριο 2021 [Φάση 1 (Φ1): πανδημία Covid-19 σε εξέλιξη] και τον Αύγουστο 2023 [Φάση 2 (Φ2): πανδημία σε αποδρομή], στο σύνολο του μόνιμου προσωπικού Π.Ε. Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης. Το ερωτηματολόγιο διερευνούσε δημογραφικά χαρακτηριστικά, απόψεις για την Covid-19 και την πανδημία, τα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης και τον εμβολιασμό. Έγινε στατιστική επεξεργασία με το πακέτο IBM SPSS.

Αποτελέσματα: Και τις δύο φορές, η πλειονότητα των συμμετεχόντων ήταν γυναίκες (63,2% και 73,5%). Στη Φ1, το 92,3% των συμμετεχόντων απάντησε ότι η Covid-19 αποτελεί μεγάλη απειλή, ενώ στη Φ2 το ποσοστό μειώθηκε σχεδόν στο 49,3%. Οι πλήρως εμβολιασμένοι μειώθηκαν από 82,3% (Φ1) σε 71% (Φ2). Ως προς τους λόγους εμβολιασμού, δεν προέκυψε αλλαγή στις απόψεις στις δύο φάσεις. Στη Φ1 το 36,7% δεν εμβολιάστηκε, αναφέροντας ότι το εμβόλιο δεν είναι ασφαλές. Το ποσοστό αυτό έφτασε στο 43,8% στη Φ2. Το ποσοστό αυτών που πάντα τηρεί μέτρα προφύλαξης μειώθηκε από 95% (Φ1) σε 88% (Φ2). Η χρήση μάσκας αναφέρθηκε συχνότερα (68,8%) ως το πιο αποτελεσματικό μέσο κατά τη Φ1 ($p < 0,019$), ενώ η εφαρμογή προληπτικών rapid test από το 55,1% κατά τη Φ2 ($p < 0,013$).

Συμπεράσματα: Με την πάροδο του χρόνου η αντίληψη ως προς τη σοβαρότητα της Covid-19 μειώθηκε, ενώ ο σκεπτικισμός απέναντι σε μέτρα πρόληψης αυξήθηκε. Τα ευρήματα συμφωνούν με παρόμοιες εργασίες και θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για τον καλύτερο σχεδιασμό προγραμμάτων ενημέρωσης πληθυσμού.

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ, ΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ 2013-2023

Μαρία Σιουμάλα, Βαρβάρα Γαρδίκου, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Δημήτρης Λάγγας

EA52

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αποτύπωση της καπνισματικής συμπεριφοράς των Ελλήνων την τελευταία δεκαετία και ιδιαίτερα μετά την εφαρμογή του νόμου για την απαγόρευση του καπνίσματος, το 2019.

Υλικό-Μέθοδος: Έγινε αναζήτηση στην ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία σχετικά με την καπνισματική συμπεριφορά των Ελλήνων όλων των ηλικιών για το χρονικό διάστημα από 2013-2023. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν και τα δεδομένα από τα Προφίλ Υγείας της Ελλάδας, όπως αυτά δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα έτη 2017, 2019, 2021 και 2023.

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με τη μελέτη αναφοράς Global Adult Tobacco Survey (GATS) που διεξήχθη στη χώρα μας, το 2013 ο επιπολασμός καπνίσματος ήταν 38,2%, με τους άνδρες να υπερτερούν σε ποσοστό έναντι των γυναικών (51,2% και 25,7%, αντίστοιχα). Τα επόμενα χρόνια υπήρξε μικρή μείωση στον επιπολασμό του καπνίσματος στη χώρα, όπως αυτή αποτυπώθηκε στα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα έτη 2017, 2019, 2021. Το 2020, έναν χρόνο μετά την εφαρμογή του αντικαπνιστικού νόμου (Ν.4633/2019), σύμφωνα με τη μελέτη των Tzortzi et al., το ποσοστό των Ελλήνων που κάπνιζαν μειώθηκε στο 28%. Το 2023, στο Προφίλ Υγείας για την Ελλάδα, 1 στους 4 Έλληνες (22%) κάπνιζε, ποσοστό που εξακολουθεί να είναι από τα υψηλότερα της Ε.Ε. Όσον αφορά στους εφήβους, λιγότερο από ένα στα πέντε άτομα (17%) ανέφεραν ότι καπνίζουν, ποσοστό που μειώθηκε ελαφρώς, με βάση τα τελευταία δεδομένα. Ιδιαίτερα ανησυχητική, ωστόσο, είναι η χρήση ηλεκτρονικών τσιγάρων από τους έφηβους (11%).

Συμπεράσματα: Η ενίσχυση των πολιτικών ελέγχου του καπνίσματος που θεσπίστηκαν το 2019, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των αναφορών, οδήγησε στη μείωση του καπνίσματος, ιδίως στους νέους κάτω των 18 ετών. Παράλληλα όμως, τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί η χρήση εναλλακτικών προϊόντων νικοτίνης, όπως τα ηλεκτρονικά τσιγάρα και τα θερμαινόμενα προϊόντα καπνού, γεγονός που θέτει τους φορείς και τους επαγγελματίες δημόσιας υγείας σε εγρήγορση για τη λήψη νέων μέτρων.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΡΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Κατερίνα Πανταβού¹, Adrien Fillon², Lunzheng Li², Ζαχαρίας Μανιάδης^{2,3}, Γεώργιος Νικολόπουλος¹

AA01

¹Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο
Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος²Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο
Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος³Department of Economics, University
of Southampton, United Kingdom

Σκοπός: Στην παρούσα μελέτη συνοψίζεται η διαθέσιμη βιβλιογραφία για την εκτίμηση της επίδρασης του θερμικού περιβάλλοντος στην υγεία μέσω των θερμικών δεικτών. Οι θερμικοί δείκτες συνυπολογίζουν μετεωρολογικές παραμέτρους, όπως η θερμοκρασία, η υγρασία, ο άνεμος και η ακτινοβολία, για την εκτίμηση της καταπόνησης του ανθρώπινου οργανισμού λόγω ζέστης ή κρύου.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε συστηματική ηλεκτρονική αναζήτηση (PubMed, Scopus και Web of Science) μελετών που είχαν δημοσιευθεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023 και εξέταζαν τη σχέση των θερμικών δεικτών με την ανθρώπινη υγεία.

Αποτελέσματα: Από τις 5.034 δημοσιευμένες μελέτες που εντοπίστηκαν αρχικά, στη συστηματική ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν 310 που κάλυπταν 1.143 διαφορετικές συσχετίσεις μεταξύ δεικτών και επιπτώσεων στην υγεία. Οι μελέτες εκπονήθηκαν σε 51 χώρες, με τις περισσότερες να διεξάγονται στις ΗΠΑ (n=86, 24,3%) και την Κίνα (n=39, 11%). Οι πιο συχνά χρησιμοποιούμενοι δείκτες ήταν η Φαινομενική Θερμοκρασία (Apparent Temperature, n=634, 55,5%), ο Δείκτης Θερμότητας (Heat Index, n=128, 11,2%), ο Humidex (n=102, 8,9%), η Φυσιολογικά Ισοδύναμη Θερμοκρασία (PET, n=86, 7,5%) και ο Παγκόσμιος Δείκτης Θερμικού Κλίματος (UTCI, n=76, 6,7%). Το 51,6% (n=553) των συσχετίσεων αφορούσε στη θνησιμότητα και το 48,4% (n=590) στη νοσηρότητα. Το μεγαλύτερο ποσοστό (n=250, 42,4%) των συσχετίσεων της θνησιμότητας επικεντρωνόταν στο σύνολο των παθήσεων. Από αυτές τις συσχετίσεις, 69,2% (n=173) έδειξαν αύξηση της θνησιμότητας με αύξηση των τιμών του δείκτη, ενώ 12,4% (n=31) έδειξαν αύξηση της θνησιμότητας όταν ο δείκτης μειωνόταν. Στη νοσηρότητα, το μεγαλύτερο ποσοστό των συσχετίσεων (n=133, 24,1%) αφορούσε παθήσεις του κυκλοφορικού συστήματος. Από αυτές τις συσχετίσεις, 22,6% (n=30) έδειξαν αύξηση του κινδύνου νόσησης με αύξηση του δείκτη και 21,8% (n=29) αύξηση του κινδύνου νόσησης με μείωση του δείκτη.

Συμπεράσματα: Οι θερμικοί δείκτες αποτελούν τεκμηριωμένες βιβλιογραφικά μεθόδους εκτίμησης του θερμικού περιβάλλοντος και των επιπτώσεών του στην ανθρώπινη υγεία και μπορούν να αποτελέσουν σημαντικά επιχειρησιακά εργαλεία για την ανάπτυξη πολιτικών προστασίας της δημόσιας υγείας.

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΠΡΩΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Βαρβάρα-Βανέσσα Γαρδίκου, Αναστασία Μπαρμπούνη, Αρετή Λάγιου, Δημήτριος Λάγγας

ΑΑ02

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Να διαπιστωθεί η διαχρονικότητα των προσπαθειών καταπολέμησης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στην υγεία από την εκάστοτε ηγεσία του Υπουργείου Υγείας να αναδειχθεί τυχόν κοινή πολιτική στο μείζον αυτό ζήτημα.

Υλικό-Μέθοδος: Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 20 πρώην Υπουργοί και Υφυπουργοί Υγείας. Πρόκειται για ποιοτική έρευνα, με τη χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου, με ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Αποτελέσματα: Οι απαντήσεις των πρώην Υπουργών σχετικά με τις πολιτικές πρόληψης της κλιματικής κρίσης είχαν κοινή συνιστώσα τη σπουδαιότητα της συνεργασίας μεταξύ των υπουργείων και της αυτοδιοίκησης. Επιπλέον υπερτονίσθηκε η ανάγκη συμμόρφωσης στους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι κοινή διαπίστωση ότι η συμβολή των ΜΜΕ είναι καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της πληροφόρησης και της ευαισθητοποίησης για την επίδραση των περιβαλλοντικών κινδύνων στην υγεία. Κρίνεται επίσης αναγκαία η συνεχόμενη ενημέρωση των πολιτών μέσω των Εθνικών Σχεδίων Δράσης και των παιδιών μέσω των σχολικών μονάδων.

Συμπεράσματα: Η αλλαγή του κλίματος είναι μια αναδυόμενη απειλή που απαιτεί την εκτεταμένη προσοχή της Πολιτείας, καθώς οι κλιματολογικές συνθήκες επηρεάζουν τα θεμέλια της υγείας του πληθυσμού. Τα παρατηρούμενα στοιχεία των επιπτώσεων από τις διακυμάνσεις των κλιματικών συνθηκών στην υγεία είναι σημαντικά, ιδιαίτερα όσον αφορά στην έκθεση στα ακραία καιρικά φαινόμενα, στις διατροφικές αλλαγές, στην πρόσβαση σε πόσιμο νερό. Σε μεγάλο βαθμό, υπάρχει σύμπτωση απόψεων μεταξύ των ερωτηθέντων, παρότι προέρχονται από διαφορετικές πολιτικές παρατάξεις. Η ρητορική των κομμάτων διαφέρει, όμως οι ανησυχίες και οι προβληματισμοί για τα ζητήματα της κλιματικής κρίσης συγκλίνουν. Είναι σαφές ότι για την αντιμετώπιση του ζητήματος επιβάλλεται η διακομματική πολιτική συναίνεση, η συμβολή της αυτοδιοίκησης και η ενεργοποίηση των πολιτών. Η ανάπτυξη και εφαρμογή της ετοιμότητας του κράτους, μέσω προγραμμάτων και σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των έκτακτων καιρικών συνθηκών, καθίσταται αναγκαία.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΩΝ

Λευκοθέα Σταυροπούλου¹, Ιωάννα Δαμικούκα², Όλγα Κάβουρα², Γιώργος Ζέρβας², Λευκοθέα Εβρένογλου²

ΑΑ03

¹ΠΜΣ «Δημόσια Υγεία», Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το επάγγελμα των πυροσβεστών έχει χαρακτηριστεί ως ένα από τα πλέον επικίνδυνα επαγγέλματα. Οι εργασιακές συνθήκες των εργαζομένων στην πυρόσβεση έχουν επιδεινωθεί περαιτέρω ως συνέπεια της εξελισσόμενης κλιματικής κρίσης που ευνοεί την αύξηση τόσο της συχνότητας όσο και της έντασης του φαινομένου των δασικών πυρκαγιών, καθιστώντας δυσκολότερη την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Η παρούσα εργασία είχε σκοπό την ανάδειξη και διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης και των ακραίων φαινομένων που παράγει με αποτέλεσμα τον αυξημένο κίνδυνο για την υγεία.

Υλικό-Μέθοδος: Η εργασία στηρίζεται σε πρωτογενές και δευτερογενές υλικό. Το πρωτογενές υλικό έχει συλλεχθεί μέσω της συμπλήρωσης ανώνυμου ερωτηματολογίου. Το δείγμα αποτελείται από 95 μέλη του Π.Σ. τα οποία υπηρετούν σε υπηρεσίες των Αθηνών. Οι πηγές πληροφόρησης αποτελούνται από άρθρα δημοσιευμένα σε επιστημονικά περιοδικά. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται είναι εκτεταμένη βιβλιογραφική έρευνα, με δεδομένα από ελληνικές και ξένες πηγές. Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων Google Scholar και PubMed, καθώς και στον ιστότοπο του Πυροσβεστικού Σώματος χρησιμοποιώντας τις λέξεις-κλειδιά: firefighters health and safety, health risks in firefighters, climate change and firefighters. Η χρήση ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε στους εργαζόμενους του Πυροσβεστικού Σώματος.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της εργασίας μαρτυρούν ότι οι κίνδυνοι που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή θέτουν την υγεία και την ασφάλεια των πυροσβεστών σε αυξημένο κίνδυνο. Το 41% των ατόμων του δείγματος αναφέρει πως η εργασία στο σώμα είχε επηρεάσει την υγεία τους.

Συμπεράσματα: Η διατήρηση της ισορροπίας του φυσικού συστήματος μέσω προστασίας των δασικών εκτάσεων και της πανίδας, η μείωση έκθεσης περιορίζοντας τις ώρες βάρδιας και εναλλάσσοντας τα πληρώματα σε περιοχές με έντονο καπνό, η εκπαίδευση του προσωπικού σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία, η ανάπτυξη ενός προγράμματος ιατρικής παρακολούθησης και η λήψη πρόσθετων μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας, μπορούν να συμβάλουν ώστε να αποφευχθούν οι κίνδυνοι για την υγεία των πυροσβεστών.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ (Α.Ι.) ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΟΜΠΟΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΠΙΟ ΒΙΩΣΙΜΟ ΜΕΛΛΟΝ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ελπίδα Ρουσσάκου, Βιλελμίνη Καραγιάννη

ΑΑ04

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η κλιματική αλλαγή έχει προκαλέσει πολλές αλλαγές σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς, με τον τουρισμό να είναι ένας από τους κυριότερους. Σκοπός της μελέτης ήταν να πραγματοποιηθεί μια συστηματική ανασκόπηση επιστημονικών άρθρων σχετικά με νέα τεχνολογικά μέσα και πρακτικές που μπορούν να εφαρμοσθούν στον τομέα του τουρισμού (επικέντρωση σε συστήματα Α.Ι. και Robotics), ώστε να βοηθήσουν την ανάπτυξη του τουρισμού μέσα από λύσεις που συνδέονται με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, καθώς και να βελτιώσουν τις στρατηγικές σχετικά με την εξασφάλιση της υγείας των ταξιδιωτών.

Υλικό-Μέθοδος: Για τη συστηματική ανασκόπηση χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος PRISMA-S. Η έρευνα βάσεων δεδομένων (ABI/INFORM, ProQuest, Scopus, EBSCO Business Source Premier και CBCA Business, PubMed, Embase) πραγματοποιήθηκε μεταξύ 7/2023 - 6/2024 με λέξεις-κλειδιά όπως: tourism and sustainability, hotel industry and A.I., hotel industry and robotics, automated tourism, natural resources, digitalization in tourism κ.λπ. Η αξιολόγηση των άρθρων πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το AMSTAR2, το CREDES standards ή το Standard Quality Assessment Criteria (Kmet and Lee, 2004), ανάλογα με τον τύπο της μελέτης.

Αποτελέσματα: Αρχικά εντοπίστηκαν 100 άρθρα. Ωστόσο, μετά την αξιολόγηση με τη μέθοδο PRISMA επιλέχθηκαν τελικά 10 εργασίες που περιλάμβαναν κυρίως συστηματικές ανασκοπήσεις, πρωτογενείς έρευνες κ.ά. Χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικά κριτήρια για την αξιολόγηση των μελετών, ανάλογα με το είδος της μελέτης.

Συμπεράσματα: Επί του παρόντος, μόνο λίγες μελέτες έχουν διερευνήσει ουσιαστικά τα αποτελέσματα της ενσωμάτωσης Α.Ι και Ρομποτικής στη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και της διατήρησης της υγείας. Οι απόψεις των ερευνητών διίστανται, με ορισμένους να τονίζουν τα οφέλη (μείωση στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου), ενώ αντίθετα άλλοι καταλήγουν στο αντίθετο συμπέρασμα, υποστηρίζοντας ότι η χρήση Α.Ι., αλλά και η γενικότερη ψηφιοποίηση, ασκεί πίεση στην αξιοποίηση ενέργειας. Οι επιπτώσεις της εφαρμογής Α.Ι. είναι σημαντικές και η εισαγωγή ρομπότ εξυπηρέτησης φαίνεται να έχει διαφοροποιημένα αποτελέσματα στους πελάτες, καθώς και στην οργάνωση και οικονομική εξέλιξη των επιχειρήσεων.

ΠΕΜΠΤΗ 13/06/2024

11.30-12.00

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ
«Γ. ΚΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ»

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ –
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ: ΠΩΣ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΠΗΡΕΑΖΕΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Πηνελόπη Π. Πετροπούλου

ΑΑ05

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

ΑΠΟΣΥΡΘΗΚΕ

THE IMPACTS OF FAST-FASHION DRESSING ON WOMEN AND SUSTAINABILITY. AN OCCUPATIONAL JUSTICE PERSPECTIVE

Aggeliki Tsakiraki, Kleio Vardaki

AA06

Master of Science with a major in
Occupational Therapy, Jönköping
University, Sweden

Objective: Fast fashion dressing is considered part of unsustainable lifestyles and is seen as an environmental, economic and social issue, with health, human rights and the environment being in danger. This study explores the impacts of fast fashion dressing on women's health and sustainability from an occupational justice perspective.

Material & Methods: A structured literature search was conducted in two databases (ProQuest Central and Web of Science), as well as in other independent sources and reference lists from the already identified articles. Fourteen articles were selected from 2019-2023.

Results: After the analysis of selected articles, the impacts are presented in five themes. "Health and environment" encompass the negative impacts that fast fashion dressing has on natural environments and on people's health by using materials that are harmful. This situation makes it difficult for future generations to enjoy a healthy planet and it is possible the health problems related to environmental factors increase more in the future. "Working conditions in fast fashion industries" have led to many occupational injustices to the vulnerable populations (especially women) living in third world countries compared to privileged countries as they are affected more. "Fashion culture", "Advertisements" and "Emotional impacts" enhance the disproportion that women experience compared to men on individual level. The way society is created with Capitalism and social norms press women to behave in a specific manner because this is what is expected from them. This contributes to continuous injustices depending on gender. Therefore, using more in practice the concepts of ecopations and eco-occupations will contribute to more sustainable lifestyles, as well as the emerging field of occupational ecology, which focuses on human occupations that are necessary for restoring the balance between humans and the planet.

Conclusions: There is a developing need for health professionals taking actions in micro-, meso- and macro-level.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Όλγα Γκότση, Παρασκευή Βάρδα, Αγγελική Δρελιώζη, Λάμπρος Θεοδοσόπουλος, Ελευθερία Παπαϊωάννου

ΑΑ07

2^η Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς & Αιγαίου, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της μελέτης είναι να επισημάνει τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης στον τομέα της υγείας, εστιάζοντας στη βελτίωση των πρακτικών και των εργαλείων που χρησιμοποιούνται στις υπηρεσίες καθαρισμού στις μονάδες υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Αρχικά, πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της βιβλιογραφίας για να διαπιστωθεί η τρέχουσα κατάσταση των οικολογικών απορρυπαντικών και των πρακτικών καθαρισμού στον τομέα της υγείας. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των πλεονεκτημάτων των οικολογικών απορρυπαντικών σε σχέση με τα παραδοσιακά χημικά προϊόντα.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα οικολογικά απορρυπαντικά παρέχουν αποτελεσματικό καθαρισμό χωρίς τη χρήση επιβλαβών χημικών ουσιών. Επιπλέον, προστατεύουν την υγεία των ανθρώπων και το περιβάλλον και μειώνουν τη χρήση υλικών συσκευασίας και το κόστος χρήσης.

Συμπεράσματα: Η χρήση οικολογικών απορρυπαντικών αποτελεί βήμα προς την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης στον τομέα της υγείας. Η ενσωμάτωση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων στις πρακτικές καθαρισμού είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ενός υγιούς περιβάλλοντος και την προστασία της δημόσιας υγείας. Συνιστάται η ευρύτερη χρήση οικολογικών απορρυπαντικών σε όλες τις μονάδες υγείας, μαζί με την εκπαίδευση του προσωπικού για τη σωστή εφαρμογή αυτών των προϊόντων. Επίσης, είναι σημαντική η συνεχής έρευνα για την ανάπτυξη νέων οικολογικών τεχνολογιών καθαρισμού που θα είναι αποτελεσματικές και περιβαλλοντικά φιλικές.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΩΝ ΒΑΣΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΦΥΣΗ (NATURE-BASED SOLUTIONS) ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΣΟΥΝ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Δαμιανός Καλπακίδης, Ιωάννης Τ. Παπαδάς

ΑΑ08

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής
Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της έρευνας είναι η αναζήτηση καλών πρακτικών εφαρμογής λύσεων που βασίζονται στη φύση NBS (Nature-Based Solutions) για τη βελτίωση της δημόσιας υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Έγινε αναζήτηση σε ειδικές εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), όπως αυτές παρουσιάζονται στην ενότητα των NBS, για την Έρευνα και την Καινοτομία. Επίσης έγινε αναζήτηση σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα από την ΕΕ για την υλοποίηση NBS σε πόλεις, ως παραδείγματα καλών πρακτικών.

Αποτελέσματα: Οι αστικοί χώροι πρασίνου, όπως πάρκα, παιδικές χαρές και οικιστικό πράσινο, μπορούν να προωθήσουν την ψυχική και σωματική υγεία και τη μείωση της νοσηρότητας και θνησιμότητας στους κατοίκους των πόλεων, παρέχοντας ψυχολογική χαλάρωση και ανακούφιση από το άγχος, τονώνοντας την κοινωνική συνοχή, υποστηρίζοντας τη σωματική άσκηση και μειώνοντας την έκθεση σε ατμοσφαιρικούς ρύπους, θόρυβο και υπερβολική ζέστη. Καλές πρακτικές υλοποίησης λύσεων βασισμένων στη φύση μπορούν να αναζητηθούν σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις, όπως στη Βουδαπέστη, όπου προσφέρονται διάφορες υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των πολιτών. Το 2016 δημιουργήθηκε το Park Regulation Insurance, το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία πάρκων και πλατειών κοντά σε κατοικημένες περιοχές για την εύκολη πρόσβαση των πολιτών. Άλλο παράδειγμα καλής πρακτικής είναι στο Βέλγιο για την αποκατάσταση της πλημμυρικής πεδιάδας του ποταμού Dijle. Η ΕΕ δημιούργησε ένα πρόγραμμα, το Urban GreenUp, το οποίο έχει θέσει ως σκοπό του τη δημιουργία και τη συντήρηση των αστικών δασών για τα επόμενα χρόνια. Τα NBS στον ελλαδικό χώρο παρέχουν κάποιες λύσεις που εστιάζονται στους υδρομετεωρολογικούς κινδύνους και στοχεύουν στη μείωση των πλημμυρών, τις εγκαταστάσεις πράσινων τοίχων, τη δημιουργία κήπων όμβριων και την κατασκευή βιώσιμων συστημάτων αποχέτευσης ενός αστικού περιβάλλοντος.

Συμπεράσματα: Η υιοθέτηση καλών πρακτικής εφαρμογής λύσεων βασισμένων στη φύση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα αποδεικνύει ότι η εφαρμογή χαμηλού κόστους λύσεων περιβαλλοντικής μηχανικής σε πόλεις μπορεί, μεταξύ των άλλων ωφελειών της για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, να συντελέσει και στη βελτίωση της δημόσιας υγείας.

THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE ON PUBLIC HEALTH: AN URGENT CALL FOR ACTION

Amalia Koutsoukou¹, Chris-Konstantinos Koutsoukos², Athanasios Kasimis¹

AA09

¹Medical University of Sofia, Bulgaria
²National and Kapodistrian University
of Athens, Greece

Objective: Climate change, driven by anthropogenic activities, has emerged as a significant threat to global public health. This poster aims to synthesize current research on how climate change affects public health.

Material & Methods: We conducted an overview of systematic reviews of health impacts of climate change. We searched Medline, Embase, Cochrane and Web of Science. Eligibility criteria: We included systematic reviews that explored at least one health impact of climate change.

Results: We included reviews which synthesized evidence about the following topics: Heat-Related Illnesses and Mortality: Rising global temperatures have led to an increase in the frequency and intensity of heatwaves which are associated with a higher incidence of heat exhaustion, heatstroke, and exacerbation of pre-existing cardiovascular and respiratory conditions. Vector-Borne Diseases: Climate change influences the distribution and behavior of vectors such as mosquitoes and ticks. Diseases such as malaria, dengue fever, Zika virus, and Lyme disease are spreading to new regions as a result of changing temperature and precipitation patterns. Air Quality and Respiratory Health: Poor air quality is linked to respiratory and cardiovascular diseases, asthma, and decreased lung function. Wildfires are becoming more frequent and severe, and also contribute to air pollution and respiratory health problems. Water-Related Illnesses: Flooding can contaminate water supplies with pathogens, chemicals, and waste, increasing the risk of waterborne diseases such as cholera, cryptosporidiosis, and giardiasis. Food Security and Nutrition: Climate change affects agricultural productivity and food security. Malnutrition and foodborne illnesses may become more prevalent.

Conclusions: The health impacts of climate change necessitate a robust response from public health systems. By understanding the mechanisms through which climate change affects health, implementing mitigation and adaptation strategies, the healthcare sector can play a pivotal role in safeguarding public health against the evolving challenges posed by a changing climate.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Νεφέλη Γιαννοπούλου-Μαρίνη, Αναστασία Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος

ΑΑ10

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής
Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής
Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της μελέτης είναι να εξετάσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη δημόσια υγεία. Κεντρικός στόχος είναι η ανάλυση της πολύπλοκης αλληλεπίδρασης μεταξύ των περιβαλλοντικών παραγόντων και της ανθρώπινης υγείας, με στόχο την προώθηση μιας πιο εμπειριστατωμένης κατανόησης των προκλήσεων που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Υλικό-Μέθοδος: Η παρούσα μελέτη εφάρμοσε μια συστηματική προσέγγιση στη διαδικασία αναζήτησης βιβλιογραφίας, χρησιμοποιώντας ως πηγές τις βάσεις δεδομένων PubMed, Wiley library και Scopus. Αυτές οι βάσεις παρέχουν ευρεία κάλυψη σε διάφορους επιστημονικούς τομείς και απευθύνονται σε ευρύ φάσμα ακαδημαϊκού κοινού, επιτρέποντας την πρόσβαση σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία. Τα άρθρα που αναζητήθηκαν καλύπτουν τη χρονική περίοδο από το 2019 έως το 2024 και αντνακλούν τις τελευταίες εξελίξεις στη σχετική βιβλιογραφία. Η μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε βασίσθηκε στη μέθοδο Boolean για την ανάλυση των ερωτημάτων και την επιλογή των πηγών. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση συμμορφώνεται με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) για να εξετάσει εκτενώς τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στη δημόσια υγεία και κατ' επέκταση στον ίδιο τον άνθρωπο.

Αποτελέσματα: Συνολικά συμπεριλήφθηκαν 30 μελέτες, που αναφέρονταν στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην επιληψία, την ψυχική υγεία, τον διαβήτη, τη διατροφή, την εμφάνιση και επανεμφάνιση των μολυσματικών και μη μολυσματικών ασθενειών, την εγκυμοσύνη, τη γήρανση και, τέλος, την αναπνευστική και καρδιαγγειακή υγεία, καθώς και το γένωμα του ανθρώπου.

Συμπεράσματα: Η παρούσα ανασκόπηση ανέλυσε την περίπλοκη σύνδεση των περιβαλλοντικών μεταβολών και της ανθρώπινης υγείας. Παράλληλα, υπογραμμίζει τον επείγοντα χαρακτήρα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και εξέλιξης.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗΣ:
ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣΚωνσταντίνος Τσούκας^{1,2}, Γεράσιμος Κολαΐτης³, Αρετή Λάγιου^{1,2}, Ευανθία Σακελλάρη^{1,2}

AA11

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

³Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα μελέτη έχει ως σκοπό την αξιολόγηση των αντιλήψεων των επαγγελματιών ψυχικής υγείας σχετικά με την προαγωγή υγείας ατόμων με ψυχικές διαταραχές, μέσω της προσέγγισης της συμπαραγωγής.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ποιοτική μελέτη με συλλογή δεδομένων μέσω ομάδων εστίασης (focus groups) με τη συμμετοχή επαγγελματιών ψυχικής υγείας. Οι ερωτήσεις που κλήθηκαν να απαντήσουν οι συμμετέχοντες κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αφορούσαν τις εξής ενότητες: 1. Προαγωγή υγείας, 2. Συμπαραγωγή και 3. Προγράμματα προαγωγής υγείας μέσω συμπαραγωγής.

Αποτελέσματα: Στις ομάδες εστίασης συμμετείχαν 20 άτομα (17 γυναίκες, 3 άνδρες, Μ.Ο ηλικίας: 37 έτη). Οι συμμετέχοντες είχαν περισσότερα από πέντε χρόνια επαγγελματικής εμπειρίας. Σχετικά με το περιεχόμενο ενός προγράμματος προαγωγής υγείας για άτομα με ψυχικές διαταραχές, η πλειονότητα των συμμετεχόντων εστίασε στην ψυχοεκπαίδευση, με έμφαση στη διαχείριση της νόσου και την αντιμετώπιση του στίγματος και δευτερογενώς στη σωματική υγεία (αυτοφροντίδα, πρόληψη). Υπήρξε σύνδεση της προαγωγής υγείας με θεσμικές παρεμβάσεις και επισημάνθηκε η βιωματική εκπαίδευση ως αναγκαίο εργαλείο της. Αναφορικά με τη συμπαραγωγή, οι περισσότεροι συμμετέχοντες προσεγγίζουν την έννοια ως μία συνεργασία που επιτρέπει την ενεργό εμπλοκή των ατόμων και παρέχει τη δυνατότητα ανατροφοδότησης.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης από τους επιστήμονες κοινωνικής υγείας κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση παρεμβάσεων προαγωγής υγείας ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

Η ΝΟΜΟΦΟΒΙΑ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΘΛΙΨΗ, ΤΟ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΡΕΣ, ΜΕΤΑΞΥ ΝΕΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ελισσάβετ Βάγκα¹, Χαράλαμπος Γναρδέλλης², Αρετή Λάγιου¹, Βενετία Νοταρά¹

ΑΑ12

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Ζωικής Παραγωγής, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας συγχρονικής μελέτης ήταν να διερευνήσει σε πληθυσμό νέων ενηλίκων, τη σχέση μεταξύ της νομοφοβίας και των αρνητικών συναισθηματικών καταστάσεων, της κατάθλιψης, του άγχους και του στρες, αναφορικά με την αυτοεκτίμηση και τα κοινωνικοδημογραφικά δεδομένα.

Υλικό-Μέθοδος: Στην παρούσα μελέτη συμμετείχαν 1408 νέοι ενήλικες ηλικίας 18-25 ετών. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν σταθμισμένες στην ελληνική γλώσσα κλίμακες, όπως το ερωτηματολόγιο της Νομοφοβίας (NMP-Q), το ερωτηματολόγιο Κατάθλιψης-Άγχους-Στρες-21 (DASS-21) και η κλίμακα Αυτοεκτίμησης του Rosenberg (RSES). Επίσης, το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, καθώς και μεταβλητές σχετικές με τη χρήση του έξυπνου κινητού τηλεφώνου.

Αποτελέσματα: Η ανάλυση δεδομένων έδειξε ότι οι γυναίκες παρουσίασαν σοβαρή κατάθλιψη και στρες σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άνδρες (63,3% έναντι 55,1% για την κατάθλιψη και 18,1% έναντι 13,8% για την κλίμακα στρες). Όσον αφορά στη νομοφοβία, οι συμμετέχοντες με σοβαρά επίπεδα νομοφοβίας εμφάνισαν επίσης σοβαρά επίπεδα αρνητικών συναισθηματικών καταστάσεων σε όλες τις κλίμακες του DASS, δηλαδή 40,6% στην κατάθλιψη, 73,7% στο άγχος και 32,7% στο στρες (όλες οι τιμές $p < 0,001$). Οι συμμετέχοντες με σοβαρά επίπεδα κατάθλιψης και άγχους έλεγχαν πολύ συχνά το τηλέφωνό τους και το χρησιμοποιούσαν σε όλες τις καθημερινές δραστηριότητες. Επιπλέον, παρατηρήθηκε μέτρια επίδραση της αυτοεκτίμησης στη σχέση μεταξύ νομοφοβίας και DASS, γεγονός που τροποποιεί και τη σχέση μεταξύ των εμπλεκόμενων μεταβλητών: ισχυρότερες σχέσεις μεταξύ της νομοφοβίας και των κλιμάκων του DASS εμφανίστηκαν στα άτομα με φυσιολογική/υψηλή αυτοεκτίμηση.

Συμπεράσματα: Παρατηρήθηκε στενή σχέση μεταξύ της νομοφοβίας και των επιπέδων κατάθλιψης, άγχους και στρες. Οι επαγγελματίες υγείας θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τα αναδυόμενα ζητήματα της νομοφοβίας και τη σχέση τους με τις αρνητικές συναισθηματικές καταστάσεις. Προτείνεται η ασφαλής χρήση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων να ενσωματωθεί στα προγράμματα προαγωγής υγείας, προκειμένου να προστατευθεί η ευημερία των νέων.

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΦΟΒΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗ ΥΓΕΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΝΕΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: Ο ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΘΛΙΨΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ

Ελισσάβετ Βάγκα¹, Χαράλαμπος Γναρδέλλης², Αρετή Λάγιου¹, Βενετία Νοταρά¹

ΑΑ13

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Ζωικής Παραγωγής, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα

Σκοπός: Όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία, η νομοφοβία οδηγεί στην υπερβολική χρήση των έξυπνων κινητών τηλεφώνων και μία από τις σοβαρές επιπτώσεις της είναι η επίδρασή της στη σωματική και ψυχική υγεία των χρηστών. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση της αντιλαμβανόμενης υγείας και της νομοφοβίας μεταξύ Ελλήνων νεαρών ενηλίκων οι οποίοι χρησιμοποιούσαν έξυπνα κινητά τηλέφωνα, καθώς και να αξιολογηθεί ο διαμεσολαβητικός ρόλος της κατάθλιψης και του στρες.

Υλικό-Μέθοδος: Στην παρούσα συγχρονική μελέτη συμμετείχαν 1408 φοιτητές και φοιτήτριες ηλικίας 18 έως 25 ετών από έξι σχολές του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και τμήματα Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ενός αυτο-αναφερόμενου ερωτηματολογίου και περιλάμβαναν πληροφορίες για κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά, τα πρότυπα χρήσης του έξυπνου κινητού τηλεφώνου, την αντιλαμβανόμενη κατάσταση υγείας και συμπτώματα κατάθλιψης και στρες. Η νομοφοβία αξιολογήθηκε με χρήση του Ερωτηματολογίου Νομοφοβίας (NMP-Q) σταθμισμένου στην ελληνική γλώσσα, ενώ η κατάθλιψη και το στρες με την κλίμακα DASS-21. Οι επιπτώσεις της νομοφοβίας στην αντιλαμβανόμενη υγεία αναλύθηκαν λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση της κατάθλιψης και του στρες.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν μια θετική σημαντική συσχέτιση μεταξύ της νομοφοβίας και της συνολικής επιβάρυνσης της υγείας. Παρατηρήθηκε ότι οι συμμετέχοντες εμφάνισαν μυοσκελετικά προβλήματα καθώς και προβλήματα στην ακοή και την όραση, ενώ παρουσιάστηκαν και ψυχοσωματικά συμπτώματα. Η κατάθλιψη και το στρες φάνηκε να καταλαμβάνουν σημαντικό διαμεσολαβητικό ρόλο σε αυτή τη σχέση.

Συμπεράσματα: Δεδομένης της ευρείας υιοθέτησης των έξυπνων κινητών τηλεφώνων απαιτείται περαιτέρω έρευνα για να εξετασθούν οι επιπτώσεις που σχετίζονται με τη χρήση τους, αναφορικά με τη νομοφοβία και την ψυχική, σωματική και κοινωνική υγεία, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων. Η ευαισθητοποίηση μέσω παρεμβάσεων προαγωγής της υγείας θα μπορούσε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην εξάλειψη του φαινομένου της νομοφοβίας και των συνεπειών του.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Σταύρος Γεωργιάδης, Αναστασία Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Βενετία Νοταρά

ΑΑ14

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

ΑΠΟΣΥΡΘΗΚΕ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΩΜΕΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΥΠΟΓΟΝΙΜΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ

Αποστολία-Κωνσταντίνα Θεοδοσίου, Γεώργιος Κουλιεράκης

ΑΑ15

Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας
Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα εργασία διερευνά την εμπειρία της εξωσωματικής γονιμοποίησης σε ζευγάρια 18 έως 49 ετών που κατοικούν στην Ελλάδα και έχουν υποβληθεί κάποια στιγμή στη ζωή τους σε εξωσωματική γονιμοποίηση, ανεξάρτητα από το εάν κατάφεραν να αποκτήσουν παιδί.

Υλικό-Μέθοδος: Η συλλογή του ερευνητικού υλικού πραγματοποιήθηκε με τη διεξαγωγή ημι-δομημένων συνεντεύξεων με τα ζευγάρια, βάσει προκατασκευασμένου οδηγού. Οι συνεντεύξεις διενεργήθηκαν στην Αθήνα και την Καρδίτσα από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο του 2023. Το ερευνητικό υλικό των συνεντεύξεων αναλύθηκε με τη μέθοδο της Ερμηνευτικής Φαινομενολογικής Ανάλυσης.

Αποτελέσματα: Από την ανάλυση προέκυψαν πέντε θέματα ανώτερης τάξης και είκοσι πρωταρχικά θέματα (βλ. Συνημμένο Πίνακα). Τα υπογόνημα ζευγάρια αναζητούν ιατρική λύση στα ζητήματά τους και καταφεύγουν στην εξωσωματική γονιμοποίηση κατόπιν ιατρικής συμβουλευτικής. Η εξωσωματική γονιμοποίηση είναι ένα ψυχοφθόρο και δύσκολο βίωμα, το οποίο χαρακτηρίζεται από εναλλαγές θετικών και αρνητικών συναισθημάτων για τα ζευγάρια και επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα τις ψυχοκοινωνικές σχέσεις τους. Αναφορικά με το σύστημα υγείας και ασφάλισης, τα ζευγάρια έχουν θετική εμπειρία από τη χρήση των υπηρεσιών υγείας. Οι μελλοντικές προσδοκίες των ζευγαριών συνοδεύονται από το γονεϊκό άγχος, τη θέληση των γονιών για πρόοδο των παιδιών τους, αλλά και από προτάσεις τους για την επίλυση των αναδυόμενων κοινωνικών αναγκών.

Συμπεράσματα: Στην Ελλάδα, η όξυνση της υπογεννητικότητας και το μείζον δημογραφικό πρόβλημα στρέφει τα ζευγάρια στη διαδικασία της εξωσωματικής γονιμοποίησης, η οποία αποτελεί ένα δύσκολο βίωμα. Η διαχείριση αυτού του βιώματος στο πλαίσιο δράσεων προαγωγής της ψυχικής υγείας θα συμβάλει στην ενδυνάμωση των υπογόνιμων ζευγαριών και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

ΑΑ15

Πίνακας 1.

Θέματα ανώτερης τάξης και πρωταρχικά θέματα σχετικά με το βίωμα της εξωσωματικής γονιμοποίησης

ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΤΑΞΗΣ	ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	Το βίωμα της υπογονιμότητας Αναζήτηση βοήθειας για εξωσωματική γονιμοποίηση Αντιλήψεις για την εξωσωματική γονιμοποίηση
ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	Ισχυρός συζυγικός δεσμός Ισχυρός δεσμός γονέα - παιδιού/παιδιών Αντιδράσεις κοινωνικού περιβάλλοντος
Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ	Εξωσωματική γονιμοποίηση: Δύσκολη ως βίωμα Ψυχική ανθεκτικότητα και σύνδρομο Imposter Νοηματοδότηση της ζωής μέσω του παιδιού Συναισθήματα για την επίτευξη κύησης Χρήμα: Εκμετάλλευση και άγχος για IVF Φοβίες Η σκέψη για υιοθεσία
ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ	Επιλογή Κέντρου - στάσεις προς τους θεσμούς του συστήματος και την ιατρική Ενημέρωση σχετικά με την ΙΥΑ και την IVF Η εμπειρία του πελάτη από το Κέντρο εξωσωματικής γονιμοποίησης Άλλες μέθοδοι ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής - Αντιλήψεις
ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ	Γονεϊκό άγχος Γονεϊκές προσδοκίες για το κοντινό και το μακρινό μέλλον Αναδυόμενες ανάγκες της κοινωνίας - Προτάσεις

ΘΕΩΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΛΑ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Αρετή-Δήμητρα Κουλουβάρη^{1,2}, Στρατηγούλα Παρασκευοπούλου², Ευανθία Σακελλάρη^{1,2}, Αναστασία Μπαρμπούνη^{1,2}, Αρετή Λάγιου^{1,2}

AA16

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Οι θεωρίες και τα μοντέλα για την εκτίμηση, την πρόβλεψη και την τροποποίηση της συμπεριφοράς αποτελούν τη βάση τεκμηριωμένων παρεμβάσεων στο πεδίο της προαγωγής υγείας. Η παρούσα μελέτη έχει ως σκοπό τη συστηματική διερεύνηση των χαρακτηριστικών των εφαρμοζόμενων θεωριών και μοντέλων αλλαγής συμπεριφοράς στην προαγωγή υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Για τον σκοπό της παρούσας μελέτης πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση στις έγκριτες βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus, ακολουθώντας τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA 2020. Ως λέξεις-κλειδιά χρησιμοποιήθηκαν εναλλακτικές εκδοχές των όρων «συμπεριφορική θεωρία» ή/και «συμπεριφορικό μοντέλο», καθώς και «προαγωγή υγείας». Ως κριτήρια επιλεξιμότητας ορίστηκαν τα δέκα τελευταία έτη, η αγγλική γλώσσα και η ανοιχτή πρόσβαση στα άρθρα.

Αποτελέσματα: Τα κριτήρια επιλεξιμότητας πληρούσαν 51 μελέτες. Συχνότερα εμφανιζόταν η εφαρμογή συνδυασμού θεωριών ή μοντέλων (54,90%), καθώς και η μεμονωμένη εφαρμογή αυτών ως εξής: Θεωρία Προσχεδιασμένης Συμπεριφοράς (5,88%), Κοινωνικο-γνωστική Θεωρία (5,88%), Health Action Process Model (5,88%), Διαθεωρητικό μοντέλο (3,92%), Μοντέλο Πεποιθήσεων της Υγείας (1,96%), COM-B μοντέλο (1,96%), Θεωρία Αυτο-ρύθμισης (1,96%), Habit Formation Model (1,96%) και άλλα αναδυόμενα μοντέλα τροποποίησης συμπεριφοράς (15,70%). Οι θεωρίες/μοντέλα εφαρμόζονταν στο πλαίσιο ολοκληρωμένων προγραμμάτων προαγωγής υγείας, τα οποία στόχευαν σε ένα ευρύ πεδίο θεμάτων δημόσιας υγείας με επικέντρωση στη φυσική άσκηση (35,30%), στη διατροφή (9,8%) και στη μείωση της κατανάλωσης αλκοόλ (9,8%). Οι θεωρίες και τα μοντέλα που εφαρμόζονταν στις μελέτες ταξινομήθηκαν στα διαφορετικά επίπεδα επιρροής (ατομικό, διαπροσωπικό και κοινωνικό), ενώ αναδείχθηκε ότι ο συνδυασμός θεωριών και μοντέλων που αφορούν σε περισσότερα από ένα επίπεδα επιρροής αποδεικνύονται αποτελεσματικότερα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων προαγωγής υγείας που επικεντρώνονται στην τροποποίηση συμπεριφορών σχετιζόμενων με την υγεία.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης αναδεικνύουν τη χρησιμότητα και την αξία της εφαρμογής διεπιστημονικού θεωρητικού και μεθοδολογικού υποβάθρου σε παρεμβάσεις, προγράμματα και πολιτικές προαγωγής υγείας, καθώς μπορεί να διασφαλίσουν την τεκμηρίωση, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους.

ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΑΝΟΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΧΟΥΝ ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ. ΜΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Δημήτριος Δρόσος, **Κωνσταντία Βαβανού**, Βενετία Νοταρά, Αρετή Λάγιου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ17

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η γήρανση του πληθυσμού παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Νευροεκφυλιστικές ασθένειες, όπως η άνοια, σε συνδυασμό με το σύνδρομο ευαλωτότητας των ηλικιωμένων είναι πιθανό να επηρεάζουν φαινόμενα κακοποίησης τους στην κοινότητα. Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης είναι να εξετασθεί εάν οι ασθενείς με άνοια στην κοινότητα διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο κακοποίησης, καθώς και να διερευνηθούν δράσεις που δύναται να αναληφθούν, προληπτικά είτε παρεμβατικά.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση πηγών στις βάσεις δεδομένων PubMed και Lenus (National Health Library & Knowledge Library – Ireland). Εξετάστηκαν μελέτες που ικανοποιούσαν τα κριτήρια εισδοχής: χρονικός περιορισμός δεκαετίας, δημοσίευση στην αγγλική γλώσσα, μελέτες που αναφέρονταν στην κακοποίηση των ηλικιωμένων μόνο στην κοινότητα και όχι σε άλλες δομές. Οι αναζητήσεις διεξήχθησαν μέσω τίτλου και περίληψης των μελετών. Αναζητήθηκαν επίσης χειροκίνητα έρευνες που εμφανίζονταν αυξημένες φορές στα σχετιζόμενα με την εργασία άρθρα. Ακολούθησαν ιεραρχική αξιολόγηση των δεδομένων και κριτήρια αποκλεισμού τελικής επιλογής: άρθρα που αναφέρονταν στην κακοποίηση των ηλικιωμένων γενικά, μελέτες που δεν παρουσίαζαν αποτελέσματα ή δεν ήταν μεθοδολογικά ορθές ή δεν είχαν σαφή επιστημονική μορφή, μελέτες που εδράζονταν σε εξειδικευμένες περιπτώσεις άλλων νοητικών παθήσεων, άρθρα που ανέφεραν μόνο παρεμβάσεις για την πρόληψη της άνοιας.

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με την ανασκόπηση, διαφαίνεται ότι οι ηλικιωμένοι με άνοια έχουν περισσότερες πιθανότητες να κακοποιηθούν από άτομα του οικείου περιβάλλοντός τους, με αποτέλεσμα δυσμενείς συνέπειες. Επίσης, το μεγαλύτερο ποσοστό κακοποιηθέντων είναι γυναίκες, γεγονός που υποδεικνύει ότι εκτός του ηλικιακού ρατσισμού υφίσταται και έμφυλος.

Συμπεράσματα: Η κακοποίηση ασθενών με άνοια, που επιβαρύνονται από κακοποιητικές συμπεριφορές οικείων τους οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με τη φροντίδα τους, έχει δυσμενείς συνέπειες στη ζωή τους. Η κακομεταχείριση των ηλικιωμένων απαιτεί περαιτέρω έρευνα, ώστε να διερευνηθούν οι συνέπειες του προβλήματος ολιστικά και να εξετασθούν οι προσήκουσες παρεμβατικές και προληπτικές δράσεις για την εξάλειψή του.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΕΛΛΑΔΑ

Κυριακή Σ. Ευδαίμων^{1,2}, Αγγελική Β. Σαρέλλα¹

ΑΑ18

¹Τμήμα Μαιευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τομέας Υγείας και Πρόνοιας, 2^ο Επαγγελματικό Λύκειο Αιγάλεω, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η μελέτη στοχεύει στη διερεύνηση των γνώσεων των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη σεξουαλική υγεία των εφήβων και στην ανάδειξη της αναγκαιότητας οργάνωσης επιμορφωτικών προγραμμάτων προς βελτίωσή τους, ώστε να παρέχεται έγκυρη ενημέρωση στους εφήβους.

Υλικό-Μέθοδος: Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με δομημένο ερωτηματολόγιο. Δείγματα δοκιμάσθηκαν πρώτα πιλοτικά και υπολογίσθηκε η τιμή του δείκτη Cronbach alpha, που αναδεικνύει την αξιοπιστία του αφού ισούταν με 0,72. Η στατιστική ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το πρόγραμμα IBM SPSS Statistics 26.0, όπου υπολογίσθηκαν η συχνότητα, το ποσοστό, η διάμεσος και το διατεταρτημόριο για τις ερωτήσεις τύπου Likert, ενώ η συχνότητα και το ποσοστό υπολογίσθηκαν για τις κατηγορικές μεταβλητές. Διερευνώντας εάν μια ποσοτική μεταβλητή διέφερε μεταξύ δύο επιπέδων, χρησιμοποιήθηκε t-test και για τη διερεύνηση συσχετίσεων μεταξύ ποσοτικών μεταβλητών υπολογίσθηκε η τιμή του συντελεστή γραμμικής σχέσης Pearson. Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ήταν το 5%.

Αποτελέσματα: Στην έρευνα συμμετείχαν 192 εκπαιδευτικοί με μέση ηλικία τα 48,04 έτη (64,40% γυναίκες). Μέσος χρόνος προϋπηρεσίας ήταν τα 15,14 έτη και 39,60% εργάζονταν σε σχολεία της Περιφέρειας Αττικής. Το 83,20% χρειάζεται επιπλέον εκπαίδευση και το 90,80% επιθυμεί επιμορφωτικά σεμινάρια. Το 85,70% θεωρεί ότι η σεξουαλική αγωγή πρέπει να διδάσκεται από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς, το 83,50% από εκπαιδευτικούς του τομέα υγείας και το 77,20% από επαγγελματίες υγείας. Το επίπεδο γνώσεων ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς του τομέα υγείας και σε αυτούς λοιπών ειδικοτήτων διαφέρει [$t(156) = -3,61, p < 0,001$], με τους πρώτους να έχουν υψηλότερο επίπεδο γνώσεων. Το επίπεδο γνώσεων στην ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη των παιδιών διαφέρει επίσης, ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς που έχουν παρακολουθήσει επιμορφωτικό πρόγραμμα σεξουαλικής αγωγής και σε αυτούς που δεν έχουν [$t(156) = -2,35, p = 0,020$], με τους πρώτους πάλι να έχουν υψηλότερο επίπεδο γνώσεων.

ΑΑ18

Γνώσεις εκπαιδευτικών σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας	Εκπαιδευτικοί λοιπών ειδικοτήτων		Εκπαιδευτικοί τομέα υγείας		t (156)	p
	Μ.Τ.	Τ.Α.	Μ.Τ.	Τ.Α.		
Επίπεδο γνώσεων σε θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας	5,85	3,51	7,71	3,44	-3,61	<0,001
Επίπεδο γνώσεων σε θέματα ιατρικής και βιολογίας των φύλων	2,91	0,90	3,56	0,87	-4,92	<0,001
Ικανότητα παροχής συμβουλών στους μαθητές σε θέματα ανατομίας αναπαραγωγικού συστήματος, σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων και αντισύλληψης	3,40	0,97	4,05	0,82	-4,98	<0,001

Συμπεράσματα: Τα πορίσματα της έρευνας ενισχύουν τη σημαντικότητα της ύπαρξης της σεξουαλικής αγωγής στο εκπαιδευτικό έργο και οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι χρήζουν επιμόρφωσης ώστε να ανταπεξέλθουν στη διδασκαλία της. Η συνεργασία με επαγγελματίες υγείας, όπως ιατρούς και μαίες, θα μπορούσε να ωφελήσει τόσο στη διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς όσο και στη συνδιδασκαλία του μαθήματος της Σεξουαλικής Αγωγής. Οι επαγγελματίες υγείας -και κυρίως οι μαίες- ήδη δραστηριοποιούνται και οργανώνουν ενημερώσεις στο πλαίσιο της πρόληψης και της αγωγής υγείας.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΣΩ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ

Αναστασία Κιαγιάδακη, Αγάθη Σταθοπούλου, Αρετή Λάγιου, Ευανθία Σακελλάρη

ΑΑ19

Εργαστήριο Υγιεινής και
Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και
Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης ήταν η αναζήτηση και η καταγραφή των παρεμβάσεων προαγωγής ψυχικής υγείας μέσω ψηφιακών μεθόδων στον ενήλικο πληθυσμό.

Υλικό-Μέθοδος: Η ανασκόπηση διενεργήθηκε με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus, χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες λέξεις-κλειδιά: health promotion, adults, mental health, mental health promotion, digital methods και digital intervention programs. Τα κριτήρια ένταξης των μελετών ήταν τα εξής: α) άρθρα στην αγγλική γλώσσα, β) χρονολογία δημοσίευσης 2013–2023, γ) πληθυσμός στόχος: ενήλικες (ηλικίας ≥ 18 ετών), δ) παρεμβάσεις προαγωγής ψυχικής υγείας, οι οποίες αξιοποιούν ψηφιακές μεθόδους και ε) μελέτες με μεθοδολογία ποσοτικής έρευνας.

Αποτελέσματα: Μόλις 8 άρθρα πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης. Για την προαγωγή της ψυχικής υγείας ενηλίκων με την αξιοποίηση ψηφιακών μεθόδων, εντοπίστηκαν παρεμβάσεις που εφαρμόσαν τη χρήση κινητής συσκευής και άλλες τη χρήση υπολογιστή. Οι ψηφιακές μέθοδοι εμπειρείχαν εκπαιδευτικό και ενημερωτικό περιεχόμενο, το οποίο συνδυαζόταν σε ορισμένες περιπτώσεις και με βιωματική μάθηση, για την πρακτική εφαρμογή των γνώσεων που αποκόμιζαν οι συμμετέχοντες. Το περιεχόμενο των παρεμβάσεων των οκτώ μελετών σχετιζόταν με τη σημασία του τρόπου ζωής, την αναγνώριση των συναισθημάτων, της δύναμης της προσωπικότητας και των υγιών σχέσεων. Όλες οι παρεμβάσεις ήταν αποτελεσματικές, καθώς καταγράφηκε βελτίωση της ψυχικής ευεξίας, της ενσυνειδητότητας και της ανθεκτικότητας, καθώς επίσης και βελτίωση στις γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τη διαχείριση του άγχους.

Συμπεράσματα: Παρατηρείται ότι, αν και οι μελέτες παρουσιάζουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα, είναι αναγκαία η διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας, καθώς οι μελέτες είναι περιορισμένες. Ωστόσο, τονίζεται η σημασία της ενσωμάτωσης ψηφιακών μεθόδων στα προγράμματα προαγωγής υγείας σε ενήλικες, καθώς αποτελούν καινοτόμες προσεγγίσεις.

Η ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΒΙΑ ΩΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΒΙΟΗΘΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Πολυξένη Γαλανοπούλου

AA20

ΠΜΣ «Ηγεσία, Καινοτομία & Πολιτικές Αξίας στην Υγεία», Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί το φαινόμενο της μαιευτικής βίας και η σχέση του με την παραβίαση των βασικών βιοηθικών αρχών και να αναπτυχθούν προτάσεις για την καλύτερη αντιμετώπιση του φαινομένου, την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των γυναικών και την εκπαίδευση των επαγγελματιών μαιών.

Υλικό-Μέθοδος: Ακολουθήθηκε η μεθοδολογία της βιβλιογραφικής ανασκόπησης μέσω των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων PubMed και Google Scholar. Συλλέχθηκαν πληροφορίες από άρθρα, βιβλία, εκθέσεις και άλλες πηγές, σε ελληνική και ξενόγλωσση βιβλιογραφία, με έμφαση στα πιο πρόσφατα δεδομένα. Η χρονική περίοδος των δημοσιεύσεων που έγιναν αποδεκτές για τη διεξαγωγή της ανασκόπησης ήταν από το έτος 2000 έως και το τρέχον έτος 2024, με εξαίρεση 3 δημοσιεύσεις παλαιότερων ετών (1978, 1992 & 1999), οι οποίες θεωρήθηκαν σημαντικές και το περιεχόμενό τους δεν προέκυψε στη νεότερη βιβλιογραφία. Οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: μαιευτική βία, ανθρώπινα δικαιώματα, μαιευτική φροντίδα, βιοηθικές αρχές, έμφυλη βία. Στην αγγλική γλώσσα οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: obstetric violence, human rights, obstetric care, bioethical principles, gender-based violence.

Αποτελέσματα: Η μαιευτική βία όντως αντιπροσωπεύει ένα πολυποίκιλο και σύνθετο πρόβλημα δημόσιας υγείας, με αυξανόμενη σημασία και υψηλό επίπεδο επιρροής στην κατανόηση των προκλήσεων υγείας, καθώς επίσης και στην υγεία των νέων μητέρων και των βρεφών τους. Η κατανόηση των κοινωνικών, επιστημονικών και δομικών προεκτάσεων της μαιευτικής βίας και η καταπολέμησή της είναι απαραίτητη όχι μόνο για την ατομική ευημερία, αλλά και για την οικοδόμηση ενός πιο δίκαιου και συμπονετικού συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, το οποίο, λαμβάνοντας υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα υπογραμμίζει την ανάγκη για φροντίδα με σεβασμό στην ευημερία των γυναικών και των βρεφών τους.

Συμπεράσματα: Συμπερασματικά, απαιτείται η προώθηση εξανθρωπισμένης φροντίδας, η βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διαθεματικότητα προσέγγιση, η εκπαίδευση της κοινωνίας και των επαγγελματιών υγείας, ο διάλογος επιστημών υγείας και κοινωνικών επιστημών και η κατανόηση των κοινωνικών, επιστημονικών και δομικών προεκτάσεων του φαινομένου.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΜΕΣΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ

Νικόλαος Σελέκος, Αγάθη Σταθοπούλου, Αρετή Λάγιου, Ευανθία Σακελλάρη

ΑΑ21

Εργαστήριο Υγιεινής και
Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και
Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Διερεύνηση της επίδρασης της αξιοποίησης δημιουργικών μεθόδων και συγκεκριμένα των τεχνών στις παρεμβάσεις που στοχεύουν στην προαγωγή της ψυχικής υγείας των εφήβων.

Υλικό-Μέθοδος: Συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στη βάση δεδομένων PubMed, ακολουθώντας τη δήλωση PRISMA 2020. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας των άρθρων ήταν τα ακόλουθα: 1) τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές, 2) εύρος ημερομηνίας δημοσίευσης: 1/12/18 – 31/12/23, 3) πληθυσμός-στόχος: έφηβοι ηλικίας 10–19 ετών, 4) παρεμβάσεις προαγωγής ψυχικής υγείας με την αξιοποίηση των τεχνών: μουσική, γλυπτική, ζωγραφική, λογοτεχνία, αρχιτεκτονική, χορός, θέατρο και κινηματογράφος.

Αποτελέσματα: Στην παρούσα συστηματική ανασκόπηση τα κριτήρια επιλεξιμότητας πληρούσαν 11 μελέτες. Στις μελέτες αυτές, αξιοποιήθηκαν τέχνες μεμονωμένα, σε συνδυασμούς μεταξύ τους ή σε συνδυασμούς με άλλες μεθόδους προαγωγής ψυχικής υγείας, εντός και εκτός του σχολείου. Σε 9 μελέτες πραγματοποιήθηκαν μορφές δημιουργικών εργαστηρίων (workshops) με βάση τις τέχνες. Εκτιμήθηκαν πολλαπλές εκβάσεις, χρησιμοποιώντας πολλαπλά εργαλεία αξιολόγησης. Η συλλογή των δεδομένων στις 8 από τις μελέτες πραγματοποιήθηκε πριν την αρχή και αμέσως μετά το τέλος της παρέμβασης. Υπήρξαν 3 μελέτες οι οποίες συμπεριέλαβαν επιπλέον στάδιο συλλογής δεδομένων, μερικούς μήνες μετά την παρέμβαση, προκειμένου να αξιολογηθεί η διατήρηση των αποτελεσμάτων. Οι μελέτες έδειξαν ότι οι τέχνες είχαν θετικό αντίκτυπο στη μείωση του άγχους, στον περιορισμό της καταθλιπτικής διάθεσης, στη βελτίωση της ψυχικής ανθεκτικότητας, στη διαχείριση των συναισθημάτων, αλλά και στην έκφραση αυτών.

Συμπεράσματα: Οι τέχνες αποτελούν ακόμα ένα αποτελεσματικό εργαλείο που μπορεί να ενταχθεί στα προγράμματα προαγωγής της ψυχικής υγείας των εφήβων, τόσο εντός του σχολικού περιβάλλοντος, με την εμπλοκή όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, όσο και στην ευρύτερη κοινότητα.

UNDERSTANDING THE EFFECTIVENESS OF UNIVERSITY HEALTH PROGRAMS: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW

Maria Kaloutsa, Katerina Kabassi, Aristotelis Martinis

AA22

Department of Environment, Ionian University, Zakynthos, Greece

Objective: The purpose of this systematic literature review is to comprehensively assess the effectiveness of health programs within university settings, with a particular focus on interventions targeting the wellbeing of students and faculty.

Material & Methods: Using the SCOPUS database, a search was conducted to identify relevant articles published between 2016 and 2024, after the launch of the UN Agenda 2030. A total of 58 documents were initially retrieved, all in English. The research exclusively utilized open access documents, constituting 40 out of the total 58 articles retrieved. After screening titles and abstracts, 13 articles met the inclusion criteria and were selected for further analysis. Although the original purpose of the research was to investigate the implementation of SDG3 in universities, due to a lack of reporting on SDG3, the focus shifted to investigating the effectiveness of university health programs.

Results: The findings reveal a predominant focus on mental health support programs for university students, highlighting the pressing need for interventions addressing psychological wellbeing within academic environments. Specifically, interventions targeting stress management, coping strategies, and access to mental health resources were recurrent themes across the selected articles. Interestingly, only one study investigated the impact of yoga on mental health wellbeing among university lecturers, suggesting a potential gap in the literature regarding faculty support initiatives.

Conclusions: Overall, this review underscores the importance of university health programs in promoting holistic wellbeing among students and faculty. It also sheds light on the need for further research diversification, particularly in exploring interventions tailored to the mental health needs of the total university population, including both students and staff. By synthesizing existing evidence, this review provides valuable insights into the effectiveness of health programs within university settings, offering guidance for future program development and implementation strategies.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ: ΕΠΑΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ. ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Βασίλειος Γιαννακόπουλος

ΑΑ23

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Τα κατάγματα στους ηλικιωμένους συνιστούν μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις στη σημερινή εποχή. Η αύξηση του προσδόκιμου ζωής του ατόμου έχει ως επακόλουθο τα κατάγματα να αποτελούν πολύ σημαντικό παράγοντα θνησιμότητας. Στόχος της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση και η ανάδειξη του φαινομένου των καταγμάτων στους ηλικιωμένους, καθώς και της διαδικασίας αποκατάστασής τους, με έμφαση στην επανεκπαίδευση στη χρήση βοηθημάτων καθημερινής ζωής.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση σε διεθνείς έγκριτες βάσεις δεδομένων όπως οι PubMed και Google Scholar, αλλά και στην αναζήτηση στο Google με λέξεις-κλειδιά όπως: elderly, fractures in advanced age, occupational therapy in fractures, orthopedic occupational therapy, daily aids, walking aids, fracture rehabilitation. Αρχικά ανακτήθηκαν 47 πηγές, εκ των οποίων μόνο 30 ικανοποιούσαν τα κριτήρια εισδοχής. Πέρα από τα επιστημονικά άρθρα, περιλήφθηκαν πληροφορίες από επίσημους κυβερνητικούς ή κοινοτικούς οργανισμούς του εξωτερικού. Τέθηκε χρονικός περιορισμός δεκαπενταετίας, με εξαίρεση μία μελέτη του 2003 η οποία κρίθηκε απαραίτητο να περιληφθεί. Δεν συμπεριλήφθηκαν άρθρα που αφορούσαν στον γενικό πληθυσμό και δεν ήταν γραμμένα στην αγγλική ή γερμανική γλώσσα.

Αποτελέσματα: Στη βιβλιογραφία αναδεικνύεται η αποτελεσματικότητα των βοηθημάτων καθημερινής ζωής σε ηλικιωμένους που έχουν υποστεί κάταγμα. Παρουσιάζονται ο ρόλος της εργοθεραπείας, ο προσαρμοστικός εξοπλισμός, το πλαίσιο και το αντίστοιχο μοντέλο που χρησιμοποιούνται σχετικά με τα βοηθήματα και γίνεται αναφορά στην πρόληψη των πτώσεων.

Συμπεράσματα: Η εργοθεραπευτική παρέμβαση παρέχει πολλαπλά πλεονεκτήματα αναφορικά με την αποκατάσταση και την επανεκπαίδευση στα βοηθήματα, κυριότερα εκ των οποίων είναι η αυτονομία του ατόμου και η μείωση της συναισθηματικής δυσφορίας.

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Ελισάβετ Λεκάκη¹, Στυλιανή Τζιαφέρη²

ΑΑ24

¹Προγράμματα «Υγιείς Πόλεις»,
Δήμος Μονεμβασιάς, Ελλάδα²Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου, Ελλάδα

Σκοπός: Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι την τρέχουσα εποχή μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις θεωρείται ότι περιλαμβάνει τις κοινωνικές ανισότητες στον τομέα της υγείας. Αυτές οι ανισότητες αφορούν σε περιθωριοποιημένες και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, άτομα ηλικιωμένα, ανέργους, ιθαγενείς, μετανάστες, άστεγους, άτομα με κάποιες μορφές αναπηρία (ΑΜΕΑ) ή ακόμα και άτομα που είναι ψυχικά ασθενείς ή έχουν κάποιο εθισμό. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του ρόλου και της επίδρασης της κοινοτικής νοσηλευτικής σε κοινωνικές ομάδες στον ελλαδικό χώρο συγκριτικά με το εξωτερικό και η διερεύνηση των μέσων και πολιτικών προαγωγής της υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε οριοθετημένη βιβλιογραφική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων Google Scholar και PubMed, αναζητώντας δημοσιευμένα άρθρα στην ελληνική αλλά και την αγγλική γλώσσα.

Αποτελέσματα: Αναδύθηκε ένας μεγάλος αριθμός αναγκών των φορέων του κοινοτικού κλάδου, οι οποίες παραμένουν ανεκπλήρωτες ή εκπληρωμένες σε ένα ποσοστό από τους κρατικούς φορείς, σε διαφορετικές χώρες, σε παγκόσμια κλίμακα. Επίσης, επισημάνθηκαν οι κοινωνικές ανισότητες, σημειώνοντας την έλλειψη κοινωνικής και κρατικής υποστήριξης. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι υπάρχει ανάγκη να αντιμετωπισθούν πιο εντατικά οι ανισότητες με παροχή άμεσης υποστήριξης από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς.

Συμπεράσματα: Μέσα από τη διεκπεραίωση της εργασίας αυτής, αναδείχθηκαν οι κοινωνικές ανισότητες στον τομέα της κοινοτικής νοσηλευτικής και της προαγωγής της υγείας, επισημαίνοντας την ανησυχία των κοινοτικών νοσηλευτών για το θέμα αυτό τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Η εντατικότερη αντιμετώπιση των ανισοτήτων στον τομέα της κοινοτικής νοσηλευτικής και της προαγωγής της υγείας πρέπει να θεωρείται αναγκαία, με ταυτόχρονη την έμπρακτη συνεισφορά των αρμόδιων κρατικών φορέων.

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ. ΤΟ ΕΡΓΟ «WEXCHANGE»

Ευανθία Σακελλάρη, **Ελένη-Ζωή Φενερλή**, Χρήστος Πράπας, Αρετή Λάγιου

ΑΑ25

Εργαστήριο Υγιεινής και
Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και
Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το έργο «wExchange - Promoting mental well-being through online exchange in secondary schools» έχει απώτερο σκοπό την προαγωγή της ψυχικής υγείας και ευεξίας των νέων μέσα από προσεγγίσεις αλληλοεκπαίδευσης μεταξύ συνομηλίκων (peer-to-peer) στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Υλικό-Μέθοδος: Στο πρόγραμμα συμμετέχουν μαθητές ηλικίας 13-16 ετών, εκπαιδευτικοί, ακαδημαϊκοί και επαγγελματίες υγείας από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες (Φινλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Σλοβενία). Το υλικό αγωγής υγείας, το οποίο βασίζεται σε τεκμηριωμένα δεδομένα, διαμορφώνεται από κοινού με τους/τις μαθητές/τριες προκειμένου να ανταποκρίνεται στις δικές τους ανάγκες. Όλες οι δραστηριότητες αρχικά πραγματοποιούνται διαδικτυακά με την ομάδα του έργου και στη συνέχεια εφαρμόζονται πιλοτικά στα σχολεία-εταίρους του έργου στην κάθε χώρα.

Αποτελέσματα: Το έργο «wExchange» αναπτύσσει υλικό αγωγής υγείας με την προσέγγιση της αλληλοεκπαίδευσης μεταξύ συνομηλίκων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας των μαθητών/τριών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται υλικό αγωγής υγείας για τη βελτίωση της εγγραμματοσύνης ψυχικής υγείας των νέων, καθώς και υλικό δραστηριοτήτων αλληλοεκπαίδευσης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ συνομηλίκων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και ευεξίας των νέων.

Συμπεράσματα: Το τελικό υλικό του «wExchange» θα είναι διαθέσιμο με ελεύθερη πρόσβαση στην ιστοσελίδα του έργου (<https://wexchange.turkuamk.fi>), αποτελώντας χρήσιμο και καινοτόμο υλικό το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί από τα μέλη της σχολικής κοινότητας για την προαγωγή υγείας και ευεξίας των νέων.

ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Γεώργιος Πιτσούλης¹, Αντώνιος Παπαδάκης², Απόστολος Καμέκης³

AA26

¹Τομέας Υγείας και Τομέας Κινητών Μονάδων, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

²Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

³Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

Σκοπός: Ο καρκίνος του μαστού αποτελεί τη δεύτερη συχνότερη αιτία καρκίνου στις γυναίκες, με τον προσυμπτωματικό μαστογραφικό έλεγχο να είναι το σημαντικότερο μέσο ανίχνευσης, κυρίως στα αρχικά του στάδια. Σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη του μαστογραφικού ελέγχου αποτελούν οι κινητές μονάδες μαστογραφίας (KMM). Αυτές μπορούν να μεταβαίνουν ακόμα και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές, βοηθώντας το σύνολο του γυναικείου πληθυσμού. Στόχο της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης αποτελεί η αναφορά των υπηρεσιών του προσυμπτωματικού μαστογραφικού ελέγχου που υλοποιείται από τις KMM.

Υλικό-Μέθοδος: Σε αγγλόφωνα επιστημονικά άρθρα, που δημοσιεύθηκαν από τον Ιανουάριο του 2014 έως τον Μάρτιο του 2024 στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων PubMed, αναζητήθηκαν οι όροι: κινητή μονάδα μαστογραφίας, μαστογραφία, καρκίνος του μαστού, έγκαιρη ανίχνευση του καρκίνου, προσυμπτωματικός έλεγχος, υπηρεσίες.

Αποτελέσματα: Από τα 19 άρθρα που εντοπίστηκαν αρχικά, 10 πληρούσαν τα κριτήρια και ενσωματώθηκαν στη μελέτη. Σε δύο άρθρα παρουσιάζεται η προτίμηση των γυναικών να πραγματοποιούν τον μαστογραφικό έλεγχο στις KMM. Σε ένα άρθρο αναφέρεται ότι περιστατικά που ανιχνεύθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου σε KMM είχαν ευνοϊκότερη πρόγνωση, έναντι του σταθερού μαστογράφου. Σε τέσσερα άρθρα αναφέρεται η αναγκαιότητα ανάπτυξης προγραμμάτων πρόληψης που θα εφαρμόζονται από τις KMM. Σε άλλο άρθρο υπογραμμίζεται ότι ο συνδυαστικός μαστογραφικός έλεγχος στην KMM και η παρακολούθηση προγράμματος αγωγής υγείας αυξάνει τις πιθανότητες των γυναικών να προβούν σε μαστογραφία εντός τριών μηνών. Σε άλλο άρθρο αναφέρεται ότι δεν υπάρχει διαφορά στην ποιότητα των υπηρεσιών του μαστογράφου μεταξύ της KMM και του σταθερού. Τέλος, ένα άρθρο ανέδειξε ότι τα εμπόδια των γυναικών για τη συμμετοχή τους σε μαστογραφικό έλεγχο σε KMM είναι ο φόβος για την ανίχνευση καρκίνου, ο πόνος της εξέτασης και το κόστος της.

Συμπεράσματα: Οι KMM μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμο μέσο για τον εντοπισμό του καρκίνου του μαστού σε πρώιμο στάδιο και για τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγειονομικής περιθαλψης.

ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ «ΠΛΟΕΣ» ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

Ελένη-Ζωή Φενερλή¹, Παρασκευή Βόντα², Ευαγγελία Κτενά², Ηλιάννα-Δήμητρα Ψωμαδάκη¹

ΑΑ27

¹Ξενώνες Εφήβων, «Πλόες»
Εταιρεία Ψυχοκοινωνικών Μελετών,
Δραπετσώνα, Ελλάδα
²Κέντρο Ημέρας Εφήβων, «Πλόες»
Εταιρεία Ψυχοκοινωνικών Μελετών,
Δραπετσώνα, Ελλάδα

Ως δημόσια υγεία ορίζεται «το σύνολο των οργανωμένων δραστηριοτήτων της πολιτείας και της κοινωνίας, που είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες και αποβλέπουν στην πρόληψη νοσημάτων, στην προστασία και την προαγωγή της υγείας του πληθυσμού, στην αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Περιλαμβάνει διατομεακές δραστηριότητες και ασκείται με διεπιστημονική μεθοδολογία και προσέγγιση» (Ν.3370/2005). Σύμφωνα με τον χάρτη της Ottawa (1986), είναι απαραίτητη η ενίσχυση της κοινοτικής δράσης, της ανάπτυξης προσωπικών δεξιοτήτων και της δημιουργίας υποστηρικτικών περιβαλλόντων με αναπροσανατολισμό των υπηρεσιών υγείας. Η επαφή με κοινωνικές ομάδες που αντιμετωπίζουν την ψυχική νόσο, τις εξαρτήσεις, την παραβατικότητα, τον στιγματισμό, τον αποκλεισμό, αλλά και την περιθωριοποίηση αναδεικνύει την αναγκαιότητα παρεμβάσεων για τη μείωση των ανισοτήτων στην υγεία και τον αποστιγματισμό τους. Μέσα από το Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Εφήβων και Νέων του φορέα «Πλόες» Ε.ΨΥ.ΜΕ., το οποίο αποτελείται από δύο Ξενώνες και ένα Κέντρο Ημέρας Εφήβων με κινητό κλιμάκιο επαγγελματιών, καθώς και ένα Προστατευόμενο Διαμέρισμα Νέων Ενηλίκων (Μονάδες Ψυχικής Υγείας του άρθρου 11 του Ν2716/1999), επιδιώκεται η ψυχοκοινωνική αποκατάσταση, η προαγωγή υγείας, η κοινωνική ένταξη, η πολιτισμική ενίσχυση και η αυτονόμηση των εφήβων που αντιμετωπίζουν ψυχοκοινωνικά προβλήματα, θέτοντας στο επίκεντρο τον/την έφηβο/η εντός του οικογενειακού - υποστηρικτικού πλαισίου. Η μεθοδολογία παρέμβασης περιλαμβάνει ομάδες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης εφήβων (πολιτισμικά εργαστήρια, κοινοτικά εργαστήρια και κοινοτικές ομάδες), προγράμματα αγωγής υγείας και κοινότητας, συμβουλευτική οικογένειας και συμβουλευτική υγείας. Εν κατακλείδι, αποτυπώνεται άμεσα η αναγκαιότητα, καθώς και η ανάπτυξη κοινοτικών δομών και κοινοτικών λειτουργιών στις υφιστάμενες δομές με στόχο την προώθηση της ενημερότητας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας σε εφήβους και οικογένειες που αντιμετωπίζουν κοινωνικό αποκλεισμό. Ταυτόχρονα, ενθαρρύνεται η συνεργασία και η ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ των ήδη υφιστάμενων δομών ψυχικής υγείας.

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΙΙΚΟΥ ΦΟΡΤΙΟΥ ΣΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΤΑ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ

Αλεξία Μουζάι

AA28

ΜΠΣ «Επαγγελματική και Περιβαλλοντική Υγεία», Τμήμα Πολιτικών της Υγείας, Πα.Δ.Α., Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συσχέτιση των καταγεγραμμένων κρουσμάτων με τα ποσοστά μεταβολής του ιικού φορτίου των μετρήσεων των λυμάτων στην περιοχή της Αττικής, συλλέγοντας τις πληροφορίες που δίνονται στις Ημερήσιες Εκθέσεις Επιδημιολογικής Επιτήρησης λοίμωξης από τον νέο κορωνοϊό SARS-CoV-2 από τον ΕΟΔΥ από τον Μάρτιο έως τον Νοέμβριο του 2021, καθώς και η απόκτηση γνώσεων για την ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων.

Υλικό-Μέθοδος: Γίνεται χρήση των στοιχείων των ημερησίων εκθέσεων όπου γίνεται αναφορά στον ημερήσιο αριθμό και τα κρούσματα ανά 100.000 πληθυσμού επιβεβαιωμένων εγχώριων κρουσμάτων Covid-19 ανά περιφερειακή ενότητα της χώρας, όπως επίσης και των ημερησίων εκθέσεων όπου αναφέρεται η ποσοστιαία εβδομαδιαία μεταβολή στη μέση συγκέντρωση του ιικού φορτίου SARS-CoV-2 στα αστικά λύματα ανά 100.000 κατοίκους. Ακολούθησε η μετατροπή τους σε ίδιες μονάδες μέτρησης και σε ποσοστά επί τοις εκατό για 39 εβδομάδες κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Για τη συσχέτιση των ημερησίων κρουσμάτων και της ποσοστιαίας μεταβολής στη μέση συγκέντρωση του ιικού φορτίου SARS-CoV-2 των λυμάτων, συλλέχθηκαν τα δεδομένα, κωδικοποιήθηκαν και αποθηκεύθηκαν σε μια βάση δεδομένων του SPSS Statistics 27.

Συμπεράσματα: Η συσχέτιση των καταγεγραμμένων κρουσμάτων και των συγκεντρώσεων ιικού φορτίου SARS-CoV-2 στα λύματα φαίνεται να υπάρχει. Τα λύματα αποτελούν ένα καλό οικονομικό εργαλείο το οποίο μας δείχνει με τις μεταβολές που παρουσιάζουν οι μετρήσεις τους τις τάσεις της εξέλιξης της μόλυνσης από Covid-19 στην κοινότητα. Λόγω της σύνθεσής τους ως υλικό προς εξέταση καθώς και άλλων παραμέτρων, το ιικό RNA μεταβάλλεται προκαλώντας σύγχυση στις συσχετίσεις καθώς και στην έγκαιρη προειδοποίηση. Αναζητούνται αναλυτικά πρωτόκολλα που θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των διακυμάνσεων που παρουσιάζει, ώστε όλες οι επιστημονικές ομάδες να ακολουθούν ίδιες τακτικές ανίχνευσης του ιού.

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΚΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΑΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΑΣΤΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Μαρία Λοϊζίδου¹, Χριστίνα Γιαννοπούλου¹, Μιχάλης Παπαδόπουλος¹, Διονύσιος Κουφουδάκης², Γεώργιος Νικολόπουλος¹, Αννέζα Γιάλλουρου^{1,2}

ΑΑ29

¹Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος
²Εξειδικευμένο Κέντρο Μαστού, Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, Κύπρος

Σκοπός: Η καταγραφή και αξιολόγηση των κυριότερων χαρακτηριστικών/ παραγόντων κινδύνου των ασθενών με καρκίνο του μαστού που αντιμετωπίζονται θεραπευτικά στο Εξειδικευμένο Κέντρο Μαστού του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας (ΓΝΛ) που αποτελεί κέντρο αναφοράς για τη διάγνωση και θεραπεία του καρκίνου του μαστού στην Κύπρο.

Υλικό-Μέθοδος: Η μελέτη συμπεριλάμβανε συνολικά 585 γυναίκες ασθενείς με ιστολογικά επιβεβαιωμένο διηθητικό ή μη διηθητικό καρκίνο του μαστού που αντιμετωπίστηκαν θεραπευτικά μεταξύ Φεβρουαρίου 2017 και Νοεμβρίου 2023 στο Εξειδικευμένο Κέντρο Μαστού του ΓΝΛ. Αξιολογήθηκαν οι ακόλουθες παράμετροι: ηλικία διάγνωσης, ηλικία εμμηναρχής και εμμηνόπαυσης, αναπαραγωγικό ιστορικό, θηλασμός, χρήση αντισυλληπτικών χαπιών και ορμονικής θεραπείας υποκατάστασης, δείκτης μάζας σώματος, πυκνότητα μαστού, κάπνισμα, κατανάλωση αλκοόλ, οικογενειακό ιστορικό καρκίνου του μαστού και αποτέλεσμα γενετικού ελέγχου. Η ανάλυση έγινε με χρήση του λογισμικού Stata 18.

Αποτελέσματα: Η πλειονότητα των ασθενών είχαν τουλάχιστον έναν τεκμηριωμένο παράγοντα κινδύνου για ανάπτυξη καρκίνου του μαστού. Καταγράφηκε σχετικά μεγάλος αριθμός ασθενών με πρώιμη εμμηναρχή (16,7%), ασθενών που δεν είχαν αποκτήσει ποτέ παιδιά (15,7%) ή τα απέκτησαν σε ηλικία μεγαλύτερη των 30 ετών (20,6%), καθώς και μεγαλύτερο, σε σχέση με το αναμενόμενο, ποσοστό γυναικών με εξαιρετικά πυκνούς μαστούς (20,2%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι και το ποσοστό των ασθενών της μελέτης με θετικό οικογενειακό ιστορικό (34,2%) και με παρουσία μετάλλαξης σε γονίδια προδιάθεσης (9 από τις 66 γυναίκες που ελέγχθηκαν).

Συμπεράσματα: Μέσα από τη μελέτη αυτή, αναδείχθηκε για πρώτη φορά στην Κύπρο το επιδημιολογικό προφίλ των ασθενών με καρκίνο του μαστού που αντιμετωπίζονται στο Εξειδικευμένο Κέντρο Μαστού του ΓΝΛ. Τα δεδομένα της μελέτης αυτής θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν τόσο για τη διαμόρφωση πολιτικών δημόσιας υγείας όσο και ως εργαλείο για πρωτογενή και για δευτερογενή πρόληψη.

ΔΗΛΩΘΕΝΤΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΥΓΕΙΑΣ (MDH) ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΟΠΛΟΙΩΝ ΣΤΟΝ ΛΙΜΕΝΑ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΤΟ ΕΤΟΣ 2023 ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19

Αντώνιος Παπαδάκης^{1,2,3}, Κυριακή Καμπανά⁵, Μηνάς Παπαδάκης⁵, Άννα Ψαρουλάκη³, Αρετή Λάγιου², Βαρβάρα Α. Μουχτούρη⁴

ΑΑ30

¹Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα

²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

³Εργαστήριο Κλινικής Μικροβιολογίας και Μικροβιακής Παθογένεσης, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης, Ελλάδα

⁴Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ελλάδα

⁵Όργανισμός Λιμένος Ηρακλείου, Ελλάδα

Σκοπός: Η επανεκκίνηση της κρουαζιέρας στη χώρα μας έγινε με αυστηρά υγειονομικά πρωτόκολλα και σχέδια έκτακτης ανάγκης λιμένων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας. Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η καταγραφή και μελέτη των λοιμωδών νοσημάτων που δηλώθηκαν μέσω των Ναυτιλιακών Δηλώσεων Υγείας (MDH) στην αρμόδια αρχή στον Λιμένα Ηρακλείου.

Υλικό-Μέθοδος: Υλικό μας αποτέλεσαν 453 Ναυτιλιακές Δηλώσεις Υγείας που εστάλησαν 24 ώρες πριν την άφιξη των πλοίων στις αρμόδιες αρχές τα έτη 2020-2023 και από τις οποίες καταγράφηκαν πληροφορίες όπως ο αριθμός πληρώματος και επιβατών ανά ταξίδι, η αναλογία επιβατών προς πλήρωμα, η ηλικία, το φύλο, η εθνικότητα και η ασθένεια επιβατών και πληρώματος κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο πλοίο. Για το έτος 2023 μελετήθηκαν 125 δηλώσεις από 53 κρουαζιερόπλοια.

Αποτελέσματα: Το έτος 2023 καταγράφηκαν δύο (0,46%) αιφνίδιοι θάνατοι, ενώ νόσησαν 265 (53,43%) με Covid-19, 118 (23,79%) με γαστρεντερίτιδα (AGE), 36 (7,23%) με γριπώδη συνδρομή (ILI), 12 (2,42%) με γρίπη τύπου A, τέσσερις (0,81%) με γρίπη τύπου B, 10 (2,01%) με οξεία λοίμωξη του αναπνευστικού (ARI), 10 (2,01%) με ανεμοβλογιά και ένας (0,20%) με RSV. Κατά τις προσεγγίσεις στον λιμένα, 36 (8,20%) δεν δήλωσαν κρούσμα, ενώ συνολικά δεν καταγράφηκε έξαρση κρουσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μελέτης. Ο σχετικός κίνδυνος RR από την εμφάνιση πολλών νοσήσεων (>10 ανά προσέγγιση) σε σχέση με την αναλογία πληρώματος/επιβατών ($\geq 2,5$) υπολογίσθηκε σε 1,53 με p -value=0,002. Το ανώτατο ποσοστό κρουσμάτων γαστρεντερίτιδας ανά δήλωση ήταν 0,45% (11/2427) μεταξύ των επιβατών και 1,09% (5/460) μεταξύ του πληρώματος.

Συμπεράσματα: Από τη μελέτη των ναυτιλιακών δηλώσεων υγείας και σε σύγκριση με προηγούμενα έτη, διαπιστώθηκε ότι ο αριθμός των κρουσμάτων Covid-19 ήταν σαφώς μικρότερος από το 2022 και μεγαλύτερος από το 2020 και 2021. Νοσήματα όπως η γρίπη και οι γαστρεντερίτιδες χρήζουν εξίσου μεγάλης προσοχής για την προστασία της Δημόσιας Υγείας τόσο αναφορικά με τα μέλη του πληρώματος όσο και τους επιβάτες.

ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ HPV ΣΕ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Παρασκευή Παπαβασιλείου, **Πόπη Χατζαντωνάκη**, Αλέξανδρος Κωνσταντινίδης, Λίνα Μακρή, Αικατερίνη Χαρβάλου

AA31

Τμήμα Μοριακής Διάγνωσης,
Invitrolabs SA, Περιστέρι, Αττική,
Ελλάδα / EHMC, Vilnius, LT

Σκοπός: Ο HPV (Human papilloma virus) είναι η κύρια αιτία του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας και ο τέταρτος σε συχνότητα καρκίνος στη γυναίκα. Στον άνδρα μπορεί να οδηγήσει σε διάφορες μορφές καρκίνου. Η πρώτη διάγνωση είναι το κλειδί της πρόληψης. Σύμφωνα με τις διεθνείς οδηγίες, μπορεί να χρησιμοποιηθεί οποιοδήποτε κατάλληλο τεστ που ανιχνεύει τους 14 high risk HPV (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31320315>). Σκοπός της μελέτης ήταν η ανάλυση της τυποποίησης των HPV στο εργαστήριό μας και η διερεύνηση της συχνότητας εμφάνισης στα φύλα.

Υλικό-Μέθοδος: Εξετάστηκαν 123 δείγματα (107 από γυναίκες, 13 από άνδρες, 3 χωρίς ένδειξη φύλου) κατά την περίοδο 1/1/2022 – 31/12/2022. Το εύρος ηλικιών ήταν από 20 έως 60 ετών. Το είδος δείγματος ήταν κολπικό για τις γυναίκες και ουρηθρικό για τους άνδρες. Για την τυποποίηση χρησιμοποιήθηκαν το HPV GENOTYPES 14 REAL-TM QUANT (SACACE) (high risk) και το HPV INNO-LIPA GENOTYPING EXTRA II (FUJIREBIO) (high+low risk) λόγω της ζήτησης του ενός ή και των δύο κατηγοριών HPV (high and low). 53 ελέγχθηκαν για HIGH+LOW και 70 για HIGH RISK.

Αποτελέσματα: Στις γυναίκες, εκ των 107 βρέθηκαν 56 θετικά και 51 αρνητικά, ενώ στους άνδρες 6 θετικά και 7 αρνητικά και στα δείγματα αγνώστου φύλου ένα θετικό και 2 αρνητικά. Από τους HR HPV οι πιο συχνοί ήταν ο 16, 52 59, ενώ ο 18 σε χαμηλότερο %. Από τους rHR HPV συχνότεροι ήταν οι 66, 53, ενώ από τους low risk ο 6.

Συμπεράσματα: Στο εργαστήριό μας παραλαμβάνουμε περισσότερα δείγματα για τυποποίηση παρά για screening και λόγω του ότι είμαστε εργαστήριο αναφοράς δεν υπάρχουν ιστορικά. Επειδή για τα περισσότερα δείγματα ζητήθηκε πλήρης τυποποίηση, πιστεύεται πως οι ασθενείς που προσήλθαν είχαν υποψία CIN ή δερματικής HPV λοίμωξης. Τα αποτελέσματα συμφωνούν με πρόσφατες μελέτες, ενώ είναι εμφανής η ανάγκη πραγματοποίησης του screening test.

MUTATIONAL PATTERNS OF SARS-COV-2 DURING THE FOURTH PANDEMIC PHASE IN GREECE

Panagiotis Halvatsiotis¹, Sofia Vassiliu², Konstantinos Asonitis³, Argyris Siatelis⁴, Ekatherina Charvalos⁵, Dimitra Houhoula⁶

AA32

¹2nd Propaedeutic Department of Internal Medicine, School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, «Attikon» University Hospital, Athens, Greece

²School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

³University Hospital (CHUV) and University of Lausanne (UNIL), Lausanne, Switzerland

⁴3rd Department of Urology, «Attikon» University Hospital, Athens, Greece

⁵European Health and Medical Consultants, Vilnius, LT

⁶Department of Food Science and Technology, University of West Attica, Athens, Greece

Objective: The aim of this study was to investigate the circulating variants of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) in Greece during two months in 2021.

Material & Methods: A cohort of 2500 nasopharyngeal swab specimens were collected from suspected Covid-19 cases. Viral nucleic acid extraction was extracted using an automatic extractor and the RNA recovered underwent qRT-PCR for the detection of SARS-CoV-2. The positive specimens were then used to identify specific Spike gene mutations and characterize the emerging SARS-CoV-2 variants.

Results: Out of 2500 specimens, 220 were tested positive for SARS-CoV-2 indicating a prevalence of 8.8% among suspected cases. From those, 148 (67.3%) were from Athens and 72 (32.7%) from Greek rural areas. As far as the Spike mutations investigated: N501Y appeared in all the samples, D614G mutation appeared in 212 (96.4%) samples with a prevalence of 87.2% in Athens and 98.6% in the countryside, E484K had a prevalence of 10.8% and 12.5% in Athens and the rural areas, respectively. K417N was found in 18 (12.2%) samples from Athens and four (5.6%) from the countryside, P681H was present in 51 (34.5%) Athenian specimens and 14 (19.4%) specimens from countryside. HV69-70 was carried in 32.4% and 19.4% of the samples from Athens and the countryside, respectively. P681R had a prevalence of 87.2% in Athens and 98.6% in rural areas, and none of the specimens carried the L452R mutation. 62 (28.2%) samples carried the N501Y, P681H, D614G and HV69-70 mutations simultaneously and the corresponding variant was characterized as the Alpha (UK) variant (B.1.1.7). Only six (2.7%) samples from Athens had the N501Y, E484K, K417N and D614G mutations simultaneously (B, South African variant B.1.351).

Conclusions: The prevalent mutations identified were N501Y, D614G, P681R and the variants identified were the Delta in most of the cases (90%), followed by Alpha and Beta. This study is highlighting the importance of mutation detection in the prevention and monitoring of the Covid-19 spread.

HPV CO-INFECTION WITH GENITAL MYCOPLASMAS IN WOMEN WITH CERVICAL INTRAEPITHELIAL NEOPLASIA AND CARCINOMA. A PILOT STUDY: IS THERE A CORRELATION?

Maria Adamopoulou¹, Dimitrios Avgoustidis², Chrysa Voyiatjaki¹, Konstantinos Asonitis³, Christos Yapijakis⁴, Evangelos Tsiambas⁵, Ekaterina Charvalos⁶

AA33

¹Department of Biomedical Sciences, University of West Attica, Athens, Greece

²Department of Oral and Maxillofacial Surgery, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, «Evangelismos» General Hospital, Athens, Greece

³CHUV, Centre Hospitalier Vaudois, Lausanne, Switzerland

⁴Department of Oral Maxillofacial Surgery, School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, «Attikon» General Hospital, Athens, Greece

⁵Department of Cytology, 417 VA Hospital (NIMTS), Athens, Greece

⁶European Health and Medical Consultants, Vilnius, LT

Objective: Research seems correlating the association of co-infection with cervical lesions, but the number of studies is limited. The objective of the present study was to investigate the prevalence of HPV types in cervical intraepithelial neoplasia (CIN) in correlation to co-infection with *Mycoplasma hominis* (Mh) and *Ureaplasma urealyticum* (Uu) in females with and without cervical lesions.

Material & Methods: This study comprised 120 women with no cervical lesions as a control group and 62 women with abnormal cytological findings from the cervix (cervical intraepithelial lesion/neoplasia, CIN) as study group. For HPV detection, PCR/RFLPs and gel electrophoresis was performed, and in some instances sequencing analysis was used to confirm the result (Macrogen, Korea). Nested PCR was used in low copy number specimen. Culture was performed as well as PCR analysis for the mycoplasmas.

Results: The presence of HPV infection was shown in 52/62 (83.9%) of women with CIN cytology. Women with cervical cytology findings were shown to have 17.6 times higher risk correlation with Mh and Uu co-infection ($p=0.001$). HPV and Uu co-infection were detected with a higher prevalence among women with CIN 3 and in situ cancer.

Conclusions: These findings demonstrate that microbial co-infections may play an important role in persistent inflammation, the progress of HPV infection and cervical cancer. According to our findings, it can be concluded that the presence of Uu in CIN 3 and invasive cancer lesions, may be implicated to manifestations of the cervical epithelial cells. In addition, the persistent and recurrent inflammation of HPV, and the infection with Uu may enhance inflammatory responses related to the progression of lesions in the female genital tract increasing the risk for abnormal cytopathology and cervical neoplasia. Long-term larger population studies are required to enlight the effects of these frequent co-infections in the female genital track.

SKELETAL MUSCLE MASS LOSS DETERMINANTS AMONG OLDER ADULTS OVER 65 YEARS OLD: A CROSS-SECTIONAL ANALYSIS USING THE ATHLOS MEGA-DATASET

Stefanos Tyrovolas^{1,2,3}, Iago Gine-Vazquez^{2,3}, Daniel Fernandez⁴, Josep-Maria Haro^{2,3}

AA34

¹Nutrition and Food Studies
Department, George Mason University,
Virginia, USA

²Parc Sanitari Sant Joan de Déu,
Universitat de Barcelona, Fundació
Sant Joan de Déu, Barcelona, Spain

³Instituto de Salud Carlos III,
CIBERSAM, Madrid, Spain

⁴Department of Statistics and
Operations Research, Polytechnic
University of Catalonia (UPC) –
Barcelona Tech, Barcelona, Spain

Objective: The aim of the present work was to evaluate the determinants of low muscle mass among older adults, using the international sample of ATHLOS.

Material & Methods: The ATHLOS harmonised dataset was analysed, which includes information from individuals aged 65+ in 38 countries (n=8,244). Total muscle mass and body fat (BF) % were estimated by using indirect equations. Then a skeletal muscle mass index (SMI) was created by dividing skeletal muscle mass with body mass index (BMI), following the literature. The rest of the determinants were measured using standardized methods.

Results: Adjusted linear regression revealed that greater age [b-coef (p value): -0.005 (p≤0.001)] and increased BF% [-0.006 (p≤0.001)] were related with lower SMI among older adults. Higher wealth (3rd, 4th and 5th quintiles) (p≤0.03), education status (secondary and tertiary education) (p≤0.001) and male gender [0.319 (p≤0.001)] were related with increased SMI. In addition, only moderate level of physical activity was related with higher skeletal SMI [0.005 (p=0.021)] when compared with the rest of categories.

Conclusions: Our results report the need for data integration in life science and musculoskeletal disorders especially among the older adults. In addition, low muscle mass prevention planning among older adults taking into account various factors could help them maintain a better quality of life throughout the ageing process.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΙΟΓΟΝΩΝ ΟΥΣΙΩΝ
ΣΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΡΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣΧρυσούλα Μπελιά¹, Ελισάβετ Ανδρή², Αρετή Λάγιου², Ευανθία Σακελλάρη²

ΑΑ35

¹ΠΜΣ «Επιδημιολογία και Προαγωγή Υγείας», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα
²Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας για την αναζήτηση προγραμμάτων παρέμβασης με στόχο την πρόληψη και τη μείωση της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών στους εφήβους και νεαρούς ενήλικες.

Υλικό-Μέθοδος: Η συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα Σεπτέμβριος 2022 έως Ιανουάριος 2023 στις βάσεις δεδομένων PubMed και Scopus, σύμφωνα με τις οδηγίες PRISMA, με τη χρήση των ακόλουθων λέξεων-κλειδιών: substance use, substance addiction, intervention programs, adolescents, young adults. Αναζητήθηκαν άρθρα που είχαν δημοσιευθεί την τελευταία πενταετία, στην αγγλική γλώσσα, ήταν ελεύθερα προσβάσιμα και περιλάμβαναν προγράμματα που εφαρμόστηκαν με στόχο την πρόληψη και τη μείωση της χρήσης των εξαρτησιογόνων ουσιών σε νέους ηλικίας 12-24 ετών.

Αποτελέσματα: Μετά την εφαρμογή κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού επιλέχθηκαν και αναλύθηκαν 39 μελέτες, που ανέδειξαν 4 κατηγορίες παρεμβάσεων: 1) παρεμβάσεις για το κάπνισμα και τα προϊόντα καπνού με στόχο την ενίσχυση κινήτρων και υποστήριξη συνομηλίκων, 2) παρεμβάσεις για το αλκοόλ με στόχο την ενίσχυση κοινωνικών δεξιοτήτων, τη συμβουλευτική, την υποστήριξη και οικογενειακή θεραπεία, 3) παρεμβάσεις για τη χρήση ναρκωτικών ουσιών και 4) παρεμβάσεις για συνδυασμό εξαρτησιογόνων ουσιών που περιλάμβαναν υποστήριξη και οικογενειακή θεραπεία. Οι παρεμβάσεις υλοποιήθηκαν μέσω σχολικών και ακαδημαϊκών μονάδων, αλλά και μέσω κοινοτικών υπηρεσιών και φορέων.

Συμπεράσματα: Η χρήση ουσιών από τους νέους συνεχίζει να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα δημόσιας υγείας, υποδεικνύοντας έτσι την ανάγκη για σχεδιασμό και υλοποίηση περισσότερων προγραμμάτων για την πρόληψη και μείωση της χρήσης ουσιών από τους εφήβους και νεαρούς ενήλικες, οι οποίοι αποτελούν το μέλλον κάθε κοινωνίας.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ: Η ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΠΤΥΧΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΩΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Λάμπρος Α. Θεοδοσόπουλος¹, Αγγελική Δρελιώζη¹, Παρασκευή Βάρδα¹, Όλγα Γκότση¹, Ελευθερία Παπαϊωάννου¹, Μαρία Πάσιου¹, Ασπασία Παναγιώτου², Ευάγγελος Φραδέλος³, Φωτεινή Τζαβέλλα²

ΑΑ36

¹Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, 2^η
Υγειονομική Περιφέρεια Πειραιώς
και Αιγαίου, Ελλάδα

²Τμήμα Νοσηλευτικής, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Πελοποννήσου, Ελλάδα

³Τμήμα Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο
Θεσσαλίας, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσει τον ρόλο της πολιτισμικής επάρκειας ως πτυχή ποιότητας στη φροντίδα και να αναδείξει πώς αντιμετωπίζει τις προκλήσεις του πλουραλισμού στις σύγχρονες κοινωνίες.

Υλικό-Μέθοδος: Η μεθοδολογία περιλαμβάνει μια συνολική ανάλυση της βιβλιογραφίας σχετικά με την πολιτισμική επάρκεια και τη φροντίδα, καθώς και μελέτες περίπτωσης που εξετάζουν πρακτικά παραδείγματα εφαρμογής αυτών των αρχών. Παράλληλα επιχειρείται, με στοιχεία από διεθνείς οργανισμούς, μία αποτύπωση της αυξανόμενης διαφορετικότητας και ποικιλομορφίας των κοινωνιών παγκοσμίως, αλλά και στην Ελλάδα.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν τη σημασία της πολιτισμικής επάρκειας στη φροντίδα, καθώς επίσης και τα οφέλη της ολοκληρωμένης προσέγγισης που λαμβάνει υπόψη την πλούσια ανθρωπογεωγραφία των κοινωνιών. Η πολιτισμική ικανότητα των επαγγελματιών υγείας μπορεί να επιφέρει ποικίλα θετικά αποτελέσματα στην παροχή υπηρεσιών υγείας, ενώ από την έλλειψή της προκύπτουν διάφορα ανεπιθύμητα αποτελέσματα.

Συμπεράσματα: Τα συμπεράσματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της πολιτισμικής επάρκειας στη φροντίδα, καθώς επίσης και τη σημασία της ενσωμάτωσής της στις πολιτικές και τις πρακτικές της φροντίδας σε παγκόσμιο επίπεδο. Ταυτόχρονα, αναδεικνύεται η ανάγκη εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των ασθενών και να βελτιωθεί η παροχή υγειονομικής περίθαλψης εν γένει. Ο επαγγελματίας υγείας με πολιτισμικές δεξιότητες θα μπορεί πλέον να παρέχει φροντίδα υγείας υψηλού επιπέδου, λαμβάνοντας υπόψη το νέο, πολυπολιτισμικό ανθρώπινο παζλ, το οποίο μεταβάλλει με τη σειρά του το προφίλ των χρηστών υπηρεσιών υγείας.

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ/ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΡΓΟ ICEX

Ελένη Κωνσταντινίου¹, Tiina Murto², Χρήστος Πράπας¹, Επαμεινώνδας Κουταβέλης³, Μαρίνα Νάτσια³, Αρετή Λάγιου¹, Ευανθία Σακελλάρη¹

AA37

¹Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Degree Program on Midwifery (BA), Faculty of Health and Well-being, Turku University of Applied Sciences, Turku, Finland

³ΚΜΟΡ - Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρουσίαση του ευρωπαϊκού έργου Erasmus+ ICEX – «Καινοτόμο και πολιτισμικά κατάλληλο εκπαιδευτικό πακέτο για τη σεξουαλική αγωγή σε μετανάστες/πρόσφυγες», το οποίο στοχεύει στην προαγωγή της σεξουαλικής υγείας και ευημερίας των ενήλικων μεταναστών/προσφύγων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Στο πλαίσιο του έργου θα αναπτυχθούν καινοτόμα και πολιτισμικά ευαίσθητα εργαλεία για τη σεξουαλική αγωγή των μεταναστών/προσφύγων.

Υλικό-Μέθοδος: Στην πρώτη φάση του έργου πραγματοποιήθηκε εκτίμηση των αναγκών σεξουαλικής αγωγής μεταναστών/προσφύγων μέσω ομάδων εστίασης που πραγματοποιήθηκαν στις χώρες εταίρους (Φινλανδία, Ελλάδα, Πορτογαλία, Εσθονία) του έργου, τόσο σε άτομα από τον πληθυσμό-στόχο όσο και σε επαγγελματίες με διαφορετικό υπόβαθρο που παρέχουν υπηρεσίες στον πληθυσμό αυτό. Επιπλέον, αξιολογήθηκαν οι ανάγκες των επαγγελματιών αυτών για εκπαιδευτικές δεξιότητες μέσω ομάδων εστίασης. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αναλύονται με τη χρήση θεματικής ανάλυσης και βάσει των αποτελεσμάτων θα αναπτυχθεί το πλαίσιο της δομής της εργαλειοθήκης ICEX και η εργαλειοθήκη ICEX. Το τελικό υλικό σεξουαλικής αγωγής θα προκύψει αφού εφαρμοσθεί πιλοτικά στο πλαίσιο ενός διήμερου εργαστηρίου και αξιολογηθεί τόσο από επαγγελματίες που εργάζονται με μετανάστες/πρόσφυγες όσο και από μετανάστες/πρόσφυγες.

Αποτελέσματα: Το έργο παρέχει μια ολοκληρωμένη, καινοτόμο και πολιτισμικά ευαίσθητη προσέγγιση για την προαγωγή της σεξουαλικής υγείας και ευημερίας των μεταναστών/προσφύγων. Τα αποτελέσματα του έργου είναι: α) το πλαίσιο, το οποίο παρέχει τις βέλτιστες διαθέσιμες γνώσεις και εκπαιδευτικές πρακτικές σεξουαλικής αγωγής στον πληθυσμό-στόχο, β) η εργαλειοθήκη ICEX, η οποία περιλαμβάνει καινοτόμο και πολιτισμικά ευαίσθητο υλικό σεξουαλικής αγωγής για τον πληθυσμό-στόχο, γ) το ψηφιακό εγχειρίδιο ICEX για τους επαγγελματίες που εργάζονται με μετανάστες/πρόσφυγες, το οποίο αποτελεί οδηγό χρήσης της εργαλειοθήκης ICEX και επιπλέον παρέχει καινοτόμες παιδαγωγικές μεθόδους για σεξουαλική αγωγή λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτισμικές διαφορές των μεταναστών/προσφύγων.

Συμπεράσματα: Το τελικό υλικό του έργου ICEX θα μπορεί να αξιοποιηθεί τόσο από μετανάστες/πρόσφυγες όσο και από επαγγελματίες που εργάζονται μαζί τους, στοχεύοντας στην προαγωγή της σεξουαλικής υγείας και ευημερίας των ενήλικων μεταναστών/προσφύγων.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Ευαγγελία-Αρετή Ρεκούμη

ΑΑ38

Π.Γ.Ν. «Αττικόν», Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη του ρόλου του σχολικού νοσηλευτή στην πρόληψη του καρκίνου του μαστού.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική αναζήτηση σε ξενόγλωσσα και ελληνικά περιοδικά των τελευταίων 5 ετών, στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar, ScienceDirect, ResearchGate.

Αποτελέσματα: Ο καρκίνος του μαστού αποτελεί τη συχνότερη μορφή καρκίνου στις γυναίκες παγκοσμίως, ενώ στη χώρα μας εντοπίζονται περίπου 6.000 νέα περιστατικά ετησίως. Οι σχολικοί νοσηλευτές είναι εξειδικευμένοι επιστήμονες υγείας με προσόντα στην εκπαίδευση των παιδιών. Ο σχολικός νοσηλευτής αντιμετωπίζει, ενδιαφέρεται, συζητά και βρίσκει λύσεις για τα προβλήματα υγείας των παιδιών, των γονέων τους και του προσωπικού του σχολείου. Έτσι, στο πλαίσιο της πρόληψης και της ευαισθητοποίησης των εφήβων κοριτσιών για τη φυσιολογία του μαστού αλλά και για την ίδια τη νόσο, ο σχολικός νοσηλευτής αποτελεί το καταλληλότερο πρόσωπο, διδάσκοντας και ενημερώνοντας ορθά τη σχολική κοινότητα. Ο σχολικός νοσηλευτής πληροφορεί για τη νόσο, εκπαιδεύει τα νεαρά άτομα στην αυτοεξέταση, ενημερώνει για τη μαστογραφία και αναγνωρίζει πιθανούς κινδύνους ανάλογα με το κλινικό ιστορικό, διασφαλίζοντας έτσι την πρόληψη και την έγκαιρη διάγνωση της ασθένειας. Ωστόσο, παρ' όλο που ο θεσμός του σχολικού νοσηλευτή αποτελεί μια πλήρως επιστημονικά καταρτισμένη ειδικότητα, η οποία είναι διεθνώς αναγνωρισμένη, στη χώρα μας βρίσκεται ακόμα σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης.

Συμπεράσματα: Οι σχολικοί νοσηλευτές αποτελούν το «κλειδί» της σχολικής υγείας, παρέχοντας μία μοναδική ευκαιρία για την έγκαιρη αναγνώριση των πρώιμων συμπτωμάτων του καρκίνου του μαστού. Σχολικοί νοσηλευτές και εκπαιδευτικοί οφείλουν να προάγουν τη σωστή ενημέρωση και υγεία στα παιδιά. Επίσης, η πολιτεία οφείλει να ενισχύει τον θεσμό του σχολικού νοσηλευτή σε κάθε σχολείο, διασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη δημόσια υγεία των μαθητών και των καθηγητών. Ωστόσο, όπως κάθε παιδεία, έτσι και η υγειονομική παιδεία για να έχει απόδοση έχει ανάγκη από μεθοδολογία. Συνδέονται μοιραία, σε κάθε πρόγραμμα πρόληψης, παράγοντες πολιτικοί, πολιτιστικοί και περιβαλλοντικοί.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΘΛΗΣΗΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΑΝΟΪΚΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ.
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Νικόλαος Διαμαντόπουλος, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ39

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση έχει ως βασικό σκοπό τη μελέτη της επίδρασης της σωματικής άσκησης σε ηλικιωμένα άτομα με άνοια, με στόχο την καλύτερη διαχείριση και τον περιορισμό των ανοϊκών συμπτωμάτων.

Υλικό-Μέθοδος: Για τη συγγραφή της ανασκόπησης αυτής αναζητήθηκαν επιστημονικά άρθρα από το PubMed με τη χρήση των ακόλουθων όρων (μεμονωμένα ή συνδυαστικά): physical exercise, exercise programs, dementia, elderly OR older adults. Τα άρθρα που χρησιμοποιήθηκαν αποτελούν τυχαιοποιημένες μελέτες, μετα-αναλύσεις και ανασκοπήσεις της τελευταίας δεκαετίας. Η ανασκόπηση διενεργήθηκε από τα τέλη Δεκεμβρίου του 2022 έως και τις αρχές Φεβρουαρίου του 2023.

Αποτελέσματα: Από τις μελέτες που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα ανασκόπηση προέκυψε ότι η σωματική άσκηση, ανάλογα με τη μορφή της, μπορεί να έχει σημαντικά οφέλη για τους ηλικιωμένους με άνοια όσον αφορά στη γνωστική, τη σωματική και την ψυχική υγεία τους.

Συμπεράσματα: Η σωματική άσκηση αποτελεί μία εναλλακτική, μη φαρμακολογική θεραπεία, που έρχεται να βελτιώσει την κατάσταση της πληθυσμιακής ομάδας των ηλικιωμένων ασθενών με άνοια, τόσο σε σωματικό όσο και σε γνωστικό επίπεδο. Είναι αυτονόητο πως η εφαρμογή της πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες κάθε ασθενή ξεχωριστά (εξατομικευμένη προσέγγιση). Εν τούτοις, απαιτείται να διεξαχθούν περαιτέρω μελέτες σχετικά με το ζήτημα αυτό, με μεγαλύτερα δείγματα και περισσότερες και διαφορετικές παρεμβάσεις, προκειμένου να οδηγηθούμε σε ακόμα πιο ακριβή στοιχεία.

ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΜΕ ΑΝΟΙΑ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ραχήλ Κυριαζίδου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

AA40

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Παγκοσμίως, περισσότερα από 46 εκατομμύρια άτομα πάσχουν από άνοια, εκ των οποίων 90-98% είναι άνω των 65 ετών. Η άνοια είναι μία μη αναστρέψιμη γηριατρική νόσος, με ραγδαίο ρυθμό αύξησης, που επιβαρύνει το σύστημα υγείας. Ως εκ τούτου, οι αποτελεσματικές μη φαρμακευτικές θεραπείες, που μπορούν να καθυστερήσουν την εξέλιξη της νόσου, αποτελούν σημαντικό αντικείμενο μελέτης. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι η διερεύνηση της επίδρασης των φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε ηλικιωμένα άτομα με άνοια.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar, Pedro και World Health Organisation και εφαρμόστηκαν φίλτρα για να εντοπισθούν ανασκοπήσεις, τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες μελέτες, κλινικές μελέτες και συστηματικές ανασκοπήσεις στην αγγλική γλώσσα από το 2012 έως σήμερα. Συνολικά, συμπεριλήφθηκαν 21 άρθρα.

Αποτελέσματα: Στην ανασκόπηση, μελετήθηκαν οι επιδράσεις των φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων όπως η μυϊκή ενδυνάμωση, οι ασκήσεις ισορροπίας, η αερόβια άσκηση, αλλά και του συνδυασμού φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων, σε ηλικιωμένα άτομα με άνοια. Συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις μυϊκής ενδυνάμωσης και ισορροπίας έδειξαν μείωση στον κίνδυνο των πτώσεων και βελτίωση της ισορροπίας και της κινητικότητας σε ηλικιωμένα άτομα με άνοια. Επιπλέον, η αερόβια άσκηση που επαναλαμβάνεται σε εβδομαδιαία βάση φαίνεται να συμβάλλει στη βελτίωση της νοητικής λειτουργίας. Αν και κάποιες μελέτες έδειξαν θετικά αποτελέσματα στη γνωστική λειτουργία μετά τη φυσικοθεραπευτική παρέμβαση, υπήρξαν και μελέτες με αμφιλεγόμενα αποτελέσματα.

Συμπεράσματα: Η ανασκόπηση έδειξε ότι οι φυσικοθεραπευτικές παρεμβάσεις έχουν επίδραση στη γνωστική λειτουργία, στην καθυστέρηση εξέλιξης της νόσου, στην ποιότητα ζωής, στη μείωση των πτώσεων, αλλά και στη μείωση των νευροψυχιατρικών συμπτωμάτων σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας με άνοια. Παρ' όλα αυτά, θα ήταν σκόπιμο να εκπονηθούν περισσότερες μελέτες, με μεγαλύτερο δείγμα και σαφή κριτήρια αξιολόγησης, ώστε να μπορούν να δοθούν συστάσεις για παρεμβάσεις που προάγουν τη δημόσια υγεία και συνεισφέρουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της άνοιας.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ PILATES ΣΤΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗ-ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ραχήλ Κυριαζίδου, Κωνσταντία Βαβανού, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Πηνελόπη Σωτηροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ41

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η σωματική δραστηριότητα αντιπροσωπεύει έναν από τους παράγοντες που μπορεί να έχουν άμεση επίδραση στην απώλεια της λειτουργικότητας που σχετίζεται με τη γήρανση. Η μέθοδος Pilates είναι μία ολιστική προσέγγιση που χρησιμοποιεί συνδυασμό ασκήσεων και φαίνεται να είναι ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους επίτευξης υγιούς γήρανσης. Η παρούσα παρέμβαση έχει σκοπό να μελετήσει την επίδραση της μεθόδου Pilates στη σωματική-λειτουργική απόδοση και στην ποιότητα ζωής, σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν έξι άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω που νοσηλεύονται σε κέντρο αποκατάστασης. Εφαρμόστηκε ένα πρόγραμμα ασκήσεων Pilates διάρκειας 60 λεπτών, δύο φορές την εβδομάδα, για τέσσερις εβδομάδες. Τα αποτελέσματα της παρέμβασης αξιολογήθηκαν με το TUG (Timed up and Go Test) και την κλίμακα ισορροπίας Berg (Balance Berg scale). Πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις πριν και μετά την παρέμβαση.

Αποτελέσματα: Παρατηρήθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στη λειτουργικότητα και την αυτονομία των ατόμων που συμμετείχαν στο ατομικό πρόγραμμα ασκήσεων βασισμένο στη μέθοδο Pilates. Όλοι οι συμμετέχοντες μείωσαν τον χρόνο έγερσης και βάρδισης τριών μέτρων του TUG test, ενώ επιπλέον, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της κλίμακας ισορροπίας Berg, φαίνεται ότι όλοι οι συμμετέχοντες αύξησαν τις βαθμολογίες τους τουλάχιστον κατά πέντε μονάδες. Θετικά στοιχεία σχετικά με την υλοποίηση της παρέμβασης ήταν το ενδιαφέρον και η ικανοποίηση των ασθενών που συμμετείχαν.

Συμπεράσματα: Τα πρωτόκολλα ασκήσεων που βασίζονται στη μέθοδο Pilates μπορούν να επιδράσουν θετικά στη σωματική-λειτουργική απόδοση, καθώς και στην ποιότητα ζωής των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας. Επιπροσθέτως, είναι μία προσιτή και ασφαλής μέθοδος. Οι φυσικοθεραπευτές και οι επαγγελματίες άσκησης που εργάζονται με άτομα τρίτης ηλικίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη μέθοδο ως μια ασφαλή στρατηγική για την επίτευξη υγιούς και ενεργής γήρανσης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΝΟΣΟ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Μάριος Παναγίδης, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ42

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η νόσος Πάρκινσον είναι η δεύτερη συνηθέστερη εκφυλιστική νόσος του κεντρικού νευρικού συστήματος και επηρεάζει το 1% του πληθυσμού 60 ετών και άνω. Πολύ σημαντικό ρόλο στην αποκατάσταση και διαχείριση των κινητικών συμπτωμάτων, αλλά και στην πρόληψη δευτερογενών δυσλειτουργιών των ατόμων με νόσο Πάρκινσον, διαδραματίζει η φυσικοθεραπεία. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι να διερευνηθεί η επίδραση των φυσικοθεραπευτικών παρεμβάσεων και ο ρόλος της φυσικοθεραπείας σε άτομα τρίτης ηλικίας με νόσο του Πάρκινσον.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar. Εφαρμόστηκαν φίλτρα για να εντοπισθούν ανασκοπήσεις, συστηματικές ανασκοπήσεις, κλινικές μελέτες και τυχαίοποιημένες ελεγχόμενες μελέτες από το 2012 έως σήμερα. Στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν συνολικά 15 άρθρα. Τα άρθρα περιλάμβαναν ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας ή ηλικιωμένους με νόσο Πάρκινσον και τον ρόλο της φυσικοθεραπείας.

Αποτελέσματα: Οι μελέτες που ερευνήθηκαν στην παρούσα ανασκόπηση διαχωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες, σύμφωνα με τα συμπτώματα της νόσου. Διερευνήθηκε η επίδραση της φυσικοθεραπείας στον κίνδυνο πτώσης, στην ισορροπία και στα κινητικά ελλείμματα, σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας με νόσο Πάρκινσον. Από τα αποτελέσματα, φαίνεται ότι η φυσικοθεραπεία επιδρά στη μείωση και τη διαχείριση των κινητικών δυσλειτουργιών σε ηλικιωμένους με νόσο Πάρκινσον. Επιπλέον, οι φυσικοθεραπευτικές παρεμβάσεις φαίνεται να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επιβράδυνση εξέλιξης της νόσου, καθώς και στη διαχείριση κινητικών δυσλειτουργιών και των δευτερογενών επιπλοκών.

Συμπεράσματα: Κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή περαιτέρω μελετών, οι οποίες θα εστιάσουν στη αναζήτηση των θεραπευτικών προγραμμάτων ή συνδυασμών θεραπείας που είναι πιο αποτελεσματικές στη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα με νόσο Πάρκινσον. Θα ήταν ωφέλιμο να εστιάσουμε στις παρεμβάσεις που ήδη έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές, ώστε να προάγουμε την ποιότητα ζωής αλλά και τη λειτουργικότητα στους ηλικιωμένους με νόσο Πάρκινσον.

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ, ΤΗ ΜΥΪΚΗ ΙΣΧΥ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Μάριος Παναγίδης, Κωνσταντία Βαβανού, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Πηνελόπη Σωτηροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ43

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διαδικασία γήρανσης συνοδεύεται από ένα ευρύ φάσμα αρνητικών αποτελεσμάτων υγείας, που μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη επιβάρυνση στη σωματική και λειτουργική ικανότητα του ατόμου, καθώς και στην ποιότητα ζωής του. Η σωματική άσκηση παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της υγείας και της λειτουργικής ικανότητας. Η παρούσα μελέτη παρέμβασης έχει σκοπό να διερευνήσει την επίδραση της σωματικής άσκησης στην ποιότητα ζωής, τη μυϊκή ισχύ και τη λειτουργικότητα σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν πέντε άτομα, άνδρες και γυναίκες ηλικίας 60 ετών και άνω. Οι συμμετέχοντες παρακολούθησαν ένα πρόγραμμα ασκήσεων ενδυνάμωσης μίας ώρας, δύο φορές την εβδομάδα, για τέσσερις εβδομάδες. Για τη διερεύνηση των αποτελεσμάτων χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα μέτρησης μυϊκής ισχύος MRC (Medical Research Council) και το TUG test (Timed up and Go test) πριν και μετά την παρέμβαση του προγράμματος ασκήσεων ενδυνάμωσης.

Αποτελέσματα: Μετά το πέρας της παρέμβασης του προγράμματος ασκήσεων ενδυνάμωσης υπήρξαν σημαντικές βελτιώσεις. Ειδικότερα, όλοι οι συμμετέχοντες στη μελέτη μετά το πέρας της παρέμβασης παρουσίασαν καλή μυϊκή ισχύ σε όλες τις εξεταζόμενες μυϊκές ομάδες, σε σύγκριση με την έναρξη της μελέτης που παρουσίαζαν ελλιπή ή μέτρια μυϊκή ισχύ. Επιπλέον, τρεις από τους πέντε ασθενείς μετά το πέρας της παρέμβασης ήταν πιο λειτουργικοί και ανεξάρτητοι και δεν έχρηζαν επίβλεψης κατά τη βάρδια.

Συμπεράσματα: Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και την παρέμβαση συμπεραίνεται ότι η σωματική άσκηση επιδρά θετικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, της μυϊκής ισχύος καθώς και της λειτουργικότητας σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας. Μπορεί να λειτουργήσει προληπτικά ή θεραπευτικά σε ποικίλα ζητήματα που προκύπτουν, όπως μυοσκελετικά και λειτουργικά προβλήματα, τα οποία μπορούν να μειώσουν την αυτονομία. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι παρεμβάσεις σωματικής άσκησης έχουν θεραπευτικό σκοπό και θα μπορούσαν να συνταγογραφούνται σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΟΤΑΓΟ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΕΥΘΡΑΥΣΤΟΤΗΤΑ, ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΒΙΟΥΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Αννα Σταμούλη, Κωνσταντία Βαβανού, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Πηνελόπη Σωτηροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ44

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το σύνδρομο ευθραυστότητας αποτελεί ένα σύνδρομο αυξανόμενης σημασίας στον γηριατρικό πληθυσμό τις τελευταίες δεκαετίες και χαρακτηρίζεται από αυξημένη ευπάθεια σε στρεσογόνους παράγοντες, με δυσμενή αποτελέσματα για την υγεία. Σκοπός της παρούσας παρέμβασης ήταν ο εντοπισμός της ευθραυστότητας σε άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών που βρίσκονται σε κέντρο αποκατάστασης και η ανάδειξη της επίδρασης της άσκησης και συγκεκριμένα του προγράμματος άσκησης Otago στη βελτίωση της ευθραυστότητας, κινητικότητας και λειτουργικότητας των ατόμων αυτών.

Υλικό-Μέθοδος: Την παρέμβαση ασκήσεων Otago δέχθηκαν 9 συμμετέχοντες, ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών (άνδρες/γυναίκες 3:6). Το πρόγραμμα ήταν ομαδικό, παρεχόμενο από εξειδικευμένο και πιστοποιημένο φυσικοθεραπευτή, 3 φορές εβδομαδιαίως, σε συνεδρίες των 30-50 λεπτών για 8 εβδομάδες. Τις υπόλοιπες 3 ημέρες οι συμμετέχοντες ενθαρρύνθηκαν να πραγματοποιούν 30λεπτο περπάτημα. Το πρόγραμμα ασκήσεων Otago είναι ένα εξειδικευμένο πρόγραμμα άσκησης το οποίο περιλαμβάνει ασκήσεις ενδυνάμωσης (λάστιχα ή βαράκια), ισορροπίας και περπάτημα. Η κινητικότητα αξιολογήθηκε με το Time Up And Go test (TUG test), η ισορροπία με το Berg Balance test (BBT), ενώ η ευθραυστότητα με την Κλίμακα Κλινικής Ευπάθειας (Clinical Frailty Scale – CFS).

Αποτελέσματα: Σχεδόν όλοι οι ασθενείς, με εξαίρεση έναν που παρέμεινε σταθερός, μείωσαν τη βαθμολογία τους στην CFS από μία έως τρεις μονάδες. Η συγκεκριμένη κατηγορία ασθενών βελτιώθηκε και στις μεταβλητές TUG και BBT. Οι καταγραφές των μετρήσεων έδειξαν ότι οι μεγαλύτερες βελτιώσεις σημειώθηκαν για τους post-Covid-19 και οι μικρότερες βελτιώσεις σε ασθενείς με AEE.

Συμπεράσματα: Η ευθραυστότητα αναγνωρίζεται ως δημόσια προτεραιότητα, καθώς ο γηριατρικός πληθυσμός αυξάνεται παγκοσμίως. Ο προσυμπτωματικός έλεγχος της ευθραυστότητας από τους επαγγελματίες υγείας παρέχει μια πολύτιμη ευκαιρία για τον εντοπισμό της ευθραυστότητας και τη συμμετοχή ηλικιωμένων και εύθραυστων ενηλίκων σε στοχευμένα προγράμματα φυσικής δραστηριότητας.

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΗΣ ΑΓΧΩΔΟΥΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ

Κωνσταντία Βαβανού, Γεώργιος-Παναγιώτης Κοκοράκης, **Αμαλία Κουτσούκου**, Δήμητρα Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ45

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Οι αγχώδεις διαταραχές είναι αρκετά συχνές στην ηλικιακή ομάδα των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας, ωστόσο παραμένουν, σε πολλές περιπτώσεις, αδιάγνωστες και αθεράπευτες. Η γενικευμένη αγχώδης διαταραχή (ΓΑΔ) αποτελεί μία από τις πιο κοινές μορφές αγχώδων διαταραχών, με σημαντικές συνέπειες στη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής. Η γνωστική συμπεριφορική θεραπεία (cognitive behavioral therapy - CBT) είναι μια ψυχοθεραπευτική προσέγγιση που έχει υποστηριχθεί ότι παρουσιάζει οφέλη υγείας αναφορικά με την αγχώδη συμπτωματολογία στον γηριατρικό πληθυσμό. Η παρούσα συστηματική ανασκόπηση διερευνά τα αποτελέσματα της εφαρμογής της CBT στην αντιμετώπιση των συμπτωμάτων της γενικευμένης αγχώδους διαταραχής σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Για την πραγματοποίηση της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης, πραγματοποιήθηκε αναζήτηση πηγών στις βάσεις δεδομένων PubMed, Scopus και PsychInfo. Οι όροι αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι ακόλουθοι: generalized anxiety disorder, AND cognitive behavioral therapy, AND elderly OR older adults. Όσον αφορά στον καθορισμό των κριτηρίων ένταξης και αποκλεισμού άρθρων, ακολουθήθηκε το σύστημα PRISMA (προτιμώμενα στοιχεία αναφοράς για συστηματικές κριτικές και μετα-αναλύσεις). Στην τελική βιβλιογραφία συμπεριλήφθηκαν εννέα μελέτες που είχαν δημοσιευθεί την τελευταία δεκαετία (2013-2023).

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα των μελετών υποστηρίζουν ότι η CBT αποτελεί μια πολλά υποσχόμενη ψυχοθεραπευτική παρέμβαση ως προς την αντιμετώπιση της ΓΑΔ. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι συνδέεται με θετικά αποτελέσματα ψυχικής υγείας αναφορικά με τις ψυχοπαθολογικές εκφράσεις του άγχους, της ανησυχίας, της κατάθλιψης και της αϋπνίας σε πληθυσμό με διάγνωση ΓΑΔ. Επιπροσθέτως, συνδέεται με καλύτερη ποιότητα ζωής και γενικότερη ψυχολογική υγεία σε ηλικιωμένα άτομα με ΓΑΔ.

Συμπεράσματα: Η ΓΑΔ αποτελεί μία από τις πιο κοινές μορφές ψυχικών διαταραχών που παρουσιάζεται σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας, με σημαντικές συνέπειες τόσο στη λειτουργικότητα όσο και στην ποιότητα ζωής. Η υπάρχουσα βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι η CBT είναι αποτελεσματική στους ηλικιωμένους πάσχοντες, απαιτείται ωστόσο η διεξαγωγή πρόσθετων κλινικών μελετών υψηλής ποιότητας με μεγαλύτερα δείγματα.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κωνσταντία Βαβανού, Γεώργιος-Παναγιώτης Κοκοράκης, **Αμαλία Κουτσούκου**, Δήμητρα Μπαρμπούνη, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ46

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η Πνευματικότητα έχει αναδειχθεί κατά την τελευταία δεκαετία ως ένα σημαντικό πεδίο προσοχής και μελέτης. Θεωρείται ως ένας ταχύτατα εξελισσόμενος κλάδος στον τομέα της υγείας. Η Πνευματικότητα συμπεριλαμβάνεται στις τέσσερις διαστάσεις της υγείας, μαζί με τη σωματική, την ψυχολογική και την κοινωνική. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η διερεύνηση της Πνευματικότητας στη σωματική και ψυχική υγεία, όπως και στην ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων ασθενών.

Υλικό-Μέθοδος: Διεξήχθη ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στις επιστημονικές βάσεις δεδομένων Google Scholar και PubMed, με τους ακόλουθους όρους αναζήτησης: spirituality, health, elderly, older adults. Αναζητήθηκαν μελέτες των τελευταίων επτά ετών (2015-2022) και επιλέχθηκαν 21 μελέτες, οι οποίες πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα υποστηρίζουν τη θετική συσχέτιση μεταξύ Πνευματικότητας, υγείας και ποιότητας ζωής στον πληθυσμό ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας. Ειδικότερα, η Πνευματικότητα υποστηρίζεται ότι συμβάλλει στη σωματική, ψυχική και κοινωνική υγεία, όπως επίσης στην ευημερία, την ποιότητα ζωής και την υγιή γήρανση. Επιπροσθέτως, θετική επίδραση παρατηρείται στην αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων σχετικά με την υγεία, καθώς και στην καλύτερη διαχείριση του χρόνιου πόνου. Αναφορικά με την ψυχική υγεία, η Πνευματικότητα σχετίζεται με μειωμένα επίπεδα άγχους και κατάθλιψης, καθώς και άγχους θανάτου. Ως προς τη σωματική υγεία, η Πνευματικότητα συνδέεται με βελτίωση της ανάρρωσης από ασθένειες και μακροζωία, ενώ παράλληλα προσφέρει δεξιότητες αντιμετώπισης σωματικών συμπτωμάτων.

Συμπεράσματα: Είναι επιτακτική η ανάγκη για περαιτέρω ερευνητική δραστηριότητα που θα εστιάζει στη σχέση Πνευματικότητας και αποτελεσμάτων υγείας. Παράλληλα, χρειάζεται να αναπτυχθούν και να αξιολογηθούν για την αποτελεσματικότητά τους σχετικά προγράμματα που θα καλλιεργούν την Πνευματικότητα σε δομές υγείας, με στόχο την παροχή ποιοτικής και πολύπλευρης φροντίδας στον γηριατρικό πληθυσμό.

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ
ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ευαγγελία Αρβανιτίδου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ47

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το εγκεφαλικό επεισόδιο μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικό περιορισμό της αυτονομίας των ηλικιωμένων, επηρεάζοντας πολλούς τομείς του έργου, καθώς το άτομο οδηγείται σε μείωση της λειτουργικότητάς του και δυσκολία στην αυτοφροντίδα του. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση πραγματεύεται τις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις σε μεγαλύτερους ενήλικες που έχουν επιβιώσει μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο.

Υλικό-Μέθοδος: Η ανασκόπηση βασίσθηκε σε άρθρα που αναζητήθηκαν στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar και Cochrane και διενεργήθηκε τον Ιανουάριο 2023. Στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν επιπλέον τρία βιβλία εργοθεραπείας, προκειμένου να μελετηθούν οι σχετικές θεωρίες. Οι όροι αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι ακόλουθοι: stroke, elderly, older adults, occupational therapy, rehabilitation.

Αποτελέσματα: Η εργοθεραπευτική αξιολόγηση και παρέμβαση μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο είναι ζωτικής σημασίας για την αποκατάσταση της λειτουργικής ανεξαρτησίας και την επίτευξη επιθυμητών ρόλων ζωής σε ηλικιωμένους ενήλικες. Οι εργοθεραπευτές εστιάζουν στην ανάλυση των φυσικών, γνωστικών, αντιληπτικών και ψυχοκοινωνικών ικανοτήτων του ατόμου προκειμένου να βελτιώσουν την ανεξαρτησία και τη συμμετοχή του σε καθημερινές δραστηριότητες. Η προσωποκεντρική προσέγγιση ενθαρρύνει τη συμμετοχή του ατόμου στη θεραπευτική διαδικασία και την κοινή οριοθέτηση των στόχων. Ο ρόλος του εργοθεραπευτή εκτείνεται σε όλα τα επίπεδα παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με τον ασθενή και την οικογένεια. Συνολικά, οι εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις βοηθούν στην αποκατάσταση της λειτουργικής ανεξαρτησίας και την επίτευξη επιθυμητών ρόλων ζωής μετά από εγκεφαλικό επεισόδιο.

Συμπεράσματα: Η εργοθεραπεία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αποκατάσταση των ηλικιωμένων ατόμων που έχουν επιζήσει από εγκεφαλικό επεισόδιο. Μελέτες και έρευνες έχουν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η εμπλοκή σε έργα είναι δυνατόν να συμβάλει στην αυτονόμηση, την ανάκτηση της λειτουργικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ενηλίκων. Ωστόσο, οι μελέτες συνεχίζονται και νέες πρακτικές διερευνώνται, καθώς η επιστήμη της εργοθεραπείας εξελίσσεται και συμβαδίζει με την πρόοδο των επιστημών και της τεχνολογίας.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΤΗ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Δημήτριος Δρόσος, **Βασίλειος Γιαννακόπουλος**, Παναγιώτης Τουλάτος, Σοφία Χρυσάφη, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

AA48

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η γήρανση του πληθυσμού αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις στη σημερινή εποχή. Για να επιτευχθεί μία ολιστική φροντίδα στον γηριατρικό πληθυσμό, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συνεργασία επιστημόνων διαφορετικών κλάδων, που απαρτίζουν μία ομάδα, τη διεπιστημονική ομάδα γηριατρικής φροντίδας. Σκοπό της παρούσας εργασίας αποτελεί η διερεύνηση και η ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της συνεργασίας, καθώς και της θεμελιώδους συνδρομής της διεπιστημονικής ομάδας γηριατρικής φροντίδας στην ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική ανασκόπηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar, με λέξεις-κλειδιά: interdisciplinary team, elderly OR older adults, geriatric care, integrated geriatric evaluation. Αρχικά ανακτήθηκαν 110 μελέτες, εκ των οποίων μόνο 21 ικανοποιούσαν τα κριτήρια εισδοχής. Τέθηκε χρονικός περιορισμός δεκαετίας και δεν συμπεριλήφθηκαν άρθρα που αφορούσαν τον γενικό πληθυσμό και δεν ήταν γραμμένα στην αγγλική γλώσσα.

Αποτελέσματα: Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει τη σημασία της διεπιστημονικής ομάδας στην παροχή γηριατρικής φροντίδας και αναγνωρίζει τους βασικούς μηχανισμούς που διέπουν την αποτελεσματική συνεργασία των μελών της ως παράγοντες επιτυχίας της. Επιπλέον, καταγράφεται η συσχέτιση της διεπιστημονικής συνεργασίας με τη θνησιμότητα, τον χρόνο αποκατάστασης και εξόδου από το νοσοκομείο ή άλλο φορέα και την πιθανότητα επανεισαγωγής, στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Συμπεράσματα: Η συνεργασία της διεπιστημονικής ομάδας παρέχει πολλαπλά πλεονεκτήματα αναφορικά με την ποιότητα φροντίδας σε όλο το εύρος των συστημάτων περίθαλψης, σε ενήλικα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Συνοψίζοντας, υπάρχει αυξανόμενη ανάγκη για μια πιο ευαίσθητη και ολοκληρωμένη γηριατρική αξιολόγηση, προκειμένου να μπορούν να αντιμετωπισθούν επαρκώς οι πολύπλοκες κοινωνικές ανάγκες των ενηλίκων στο πλαίσιο της διεπιστημονικής ομάδας. Η διεπιστημονική ομάδα βοηθά στο να εντοπίζει κενά στις υπάρχουσες παραδοσιακές προσεγγίσεις, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, χρήσιμη για τη λήψη θεραπευτικών αποφάσεων, τόσο με τη χρήση ποιοτικών όσο και ποσοτικών εργαλείων.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ
ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ

Ευαγγελία Αρβανιτίδου, Νικόλαος Διαμαντόπουλος, Αρετή Στεφάνου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ49

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Οι άνθρωποι παγκοσμίως τείνουν να γερνούν σε μεγαλύτερη ηλικία, γεγονός που έχει συνέπειες στη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής τους. Η εικονική πραγματικότητα αποτελεί μια καινούρια τάση, η οποία έχει εφαρμοσθεί σε προγράμματα εκπαίδευσης για τη βελτίωση της ισορροπίας και την πρόληψη των πτώσεων. Κύριος σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης ήταν η μελέτη της επίδρασης της χρήσης λογισμικών εικονικής πραγματικότητας στη βελτίωση της ισορροπίας στους ηλικιωμένους, με άμεση συνέπεια την πρόληψη των πτώσεων.

Υλικό-Μέθοδος: Αναζητήθηκαν στο PubMed, το Heal-Link και το Google Scholar άρθρα από το 2017 έως το 2022, με χρήση των ακόλουθων όρων: virtual reality, virtual game, rehabilitation, balance, fall, prevention. Συμπεριλήφθηκαν 33 άρθρα και αναλύσεις που πληρούσαν τα ακόλουθα κριτήρια: 1) μελέτες που αφορούσαν ενήλικες άνω των 65 ετών, 2) μελέτες που αναφέρονταν στη χρήση της τεχνολογίας της εικονικής πραγματικότητας (εμβύθισης και μη) στην πρόληψη των πτώσεων σε ηλικιωμένους ενήλικες, 3) κλινικές δοκιμές με ομάδα που έλαβε παρέμβαση με τη χρήση εικονικής πραγματικότητας.

Αποτελέσματα: Η εικονική πραγματικότητα αποτελεί μια καινοτόμο μέθοδο με σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως ότι είναι ευχάριστη στον χρήστη, έχει διαδραστικό χαρακτήρα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ταυτόχρονα από πολλούς χρήστες. Υποστηρίζεται βιβλιογραφικά ότι βοηθά στην πρόληψη των πτώσεων σε ηλικιωμένους χωρίς σοβαρά υποκείμενα νοσήματα. Από τη συγκεκριμένη μελέτη προέκυψε το συμπέρασμα ότι τα προγράμματα εικονικής πραγματικότητας επιδρούν θετικά στην ισορροπία των ηλικιωμένων και συνεπώς αποτρέπουν σε κάποιο βαθμό τον κίνδυνο για πτώση, παρόλο που τα οφέλη που προκύπτουν είναι βραχυπρόθεσμα.

Συμπεράσματα: Τα προγράμματα εικονικής πραγματικότητας κεντρίζουν ολοένα και περισσότερο το ενδιαφέρον των επαγγελματιών υγείας. Παρ' όλα αυτά, οι περισσότερες σχετικές μελέτες υστερούν μεθοδολογικά, επομένως τίθεται υπό αμφισβήτηση η γενικευσιμότητα των αποτελεσμάτων. Κρίνεται απαραίτητο να πραγματοποιηθούν στο μέλλον περαιτέρω κλινικές μελέτες, υψηλής ποιότητας, τυχαίοποιημένες και με μεγαλύτερα δείγματα.

Η ΑΝΟΙΑ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΡΑΝΙΟΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗΣ ΚΑΚΩΣΗΣ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟΣΤΡΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΕΣ ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαρίνα Νικολαΐδου, Κωνσταντία Βαβανού, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος, Πηνελόπη Σωτηροπούλου, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ50

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η άνοια αποτελεί σήμερα την έβδομη κύρια αιτία θανάτου. Έρευνες παραθέτουν στοιχεία αυξημένου κινδύνου εμφάνισης άνοιας σε πληθυσμό αποστράτων με ιατρικό ιστορικό Κρανιοεγκεφαλικής Κάκωσης (Κ.Ε.Κ.), ενώ επιπλέον πρόσφατες μελέτες αναφέρουν τις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις ως αποτελεσματικές μη φαρμακευτικές προσεγγίσεις στην άνοια. Η παρούσα μελέτη διεξήχθη με σκοπό αρχικά να μελετήσει τη συσχέτιση της εμφάνισης άνοιας σε δείγμα αποστράτων με ιατρικό ιστορικό Κ.Ε.Κ., ενώ παράλληλα περιγράφεται μια βραχυχρόνια εργοθεραπευτική παρέμβαση και τα αποτελέσματά της στον συγκεκριμένο πληθυσμό.

Υλικό-Μέθοδος: Στη μελέτη συμμετείχαν πέντε άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω με ήπια άνοια που διαμένουν στην οικία τους. Εφαρμόστηκε ένα στοχοκατευθυνόμενο σε τρεις τομείς πρόγραμμα εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων: εκπαίδευση στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής, προτάσεις για τροποποίηση της οικίας των ασθενών και εκπαίδευση των φροντιστών. Η παρέμβαση περιλάμβανε συνολικά 10 συνεδρίες εργοθεραπείας διάρκειας 60 λεπτών, δύο φορές την εβδομάδα. Πριν από την έναρξη της παρέμβασης και μετά την ολοκλήρωσή της χρησιμοποιήθηκε η κλίμακα Barthel Index.

Αποτελέσματα: Η πλειονότητα των μελετών εντοπίζει συσχέτιση της εμφάνισης άνοιας με ιατρικό ιστορικό Κ.Ε.Κ. σε πληθυσμό αποστράτων. Το πρόγραμμα εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων που ακολουθήθηκε φαίνεται να παρουσιάζει θετικά αποτελέσματα στη συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα.

Συμπεράσματα: Η συγκεκριμένη μελέτη συσχετίζει την εμφάνιση άνοιας σε πληθυσμό αποστράτων τρίτης ηλικίας με ιατρικό ιστορικό Κ.Ε.Κ. και αναδεικνύει τις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις ως αποτελεσματικό τρόπο μη φαρμακευτικής παρέμβασης.

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΝΟΣΟ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ.
ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Μαρίνα Νικολαΐδου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ51

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η δεύτερη συχνότερη νευροεκφυλιστική διαταραχή που συναντάται σε ενήλικες άνω των εξήντα ετών είναι η νόσος του Πάρκινσον. Παρ' όλο που οι φαρμακευτικές θεραπείες βελτιώνουν τη συμπτωματολογία της νόσου, τα άτομα με Πάρκινσον παρουσιάζουν περιορισμούς στην αυτονομία και στην εκτέλεση των δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής. Οι εργοθεραπευτές στοχεύουν στη βελτίωση της λειτουργικής ανεξαρτησίας και συμμετοχής στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής. Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι να διερευνήσει την επίδραση των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων σε άτομα τρίτης ηλικίας με νόσο του Πάρκινσον.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar και εφαρμόστηκαν φίλτρα για να εντοπισθούν κλινικές μελέτες, ανασκοπήσεις και συστηματικές ανασκοπήσεις από το 2012 μέχρι σήμερα. Τα άρθρα ήταν στην αγγλική γλώσσα και με πλήρες κείμενο. Στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν συνολικά 15 άρθρα.

Αποτελέσματα: Εντοπίστηκαν εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις που εστιάζουν στις ασκήσεις άνω άκρων, παρεμβάσεις με στόχο τη βελτίωση των δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής, παρέμβαση με αισθητηριακό ερεθισμό, καθώς και συνδυασμός εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων. Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων προέκυψε σημαντική βελτίωση στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής, βελτίωση της ποιότητας ζωής και μείωση του φορτίου φροντίδας των φροντιστών των ατόμων με νόσο Πάρκινσον. Κάποια ευρήματα υποστηρίζουν, επιπροσθέτως, την ενίσχυση των γνωστικών δεξιοτήτων, καθώς και βελτιώσεις στην ταχύτητα επεξεργασίας, την οπτική μνήμη, τη θεωρία του νου και την κλινική εικόνα των άνω άκρων.

Συμπεράσματα: Συνιστάται η περαιτέρω διερεύνηση της επίδρασης μιας στοχευμένης εργοθεραπευτικής παρέμβασης σε ασθενείς με Πάρκινσον. Οι μελέτες θα πρέπει να προσδιορίσουν τους παράγοντες που σχετίζονται με τον ασθενή, το περιβαλλοντικό πλαίσιο, το είδος της παρέμβασης και να εξετάσουν τις μακροπρόθεσμες συνέπειες, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη μιας εργοθεραπευτικής παρέμβασης σε άτομα τρίτης ηλικίας με νόσο Πάρκινσον.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ

Φανή Παπαδημητρίου¹, Αρετή Τσόγκα²

AA52

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να αναδειχθούν: η ορθή πολιτική της εφαρμογής ενός συστήματος ποιοτικού ελέγχου και διασφάλισης ποιότητας των τροφίμων που χρησιμοποιείται για τη σίτιση των νηπίων στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Πειραιά, καθώς και η εκπαίδευση του προσωπικού που μεταχειρίζεται τα τρόφιμα και προετοιμάζει τα γεύματα των νηπίων.

Υλικό-Μέθοδος: Καταγράφηκε κάθε διαδικασία που ακολουθούσαν οι Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί του Πειραιά αναφορικά με την παραλαβή, μεταχείριση και διάθεση των τροφίμων, την καθαριότητα των χώρων μεταχείρισης και αποθήκευσής τους, την τήρηση των κανόνων προσωπικής υγιεινής, αλλά και τις ομάδες τροφίμων που χρησιμοποιούνται για τη σίτιση των νηπίων. Στην έρευνα συμπληρώθηκαν ερωτηματολόγια με τη μέθοδο της συνέντευξης, που περιείχαν ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου, τα οποία συντάχθηκαν από την προπτυχιακή φοιτήτρια και την επιβλέπουσα καθηγήτρια, λαμβάνοντας υπόψη την ισχύουσα νομοθεσία και τον «Οδηγό υγιεινής και ασφάλειας τροφίμων για ιδιωτικούς παιδικούς βρεφονηπιακούς παιδικούς σταθμούς και κέντρα προσχολικής αγωγής» (1η έκδοση) του ΕΦΕΤ. Στην έρευνα συμμετείχαν οι 12 από τους 14 παιδικούς σταθμούς του Δήμου Πειραιά, το οποίο αποτελεί αξιόπιστο ποσοστό ώστε να δημιουργηθεί πλήρης εικόνα των αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα: Παρατηρήθηκε πως σε έναν σταθμό γίνεται απόψυξη για 48 ώρες στο ψυγείο, κάτι το οποίο αντιβαίνει τις ορθές πρακτικές απόψυξης του ΕΦΕΤ. Επίσης, σε επτά σταθμούς παρατηρήθηκαν παρεκκλίσεις που αφορούσαν στη μη χρήση μέσων ατομικής προστασίας από το προσωπικό. Όσον αφορά στις πρακτικές υγιεινής, την καθαριότητα και απολύμανση των χώρων, αυτές ήταν ικανοποιητικές, όπως επίσης και η σίτιση των παιδιών, που ακολουθούσε τις Εθνικές Διατροφικές Οδηγίες και τις Οδηγίες του Υπουργείου Υγείας.

Συμπεράσματα: Οι παρεκκλίσεις που παρατηρήθηκαν και καταγράφηκαν ήταν σημαντικές για τη σωστή εφαρμογή των κανόνων σωστής μεταχείρισης των τροφίμων και προσωπικής υγιεινής. Εν τούτοις, διαπιστώθηκε μία πολύ καλή εικόνα και για τους 12 σταθμούς που συμμετείχαν στην έρευνα. Τα παιδιά έδειχναν ικανοποιημένα, ασφαλή και σιτίζονταν σωστά.

ΑΑ52

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Απόφυξη κατεψυγμένων	Ένας από τους 12 σταθμούς αποψύχει 48 ώρες το κρέας σε περιπτώσεις αλλεργίας
Συντήρηση και αποθήκευση τροφίμων	Σωστή συντήρηση και αποθήκευση όπως ορίζει ο ΕΦΕΤ
Μέσα ατομικής προστασίας κατά την προετοιμασία των γευμάτων και το σερβίρισμα	58% των σταθμών (7 στους 12) δεν τηρούσαν τα μέσα ατομικής προστασίας
Καθαρισμός, απολύμανση χώρων, εργαλείων κουζίνας	Ικανοποιητικές συνθήκες, ακολουθούνται οι οδηγίες του ΕΦΕΤ και του ISO 22.000
Σίτιση παιδιών	Ακολουθεί τις Εθνικές Διατροφικές Οδηγίες και τις Οδηγίες του Υπουργείου Υγείας

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΡΑΔΟΝΙΟΥ ΣΕ ΥΠΟΓΕΙΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Βασιλική-Αθηνά Τυρολόγου, Ιωάννης Τ. Παπαδάς

AA53

Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η έκθεση σε υψηλές συγκεντρώσεις ραδονίου εσωτερικών χώρων αποτελεί συχνό φαινόμενο, το οποίο μπορεί να επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία. Τα επίπεδα ραδονίου σε υπόγεια σιδηροδρομικά δίκτυα, λόγω της κακής ποιότητας αέρα εσωτερικών χώρων, της περιορισμένης ανακύκλωσης αέρα και της ευρείας χρήσης τους, παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον από πλευράς της δημόσιας υγείας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η βιβλιογραφική αναζήτηση σχετικά με τις συγκεντρώσεις ραδονίου σε υπόγεια σιδηροδρομικά δίκτυα, την τήρηση ή μη των επιτρεπτών ορίων έκθεσης, τους παράγοντες που επηρεάζουν την συγκέντρωση ραδονίου στους χώρους αυτούς και τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα.

Υλικό-Μέθοδος: Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της συστηματικής ανασκόπησης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες PRISMA, στην μηχανή αναζήτησης Scopus για τα έτη 2009-2024 και αφορούσε έρευνα σε παγκόσμια κλίμακα. Στην παρούσα συστηματική ανασκόπηση περιλαμβάνονται συνολικά 10 μελέτες από διαφορετικές χώρες, που περιέχουν καταγραφές συγκεντρώσεων ραδονίου σε υπόγεια σιδηροδρομικά συστήματα.

Αποτελέσματα: Μόνο στην περίπτωση του μετρό του Σάο Παολο στην Βραζιλία, η μέση συγκέντρωση ραδονίου των $805 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$ ξεπέρασε το ανώτατο όριο των $300 \text{ Bq}\cdot\text{m}^{-3}$, ενώ όλες οι τιμές της ετήσιας ενεργού δόσης που υπολογίσθηκαν βρίσκονταν εντός του ορίου των 4 mSv . Οι κύριοι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν τη συγκέντρωση ραδονίου στους χώρους του μετρό περιλαμβάνουν τη σύσταση του εδάφους, τα δομικά υλικά, την αποτελεσματικότητα του εξαερισμού και τους δομικούς παράγοντες. Για τον περιορισμό των επιπέδων ραδονίου συνιστάται κυρίως η χρήση ισχυρών συστημάτων εξαερισμού και η εγκατάσταση συστημάτων καθαρισμού αέρα υψηλής απόδοσης.

Συμπεράσματα: Η μελέτη αυτή απέδειξε το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας για την επιτήρηση των επιπέδων ραδονίου σε υπόγεια σιδηροδρομικά συστήματα, αλλά η περαιτέρω μελέτη τους είναι απαραίτητη, ειδικότερα σε περιοχές όπου δεν έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις συγκεντρώσεων ραδονίου, με σκοπό την αποτελεσματικότερη αξιολόγηση των επιπτώσεων στην υγεία των εργαζομένων και των επιβατών, καθώς και τη λήψη αποτελεσματικών διορθωτικών μέτρων και πολιτικών δημόσιας υγείας.

ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΚΑΙ ΓΕΝΕΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΒΑΚΤΗΡΙΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ *VIBRIO*

Αντώνιος Ρούσσος^{1,2}, Χρυσούλα Διολή², Ελένη Λιβανού¹, Πολυξένη Παπάζογλου¹, Μαγδαληνή-Ραφαέλλα Τσεπέρκα¹, Εμμανουήλ Φλεμετάκης¹, Χρυσάνθη Βογιατζάκη², Δημήτριος Σκληρός¹

AA54

¹Εργαστήριο Μοριακής Βιολογίας, Τμήμα Βιοτεχνολογίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα
²Εργαστήριο Μοριακής Μικροβιολογίας και Ανοσολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Η συστηματική μελέτη της θαλάσσιας μικροβιολογίας, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής στις μέρες μας, έχει πολύ υψηλό βαθμό σημαντικότητας. Το γένος *Vibrio* αφορά ραβδόμορφα αρνητικά κατά Gram βακτήρια, ενώ απαριθμεί υψηλό αριθμό ειδών, εμφανίζοντας υψηλή γενετική πλαστικότητα και προσαρμοστικότητα σε διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες. Η κλιματική αλλαγή φαίνεται ότι θα επηρεάσει θετικά και σημαντικά τους πληθυσμούς των *Vibrio*, μετατρέποντας καλά χαρακτηρισμένες συλλογές τους σε πολύτιμα εργαλεία μελέτης. Τα είδη του γένους *Vibrio* εμφανίζουν μικρές γονιδιωματικές διαφορές, με αποτέλεσμα η συστηματική τους μελέτη και οι τεχνολογίες αλληλούχισης νέας γενιάς να αλλάζουν συχνά την ταξινόμηση πολλών ειδών, ή να δημιουργούνται νέα είδη. Γ' αυτόν τον λόγο δεν υπάρχει και ένας ενιαίος τρόπος διάκρισης των ειδών, αλλά χρησιμοποιούνται συνδυαστικά διαφορετικές και πολλαπλές γονιδιωματικές τοπολογίες ανάμεσα στα διαφορετικά είδη. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, στην παρούσα ερευνητική εργασία συλλέχθηκαν 10 διαφορετικά δείγματα από θαλάσσιες περιοχές του Ελλαδικού χώρου. Χρησιμοποιώντας εκλεκτικό υπόστρωμα, απομονώθηκαν συνολικά 59 αποικίες που πιθανώς ανήκαν στο γένος *Vibrio*. Από αυτές, φαινοτυπικά επιλέχθηκαν 35 για γενετικό χαρακτηρισμό γένους, όπου φάνηκε ότι οι 30 ανήκουν στο γένος *Vibrio* με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης. Στη συνέχεια, με ειδοξειδικευμένους εκκινητές υπό πλατφόρμα RT-QPCR ελέγχθηκαν για να βρεθεί αν πρόκειται για τα είδη *Vibrio alginolyticus*, *V. anguillarum*, *V. harveyi*, *V. parahaemolyticus* και *V. splendidus*, τα οποία αποτελούν σημαντικά δυνητικά παθογόνα ζώων της θάλασσας και δυνητικά παθογόνα σε ανθρώπους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι πιθανά σημαντικό ποσοστό από αυτά ανήκουν στο είδος *V. alginolyticus* και μικρό ποσοστό αυτών πιθανώς ανήκουν στο είδος *V. harveyi*, ενώ κανένα από αυτά δεν φαίνεται να ανήκει στα είδη *V. anguillarum* και *V. parahaemolyticus*. Αναφορικά με το είδος *V. splendidus*, ορισμένα στελέχη φαίνεται ότι υπάρχει πιθανότητα να ανήκουν σε αυτό. Μελλοντικές αναλύσεις ολόκληρου του γονιδιώματος των συγκεκριμένων βακτηρίων θα μας επιτρέψουν υψηλού βαθμού εμπιστοσύνης αποτελέσματα για την ταξινόμησή τους, αλλά και θα μας προσφέρουν πληροφορίες που αφορούν στη λοιμογονικότητά τους και γονίδια αντοχής τους σε αντιβιοτικά.

ΠΡΩΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΠΙΘΑΝΗΣ ΛΟΙΜΩΞΗΣ ΑΠΟ ΠΡΩΤΟΖΩΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ENTAMOEBΑ MOSHKOVSKII) ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Ιωάννης Ματαράς¹, Λάζαρος Τσουκαλάς^{2,4}, Παναγιώτα Γκοτζαμάνη², Μαρία Μιχαλακέλλη¹, Ελευθερία Πάλλα³, Ειρήνη Ιατρουδέλλη¹, Ευδοκία Βασσάλου⁴, Κωνσταντίνος Μ. Βασάλος²

ΑΑ55

¹Μικροβιολογικό Εργαστήριο, Γ.Ν. Μυτιλήνης «Βοσπάνειο», Βόρειο Αιγαίο, Ελλάδα

²Βιοπαθολογικό Τμήμα, Βιοχημικό-Βιοπαθολογικό Τμήμα, Γ.Ν. Νέας Ιωνίας «Κωνσταντοπούλειο-Πατησίων», Αθήνα, Ελλάδα

³Βιοχημικό-Βιοπαθολογικό Τμήμα, Γ.Ν. Νέας Ιωνίας «Κωνσταντοπούλειο-Πατησίων», Αθήνα, Ελλάδα

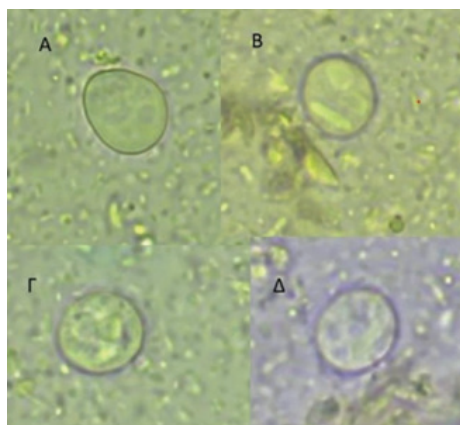
⁴Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η *Entamoeba moshkovskii* (*E.m.*) είναι πρωτόζωο του περιβάλλοντος. Βρίσκεται σε περιοχές με μολυσμένες πηγές νερού. Παλαιότερα θεωρείτο ότι σπάνια μολύνει τους ανθρώπους, όμως σήμερα η παθογονικότητά της είναι υπό διερεύνηση. Πρόσφατα, αναφέρθηκε και στην Τουρκία. Περιγράφεται πρόσφατη περίπτωση παρασίτωσης από *E.m.* με συμπτώματα από το γαστρεντερικό.

Υλικό-Μέθοδος: Άνδρας 50 ετών προσήλθε στο νοσοκομείο με αλλαγή στις εντερικές κενώσεις με διαρροϊκά, συνήθως, κόπρανα, σπάνια αιμορραγικές κενώσεις, κοιλιακό άλγος, δυσφορία στην κοιλιά, μαζί με αίσθηση ατελούς εντερικής κένωσης στην αφόδευση, τεινισμό και στομαχικές διαταραχές. Έγινε παρασιτολογική εξέταση κοπράνων. Όταν στο νωπό παρασκεύασμα παρατηρήθηκαν ύποπτοι σχηματισμοί, ζητήθηκε περαιτέρω επιβεβαίωση του αποτελέσματος.

Αποτελέσματα: Στο νωπό παρασκεύασμα εντοπίστηκαν τροφοζώιτες με πυρήνα με κεντρικό πυρηνίσκο και περιφερικά διατεταγμένη χρωματίνη και λεπτοφυές ενδόπλασμα και κύστεις διαμέτρου 8-12 μm με έναν ή δύο πυρήνες και χρωματοειδή σωμάτια με αποστρογγυλωμένα άκρα. Η εικόνα παρέπεμπε σε *E. histolytica* (*E.h.*), *E. dispar* (*E.d.*) ή *E.m.* γιατί δεν δύνανται να διαφοροδιαγνωσθούν βάσει της εικόνας τους στο μικροσκόπιο. Ο μόνος διαθέσιμος έλεγχος, για *E.h.* και *E.d.*, απέβη αρνητικός. Θεωρήθηκε λοιμωξη από *E.m.* και στον ασθενή χορηγήθηκε επί 10 ημέρες metronidazole. Στον έλεγχο μετά μία εβδομάδα, τα συμπτώματα είχαν υποχωρήσει και στην κολονοσκόπηση που έγινε στη συνέχεια ήταν χωρίς παθολογικά ευρήματα.

Συμπεράσματα: Ο ασθενής ανέφερε ότι, λόγω του επαγγέλματός του, ταξίδευε συχνά στην ύπαιθρο και συνήθιζε να πίνει νερό από πηγές της περιοχής. Τα συμπτώματα που παρουσίασε ήταν συμβατά με μια προσβολή του βλεννογόνου του εντερικού αυλού, χωρίς την εικόνα εισβολής της *E.h.* Η *E.m.* φαίνεται να είναι η αιτία της δυσεντερίας που υποχώρησε με χορήγηση νιτροϊμιδαζολών και η ταυτοποίησή της σε κόπρανα ασθενή δείχνει ότι υπάρχει στη συγκεκριμένη αγροτική περιοχή. Δεδομένης της απουσίας επιδημιολογικών στοιχείων, είναι σκόπιμο να υπάρχει η δυνατότητα μοριακής ταυτοποίησης της *E.m.* και περαιτέρω ελέγχου ύποπτων περιστατικών, αλλά και μη επεξεργασμένων υδάτων, στην περιοχή και την υπόλοιπη Ελλάδα.

Εικόνα 1. Νωπό παρασκεύασμα κοπράνων ασθενούς (x400). Α. Τροφοζώιτης αμοιβάδας. Β. Κύστη αμοιβάδας με 1 πυρήνα. Γ. και Δ. Κύστεις αμοιβάδας με 2 πυρήνες

ΜΕΛΕΤΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΗΣ ΑΤΡ ΒΙΟΦΩΤΑΥΓΕΙΑΣ

Στεφανία Κουτρούλη, **Κατερίνα Πυροβόλου**, Σπυρίδων Κοντελής, Ανθμία Μπατρίνου

AA56

Εργαστήριο Μικροβιολογίας
Τροφίμων, Τμήμα Επιστήμης και
Τεχνολογίας Τροφίμων, Πανεπιστήμιο
Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διασφάλιση της υγιεινής των επιφανειών διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στη διατήρηση τόσο της ασφάλειας όσο και της ποιότητας των τροφίμων. Η μέθοδος της ΑΤΡ βιοφωταύγειας είναι μία ταχεία μέθοδος εκτίμησης της υγιεινής επιφανειών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών και των μέσων καθαρισμού και απολύμανσης. Η παρούσα μελέτη είχε στόχο τον έλεγχο της υγιεινής επιφανειών με τη μέθοδο της ΑΤΡ βιοφωταύγειας, κάνοντας παράλληλα μία σύγκριση με την κλασική μέθοδο μικροβιολογικής καλλιέργειας σε τρυβλία.

Υλικό-Μέθοδος: Μελετήθηκε το ποσοστό αποτελεσματικότητας της απολύμανσης και της δράσης δύο απολυμαντικών παραγόντων (χλωρίνης 10% και ενός βιομηχανικού απολυμαντικού χωρίς χλώριο) σε λείες επιφάνειες και σε γωνίες στις οποίες έγινε τεχνητή επιμόλυνση με τον μικροοργανισμό *Saccharomyces cerevisiae*. Έγινε επίσης προσθήκη ελαίου για τη μελέτη της αποτελεσματικότητας της απολύμανσης παρουσία πιθανών υπολειμμάτων τροφίμων.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα έδειξαν πως οι λείες επιφάνειες απολυμαίνονται πιο αποτελεσματικά, με ποσοστά αποτελεσματικότητας απολύμανσης >98% σε όλες τις περιπτώσεις. Αντίθετα, οι γωνίες είχαν χαμηλότερα ποσοστά αποτελεσματικότητας απολύμανσης, που ήταν κατά μέσο όρο 84,2% παρουσία λαδιού και 94,4% απουσία λαδιού με την καλλιεργητική μέθοδο και 93,7% και 88,5% αντίστοιχα με τη μέθοδο βιοφωταύγειας. Επίσης, μία σημαντική παρατήρηση ήταν ότι, μετά την απολύμανση, η μέθοδος βιοφωταύγειας μετρούσε υψηλό υπολειμματικό βιολογικό φορτίο >10.000 RLU (relevant luminescent units) ειδικά στις γωνίες, γεγονός που δείχνει ότι η επιφάνεια δεν έχει καθαρισθεί επαρκώς και μπορεί να αποτελέσει εστία επαναμόλυνσης.

Συμπεράσματα: Συμπερασματικά, παρατηρήθηκαν τα εξής: α) οι επιφάνειες με γωνίες απολυμαίνονται δυσκολότερα από τις λείες επιφάνειες και μπορούν να αποτελέσουν σημεία σχηματισμού βιοφίλμ και β) η μέθοδος της ΑΤΡ βιοφωταύγειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις βιομηχανίες για έλεγχο της υγιεινής επιφανειών λόγω του άμεσου αποτελέσματος που παρέχει. Ωστόσο, συστήνεται ο συνδυασμός της μεθόδου αυτής με την κλασική μέθοδο της καλλιέργειας σε τρυβλία για την πιο αποτελεσματική εκτίμηση της υγιεινής επιφανειών.

Η ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΩΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πηνελόπη Σωτηροπούλου¹, Ροδία Στούκα², Ασπασία Γούλα³, Γεώργιος Πιερράκος³

ΑΑ57

¹Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Γενικό Νοσοκομείο Ασκληπιείο Βούλας, Αθήνα, Ελλάδα

³Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης ενός οργανισμού δεν αντικατοπτρίζεται μόνο στην αύξηση της αξίας της παραγωγής του οργανισμού, αλλά πρέπει να αξιολογείται μαζί με άλλες πτυχές όπως η οικονομική αποτελεσματικότητα, η αξιοποίηση των πόρων, η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία και η προστασία του περιβάλλοντος (Jilcha K., 2017, Chen Q., 2004). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η αποτύπωση του ρόλου της υγείας και ασφάλειας της εργασίας μέσω του ολοκληρωμένου συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με στόχο τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση διεθνούς και ελληνικής βιβλιογραφίας της τελευταίας δεκαετίας σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, όπως PubMed, Google Scholar. Αναζητήθηκαν δεδομένα για τους όρους: βιώσιμη-αιεφόρος ανάπτυξη, ολοκληρωμένη φροντίδα υγείας, υγεία και ασφάλεια της εργασίας.

Αποτελέσματα: Η ΕΥΑ ορίζεται ως η επιστήμη της πρόβλεψης, αναγνώρισης, αξιολόγησης και ελέγχου των κινδύνων που προκύπτουν εντός ή από τον χώρο εργασίας και οι οποίοι θα μπορούσαν να βλάψουν την υγεία και την ευημερία των εργαζομένων λαμβανομένων υπόψη των πιθανών επιπτώσεων στις κοινότητες και στο γενικό περιβάλλον (Alli, 2008, Thirunavukkarasu A., 2021). Ένα ασφαλές και υγιές εργασιακό περιβάλλον είναι ζωτικής σημασίας για τη συνολική βιωσιμότητα λόγω του γεγονότος ότι αντισταθμίζει τις ευκαιρίες οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης (Psacharopoulos G., 2018, Burgos-Garcia, 2007). Η ευημερία των εργαζομένων εδώ σημαίνει υγεία, προστασία των εργασιακών σχέσεων με άλλους και ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής (Jarlstrom M., 2018).

Συμπεράσματα: Τα προγράμματα ευεξίας στον χώρο εργασίας μπορεί να προσφέρουν εκπαίδευση υγείας με τη μορφή γενικών σεμιναρίων ή ατομικής συμβουλευτικής και καθοδήγησης για την παρακολούθηση, διατήρηση και βελτίωση της υγείας του ανθρώπου και ειδικότερα με την ολοκληρωμένη φροντίδα υγείας, ως μια παγκόσμια τάση στις μεταρρυθμίσεις της υγειονομικής περίθαλψης μέσω της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με σκοπό την πρόληψη και την προαγωγή υγείας, εξυπηρετώντας τους στόχους της αιεφόρου ανάπτυξης.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Χρυσάνθη Βαρότση, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

AA58

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης ήταν κυρίως να διερευνήσει τα ζητήματα και τις προκλήσεις που προκύπτουν κατά την υγειονομική περίθαλψη των ηλικιωμένων ατόμων που έχουν διαγνωσθεί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) και να καταγράψει την εικόνα που επικρατεί στη διαχείρισή τους.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση βιβλιογραφίας στις ηλεκτρονικές βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων PubMed και Google Scholar, με συνδυαστική χρήση των όρων αναζήτησης elderly, older adults, health care, autism, health issues και συγκεκριμένων κριτηρίων συμπερίληψης. Συνολικά προέκυψαν 209 αποτελέσματα, εκ των οποίων επιλέχθηκαν 20, ως καταλληλότερα για τη συγγραφή της παρούσας ανασκόπησης.

Αποτελέσματα: Υπάρχουν ελάχιστα διαθέσιμα δεδομένα για τη ΔΑΦ σε γηριατρικό πληθυσμό και οι υπάρχουσες μελέτες τονίζουν την έλλειψη εκπαίδευσης των επαγγελματιών και την έλλειψη διαγνωστικών μεθόδων της ΔΑΦ, σταθμισμένων στον συγκεκριμένο πληθυσμό. Η υγειονομική περίθαλψη των ηλικιωμένων ατόμων με ΔΑΦ, συγκριτικά με εκείνη του γενικού πληθυσμού, διαφέρει αρκετά. Οι προκλήσεις που προκύπτουν αφορούν κυρίως την επικοινωνία και την καταγραφή πληροφοριών και ιστορικού. Επιπροσθέτως, απαιτείται καλή συνεργασία μεταξύ του επαγγελματία υγείας, του ασθενή και του περιβάλλοντός του, η οποία και υποστηρίζεται ότι συνδέεται άρρηκτα με την αυτονομία και την ψυχική υγεία του ατόμου.

Συμπεράσματα: Η υγειονομική περίθαλψη των μεγαλύτερων ενηλίκων με διάγνωση ΔΑΦ αποτελεί πρόκληση για τους επαγγελματίες υγείας. Μείζον πρόβλημα αποτελεί ο αδιάγνωστος αριθμός του γηράσκοντος πληθυσμού που πάσχει από τη διαταραχή αυτή, καθώς και η αβεβαιότητα που επικρατεί αναφορικά με την επιλογή της κατάλληλης φροντίδας για την ηλικιακή αυτή ομάδα. Εντοπίζονται μεγάλα κενά στη βιβλιογραφία σχετικά με δεδομένα για τον πληθυσμό μεγαλύτερων ενηλίκων με ΔΑΦ. Επίσης, η έλλειψη διαγνωστικών κλιμάκων ΔΑΦ αποκλειστικά για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας καθιστά ακόμα μεγαλύτερη πρόκληση την προσπάθεια ολιστικής αντιμετώπισης των αναγκών αυτού του πληθυσμού.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Σταμάτιος Κυριάκος, Ελένη-Λευκοθέα Ζωΐδη, Στεφανία-Μαρία Καρατσά, Βαρβάρα Μπαξεβανίδου, Παναγιώτα Σαρδέλη, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ59

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το 2019 οι Παγκόσμιες Εκτιμήσεις Υγείας (GHE) ανέδειξαν ότι οι ψυχιατρικές διαταραχές ευθύνονται για το 10,6% της αναπηρίας παγκοσμίως σε άτομα της τρίτης ηλικίας. 14% των ατόμων τρίτης ηλικίας εμφανίζουν κάποια από τις υπάρχουσες ψυχιατρικές διαταραχές. Η παρούσα έρευνα στοχεύει στη διερεύνηση του ρόλου της κοινωνικής υπηρεσίας σε θέματα οργάνωσης και παρεμβάσεων σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές.

Υλικό-Μέθοδος: Η παρούσα ανασκόπηση άντλησε δεδομένα από τη βιβλιογραφική βάση PubMed. Οι όροι αναζήτησης ήταν οι ακόλουθοι: elderly OR older adults, mental disorder(s), interventions, social services, social worker(s). Το χρονικό όριο αναζήτησης στην έρευνα αφορούσε την τελευταία δεκαετία, από το 2014 έως το 2024.

Αποτελέσματα: Ο ρόλος των κοινωνικών υπηρεσιών όσον αφορά τις ομάδες ψυχικής υγείας των ηλικιωμένων είναι επικεντρωμένος στην οικογένεια. Συνεπώς, ένα μεγάλο μέρος της παρέμβασης στα άτομα σχετίζεται με την οικογενειακή υποστήριξη. Οι παρεμβάσεις ποικίλλουν ανάλογα με τη διαγνωσμένη ψυχική διαταραχή. Ο κοινωνικός λειτουργός είναι συνδεδεμένος κρίκος μιας διεπιστημονικής ομάδας, αποτελεί συνήγορο για τους ωφελούμενους, συνδέοντας τους ανθρώπους με φορείς που καλύπτουν τις ανάγκες τους, και υπερασπίζεται στις παρεμβάσεις του το βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο. Παρέχει συμβουλευτική ως μέσο για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης.

Συμπεράσματα: Η παροχή ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών, που ανταποκρίνονται επαρκώς στις ανάγκες των μεγαλύτερων σε ηλικία ενηλίκων που πάσχουν από ψυχικές διαταραχές, συμβάλλει στην αύξηση του βαθμού ανεξαρτησίας και στη βελτίωση της ψυχικής υγείας αυτής της πληθυσμιακής ομάδας. Η ενσωμάτωση των κοινωνικών υπηρεσιών στις υπηρεσίες υγείας είναι ιδιαίτερα σημαντική για πληθυσμούς στους οποίους χρειάζεται υποστήριξη στα επίπεδα ψυχοσωματικής υγείας και στέγασης.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΟΔΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ,
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΩΔΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ
ΟΔΟΝΤΟΣΤΟΙΧΙΑΣ

Αλέξιος Ορφανόπουλος, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ60

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης ήταν να διερευνήσει: α) τις κυριότερες οδοντικές παθήσεις σε ηλικιωμένους ασθενείς, β) τους κυριότερους τρόπους αποκατάστασης της νωδότητάς τους και γ) την εκπαίδευση στη χρήση τεχνητής οδοντοστοιχίας.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση επιστημονικής βιβλιογραφίας στην ηλεκτρονική βάση αναζήτησης βιβλιογραφικών δεδομένων PubMed, με προκαθορισμένα φίλτρα. Συνολικά προέκυψαν 2288 αποτελέσματα, εκ των οποίων επιλέχθηκαν τελικά, κατόπιν αξιολόγησης, τα 20 ως καταλληλότερα για την ανασκόπηση, τα οποία πληρούσαν και τα κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι όροι αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν είναι: dental health, dental diseases, tooth loss, rehabilitation of edentulism, periimplantitis, education, guidance, patient compliance, candidiasis, stomatitis, denture(s), elderly, third age, oral hygiene, caregivers.

Αποτελέσματα: Η τερηδόνα και οι περιοδοντικές νόσοι αναδείχθηκαν ως οι κυριότερες οδοντικές παθήσεις σε ηλικιωμένους ασθενείς, ενώ επιπλέον ο επιπολασμός της νωδότητας βρέθηκε υψηλός στα ηλικιωμένα άτομα. Η ακίνητη αποκατάσταση επί φυσικών δοντιών, η ακίνητη αποκατάσταση επί οδοντικών εμφυτευμάτων, η μερική οδοντοστοιχία, η επένθετη οδοντοστοιχία και η ολική οδοντοστοιχία περιγράφηκαν ως κυριότεροι τρόποι αποκατάστασης της νωδότητας σε ηλικιωμένους. Η ανασυρθείσα βιβλιογραφία για την εκπαίδευση στη χρήση τεχνητής οδοντοστοιχίας επικεντρώνεται στην εκπαίδευση της υγιεινής των οδοντοστοιχιών σε ηλικιωμένους και φροντιστές.

Συμπεράσματα: Η τερηδόνα και οι περιοδοντικές νόσοι, όταν παραμένουν αθεράπευτες, υποστηρίζεται ότι οδηγούν σε νωδότητα. Παρά την αυξημένη χρήση οδοντικών εμφυτευμάτων για την αποκατάσταση της νωδότητας στους ηλικιωμένους ασθενείς, δεν προτείνεται η εγκατάλειψη της αποκατάστασης με τεχνητές οδοντοστοιχίες. Η εκπαίδευση στη χρήση τεχνητών οδοντοστοιχιών από μεγαλύτερους ενήλικες αναδείχθηκε σημαντική και έμφαση δόθηκε στην υγιεινή των τεχνητών οδοντοστοιχιών.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΑ ΑΤΟΜΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Κωνσταντία Βαβανού, Γεσθημανή Παπαδοπούλου, Χρήστος Πράπας, Κωνσταντίνα Σκαναβή, Αναστασία Μπαρμπούνη

AA61

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Τα ποσοστά αυτοκτονιών είναι υψηλότερα για τα ηλικιωμένα άτομα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πρόληψη της αυτοκτονίας στους μεγαλύτερους ενήλικους είναι ένας περίπλοκος τομέας, που απαιτεί εστίαση στους παράγοντες που συμβάλλουν στην αυτοκτονικότητα στον πληθυσμό αυτόν. Σκοπός της παρούσας συστηματικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση προληπτικών παρεμβάσεων έναντι της αυτοκτονικής συμπεριφοράς σε ηλικιωμένα άτομα που διαμένουν στην κοινότητα και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους.

Υλικό-Μέθοδος: Η παρούσα μελέτη ακολούθησε τη μεθοδολογία μιας συστηματικής ανασκόπησης. Οι βάσεις δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι PubMed και Science Direct, ενώ η αναζήτηση πραγματοποιήθηκε μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών, από τον Οκτώβριο του 2022 έως και τον Νοέμβριο του 2022. Τα κριτήρια ένταξης και αποκλεισμού μελετών ακολούθησαν το σύστημα Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA). Οι όροι αναζήτησης ήταν οι εξής: (suicide OR suicidality) AND (elderly OR senior OR older adults) AND prevention.

Αποτελέσματα: Παρά τα υψηλά επίπεδα αυτοκτονίας στον πληθυσμό μεγαλύτερων ενηλίκων, λίγες παρεμβάσεις είναι διαθέσιμες για την πρόληψη της αυτοκτονικής συμπεριφοράς στην πληθυσμιακή αυτή ομάδα. Στην παρούσα ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν 13 ερευνητικές μελέτες, οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν σε τέσσερις προληπτικές παρεμβάσεις, ανάλογα με το περιεχόμενό τους: α) Προληπτικές παρεμβάσεις με τη χρήση της τεχνολογίας, β) Ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις, γ) Κοινωνική υποστήριξη και δ) Εκπαίδευση επαγγελματιών υγείας. Όλες οι παρεμβάσεις έδειξαν θετική επίδραση στους ηλικιωμένους και οδήγησαν σε μείωση του αυτοκτονικού ιδεασμού και της αυτοκτονικής συμπεριφοράς.

Συμπεράσματα: Είναι επιτακτική η ανάγκη για σχεδιασμό προληπτικών προγραμμάτων, καθώς και για περαιτέρω έρευνα για την αυτοκτονικότητα των ηλικιωμένων ατόμων. Επιπλέον, οι υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας είναι αναγκαίο να εφαρμόσουν έναν σχεδιασμό παρέμβασης σε κρίση, ώστε να διασφαλισθεί η κατάλληλη και έγκαιρη φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων με αυτοκτονική συμπεριφορά. Πρωταρχικό μέλημα στην πρόληψη της αυτοκτονικής συμπεριφοράς ηλικιωμένων ατόμων είναι η πρόσβαση σε ποιοτική γηριατρική φροντίδα και σε υπηρεσίες υγείας και η διαρκής εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΗΣ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Γενοβέφα Τασχουνίδου, Γαλάτεια Λίβα, Σοφία Μίνου, Δημήτρης Μπουρσινός, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ62

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Ο σύγχρονος κόσμος αλλάζει ραγδαία και παράλληλα αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων τρίτης ηλικίας όπως και οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες τους. Σύντομα το ένα τέταρτο των ασθενών στο φάσμα της σχιζοφρένειας θα είναι ηλικίας άνω των 55 ετών, ωστόσο οι προσαρμοσμένες ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις σε ασθενείς μεγαλύτερης ηλικίας είναι περιορισμένες. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να αναδειχθούν οι ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις για μεγαλύτερους ενήλικες στο φάσμα της σχιζοφρένειας που διαμένουν στην κοινότητα.

Υλικό-Μέθοδος: Η εργασία εκπονήθηκε κατόπιν αναζήτησης επιστημονικών άρθρων και μελετών στις επιστημονικές βάσεις δεδομένων PubMed και ScienceDirect με χρονικό εύρος αναζήτησης την τελευταία δεκαετία. Από τη βιβλιογραφική αναζήτηση επιλέχθηκαν έξι μελέτες.

Αποτελέσματα: Μέσω της ανασκόπησης αναδείχθηκαν τα οφέλη στη συνολική ψυχοκοινωνική λειτουργία των μεγαλύτερων σε ηλικία ενηλίκων που βρίσκονται στο φάσμα της σχιζοφρένειας και διαμένουν στην κοινότητα. Οι θετικές επιδράσεις των παρεμβάσεων εστιάζονται στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης, στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και στη βελτίωση του κοινωνικού, λειτουργικού και ψυχικού επιπέδου ζωής. Οι παρεμβάσεις που εστιάζουν σε συνδυασμό ιατροφαρμακευτικής θεραπείας, συμπεριφορικής θεραπείας και ψυχοεκπαίδευσης των ασθενών υποστηρίζεται βιβλιογραφικά ότι λειτουργούν θετικά ως προς τα αρνητικά και θετικά συμπτώματα της διαταραχής. Οι επιπτώσεις των ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων σε ψυχικό, συναισθηματικό, κοινωνικό και λειτουργικό επίπεδο συνδέονται με θετικά αποτελέσματα.

Συμπεράσματα: Διατυπώθηκαν προτάσεις για μελλοντική έρευνα μετά τη διαπίστωση του ελλείμματος μελετών που αφορούν στις ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις σε ενήλικες ασθενείς μεγαλύτερης ηλικίας που βρίσκονται στο φάσμα της σχιζοφρένειας. Η ανάγκη για περαιτέρω έρευνα είναι αδήριτη, καθώς οι ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις μπορεί να βελτιώσουν την καθημερινότητα των ασθενών στο φάσμα της σχιζοφρένειας.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Ειρήνη Αράπη, Κωνσταντίνα Καρτέρη, Ευαγγελία-Ειρήνη Παττέ, Αγγελίνα Χαραλάμπη, Βανέσσα Γαρδίκου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ63

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Είναι γνωστό ότι τα συστήματα υγείας σε πολλές χώρες του κόσμου πάσχουν και πολλές φορές αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες του γηγενούς πληθυσμού. Με την αύξηση των μεταναστευτικών ροών, τα αδύναμα συστήματα υγείας φαίνονται μη ικανά να καλύψουν τις παθήσεις σωματικής υγείας ενός ιδιαίτερα ευάλωτου πληθυσμού, των πολιτών τρίτης χώρας (ΠΤΧ). Συνέπεια αυτής της αδυναμίας του συστήματος είναι η επιβάρυνση της υγείας αυτής της ιδιαίτερα ευάλωτης ομάδας ανθρώπων. Σκοπός της συγκεκριμένης ανασκόπησης είναι να μελετηθούν οι ανάγκες και οι καταστάσεις υγείας των ηλικιωμένων προσφύγων και μεταναστών.

Υλικό-Μέθοδος: Η αναζήτηση των επιστημονικών άρθρων έγινε στη βάση δεδομένων PubMed, με περιορισμό χρονολογίας τα 5 έτη. Από τα αποτελέσματα επιλέχθηκαν 20 άρθρα τα οποία πληρούσαν τα κριτήρια αναζήτησης. Οι όροι αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκαν είναι: elderly, older adults, immigrants, refugees, health issues, needs.

Αποτελέσματα: Η βιβλιογραφία υποστηρίζει ότι η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα υγείας, τα οποία δυσκολεύεται να επιλύσει στις χώρες υποδοχής και φιλοξενίας. Αυτό μπορεί να συμβαίνει λόγω του συστήματος υγείας των χωρών, λόγω οικονομικών προβλημάτων των ιδίων και των οικογενειών τους, διερμηνείας ή ακόμη και ελλιπούς ενημέρωσης. Παθήσεις οι οποίες επιβαρύνονται με την ηλικία, όπως υπέρταση, άλγη, διαταραχές των αισθήσεων και βεβαρημένη ψυχική κατάσταση φάνηκαν πως είναι οι συχνότερες καταστάσεις υγείας που επιζητούν άμεση επίλυση.

Συμπεράσματα: Η αρθρογραφία επισημαίνει τα προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων μεταναστών, τους ελλείψεις τρόπους αντιμετώπισής τους, καθώς και τις δυσκολίες με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι. Συν τοις άλλοις, παρ' όλο που οι χώρες υποδοχής διαφοροποιούνται, αποδείχθηκε ότι τα συστήματα υγείας συνεχίζουν να παρουσιάζουν μεγάλα κενά και ελλείψεις παγκοσμίως. Συμπερασματικά, οι ηλικιωμένοι πρόσφυγες-μετανάστες είναι μια αρκετά εύθραυστη ομάδα. Χωρίς την κοινωνική και οικονομική υποστήριξη, την εκπαίδευση, την πληροφόρηση, την πρόσβασή τους στο σύστημα υγείας και την παροχή κατάλληλων προγραμμάτων δεν θα καταφέρουν να ενταχθούν ομαλά σε μια νέα κοινότητα.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΟΞΕΟΣ ΟΡΓΑΝΙΚΟΥ ΨΥΧΟΣΥΝΔΡΟΜΟΥ (DELIRIUM) ΣΕ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Αννα Μπαρμπή, Αναστάσιος Βότσης, Δημήτριος Νάσης, Διονυσία Σταματέλου, Μαρία Σιουμάλα, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ64

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η αντιμετώπιση του οξέος οργανικού ψυχοσύνδρομου (delirium) παραμένει μια σύνθετη υπόθεση με αβέβαιη έκβαση, καθώς ασθενείς που το παρουσιάζουν συχνά δεν επανέρχονται ποτέ στην προηγούμενη κατάστασή τους, όπως πριν την εισαγωγή τους στο νοσοκομείο. Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση στοχεύει στο να διερευνήσει τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις που έχουν ως σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση του delirium σε μεγαλύτερους ενήλικους.

Υλικό-Μέθοδος: Για την παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση πραγματοποιήθηκε αναζήτηση στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων PubMed, CINAHL και Cochrane. Στην αναζήτηση τοποθετήθηκαν ως χρονικά όρια τα έτη 2016-2023. Η γλώσσα συγγραφής των άρθρων ήταν η αγγλική και οι λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: delirium, nursing interventions, delirium prevention, delirium treatment, delirium types, screening tests for delirium, καθώς και συνδυασμοί τους. Επιλέχθηκαν 23 άρθρα, τα οποία πληρούσαν τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

Αποτελέσματα: Η νοσηλευτική φροντίδα των ατόμων με delirium αποτελεί πρόκληση για τους νοσηλευτές. Χρήσιμες νοσηλευτικές παρεμβάσεις υποστηρίζεται βιβλιογραφικά ότι είναι οι ακόλουθες: χρήση κλίμακας αξιολόγησης κινδύνου για το delirium σε όλους τους ασθενείς άνω των 70 ετών που νοσηλεύονται σε ένα νοσοκομείο, συνεχής προσανατολισμός του ατόμου στον χώρο και τον χρόνο, χρήση πινάκων προσανατολισμού (orientation boards), συστηματικός έλεγχος του πόνου, πρόληψη της ναυτίας/εμέτου και της δυσκοιλιότητας, πρώιμη κινητοποίηση.

Συμπεράσματα: Η παροχή εξατομικευμένης φροντίδας σε γηριατρικούς ασθενείς με delirium θα πρέπει να συνοδεύεται από σωστή τεκμηρίωση, γνώση του αντικείμενου, υπομονή και αδιάκοπη παρακολούθηση από την πλευρά του επαγγελματία υγείας. Κατά τη διερεύνηση της βιβλιογραφίας εντοπίστηκαν διαφορετικές μέθοδοι, οι οποίες μπορούν να χωριστούν σε φαρμακευτικές και μη, με τις φαρμακευτικές να μην αποτελούν πλέον την πρώτη επιλογή για πολλά περιστατικά ασθενών. Οι σύγχρονοι επαγγελματίες υγείας οφείλουν να ενημερώνονται και να αναθεωρούν συνεχώς τις γνώσεις τους γύρω από το θέμα αυτό, έτσι ώστε να μπορούν να παρέχουν αποτελεσματική και ολιστική φροντίδα υγείας στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Η ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

Αναστάσιος Βότσης, Άννα Μπαρμπή, Δημήτριος Νάσης, Διονυσία Σταματέλου, Κωνσταντία Βαβανού, Βενετία Νοταρά

ΑΑ65

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Ένα από τα μεγαλύτερα μελλοντικά προβλήματα των κοινωνιών αναμένεται να είναι η γήρανση του πληθυσμού. Η σωματική δραστηριότητα φαίνεται να είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση, στην καλύτερη υγεία και στην επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ποιότητας καθημερινής ζωής σε άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η παρουσίαση των κυριότερων παρεμβάσεων άσκησης ως μέσου κοινωνικοποίησης ατόμων τρίτης ηλικίας.

Υλικό-Μέθοδος: Διενεργήθηκε αναζήτηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων PubMed και Google Scholar με τις λέξεις-κλειδιά physical activity, older people, elderly, socialization, loneliness, ενώ τέθηκε χρονολογικός περιορισμός πενταετίας, ώστε να συμπεριληφθούν οι πιο πρόσφατες έρευνες. Από το σύνολο των άρθρων που πληρούσαν τα κριτήρια αναζήτησης, συμπεριλήφθηκαν όσα σχετίζονταν άμεσα με το υπό διερεύνηση θέμα, ενώ αποκλείστηκαν άρθρα που δεν σχετίζονταν με τον ρόλο που δύναται να διαδραματίσει η σωματική άσκηση στην κοινωνικοποίηση των ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας και δεν ήταν γραμμένα στην αγγλική γλώσσα. Αρχικά βρέθηκαν 391 άρθρα. Έπειτα από την εφαρμογή κριτηρίων, επιλέχθηκαν επτά άρθρα.

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με τις μελέτες, η σωματική δραστηριότητα συμβάλλει προληπτικά και προστατευτικά στην εκδήλωση πολλών νόσων. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι μεγαλύτεροι άνθρωποι προτιμούν να γυμνάζονται μέσω ομαδικών προγραμμάτων σωματικής δραστηριότητας με μεγαλύτερη προθυμία και καλύτερα αποτελέσματα. Στις μελέτες αυτές επίσης καταδεικνύεται ότι η κοινωνική συμμετοχή -μέσω της άσκησης- μπορεί να αποτελέσει ένα μέσο πρόληψης της μοναξιάς και της κοινωνικής απομόνωσης, περιορίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις που θα μπορούσαν αυτές να επιφέρουν στην υγεία. Υπογραμμίζεται, τέλος, ότι η κοινωνική στήριξη κατέχει σημαντικό ρόλο στην προαγωγή της υγείας των μεγαλύτερων ενηλίκων.

Συμπεράσματα: Η κοινωνικοποίηση μέσω της άσκησης συμβάλλει στην επίτευξη καλύτερου επιπέδου υγείας του ατόμου. Μέσω της άσκησης ενισχύεται η κοινωνικότητα των μεγαλύτερων ενηλίκων και αυξάνεται το αίσθημα της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησής τους. Απαιτείται περαιτέρω μελέτη του θέματος ώστε να επιβεβαιωθούν και να γενικευθούν τα αποτελέσματα.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΕ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΟΝΤΑΙ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Παναγιώτα Γεράση, Αγγελική Κατσούλα, Παναγιώτα Ψυλλάκη, **Λάμπρος Ψύχας**, Μαρία Σιουμάλα, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ66

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διεπιστημονική ομαδική εργασία επικρατεί ολοένα και περισσότερο στη φροντίδα ασθενών μεγαλύτερης ηλικίας, καθώς η αποτελεσματικότητά της υποστηρίζεται από πολιτικές και πρακτικές. Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθεί ο ρόλος και η λειτουργία της διεπιστημονικής ομάδας (ΔΟ) σε γηριατρικούς ασθενείς εντός νοσοκομειακού πλαισίου.

Υλικό-Μέθοδος: Η αναζήτηση των μελετών έγινε στη βάση δεδομένων PubMed. Επιλέχθηκαν 18 άρθρα, που κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής: τμήμα επειγόντων περιστατικών - ΤΕΠ (5), χειρουργικός τομέας (3), μονάδα εντατικής θεραπείας - ΜΕΘ (3), ογκολογικός τομέας (5), ενδονοσοκομειακή περίθαλψη (1) και ορθοπεδικός τομέας (1) και πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης (ηλικία >65 ετών, ημερομηνία δημοσίευσης 2019-2024). Οι όροι αναζήτησης ήταν: elderly, older adults, interdisciplinary, interprofessional, multiprofessional, multidisciplinary, transdisciplinary team, intervention, hospital, nurse, physiotherapist, occupational therapist, speech therapist.

Αποτελέσματα: Η λειτουργία της ΔΟ στα ΤΕΠ συνδέεται με μείωση των εισαγωγών στα νοσοκομεία, των επαναεπισκέψεων και των επαναεισαγωγών. Τα αποτελέσματα στις μελέτες στον χειρουργικό τομέα δείχνουν ότι μπορεί να συμβάλλει στην καλή ποιότητα της υγειονομικής περίθαλψης και στα θετικά αποτελέσματα υγείας των ασθενών. Οι αναφορές των νοσηλευτών της ΜΕΘ για τη διεπιστημονική συνεργασία συσχετίστηκαν με τα θετικά αποτελέσματα των ασθενών. Στον ογκολογικό τομέα, η ΔΟ φάνηκε να συμβάλλει στη βέλτιστη επιλογή θεραπείας, στην καλύτερη ποιότητα ζωής και στη βελτίωση του προσδόκιμου ζωής. Στην ενδονοσοκομειακή περίθαλψη, φάνηκε ότι μπορεί να συμβάλλει στην έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση της κατάθλιψης. Τέλος, στον ορθοπεδικό τομέα, η διεπιστημονική παρέμβαση φάνηκε να μειώνει τον κίνδυνο μετεγχειρητικών επιπλοκών και να βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ασθενών.

Συμπεράσματα: Σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας είναι σημαντική η υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης για την παροχή της βέλτιστης παρέμβασης, με κύριο μέλημα την προαγωγή της υγείας τους. Η ΔΟ σε ένα νοσοκομείο, δεδομένης της συνύπαρξης διαφόρων ειδικοτήτων, με διαφορετικές επαγγελματικές απόψεις και δεξιότητες, κρίνεται ωφέλιμη, τόσο για την εξέλιξη των μελών της ομάδας όσο και για την καλύτερη ποιότητα ζωής των ασθενών.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΕ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ελένη Δαρδούμα, **Μαρία Ζούνη**, Ελισάβετ Μπαλουκίδου, Αλεξάνδρα Πεχλεβανίδου, Βανέσσα Γαρδίκου, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ67

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η γηριατρική απαιτεί μια διεπιστημονική ομαδική προσέγγιση λόγω της πολύπλοκης φύσης των συννοσηροτήτων των ηλικιωμένων ασθενών. Η διεπιστημονική ομάδα παίζει καθοριστικό ρόλο στην κάλυψη των αναγκών των γηριατρικών ασθενών σε κέντρα αποκατάστασης. Η παρούσα εργασία έχει στόχο την ανάδειξη του ρόλου και της λειτουργίας της διεπιστημονικής ομάδας σε γηριατρικούς ασθενείς σε κέντρα αποκατάστασης.

Υλικό-Μέθοδος: Για τη διερεύνηση του θέματος πραγματοποιήθηκε ενδελεχής ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στη βάση δεδομένων PubMed, με χρήση των λέξεων-κλειδιών: elderly, older adults, aging, rehabilitation center, interdisciplinary, σε όλους τους πιθανούς συνδυασμούς, χρησιμοποιώντας και το OR ή AND. Ο συνολικός αριθμός των άρθρων που εντοπίστηκαν, πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης και πλαισίωσαν τη βιβλιογραφική ανασκόπηση ήταν 29.

Αποτελέσματα: Η διεπιστημονική ομάδα σε ένα κέντρο αποκατάστασης αναπτύσσεται από έναν συνδυασμό εξειδικευμένων επαγγελματιών, εκπαιδευμένων να αντιμετωπίζουν τις πολυπλοκότητες των μεγαλύτερων ηλικιακά ασθενών. Στην ανασκόπηση αυτή αναφέρονται οι ειδικότητες του Ιατρού, του Φυσιοθεραπευτή, του Εργοθεραπευτή, του Λογοθεραπευτή, του Νοσηλευτή, του Κοινωνικού λειτουργού, του Διατροφολόγου - Διαιτολόγου και του Ψυχολόγου. Η στενή αλληλεπίδραση αυτών των ειδικοτήτων διασφαλίζει ότι καλύπτεται κάθε πτυχή της φροντίδας, δημιουργώντας ένα ολοκληρωμένο και προσαρμοσμένο περιβάλλον αποκατάστασης για τους ηλικιωμένους ασθενείς.

Συμπεράσματα: Μέσα από την ανασκόπηση αναδείχθηκε η συμβολή της διεπιστημονικής ομάδας στην αποκατάσταση των μεγαλύτερων ενηλίκων. Παρά τα θετικά, προκύπτουν αδυναμίες, όπως η πολυπλοκότητα των αντικειμένων των επιστημονικών κλάδων και η έλλειψη συνεργασίας. Η ανάγκη για σαφείς στόχους, εστιασμένους στον ασθενή, αποτελεί την απάντηση σε αυτά τα προβλήματα. Εν κατακλείδι, αν και υπάρχουν θετικές επιδράσεις, απαιτείται περαιτέρω έρευνα στο κομμάτι της διεπιστημονικής συνεργασίας στην ηλικιακή ομάδα του γηριατρικού πληθυσμού.

ΠΡΟΣΥΜΠΤΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Μαρία Κοντοθανάση, **Ευάγγελος Ροδουσάκης**, Στυλιανή-Αικατερίνη Συρίγου, Ζαμπέτα Χαϊκάλη, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ68

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Ο προσυμπτωματικός έλεγχος αποτελεί ένα εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο έγκαιρης ανίχνευσης μίας νόσου και συνιστά καθοριστικής σημασίας παράγοντα για την έγκαιρη αντιμετώπιση και θεραπεία. Με την πρόωπη ανίχνευσή τους, τα περισσότερα νοσήματα δύνανται να αντιμετωπισθούν, γι' αυτό τόσο η πρόληψη όσο και οι βέλτιστες στρατηγικές προσυμπτωματικού ελέγχου βρίσκονται στον πυρήνα των προτεραιοτήτων των συστημάτων υγείας. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση της σημασίας του προσυμπτωματικού ελέγχου και της πρόωπης και έγκαιρης ανίχνευσης στην αντιμετώπιση νοσημάτων σε ενήλικες μεγαλύτερης ηλικίας, καθώς και των οφελών που έχουν τα προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου στην κοινότητα.

Υλικό-Μέθοδος: Μελετήθηκαν άρθρα της τελευταίας πενταετίας μέσα από τη βάση PubMed, σχετικά με τον προσυμπτωματικό έλεγχο, τα οφέλη του και τις δυνατότητες που προσφέρει στην αντιμετώπιση των νοσημάτων. Πιο συγκεκριμένα, η αναζήτηση έγινε τον Ιανουάριο-Φεβρουάριο 2024 και στην ανασκόπηση συμπεριλήφθηκαν 20 μελέτες.

Αποτελέσματα: Ο προσυμπτωματικός έλεγχος είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Αν και υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί εξαιτίας της ηλικίας, η πρόληψη αποτελεί βασικό παράγοντα για την εξισορρόπηση πιθανών βλαβών στην υγεία για τους ηλικιωμένους. Σε πληθυσμό ενηλίκων μεγαλύτερης ηλικίας προτείνεται έλεγχος για κάποιες μορφές κακοήθειας, για τη σαρκοπενία, την οστεοπόρωση, καθώς και για τη γνωστική έκπτωση και την άνοια.

Συμπεράσματα: Από τη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας γίνεται σαφές ότι τα ολοκληρωμένα προγράμματα προσυμπτωματικού ελέγχου, ο σχεδιασμός και η δημιουργία πρωτοκόλλων και κατευθυντήριων οδηγιών αποτελούν μείζονος σημασίας ενέργειες, με στόχο να περιοριστούν και να ελεγχθούν διάφορα νοσήματα στον γηριατρικό πληθυσμό. Η έμφαση στην πρόληψη, την αγωγή υγείας και την εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων προσυμπτωματικού ελέγχου έχει ως αποτέλεσμα την έγκαιρη ανίχνευση και αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαντικών ζητημάτων υγείας. Από την παρούσα ανασκόπηση καθίσταται σαφές ότι ο τακτικός προσυμπτωματικός έλεγχος σε ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας, στο πλαίσιο της πρόληψης, μπορεί να μειώσει τη νοσηρότητα και τη θνησιμότητα αυτής της ηλικιακής ομάδας.

Η ΠΟΛΥΦΑΡΜΑΚΙΑ ΣΤΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Χριστίνα Κύρκου, Ευστρατία Λαζάρου, Αντωνία Μπάμπαλη, **Στεργιανή Παπαδημητρίου**, Παναγιώτα Σαρδέλη, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ69

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

ΑΠΟΣΥΡΘΗΚΕ

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΕΠΕΙΤΑ ΑΠΟ ΑΓΓΕΙΑΚΟ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Ευδοκία Κονδύλη, Βασιλική Ματράκη, Τριανταφυλλιά Οικονομίδη, Νικολίτσα Τσεκούρα, Ιωάννα Τσιούνη, Κωνσταντία Βαβανού, Αναστασία Μπαρμπούνη

ΑΑ70

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Το Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο (ΑΕΕ) είναι ένα εγκεφαλοαγγειακό σύμπτωμα με συνήθως ολέθριες επιπτώσεις στους γηριατρικούς ασθενείς, που καθιστά την αποκατάστασή τους μια σημαντική πρόκληση τόσο για τους ίδιους και τους φροντιστές τους όσο και για τους/τις νοσηλευτές/τριες. Κύριος σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάδειξη του αντίκτυπου των νοσηλευτικών παρεμβάσεων σε γηριατρικούς ασθενείς έπειτα από ένα ΑΕΕ.

Υλικό-Μέθοδος: Η παρούσα μελέτη αποτελεί μία ανασκόπηση 13 μελετών. Οι 13 μελέτες δημοσιεύθηκαν σε 12 περιοδικά από όλο τον κόσμο κατά την τελευταία πενταετία, δύο το 2020, δύο το 2021, έξι το 2022 και τρεις το 2023. Οι τρεις ήταν ανασκοπήσεις και οι 10 ήταν ερευνητικές με συνολικό δείγμα 1.676 ατόμων, συγκεκριμένα 1.408 γηριατρικών ασθενών, 173 φροντιστών, τεσσάρων εργοθεραπευτών και 91 νοσηλευτών.

Αποτελέσματα: Οι νοσηλευτικές παρεμβάσεις σε γηριατρικούς ασθενείς μετά από ΑΕΕ περιλαμβάνουν προγράμματα και δράσεις κινητικής, γνωστικής, ψυχικής, νευροσυμπεριφορικής, ψυχοκοινωνικής και συναισθηματικής εκπαίδευσης και υποστήριξης, αυτοφροντίδας, προσαρμογής στη νέα κατάσταση, αλλά και φροντίδας μετάβασης από το νοσοκομείο στο σπίτι. Η βιβλιογραφία υποστηρίζει την ύπαρξη θετικού αντίκτυπου των νοσηλευτικών παρεμβάσεων σε γηριατρικούς ασθενείς έπειτα από ένα ΑΕΕ: ελάττωση της θνησιμότητας, αναβάθμιση των γνώσεων των ασθενών σχετικά με το ΑΕΕ, μείωση της επιβάρυνσης των φροντιστών, πρόληψη συννοσηροτήτων και ενός νέου ΑΕΕ, ελάττωση των επανεισαγωγών στο νοσοκομείο, βελτίωση και ενίσχυση της αυτοεξυπηρέτησης, της συναισθηματικής ευεξίας, της ψυχικής κατάστασης, της ανεξάρτητης διαβίωσης, της συνολικής κατάστασης της υγείας τους μετά το ΑΕΕ και της ποιότητας ζωής.

Συμπεράσματα: Προτείνεται η διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας, προκειμένου να προκύψουν νεότερα δεδομένα σχετικά με τις νοσηλευτικές παρεμβάσεις σε γηριατρικούς ασθενείς μετά από ΑΕΕ. Συστήνεται η διεξαγωγή συστηματικών ανασκοπήσεων ή δομημένων συστηματικών ανασκοπήσεων με κάλυψη μεγαλύτερου χρονικού εύρους δημοσιεύσεων, 10ετίας ή και 20ετίας, ώστε να προκύψουν περισσότερες έρευνες προς ανασκόπηση και συγκριτική ανάλυση.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19 ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Σταύρος Αλεβιζάκος

AA71

Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει και να αναλύσει τις επιπτώσεις της πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων όπως η καραντίνα και οι αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς στην ψυχολογική υγεία των γονέων με παιδιά δημοτικού.

Υλικό-Μέθοδος: Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2021 και η έρευνα στις βάσεις δεδομένων Google Scholar, Research Gate και PubMed διενεργήθηκε κατά τη χρονική περίοδο 2019-2022. Η πρωτογενής έρευνα με τη μέθοδο της συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από γονείς που διαμένουν στην Αττική έγινε από τον Οκτώβριο έως τον Δεκέμβριο του 2021. Συνολικά διαμοιράστηκαν 180 ερωτηματολόγια.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι στην κλίμακα άγχους και στρες (DASS-21), η μέση τιμή των συμμετεχόντων ήταν 3,1 στην κατάθλιψη, 4,6 στο στρες και 2,1 στο άγχος και τουλάχιστον 3 στους 4 δήλωσαν ότι τα επίπεδα άγχους και στρες παρέμειναν ίδια με πριν την πανδημία. Τα εν λόγω αποτελέσματα, μαζί με τις χαμηλές βαθμολογίες στις διαστάσεις της κλίμακας επιπτώσεων συμβάντων υποδεικνύουν την ανθεκτικότητα των γονέων με παιδιά δημοτικού απέναντι στις προκλήσεις που επέφερε η πανδημία. Ωστόσο, το 15% των συμμετεχόντων συγκέντρωσε βαθμολογία που υποδηλώνει τουλάχιστον ήπια συμπτώματα μετατραυματικού στρες, ευθέως ανάλογο με τα επίπεδα άγχους, στρες και κατάθλιψης.

Συμπεράσματα: Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, οι γονείς που βίωσαν την καραντίνα ενώ είχαν παιδιά που φοιτούσαν στο δημοτικό, δεν ανέφεραν υψηλά επίπεδα άγχους, στρες ή κατάθλιψης, με την πλειονότητα να δηλώνει πως τα επίπεδα παρέμειναν ίδια (φυσιολογικά). Περίπου ένας στους επτά συμμετέχοντες συγκέντρωσε βαθμολογία που υποδήλωνε την εμφάνιση ήπιων συμπτωμάτων μετατραυματικού στρες.

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΦΙΛ ΥΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Μαρία Σιουμάλα, Βαρβάρα Γαρδίκου, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος

ΑΑ72

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Να αποτυπωθούν οι συμπεριφορικοί παράγοντες κινδύνου για την υγεία των τελευταίων ετών στη χώρα, όπως αυτοί καταγράφηκαν από τον ΟΟΣΑ και το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τα Συστήματα και τις Πολιτικές Υγείας.

Υλικό-Μέθοδος: Οι συμπεριφορικοί παράγοντες κινδύνου αποτυπώθηκαν μέσω της ανάλυσης των εκθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το προφίλ υγείας της Ελλάδας για τα έτη 2017, 2019, 2021 και 2023.

Αποτελέσματα: Παχυσαρκία: Το 2019 περίπου 1 στους 6 ενήλικους (16%) ήταν παχύσαρκος, ποσοστό όμοιο με τον μέσο όρο της Ε.Ε. Ανησυχητικά όμως είναι τα δεδομένα για τους δεκαπεντάχρονους στη χώρα μας, καθώς το 2022 περισσότεροι από 1/4 (28% vs 22% το 2018) ήταν υπέρβαροι ή παχύσαρκοι, παρουσιάζοντας υψηλότερο ποσοστό από τις περισσότερες χώρες της Ε.Ε. Τα αγόρια είναι πολύ πιο πιθανό να είναι υπέρβαρα/παχύσαρκα σε σύγκριση με τα κορίτσια. Η κακή διατροφή και η χαμηλή σωματική δραστηριότητα είναι οι κύριοι παράγοντες υπερβολικού βάρους ή παχυσαρκίας.

Κάπνισμα: Περίπου το 1/5 του συνόλου των θανάτων το 2017 οφείλονταν στο κάπνισμα. Το 2019 περίπου 1/4 ενήλικους κάπνιζε σε καθημερινή βάση (άνδρες 31%, γυναίκες 19%), ποσοστό υψηλό συγκριτικά με τον μέσο όρο της Ε.Ε. Το 2023 τα ποσοστά παραμένουν υψηλά για τη χώρα μας (22% έναντι 17% στην Ε.Ε.).

Ψυχική υγεία: Η κατάθλιψη και οι αγχώδεις διαταραχές, καθώς και οι διαταραχές λόγω κατανάλωσης αλκοόλ και χρήσης ναρκωτικών, ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος της επιβάρυνσης της ψυχικής υγείας της Ελλάδας. Για την υπέρμετρη κατανάλωση αλκοόλ, μόνο 10% απάντησε θετικά, ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό μεταξύ των χωρών της Ε.Ε.

Συμπεράσματα: Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, τα υψηλά ποσοστά καπνίσματος και παχυσαρκίας, ιδιαίτερα στα νεαρά άτομα, και η διαταραχή της ψυχικής υγείας λόγω της κατανάλωσης αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών συνεχίζουν να αποτελούν τους σημαντικότερους συμπεριφορικούς παράγοντες κινδύνου στην Ελλάδα σήμερα, αποτελώντας προτεραιότητα για τη λήψη μέτρων Δημόσιας Υγείας.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ισίδωρος Κουγιουμτζόγλου¹, Απόστολος Στρατόπουλος², Παναγιώτης Ρηγόπουλος³, Αρετή Λάγιου¹, Νικόλαος Κοτσόπουλος^{4,5}, Βασιλική Καπάκη⁶, Λουίζα Χατζηγεωργίου⁷

AA73

¹Εργαστήριο Υγιεινής & Επιδημιολογίας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

²Εργαστήριο Φαρμακογονιδιωματικής και Εξατομικευμένης Θεραπείας, Τμήμα Φαρμακευτικής, Σχολή Επιστημών Ζωής, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα

³Εργαστήριο Κλινικής Φαρμακολογίας, Σχολή Επιστημών Ζωής, Ιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελλάδα

⁴MBA, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ελλάδα

⁵Global Market Access Solutions, Γενεύη, Ελβετία

⁶Ινστιτούτο Αγροδιατροφής και Επιστημών Ζωής, Πανεπιστημιακό Κέντρο Έρευνας & Καινοτομίας H.M.U.R.I.C., Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ελλάδα

⁷Εργαστήριο Περιβαλλοντικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ελλάδα

Σκοπός: Ένα σημαντικό ποσοστό των θανάτων και της νοσηρότητας στον ελληνικό πληθυσμό οφείλεται στα καρδιαγγειακά συμβάματα, όπως το έμφραγμα του μυοκαρδίου και το εγκεφαλικό επεισόδιο. Πλέον των πρόωρων θανάτων και της νοσηρότητας, τα καρδιαγγειακά συμβάματα επιφέρουν σημαντικό οικονομικό φορτίο καθώς προκαλούν νοσηλείες, αναπηρίες και απώλεια παραγωγικότητας επιβαρύνοντας την οικονομία και τα δημόσια οικονομικά. Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εκτίμηση του δυνητικού οφέλους δημόσιας υγείας και στην αποτίμηση της συνεπαγόμενης κοινωνικοοικονομικής και δημοσιονομικής αξίας των καθιερωμένων θεραπειών μείωσης της χοληστερίνης, οι οποίες στοχεύουν στη μείωση του καρδιαγγειακού κινδύνου στον ελληνικό πληθυσμό.

Υλικό-Μέθοδος: Η παρούσα μελέτη χρησιμοποίησε ένα μαθηματικό μοντέλο και δεδομένα από τη διεθνή βιβλιογραφία για να εκτιμήσει το κοινωνικοοικονομικό και δημοσιονομικό όφελος που δύναται να προκύψει από τις θεραπείες μείωσης της χοληστερίνης. Συγκεκριμένα, εκτιμήθηκε η δυνητική αποτροπή καρδιαγγειακών συμβαμάτων και η συνεπαγόμενη αποφευχθείσα θνητότητα. Εν συνεχεία, εκτιμήθηκε η αποφευχθείσα απώλεια ημερών εργασίας (απουσιασμός), οι αποφευχθείσες νοσηλείες και αναπηρίες και η παρούσα αξία της αποφευχθείσας απώλειας προσδοκώμενων μελλοντικών εισοδημάτων και φορολογικών εσόδων.

Αποτελέσματα: Το εκτιμώμενο όφελος από τη θεραπεία 100.000 ασθενών, με μέση ηλικία τα 63 έτη, ανέρχεται σε αποφυγή 190 εμφραγμάτων του μυοκαρδίου και 90 εγκεφαλικών επεισοδίων, καθώς και στην αποτροπή 80 θανάτων. Το εκτιμώμενο όφελος ανέρχεται σε 1.558 έτη ζωής, 1.961 αποφευχθείσες ημέρες απουσιασμού και 4,3 αποφευχθείσες αναπηρίες. Αποτιμώμενα σε χρήμα, τα δυνητικά οφέλη για τη δημόσια υγεία αντιστοιχούν σε εκτιμώμενο κοινωνικοοικονομικό όφελος €19,4 εκ. και δημοσιονομικό όφελος €7,5 εκ.

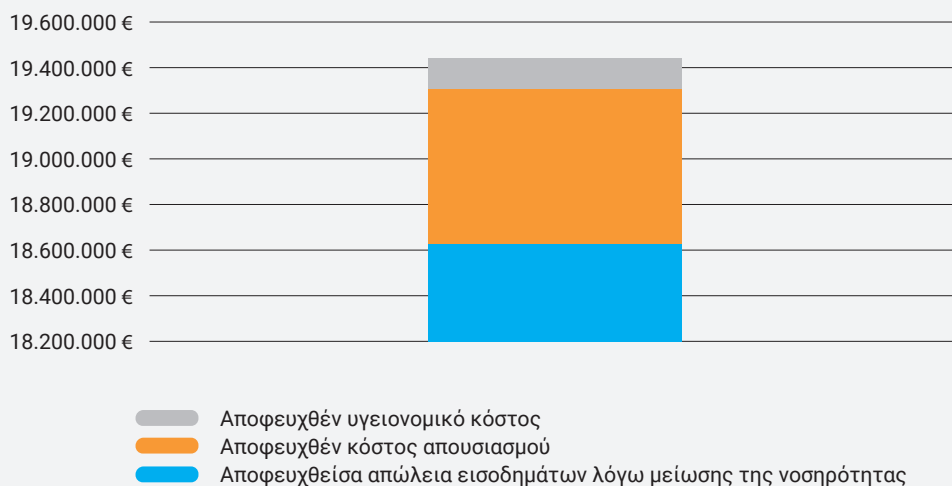
Συμπεράσματα: Η αποτελεσματική πρόληψη των καρδιαγγειακών συμβαμάτων δύναται να επιφέρει σημαντική μείωση της σχετιζόμενης με τα καρδιαγγειακά νοσήματα θνητότητας και νοσηρότητας, βελτιώνοντας την παραγωγικότητα και συμβάλλοντας στη μεγέθυνση της συνολικής εκροής της ελληνικής οικονομίας. Τα οφέλη δημόσιας υγείας σχετίζονται με σημαντικές θετικές κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις και αύξηση του διαθέσιμου δημοσιονομικού χώρου, ενισχύοντας τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας στην Ελλάδα.

ΑΑ73

Δημοσιονομικό όφελος

Κοινωνικοοικονομικό όφελος

Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ SOCIAL MARKETING ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Βαρβάρα-Βανέσσα Γαρδίκου, Αναστασία Μπαρμπούνη, Αρετή Λάγιου, Δημήτριος Λάγγας

AA74

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η διερεύνηση των αντιλήψεων των Υπουργών που χάραξαν την πολιτική υγείας στη χώρα μας σχετικά για τον επικοινωνιακό σχεδιασμό της Κυβέρνησης κατά την περίοδο της πανδημίας.

Υλικό-Μέθοδος: Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 20 πρώην Υπουργοί και Υφυπουργοί Υγείας. Πρόκειται για ποιοτική έρευνα, με τη χρήση ανώνυμου ερωτηματολογίου, με ερωτήσεις ανοικτού τύπου.

Αποτελέσματα: Η επικοινωνιακή πολιτική, η διαφάνεια και οι διαφημιστικές καμπάνιες συνέβαλαν καθοριστικά στο να καλλιεργηθεί και να αποκτηθεί η απαιτούμενη εμπιστοσύνη του κοινού κατά τη διάρκεια της καραντίνας. Η ενημέρωση των πολιτών αποτέλεσε σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της υγείας τους, παραδείγματος χάριν η καμπάνια της Κυβέρνησης μέσω των social media έπεισε τους νέους να εμβολιασθούν. Οι πολίτες ένιωσαν την ανάγκη να εμπιστευτούν την ιατρική κοινότητα και τους ειδικούς, κυρίως τους πρώτους μήνες της πανδημίας. Αρχικά, η καθημερινή παρουσία μελών της Κυβέρνησης και της επιτροπής για την αντιμετώπιση της πανδημίας έδινε την αίσθηση της προστασίας, μετά από κάποιους μήνες όμως κούρασε τους πολίτες και δημιούργησε αισθήματα φόβου και τιμωρητικής διάθεσης.

Συμπεράσματα: Η ικανότητα γρήγορης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις ανάγκες επικοινωνίας μέσω του social marketing αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αποτελεσματική διαχείριση κρίσεων. Μια επικοινωνιακή τακτική θεωρείται επιτυχημένη όταν συνδυάζει αξιοπιστία και εμπιστοσύνη. Δεν νοείται επιτυχημένη διαχείριση κρίσεων χωρίς επιτυχημένη επικοινωνιακή διαχείριση. Σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών, μπορεί να επικρατήσει ανασφάλεια και σύγχυση, λόγω της γρήγορης εναλλαγής καταστάσεων. Στόχος των αρμοδίων πρέπει να είναι η αποφυγή χαοτικών καταστάσεων και παράλληλα η άμεση και ορθή ενημέρωση του κοινού. Ο επικοινωνιακός σχεδιασμός της Κυβέρνησης κατά την πρώτη φάση της πανδημίας κρίνεται επιτυχημένος, δεδομένου ότι τα ποσοστά των εμβολιασμών ήταν υψηλά και οι πολίτες ακολουθούσαν τις οδηγίες των ειδικών. Σε μία εποχή που σηματοδοτείται από ριζικές αλλαγές στον τρόπο ζωής και από νέες προκλήσεις για τη δημόσια υγεία, είναι αδιαμφισβήτητη ανάγκη η διακομματική συναίνεση καθώς και η σύμπραξη της ακαδημαϊκής κοινότητας και των εμπειρογνομόνων ώστε να θωρακιστούν υγειονομικά οι πολίτες της χώρας μας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14/06/2024

17.00-17.30

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ
«Γ. ΚΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ»

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Η ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ. ΤΟ
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΟΥ ΠΟΝΟΥ

Κλεντίσα Καμπεράι, Ιωάννης Κουμπούρος

ΑΑ75

Σχολή Δημόσιας Υγείας,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
Αθήνα, Ελλάδα

ΑΠΟΣΥΡΘΗΚΕ

Η ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ ΣΕ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Κωνσταντία Βαβανού, Άννα Σταμούλη, Αναστασία Μπαρμπούνη

AA76

ΠΜΣ «Προαγωγή Υγείας στην Τρίτη Ηλικία», Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η έκπτωση στην ισορροπία αποτελεί φυσική συνέπεια της γήρανσης, επηρεάζει ωστόσο ουσιαστικά τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων και συνδέεται στενά με αυξημένο κίνδυνο πτώσεων. Στόχος της παρούσας ανασκόπησης είναι να διερευνήσει την επίδραση της χρήσης παρεμβάσεων με βάση την εικονική πραγματικότητα στην ισορροπία ηλικιωμένων ασθενών.

Υλικό-Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ηλεκτρονική αναζήτηση στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar και PEDro, με χρήση των λέξεων-κλειδιών: virtual reality, older adults OR elderly, balance, intervention(s). Έπειτα από ανάγνωση τίτλων, περιλήψεων και του πλήρους κείμενου των μελετών, καταλήξαμε σε 11 συνολικά μελέτες που πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα των τυχαιοποιημένων ελεγχόμενων μελετών έδειξαν ότι οι παρεμβάσεις που βασίζονται στη χρήση εικονικής πραγματικότητας επιδρούν θετικότερα στη βελτίωση της στατικοδυναμικής ισορροπίας αλλά και στη μείωση του κινδύνου πτώσεων στους ηλικιωμένους ασθενείς, σε σύγκριση με τις συνήθεις παρεμβάσεις ισορροπίας.

Συμπεράσματα: Οι παρεμβάσεις τεχνολογίας και συγκεκριμένα εικονικής πραγματικότητας φαίνεται να αποτελούν μια πολλά υποσχόμενη προσέγγιση, τόσο ως μέσο αξιολόγησης όσο και ως μέσο πρόληψης και αποκατάστασης για τους ηλικιωμένους ασθενείς. Λόγω της ετερογένειας των συμπεριλαμβανόμενων μελετών, τα αποτελέσματα δεν είναι γενικεύσιμα. Θα πρέπει μελλοντικά να σχεδιασθούν τυχαιοποιημένες, ελεγχόμενες μελέτες υψηλής μεθοδολογικής ποιότητας, με αντιπροσωπευτικό και μεγάλο δείγμα, ώστε να προκύψουν αξιόπιστα αποτελέσματα.

ΧΡΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ ΤΟΥ Χ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΝΝΑΒΗΣ

Ιωάννα Καρεφυλλάκη, Αναστασία Μπαρμπούνη, Κωνσταντίνος Κεσανόπουλος

AA77

Τμήμα Δημόσιας και Κοινωνικής Υγείας, Σχολή Δημόσιας Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα, Ελλάδα

Σκοπός: Η αυξανόμενη χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημιουργεί συνεχώς πληροφορίες που μπορούν να αποδειχθούν σημαντικές για τη Δημόσια Υγεία. Σημαντική πηγή των στάσεων και πεποιθήσεων του πληθυσμού για θέματα υγείας αποτελεί το Χ (πρώην Twitter), τα δεδομένα του οποίου έχουν μελετηθεί μέσω της Πληροφοριακής Επιδημιολογίας. Στόχο της παρούσας εργασίας αποτέλεσε η συλλογή και η ανάλυση δεδομένων μέσω ενός Συστήματος Πληροφοριακής Επιδημιολογίας, με σκοπό την απεικόνιση των απόψεων/πεποιθήσεων των Ελλήνων χρηστών του Χ σχετικά με τη χρήση κάνναβης.

Υλικό-Μέθοδος: Με την επιλογή κατάλληλων λέξεων-κλειδιών (keywords), εξήχθησαν 463.949 tweets στα ελληνικά (dataset 1), με σκοπό την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις απόψεις/πεποιθήσεις των χρηστών. Έπειτα, τα αρχικά δεδομένα αναλύθηκαν ως προς τις απόψεις σχετικά με τη χρήση και τη νομιμοποίηση της κάνναβης και επελέγησαν 15788 tweets που εμφάνισαν σχετικό περιεχόμενο (dataset 2). Από την ανάλυση του περιεχομένου των αναρτήσεων, προέκυψαν πληροφορίες για τις διάφορες κατηγορίες αναρτήσεων (ειδησεογραφικού, μη ειδησεογραφικού χαρακτήρα, πρωτότυπες ή αναδημοσιεύσεις κ.ά.). Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε αποτύπωση των στάσεων (αρνητική, ουδέτερη, θετική) των χρηστών.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης του δείγματος κατηγοριοποίησαν τα tweets σύμφωνα με το περιεχόμενό τους (ειδησεογραφικού, μη ειδησεογραφικού χαρακτήρα), καθώς και τις αριθμητικές διακυμάνσεις τόσο του συνόλου των tweets, όσο και τις διακυμάνσεις ανά κατηγορία, στο χρονικό πλαίσιο των 10 ετών της μελέτης. Η ανάλυση του συναισθήματος αποτύπωσε τις στάσεις για τη χρήση της κάνναβης που εξέφρασαν οι χρήστες του Χ μέσω των αναρτήσεών τους σε συνάρτηση με την κατηγορία τους.

Συμπεράσματα: Τα ευρήματα της εργασίας αναδεικνύουν τη σημασία των νέων τεχνολογιών στη Δημόσια Υγεία, καταγράφοντας τις απόψεις του πληθυσμού για τη χρήση και τη νομιμοποίηση της κάνναβης. Η εφαρμογή της μελέτης μπορεί να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σε λειτουργούς Δημόσιας Υγείας σε πραγματικό χρόνο, για τις απόψεις του πληθυσμού σχετικά με τη χρήση της κάνναβης, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη αποτελεσματικότερων πολιτικών προάσπισης της υγείας.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ADAMOPOULOU MARIA **AA33**
AVGOUSTIDIS DIMITRIOS **AA33**
BAMIDIS PANAGIOTIS **EA06**
BILLIS ANTONIS **EA06**
CHRYSOSTOMOU ANTHI **EA49**
DAFLI ELENI **EA06**
FERNANDEZ DANIEL **AA34**
FILLON ADRIEN **AA01**
GINE-VAZQUEZ IAGO **AA34**
HABIMANA KATHARINA **EA06**
HALVATSIOTIS PANAGIOTIS **EA05, AA32**
HARO JOSEP-MARIA **AA34**
HOUHOULA DIMITRA **EA05, AA32**
KABASSI KATERINA **AA22**
KALOUTSA MARIA **AA22**
KARAMANIDOU ANASTASIA **EA06**
KASIMIS ATHANASIOS **AA09**
KRINI MARIA **EA06**
KYRIAKOU EFTHVOULOS **EA06**
KYROU DIMITRIS **EA06**
LI LUNZHENG **AA01**
LIAKOPOULOS ILIAS **EA05**
MANTZIARI DESPOINA **EA06**
MARTINIS ARISTOTELIS **AA22**
MORENO-ALONSO DEBORA **EA06**
MPARMOUDI ANASTASIA **EA06**
MROGIATZIDIS PANAGIOTIS **EA06**
MURTO TIINA **AA37**
NIKITARA KATERINA **EA06**
PAMPAKA THEOFANO **EA06**
PAPAPANOU MICHAEL **EA05**
PAPOUI ELENI **EA06**
PLOMARITI CHRISTINA **EA06**
POLEMIS MICHALIS **EA49**
ROJAS-GIL ANDREA-PAOLA **EA08**
ROUTSI ELENI **EA05**
SCHMITT TUGCE **EA06**

SIATELIS ARGYRIS **EA05, AA32**
SIDEROGLOU THEOLOGIA **EA49**
SPYROU STERGIANI **EA06**
TSAKIRAKI AGGELIKI **AA06**
TSIAMBAS EVANGELOS **AA33**
TYROVOLAS STEFANOS **AA34**
VARDAKI KLEIO **AA06**
VASSILIU SOFIA **AA32**
YAPIJAKIS CHRISTOS **AA33**

A

ΑΛΕΒΙΖΑΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ **AA71**
ΑΝΔΡΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ **EA37, EA47, AA35**
ΑΝΤΩΝΟΓΕΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA08**
ΑΡΑΠΗ ΕΙΡΗΝΗ **AA63**
ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ **AA47, AA49**
ΑΡΧΟΝΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ **EA02, EA03**
ΑΣΩΝΙΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **EA05, EA36, AA32, AA33**

B

ΒΑΒΑΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ **EA11, EA21, AA17, AA39, AA40, AA41, AA42, AA43, AA44, AA45, AA46, AA47, AA48, AA49, AA50, AA51, AA58, AA59, AA60, AA61, AA62, AA63, AA64, AA65, AA66, AA67, AA68, AA69, AA70, AA76**
ΒΑΓΚΑ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ **AA12, AA13**
ΒΑΡΔΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **AA07, AA36**
ΒΑΡΟΤΣΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ **AA58**
ΒΑΣΑΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **AA55**
ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **EA43**
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ ΝΤΙΝΑ **EA22**
ΒΑΣΣΑΛΟΥ ΕΥΔΟΚΙΑ **EA26, AA55**
ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ **EA29, EA30**
ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA18**
ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ **EA04, AA33, AA54**
ΒΟΝΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **AA27**
ΒΟΤΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ **AA64, AA65**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Γ

ΓΑΛΑΝΗΣ ΠΕΤΡΟΣ **EA31, EA32**
ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ **AA20**
ΓΑΡΔΙΚΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ-ΒΑΝΕΣΣΑ **EA52, AA02, AA63, AA67, AA72, AA74**
ΓΑΡΕΔΑΚΗ ΕΥΗ **EA23**
ΓΑΤΣΙΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ **EA34**
ΓΕΡΑΣΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **AA66**
ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **EA35**
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ **AA14**
ΓΙΑΚΚΟΥΠΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **EA29, EA30**
ΓΙΑΛΛΟΥΡΟΥ ΑΝΝΕΖΑ **AA29**
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ **AA23, AA48**
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ **AA29**
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΡΙΝΗ ΝΕΦΕΛΗ **EA07, AA10**
ΓΚΙΚΑΣ ΠΕΤΡΟΣ **EA23**
ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **AA55**
ΓΚΟΤΣΗ ΟΛΓΑ **AA07, AA36**
ΓΝΑΡΔΕΛΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ **AA12, AA13**
ΓΟΥΛΑ ΑΣΠΑΣΙΑ **AA57**
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΥΣΟΥΛΑ **EA10**

Δ

ΔΑΜΙΚΟΥΚΑ ΙΩΑΝΝΑ **EA16, EA17, EA41, EA42, AA03**
ΔΑΡΔΟΥΜΑ ΕΛΕΝΗ **AA67**
ΔΑΦΝΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ-ΦΩΤΕΙΝΗ **EA39, EA40**
ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **AA39, AA49**
ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ **EA29**
ΔΙΟΛΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ **EA04, AA54**
ΔΡΕΛΙΩΖΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ **AA07, AA36**
ΔΡΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **EA28**
ΔΡΟΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **AA17, AA48**
ΔΡΟΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **EA35**
ΔΡΟΥΜΠΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ **EA32**
ΔΡΥΛΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA35**

Ε

ΕΒΡΕΝΟΓΛΟΥ ΛΕΥΚΟΘΕΑ **EA16, EA17, EA41, EA42, AA03**
ΕΓΓΕΛΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **EA48**
ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΚΗ **AA18**
ΕΥΚΑΡΠΙΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **EA33**

Ζ

ΖΑΓΑΛΙΩΤΗ ΣΟΦΙΑ **EA35**
ΖΑΠΑΝΤΗ ΓΕΡΑΣΙΜΙΝΑ-ΘΕΟΔΩΡΑ **EA19**
ΖΑΡΚΑ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ **EA38**
ΖΕΡΒΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ **EA24**
ΖΕΡΒΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA16, EA17, EA42, AA03**
ΖΟΥΝΗ ΜΑΡΙΑ **AA67**
ΖΩΙΔΗ ΕΛΕΝΗ-ΛΕΥΚΟΘΕΑ **AA59**

Θ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **AA15**
ΘΕΟΔΟΣΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ **AA07, AA36**
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΡΜΙΟΝΗ **EA20**
ΘΩΜΑΪΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **EA28**

Ι

ΙΑΤΡΟΥΔΕΛΛΗ ΕΙΡΗΝΗ **AA55**

Κ

ΚΑΒΑΝΤΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **EA28**
ΚΑΒΟΥΡΑ ΟΛΓΑ **EA17, EA41, EA42, AA03**
ΚΑΛΠΑΚΙΔΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ **AA08**
ΚΑΜΕΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **EA18, EA23, AA26**
ΚΑΜΠΑΝΑ ΚΥΡΙΑΚΗ **AA30**
ΚΑΜΠΕΡΑΪ ΚΛΕΝΤΙΣΑ **AA75**
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ **EA08**
ΚΑΠΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **EA31, EA32, AA73**
ΚΑΡΑΒΑΤΣΕΛΟΥ ΕΥΑΝΘΙΑ-ΜΑΡΙΑ **EA16**
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΒΙΛΕΛΜΙΝΗ **AA04**
ΚΑΡΑΤΣΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑ-ΜΑΡΙΑ **AA59**
ΚΑΡΕΛΗ ΑΡΓΥΡΩ **EA44**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΚΑΡΕΦΥΛΛΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ **EA07, AA77**
ΚΑΡΤΕΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **AA63**
ΚΑΤΣΟΥΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ **AA66**
ΚΕΒΕΝΤΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ **EA47**
ΚΕΡΑΜΥΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **EA35, EA28**
ΚΕΣΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **EA07, EA46, EA52, AA10, AA14, AA41, AA43, AA44, AA45, AA50, AA72, AA77**
ΚΙΑΓΙΑΔΑΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ **AA19**
ΚΛΩΝΑ ΚΥΡΙΑΚΗ **EA25, EA26**
ΚΟΚΚΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ **EA08**
ΚΟΚΟΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **AA45, AA46**
ΚΟΛΑΪΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ **AA11**
ΚΟΝΔΥΛΗ ΕΥΔΟΚΙΑ **AA70**
ΚΟΝΤΕΛΕΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ **AA56**
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΕΙΡΗΝΗ **EA21**
ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ **EA44**
ΚΟΝΤΟΘΑΝΑΣΗ ΜΑΡΙΑ **AA68**
ΚΟΝΤΟΝΙΚΟΛΑΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ **EA35**
ΚΟΡΝΑΡΟΥ ΕΛΕΝΗ **EA34**
ΚΟΡΝΗΛΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ **EA08**
ΚΟΡΟΥΛΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ **EA20**
ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ ΕΛΕΝΗ **EA11**
ΚΟΤΣΑΝΗ ΑΡΧΟΝΤΩ **EA37**
ΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **EA31, EA32, AA73**
ΚΟΥΓΙΟΥΜΤΖΟΓΛΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΣ **AA73**
ΚΟΥΛΙΕΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA33, AA15**
ΚΟΥΛΟΥΒΑΡΗ ΑΡΕΤΗ-ΔΗΜΗΤΡΑ **EA14, AA16**
ΚΟΥΜΠΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **EA02, EA03, AA75**
ΚΟΥΤΑΒΕΛΗΣ ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ **AA37**
ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ ΣΤΕΦΑΝΙΑ **AA56**
ΚΟΥΤΣΙΑΡΗ ΦΩΤΕΙΝΗ **EA28**
ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **EA21, AA09**
ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΥ ΑΜΑΛΙΑ **EA21, AA09, AA45, AA46**
ΚΟΥΦΟΥΔΑΚΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ **AA29**
ΚΟΥΦΟΥΔΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ **EA31**
ΚΡΑΣΑΝΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΜΑΡΙΑ **EA21**
ΚΡΙΕΜΠΑΡΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ **EA35**

ΚΤΕΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ **AA27**
ΚΥΡΙΑΖΙΔΟΥ ΡΑΧΗΛ **AA40, AA41**
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ **AA59**
ΚΥΡΙΤΣΗ ΑΝΤΩΝΙΑ **EA26**
ΚΥΡΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ **AA69**
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ **AA31**
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ **EA44, EA51**
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ **AA37**

Λ

ΛΑΓΓΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **EA52, AA02, AA74**
ΛΑΓΓΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **EA28**
ΛΑΓΙΟΥ ΑΡΕΤΗ **EA08, EA09, EA12, EA13, EA14, EA18, EA36, EA37, EA47, EA50, AA02, AA11, AA12, AA13, AA16, AA17, AA19, AA21, AA25, AA30, AA35, AA37, AA73, AA74**
ΛΑΖΑΡΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ **EA28**
ΛΑΖΑΡΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ **AA69**
ΛΑΝΤΙΟΥΣ ΓΙΟΥΣΤΙΝΑ **EA39, EA40**
ΛΕΚΑΚΗ ΕΛΙΣΑΒΕΤ **AA24**
ΛΙΒΑ ΓΑΛΑΤΕΙΑ **AA62**
ΛΙΒΑΝΟΥ ΕΛΕΝΗ **AA54**
ΛΟΪΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ **AA29**

Μ

ΜΑΚΡΗ ΕΛΕΝΗ **EA36**
ΜΑΚΡΗ ΛΙΝΑ **AA31**
ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ ΓΕΩΡΓΙΑ **EA22, EA25, EA26, EA49**
ΜΑΝΙΑΔΗΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ **AA01**
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΑΡΤΕΜΙΣ **EA14**
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ-ΜΑΡΙΑ **EA43**
ΜΑΡΚΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ **EA07, EA21**
ΜΑΤΑΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **AA55**
ΜΑΤΡΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **AA70**
ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΑΘΗΝΑ **EA25, EA26**
ΜΕΡΑΚΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΑ **EA30**
ΜΕΡΚΟΥΡΙΑΔΗ ΓΕΩΡΓΙΑ **EA07, EA46**
ΜΙΝΟΥ ΣΟΦΙΑ **AA62**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΜΙΧΑΛΑΚΕΛΛΗ ΜΑΡΙΑ **AA55**

ΜΟΥΖΑΪ ΑΛΕΞΙΑ **AA28**

ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ **EA18**

ΜΟΥΧΤΟΥΡΗ ΒΑΡΒΑΡΑ **AA30**

ΜΠΑΚΟΥΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ **EA42**

ΜΠΑΛΟΥΚΙΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ **AA67**

ΜΠΑΜΠΑΛΗ ΑΝΤΩΝΙΑ **AA69**

ΜΠΑΞΕΒΑΝΙΔΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ **AA59**

ΜΠΑΡΜΠΗ ANNA **AA64, AA65**

ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ **EA01, EA07, EA09, EA10, EA11, EA12, EA13, EA36, EA46, EA50, AA02, AA10, AA14, AA16, AA17, AA39, AA40, AA41, AA42, AA43, AA44, AA45, AA46, AA47, AA48, AA49, AA50, AA51, AA58, AA59, AA60, AA61, AA62, AA63, AA64, AA66, AA67, AA68, AA69, AA70, AA74, AA76, AA77**

ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑ **AA45, AA46**

ΜΠΑΤΡΙΝΟΥ ΑΝΘΙΜΙΑ **AA56**

ΜΠΕΛΙΑ ΧΡΥΣΟΥΛΑ **AA35**

ΜΠΕΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **EA35**

ΜΠΙΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ-ANNA **EA17**

ΜΠΛΟΥΓΟΥΡΑ ΑΘΗΝΑ **EA25, EA26**

ΜΠΟΥΡΗ ΜΑΡΙΑ **EA09**

ΜΠΟΥΡΣΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ **AA62**

ΜΩΥΣΑΚΗ ΜΑΡΙΑ **EA23**

Ν

ΝΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **AA64, AA65**

ΝΑΣΣΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ **EA15, EA20**

ΝΑΤΣΙΑ ΜΑΡΙΝΑ **AA37**

ΝΕΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ **EA44, EA51**

ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΜΑΡΙΝΑ **AA50, AA51**

ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **AA01, AA29**

ΝΟΤΑΡΑ ΒΕΝΕΤΙΑ **EA01, EA08, EA10, AA12, AA13, AA14, AA17, AA65**

ΝΤΕΛΕΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **EA26, EA38, EA39, EA40, EA43**

ΝΤΟΥΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA17**

Ο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ **AA70**

ΟΡΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΙΟΣ **AA60**

Π

ΠΑΪΔΪ ΠΑΟΛΑ **EA39, EA40**

ΠΑΛΛΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ **AA55**

ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ ΜΑΡΙΟΣ **AA42, AA43**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ **EA08**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΑΣΠΑΣΙΑ **AA36**

ΠΑΝΤΑΒΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ **AA01**

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ **AA31**

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ **EA18, EA23, EA24, AA26, AA30**

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΜΗΝΑΣ **AA30**

ΠΑΠΑΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **EA26, EA45, AA08, AA53**

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΕΡΓΙΑΝΗ **AA69**

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΦΑΝΗ **AA52**

ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ **EA29**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΛΗΣ **AA29**

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ **AA61**

ΠΑΠΑΔΟΣΗΦΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ **EA12, EA13**

ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΠΟΛΥΞΕΝΗ **EA04, AA54**

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ **AA07, AA36**

ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ ΠΕΤΡΟΣ **EA28, EA35**

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **EA34**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΛΑ **AA16**

ΠΑΡΙΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ **EA50**

ΠΑΣΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ **AA36**

ΠΑΤΤΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΕΙΡΗΝΗ **AA63**

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ **AA05**

ΠΕΧΛΕΒΑΝΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ **AA67**

ΠΙΕΡΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **AA57**

ΠΙΚΟΥΝΗ ΜΑΡΙΑ **EA38, EA40**

ΠΙΤΣΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ **EA18, EA23, AA26**

ΠΙΤΥΡΙΓΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **EA28**

ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ **EA50**

ΠΡΑΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ **EA11, AA25, AA37, AA61**

ΠΥΡΟΒΟΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ **AA56**

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ρ

ΡΕΚΟΥΜΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΑΡΕΤΗ **AA38**

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **AA73**

ΡΙΖΑ ΕΛΕΝΑ **EA15, EA20**

ΡΟΔΟΥΣΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ **AA68**

ΡΟΥΣΣΑΚΟΥ ΕΛΠΙΔΑ **AA04**

ΡΟΥΣΣΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ **AA54**

ΡΟΥΣΣΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ **EA48**

Σ

ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ ΕΥΑΝΘΙΑ **EA01, EA09, EA12, EA13, EA14, AA11, AA16, AA19, AA21, AA25, AA35, AA37**

ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **EA38, EA40**

ΣΑΡΔΕΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **AA59, AA69**

ΣΑΡΕΛΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ **AA18**

ΣΕΛΕΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **AA21**

ΣΕΡΓΚΕΛΙΔΗΣ ΔΑΝΙΗΛ **EA29**

ΣΙΟΥΜΑΛΑ ΜΑΡΙΑ **EA52, AA64, AA66, AA72**

ΣΚΑΝΑΒΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **EA10, EA19, EA36, AA61**

ΣΚΛΗΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ **EA04, AA54**

ΣΚΟΥΡΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ **EA20**

ΣΚΟΥΦΟΥΛΑ ΖΩΗ **EA39, EA40**

ΣΟΥΚΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ **EA04**

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ **EA14, EA37, AA19, AA21**

ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑ **AA64, AA65**

ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΑΝΝΑ **AA44, AA76**

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ **EA36**

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΗΛΙΑΝΑ **EA01**

ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΛΕΥΚΟΘΕΑ **AA03**

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΡΕΤΗ **AA49**

ΣΤΟΥΚΑ ΡΟΔΙΑ **AA57**

ΣΤΡΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ **AA73**

ΣΥΡΙΓΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ **AA68**

ΣΥΨΑ ΒΑΝΑ **EA48**

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ **EA11, AA41, AA43, AA44, AA50, AA57**

Τ

ΤΑΣΧΟΥΝΙΔΟΥ ΓΕΝΟΒΕΦΑ **AA62**

ΤΖΑΒΕΛΛΑ ΦΩΤΕΙΝΗ **AA36**

ΤΖΙΑΦΕΡΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ **AA24**

ΤΖΙΜΟΤΟΥΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ **EA29**

ΤΖΙΝΤΖΙΤΣ ΑΝΝΑ **EA38, EA39**

ΤΟΥΛΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ **AA48**

ΤΡΙΜΜΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ **EA30**

ΤΣΑΜΟΥΡΓΕΛΗ ΑΣΠΑΣΙΑ-ΜΑΡΙΑ **EA38, EA39**

ΤΣΑΝΙΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ **EA51**

ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΝΙΚΟΛΙΤΣΑ **AA70**

ΤΣΕΠΕΡΚΑ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ-ΡΑΦΑΕΛΛΑ **EA04, AA54**

ΤΣΙΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ **EA50**

ΤΣΙΟΥΝΗ ΙΩΑΝΝΑ **AA70**

ΤΣΙΡΩΝΗ ΘΕΟΦΑΝΙΑ **EA22**

ΤΣΟΓΚΑ ΑΡΕΤΗ **AA52**

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΛΑΖΑΡΟΣ **EA26, AA55**

ΤΣΟΥΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ **AA11**

ΤΥΡΟΛΟΓΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ-ΑΘΗΝΑ **EA07, AA53**

Φ

ΦΕΝΕΡΛΗ ΕΛΕΝΗ-ΖΩΗ **AA25, AA27**

ΦΛΕΜΕΤΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ **EA04, AA54**

ΦΡΑΔΕΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ **AA36**

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

**13-15 ΙΟΥΝΙΟΥ
2024**

ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑ.Δ.Α.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Χ

ΧΑΪΔΟΥΤΗΣ ΗΛΙΑΣ **EA28**

ΧΑΪΚΑΛΗ ΖΑΜΠΕΤΑ **AA68**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ ΑΓΓΕΛΙΝΑ **AA63**

ΧΑΡΒΑΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ **EA05, EA28, EA35, EA36, AA31,
AA32, AA33**

ΧΑΤΖΑΚΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ **EA48**

ΧΑΤΖΑΝΤΩΝΑΚΗ ΠΟΠΗ **AA31**

ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ **EA41**

ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΟΥΙΖΑ **AA73**

ΧΑΤΖΗΜΠΥΡΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ **EA28**

ΧΟΧΛΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ **EA24**

ΧΡΗΣΤΙΑ ΕΥΣΤΑΘΙΑ **EA45**

ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΡΙΑ **EA38**

ΧΡΥΣΑΦΗ ΣΟΦΙΑ **AA48**

Ψ

ΨΑΡΟΥΛΑΚΗ ANNA **EA18, EA23, EA24, AA30**

ΨΥΛΛΑΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ **AA66**

ΨΥΧΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ **AA66**

ΨΩΜΑΔΑΚΗ ΗΛΙΑΝΑ-ΔΗΜΗΤΡΑ **AA27**

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

M I N D V I E W
Strategy & Research

Τηλ.: 210 6231305

e-mail: info@publichealthcongress.gr

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
Δημόσιας Υγείας 2024

Η ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

13-15 Ιουνίου 2024
ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑ.Δ.Α.

www.publichealthcongress.gr

